GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS
Turvetutkimusraportti 438
2013

Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat
Osa 3

Abstract: The peatlands and peat resources of Pedersöre, Part 3

Abstrakt: Undersökta myrar i Pedersöre och deras torvtillgångar, Del 3

Tapio Toivonen

GTK

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS
Turvetutkimusraportti 438

GEOLOGICAL SURVEY OF FINLAND
Report of Peat Investigation 438

Tapio Toivonen

PEDERSÖRESSÄ TUTKITUT SUOT JA NIIDEN TURVEVARAT
Osa 3

Abstract:
The peatlands and peat resources of Pedersöre
Part 3

Abstrakt:
Undersökta myrar i Pedersöre och deras torvtillgångar
Del 3

Espoo 2013

Toivonen, Tapio 2013. Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. Geologian tutkimuskeskus, Turvetutkimusraportti 438, 145 sivua, 105 kuvaa, 5 taulukkoa ja 5 liitettä.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tutkinut Pedersören turvevaroja vuosina 1997, 2004, 2006–2008. Kaikkiaan on tutkittu 215 suota yhteispinta-alaltaan 18 679 ha. Kaikki kokonsa puolesta turvetuotantoon mahdollisesti soveltuvat suot on tutkittu. Raportin lopussa on yhteenveto kaikista Pedersören alueella tutkituista soista.

Tässä kolmannessa osaraportissa on tiedot 75 tutkitusta suosta, joiden yhteispinta-ala on 6 564 ha. Näissä soissa on turvetta yhteensä 48,3 milj. suo-m^3. Soiden keskisyvyys on 0,7 m, josta heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen osuus on 0,2 m. Turpeen keskimaatuneisuus on 5,3. Yli 1,5 m syvän alueen pinta-ala on 882 ha ja sen turvemäärä on 11,2 milj. suo-m^3.

Turpeista on 57 % rahkavaltaisia ja 43 % saravaltaisia. Pedersören soille on tyypillistä ohuehko heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on maatuneempaa sararahka- tai rahkasaraturvetta. Suoalasta on ojitettu yli 94 %. Yleisimpiä suotyyppejä ovat rahkaräme, isovarpuräme ja tupasvillaräme sekä erilaiset turvekankaat.

Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 2,7 % kuivapainosta, vesipitoisuus märkäpainosta 91,3 %, kuiva-aineen määrä eli tiheys 81,8 kg/suo-m^3 ja rikkipitoisuus 0,22 % kuivapainosta. Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,7 MJ/kg.

Tutkituista soista 26 soveltuu turvetuotantoon. Niistä neljä soveltuu pelkästään kasvu- tai ympäristöturvetuotantoon, 8 aluksi parhaiten kasvu- tai ympäristöturvetuotantoon ja sen jälkeen energiaturvetuotantoon, ja loput 14 energiaturvetuotantoon. Turvetuotantoon soveltuvien alueiden kokonaispinta-ala on 511 ha. Tuotantokelpoiset energiaturvevarat ovat 6,02 milj. suo-m^3 ja energiasisältö 50 %:n kosteudessa 2.82 milj. MWh. Kasvu- ja ympäristöturpeen tuotantoon soveltuvien alueiden pinta-ala on 149 ha ja tuotantokelpoinen turvemäärä 2,30 milj. suo-m^3.

Asiasanat (Geosanasto, GTK): turve-esiintymät, suot, turve, polttoturve, kasvuturve, ympäristöturve, varat, Pedersöre

Tapio Toivonen
Geologian tutkimuskeskus
PL 97
67101 Kokkola

Sähköposti: tapio.toivonen@gtk.fi

ISBN 978-952-217-244-0 (nid.)
ISBN 978-952-217-245-7 (PDF)
ISSN 1235-9440

Toivonen, Tapio 2013. Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. The peatlands and peat resources of Pedersöre. Part 3. *Geologian tutkimuskeskus, Turvetutkimusraportti 438. Geological Survey of Finland, Peat Researches, Report of Peat Investigation 438*, 145 pages, 105 figures, 5 tables and 5 appendices.

The Geological Survey of Finland studied peatlands and peat resources in the area of Pedersöre in 1997, 2004, 2006–2008. In all, 215 peatlands covering a total of 18 679 hectares were studied, including all peatlands potentially suitable for peat production. In this report, there is a summary of all peatlands studied in Pedersöre.

This report contains the information of 75 mires. The total area of studied peatland in this report is 6 564 hectares, which contains 48.3 million m^3 peat *in situ*. The mean depth of the mires is 0.7 m, including the averagely 0.2 m thick poorly humified *Sphagnum* predominant surface layer. The mean humification degree (H) of the peat is 5.3. The area deeper than 1.5 m covers 882 ha and contains 23 % of the total peat quantity (11.2 million m^3).

Fifty seven per cent of the peat is *Sphagnum* predominant, and the remaining 43% is *Carex* predominant. The majority of the peatlands are drained. The most common mire site types are *Sphagnum fuscum* pine bog, dwarf-shrub pine bog and cottongrass pine bog.

The average ash content of peat is 2.7% of dry weight, the water content 91.3% of wet weight, the dry bulk density 81.8 kg per m^3 *in situ* and the sulphur content 0.22% of dry weight. The effective calorific value of the dry peat is 19.7 MJ/kg on an average.

Twenty six of the investigated mires are suitable for peat production, four of them only for horticultural peat production, 8 of them for horticultural peat production before energy peat production. The total area suitable for peat production is 511 ha. The available amount of fuel peat is 6.02 million m^3 in situ and the energy content is 2.82 million MWh at 50% moisture content. The area suitable for horticultural and environmental peat production is 149 ha and the available amount of the peat is 2.30 million m^3 *in situ*.

Keywords (GeoRef Thesaurus, AGI): peat deposits, mires, peat, fuel peat, horticultural peat, environmental peat, reserves, Pedersöre

Tapio Toivonen
Geological Survey of Finland
P.O. Box 97
FI-67101 Kokkola
Finland

E-mail: tapio.toivonen@gtk.fi

Toivonen, Tapio 2013. Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat, Osa 3. Undersökta myrar i Pedersöre och deras torvtillgångar, Del 3. *Geologian tutkimuskeskus, Turvetutkimusraportti 438. Geologiska forskningscentralen, Torvundersökningsrapport 438*, 145 sidor, 105 figurer, 5 tabeller och 5 bilagor. I slutet av denna rapport finns en sammandrag om alla undersökta myrar i Pedersöre.

Geologiska forskningscentralen har åren 1997, 2004, 2006–2008 undersökt 215 myrar med en sammanlagd areal av 18 679 ha inom Pedersöre kommuns gränser. Alla myrar potentiellt lämpliga för torvproduktion har undersökts. I slutet av denna rapport finns en sammandrag om alla undersökta myrar i Pedersöre.

Denna delrapport innehåller information om 75 undesökta myrar. Deras sammanlagd areal är 6 564 ha och torvmängden 48,3 milj. myr-m^3. Myrarnas medeldjup är 0,7 m, varav det låghumifierade, vitmossdominerade ytlagrets andel är 0,2 m. Torvens medelhumifieringsgrad är 5,3. Den över 1,5 m djupa myrarealen är 882 ha och torvmängden 11,2 milj. myr-m^3.

Den vitmossdominerade torven uppgår till 57 % och resten, 43 %, är starrdominerad. Typiskt för myrarna i Pedersöre det grunda låghumifierade, vitmossdominerade ytlagret, under vilket det finns en mera humifierad starrvitmosstorv. Myrarealen har till 93 % utdikats. De allmännaste myrtyperna är fuscum-tallmyr (RR), rismyr (IR) och tuvdunmyr (TR).

Askhalten i torven är i medeltal 2,7 % av torrvikten. Vattenhalten är 91,3 % av våtvikten, torrsubstansen eller torvens täthet är 81,8 kg/myr-m^3 och svavelhalten är 0,22 % av torrvikten i medeltal. Torrsubstansens effektiva värmevärde är i medeltal 19,7 MJ/kg.

26 av de undersökta myrarna är lämpliga för torvproduktion, fyra av dem endast för växt- eller miljötorvproduktion och 8 av dem först för växt- eller miljötorvproduktion och sedan för energitorvproduktion. De sista 14 myrarna är lämpliga för energitorvproduktion. Den sammanlagda arealen som lämpar sig för torvproduktion är 511 ha. De energitorvtillgångar som är lämpade för torvproduktion uppgår till 6,02 milj. myr-m^3 och energiinnehållet med 50 %:s fukthalt är 2,82 milj. MWh. Växt- och miljötorvmängden uppgår till 2,30 milj. myr-m^3.

Nyckelord: torvförekomst, myrar, torv, energitorv, växttorv, miljötorv, reserver, Pedersöre

Tapio Toivonen
Geologiska forskningscentralen
PB 97
67101 Karleby

E-post: tapio.toivonen@gtk.fi

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO 7

TUTKIMUSMENETELMÄT 7
Kenttätutkimukset 7
Laboratoriotutkimukset 7

AINEISTON KÄSITTELY 11

ARVIOINTIPERUSTEET 11
Energiaturve 11
Ympäristö- ja kasvuturve 12

TUTKIMUSAINEISTON TULOSTEET 13

PEDERSÖRESSA TUTKITUT SUOT (SUOT 141-215) 14
141 Kvarnmossen 14
142 Långmossen 17
143 Stormyran 18
144 Stormossen 20
145 Lövmyran 21
146 Hästholmen 22
147 Slätbacken 23
148 Krokmossen-Storskrotten 24
149 Stormyran 26
150 Fämossen 27
151 Kisksjön 28
152 Stormossen 29
153 Kärret 30
154 Stormossen 31
155 Tallmossen 32
156 Orsmossen 33
157 Gåsmossen 35
158 Stormossen 36
159 Hökmossen 37
160 Rysslan 39
161 Finnskogmossen 40
162 Skrottmossen 43
163 Källmossen 44
164 Silandsmossen 46
165 Nissfolksänget 48
166 Stråka-Mick 49
167 Fräkneskärret 51
168 Alikärret 52
169 Uttervattnet-Bergmossen 54
170 Nystmossen 56
171 Nissholmen 57
172 Linjärv 58
173 Gåsmossen 60
174 Lövholmsmossen-Björnkärret 61
175 Brännbackmossen 64
176 Hemmossen 66
177 Stormossen 69
178 Kåtaryggmossen 71

179 Kyrkmossen 73
180 Fukullmossen 75
181 Storbromossen 76
182 Midsommarbetet 78
183 Kytolandet 80
184 Stora Rämelandet-Simmossen 82
185 Bomossen 84
186 Tallstruntmossen 85
187 Höutjärv 86
188 Bobackmossen 88
189 Fjölkomossen 89
190 Pölsträskmossen 91
191 Sävträskmossen 94
192 Träskmossen 96
193 Passmossen 97
194 Frödholmen 99
195 Dövlisbacken 100
196 Kallkärret 102
197 Knipmossen 104
198 Rävaträskmossen 106
199 Kallkärret 108
200 Svegamossen 110
201 Skrattlas 111
202 Övre Bastun 112
203 Finnsjökärret 115
204 Tallbacken 116
205 Bastukärret 117
206 Holmmossen 118
207 Trätosmossen 120
208 Rötamossen 122
209 Storkärrmossen 124
210 Dödmansträsket 126
211 Vokilmossen 129
212 Alidavan 130
213 Rakholmen 131
214 Källmossen-Alifällan 132
215 Bomossen 133

TULOSTEN TARKASTELU 135
Suot ja turvekerrostumat 135
Laboratoriomääritysten tulokset 136
Soiden soveltuvuus turvetuotantoon 137
Soidensuojelu 141

YHTEENVETO KAIKISTA PEDERSÖRESSÄ TUTKITUISTA SOISTA 142

SAMMANDRAG OM UNDERSÖKTA MYRAR I PEDERSÖRE 144

KIITOKSET 144

KIRJALLISUUTTA 145

LIITTEET

JOHDANTO

Geologian tutkimuskeskus (GTK) on tehnyt valtakunnalliseen turvevarojen kartoitukseen liittyviä turvetutkimuksia Pedersören kunnassa vuosina 1997, 2004 ja 2006-2008. Valtaosa soista on tutkittu vuosina 2006 ja 2007. Turvetutkimusten tarkoituksena on etsiä kasvu- ja ympäristöturvetuotantoon sekä energiaturvetuotantoon soveltuvat suoalueet huomioiden myös soiden mahdolliset luontoarvot. Pedersöressä on tutkittu kaikkiaan 215 suota yhteispinta-alaltaan 18 679 ha. Tutkimukset ovat kohdistuneet lähinnä yli 20 ha suuruisiin soihin. Kaikki kokonsa puolesta turvetuotantoon mahdollisesti soveltuvat suot on tutkittu. Tutkimustulokset julkaistaan kolmena osaraporttina (Toivonen ja Valo 2011 ja 2012). Tähän kolmanteen ja viimeiseen osaraporttiin on koottu 75 suota, joiden yhteispinta-ala on 6 564 ha (kuva 1). Raportin lopussa on lisäksi yhteenveto kaikista Pedersören alueella tutkituista soista.

Tässä tutkimustuloksia esittelevässä raportissa on lyhyet selostukset tutkituista soista sekä yhteenveto tutkimustuloksista. Jokaisesta tutkitusta suosta esitetään tutkimuspistekartta, jonka mittakaava on 1:20 000, ellei toisin mainita. Tämä paperitulosteena tehty raportti löytyy myös GTK:n internet-sivuilta (www.geo.fi).

Raportissa esitettyjen soiden yksityiskohtaisemmat suoselostukset, jotka sisältävät suokartan, suurimmista soista poikkileikkauskuvat ja laboratorioanalyysien tulokset, ovat tilattavissa GTK:n Länsi-Suomen yksiköstä. Esimerkki suokartasta on kuvassa 2 ja suon poikkileikkauksesta kuvassa 3.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Kenttätutkimukset

Kenttätutkimukset suoritettiin siten, että suurimmille tutkittaville soille laadittiin karttapohjalle linjaverkosto, joka koostuu suon hallitsevan osan poikki vedetystä selkälinjasta ja sitä vastaan kohtisuoraan sijoittuvista poikkilinjoista (Lappalainen, Sténa ja Häikiö 1984). Tutkimuspisteet ovat linjoilla 100 m:n välein. Tutkimuslinjoilla on lisäksi syvyyspisteitä 100 m:n välein. Useimmat tutkimuslinjat vaaittiin suon pinnan kaltevuussuhteiden selvittämiseksi. Pienialaiset ja rikkonaiset suoalueet tutkittiin hajapistein.

Tutkimuspisteillä määritettiin suotyyppi (liite 2), mättäisyys peittävyysprosentteina tasopinnasta ja mättäiden keskimääräinen korkeus. Lisäksi määritettiin puuston puulajisuhteet, tiheysluokka ja kehitysluokka. Kairauksin tutkittiin turvekerrostuman rakenne 10 cm:n tarkkuudella. Kasvinjäännekoostumukseen perustuva pääturvelajien ja mahdollisten lisätekijöiden suhteelliset osuudet määritettiin 6asteikolla, turpeen maatuneisuus von Postin 10asteikolla, kosteus 5asteikolla sekä kuituisuus asteikolla 0–6. Lisäksi erotettiin mahdolliset liejukerrostumat ja määritettiin pohjamaalaji. Tutkimustiedot tallennettiin maastossa tietokoneelle paikkatietoineen. Syvyyspisteillä määritettiin turvepaksuuden lisäksi suotyyppi ja pohjamaalaji.

Heikosti maatunut (H1–4) rahkaturve on vuosien 2006-2008 kenttätutkimuksen yhteydessä jaoteltu kasvijäännekoostumuksen mukaan kolmeen ryhmään (*Acutifolia*-, *Cuspidata*- ja *Palustria* ryhmät).

Suossa olevan lahoamattoman puuaineksen (liekojen) määrän arvioimiseksi kunkin yli metrin syvyisen tutkimuspisteen ympäristö pliktattiin metallisauvalla 2 m:n syvyyteen asti kymmenessä eri kohdassa.

Laboratoriotutkimukset

Useimmista soista, jotka kenttätutkimusten perusteella soveltuvat turvetuotantoon, otettiin suon koosta riippuen 1–3 näytesarjaa laboratoriotutkimuksia varten. Näytteistä määritettiin Kuopiossa Labtium Oy:n laboratoriossa vesipitoisuus painoprosentteina (105 °C:ssa kuivaamalla) ja tuhkapitoisuus prosentteina (815 ± 25 °C:ssa hehkutettuna) kuivapainosta. Lämpöarvot on määritetty laboratoriossa IKA (C 5000 DUO) kalorimetrillä (ASTM D 3286-77). Samoista näytteistä analysoitiin rikkipitoisuus prosentteina kuivapainosta Leco SC-132 rikkianalysaattorilla. Halkaisijaltaan 5 cm:n laippakairalla otetuista tilavuustarkoista näytteistä määritettiin lisäksi kuiva-aineen määrä eli tiheys (kg/suo-m^3). Laboratoriotutkimusten perusteella määritetään mm. energiaturpeen laatu uusien ohjearvojen mukaisesti (Energiaturpeen laatuohje 2006).

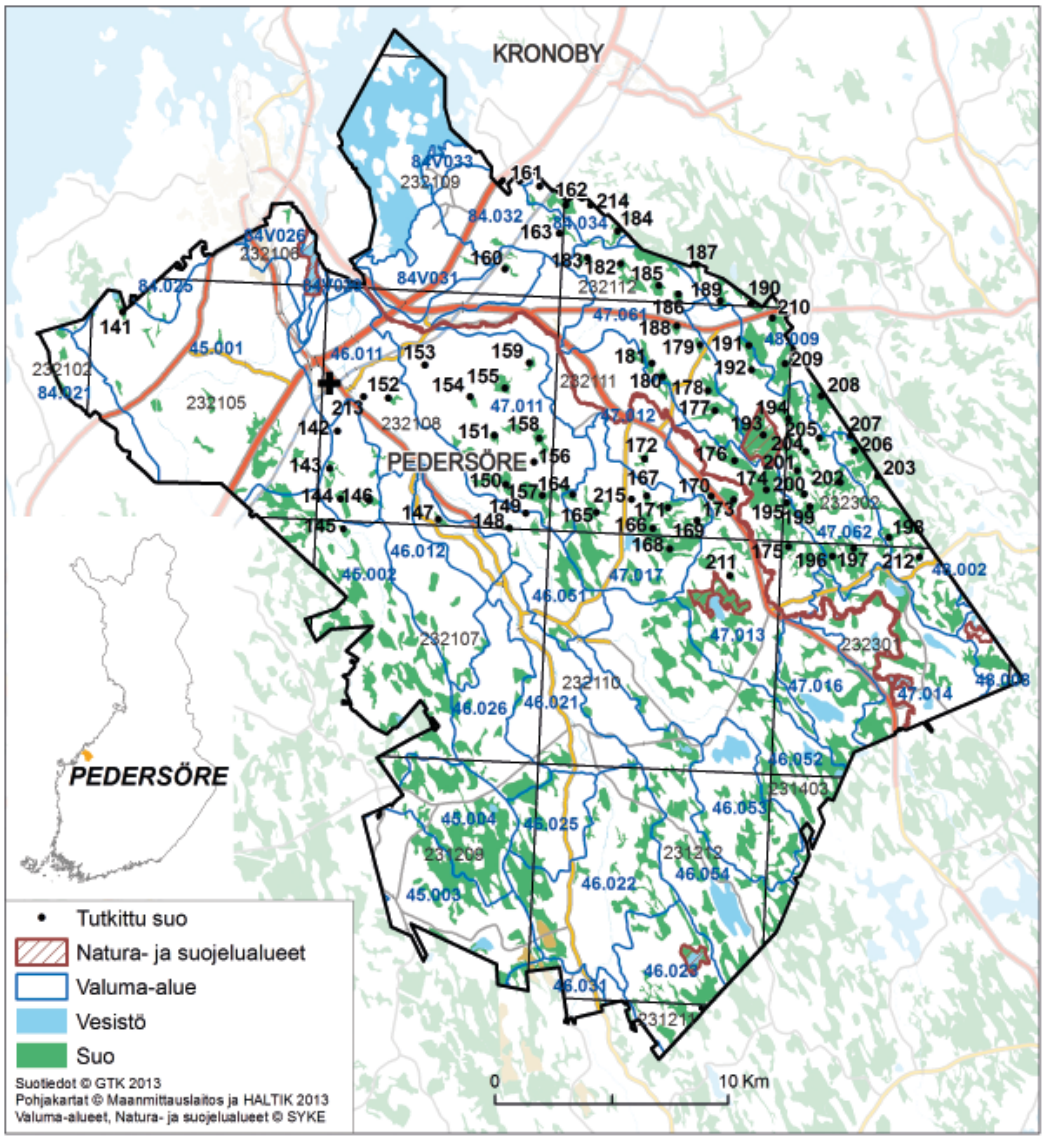

Kuva 1. Pedersören turvetutkimusraportin osan 3 suot.

141 Kvarnmossen
142 Långmossen
143 Stormyran
144 Stormossen
145 Lövmyran
146 Hästholmen
147 Slätbacken
148 Krokmossen-Storskrotten
149 Stormyran
150 Fämossen
151 Kisksjön
152 Stormossen
153 Kärret
154 Stormossen
155 Tallmossen
156 Orsmossen
157 Gåsmossen
158 Stormossen
159 Hökmossen
160 Rysslan
161 Finnskogmossen
162 Skrottmossen
163 Källmossen
164 Silandsmossen
165 Nissfolksänget
166 Stråka-Mick
167 Fräkneskärret
168 Alikärret
169 Uttervattnet-Bergmossen
170 Nystmossen
171 Nissholmen
172 Linjärv
173 Gåsmossen
174 Lövholmsmossen
175 Brännbackmossen
176 Hemmossen
177 Stormossen
178 Kåtaryggmossen
179 Kyrkmossen
180 Fukullmossen
181 Storbromossen
182 Midsommarbetet
183 Kytolandet
184 Stora Rämelandet-Simmossen
185 Bomossen
186 Tallstruntmossen
187 Höutjärv
188 Bobackmossen
189 Fjölkomossen
190 Pölsträskmossen
191 Sävträskmossen
192 Träskmossen
193 Passmossen
194 Frödholmen
195 Dövlisbacken
196 Kallkärret
197 Knipmossen
198 Rävaträskmossen
199 Kallkärret
200 Svegamossen
201 Skrattlas
202 Övre Bastun
203 Finnsjökärret
204 Tallbacken
205 Bastukärret
206 Holmmossen
207 Trätosmossen
208 Rötamossen
209 Storkärrmossen
210 Dödmansträsket
211 Vokilmossen
212 Alidavan
213 Rakholmen
214 Källmossen-Alifällan
215 Bomossen

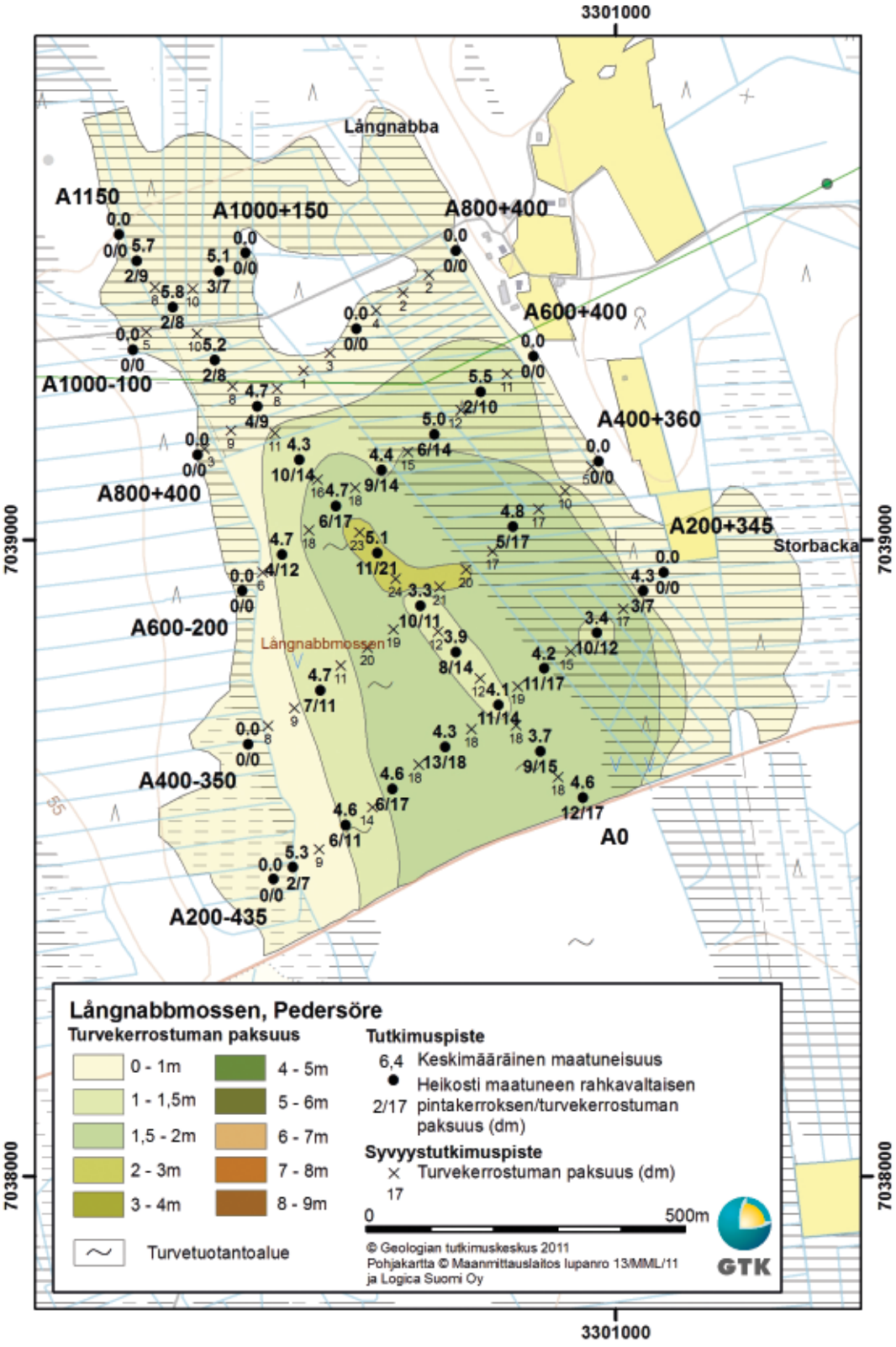

Kuva 2. Esimerkki suokartasta. Tutkimuspisteen yläpuolella oleva luku ilmoittaa turpeen keskimaatuneisuuden ja alapuolella olevat luvut heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen paksuuden ja koko turvekerroksen paksuuden desimetreinä.

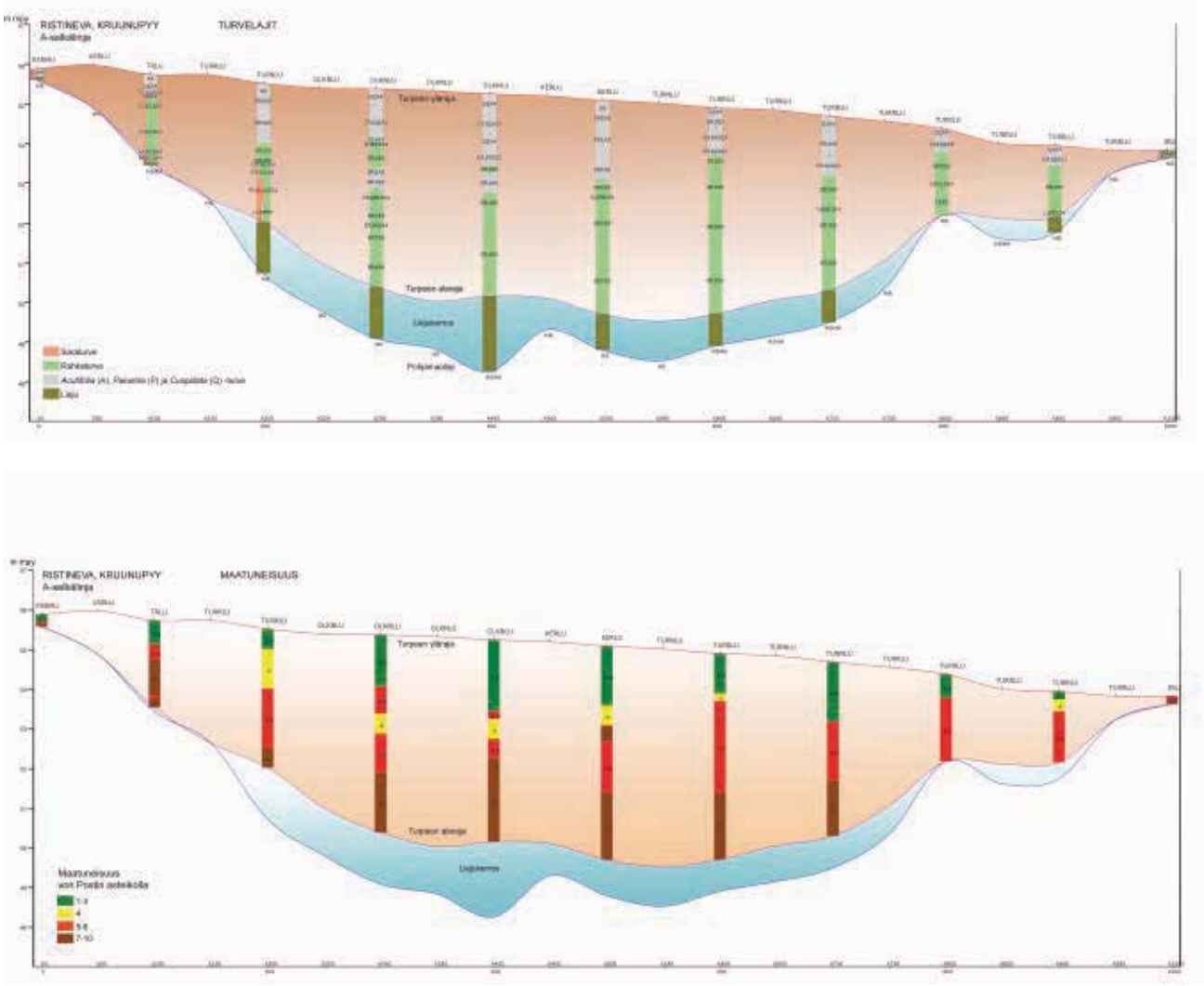

Kuva 3. Esimerkki turvelaji- ja maatuneisuusprofiilista.

AINEISTON KÄSITTELY

Turvemäärät, maatuneisuudet sekä turvelajien ja turvetekijöiden osuudet on laskettu GTK:ssa laaditulla vuonna 2009 käyttöön otetulla laskentaohjelmalla ns. vyöhykelaskutapaa käyttäen, joka perustuu v. 1983 kehitettyyn laskentamenetelmään (Hänninen, Toivonen ja Grundström 1983). Siinä jokainen suokartalle piirretyn kahden vierekkäisen syvyyskäyrän tai syvyyskäyrän ja suon reunan välinen alue on oma syvyysvyöhykkeensä (0,1–1 m, 1–1,5 m, 1,5–2 m jne). Jokaiselta syvyysvyöhykkeeltä lasketaan erikseen turvemäärä, jotka yhdistämällä saadaan suon kokonaisturvemäärä selville.

Jokaisesta suosta on määritetty luonnontilaisuusluokka (liite 5), joka perustuu soiden ja turvemaiden kansallista strategiaa valmistelleen työryhmän loppuraporttiin (Valtioneuvoston periaatepäätöksen taustaraportti: Kansallinen suo- ja turvemaastrategia työryhmä 2012). Luokituksessa on käytetty hyväksi GTK:n tietoaineiston lisäksi uusimpia ilmakuvia ja peruskartta-aineistoa.

Maatuneisuudet sekä turvelajien ja turvetekijöiden määrät ja suhteet on laskettu turvemäärillä painottaen. Pliktauksien lieko-osumat on laskettu erikseen 0–1 ja 1–2 m:n välisissä syvyyskerroksissa kantopitoisuusprosentteina turvemäärästä. Kun liekoisuusprosentti on alle 1 %, liekoja on ilmoitettu olevan erittäin vähän. Liekoisuusprosentissa 1–2 % liekoja on vähän, 2–3 %:ssa kohtalaisesti, 3–4 %:ssa runsaasti ja yli 4 %:ssa erittäin runsaasti.

Tuotantokelpoisen turpeen energiasisältö on laskettu sekä täysin kuivalle turpeelle että jyrsinturpeen käyttökosteudessa (50 %) olevalle turpeelle. Jos suolta ei ole otettu tilavuustarkkoja laboratorionäytteitä, on energiasisällön arvioimisessa käytetty Mäkilän (1994) esittämää laskentamenetelmää.

ARVIOINTIPERUSTEET

Turvekerrostuman koko ja paksuus, turvelaji, turpeen maatuneisuus, muut fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet sekä kuivatettavuus ovat tärkeimpiä tekijöitä arvioitaessa suon soveltuvuutta turvetuotantoon. Käyttösuosituksissa otetaan huomioon myös luonnonsuojelulliset arvot.

Jos turvetuotantoalue on yli 10 hehtaaria, turvetuotannolle on oltava ympäristölupa, jonka myöntää nykyisin aluehallintovirasto (Väyrynen ym. 2008). Luvassa lupaviranomainen ottaa kantaa hankkeen toteutukseen, vesienkäsittelyyn ja ympäristövaikutuksiin. Ympäristöluvassa määrätään mm. sallituista päästöistä, suoja-alueista ja puhdistuslaitteista, sekä velvoitetarkkailusta ja mahdollisista korvausvelvoitteista. Alle 10 ha:n alueesta on tehtävä ilmoitus Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Mikäli turvetuotantoalue on yli 150 ha, alueelle pitää tehdä YVA-lain mukaiset selvitykset ennen tuotannon aloittamista. Uusille turvetuotantoon otettaville alueille tehdään luontoselvitys, jossa selvitetään mm. suon kasvillisuus, linnusto, pöly ja meluvaikutukset, maiseman muutokset, sekä vaikutukset terveyteen ja yleiseen viihtyvyyteen (Turveteollisuusliitto 2002).

Energiaturve

Soiden soveltuvuus energiaturvetuotantoon riippuu mm. turvelajikoostumuksesta, turpeen maatuneisuudesta ja tuhkapitoisuudesta. Rahkaturpeen (S) katsotaan soveltuvan energiaturpeeksi, jos sen maatuneisuus on korkeampi kuin H4, kun taas saravaltainen (C) turve sopii energiaturpeeksi heikomminkin maatuneena. Toisinaan käytetään myös H1–4-maatunutta rahkavaltaista turvetta energiaturpeena jyrsinmenetelmällä tuotettuna varsinkin, jos kuljetusetäisyys tuotantoalueelta käyttökohteeseen ei ole kovin pitkä.

Suon on tässä raportissa katsottu soveltuvan energiaturvetuotantoon, mikäli siltä löytyy vähintään 5 ha:n laajuinen yhtenäinen, turvelajiltaan ja maatuneisuudeltaan tuotantoon soveltuva yli 1,5 m syvä alue. Paksu, heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros eli ns. pintarahka on usein este palaturvetuotannolle. Ohutta pintarahkakerrosta ei kuitenkaan ole vähennetty tuotantokelpoista turvemäärää laskettaessa, koska se voidaan sekoittaa alla olevaan turpeeseen ja tuottaa heikkolaatuisena energiaturpeena. Tuotantokelpoisen turpeen määrää laskettaessa on keskisyvyydestä vähennetty pohjan epätasaisuudesta riippuen 0,2–0,5 m, mikä vastaa suon pohjalle jäävää, yleensä vaikeasti hyödynnettävää, usein runsastuhkaista kerrosta. Yleensä vähennys on ollut 0,3 m. Suokohtaisissa selostuksissa on ilmoitettu turvetuo-

tantoon soveltuvaksi määritelty pinta-ala ja alueen tuotantokelpoinen turvemäärä. Nämä suot ovat mukana turvetuotantoon soveltuvien alueiden kokonaismäärässä.

Arvioitaessa turpeen kelpoisuutta polttoaineeksi on nojauduttu energiaturpeen laatuohjeisiin (Energiaturpeen laatuohje 2006, liite 4). Soista, joista on otettu turvenäytteitä laboratoriomäärityksiä varten, ja jotka soveltuvat energiaturvetuotantoon, on ilmoitettu jyrsinturpeen laatuluokka energiaturpeen laatuohjeessa olevan taulukon 6 mukaisesti (liite 4). Oletuksena on ollut, että turpeen kosteus vastaa M50kosteusarvoa. Palaturpeen laatuluokat ovat taulukossa 5 (liite 3).

Ympäristö- ja kasvuturve

Heikosti maatunutta rahkaturvetta käytetään ympäristö- ja kasvualustakäytössä. Ympäristöturpeella tarkoitetaan viherrakentamiseen, maatalouskäyttöön, nesteiden, kaasujen, ravinteiden ja raskasmetallien sitomiseen sekä erilaisten jätteiden kompostointiin ja biologiseen hajotukseen soveltuvia turpeita. Heikosti maatunut rahkaturve soveltuu hyvin karjan ja turkiseläinten kuivikkeeksi. Jätehuollossa turve soveltuu orgaanisten yhdyskunta- ja teollisuusjätteiden, kuten jätevesilietteiden ja elintarviketeollisuusjätteiden kompostointiin. Heikosti maatunutta rahkaturvetta käytetään myös jonkin verran öljyntorjunnassa sekä suodatinaineena ilman ja jäteveden puhdistuksessa. Teollisuudessa ja jätevesien puhdistuksessa turve toimii paitsi ravinteiden pidättäjänä, myös tehokkaana raskasmetallien sitojana. Vaaleaa rahkaturvetta käytetään lisäksi maataloudessa maanparannusaineena lisäämässä maaperän kuohkeutta ja orgaanisen aineksen määrää.

Korkealaatuisen kuivike- ja jätevesien imeytysturpeen tunnusmerkkejä ovat hyvä nesteen ja hajun pidätyskyky sekä kompostoitavuus. Parhaiten ne täyttyvät tutkimusten mukaan *Acutifolia*-valtaisella rahkaturpeella (mätästurve) ja heikoimmin *Cuspidata*-valtaisella rahkaturpeella (kuljuturve).

Kasvualustakäytössä vaalea rahkaturve on kasvien lasinalaisviljelyn tuotantomenetelmien uudistumisen myötä menettämässä aiempaa valta-asemaansa tummille turvelaaduille. Heikosti maatuneiden vaaleiden rahkaturpeiden käyttö kasvuturpeina perustuu rahkasammalten veden ja ravinteiden pidätyskykyyn sekä suureen huokostilavuuteen, joilla ei ole nykyisessä lasinalaisviljelytekniikassa niin suurta merkitystä kuin aiemmin. Vihannesten ja kukkien kasvihuoneviljelyssä ollaan usein siirtymässä maatuneen kasvuturpeen käyttöön. Uudet kasvuturpeet koostuvat usein eri maatumisasteella olevien turvelaatujen ja muiden materiaalien sekoituksista.

Arvioitaessa suon soveltuvuutta kasvuturvetuotantoon on arviointiperusteina huomioitu myös Maa- ja metsätalousministeriön päätöstä eräistä lannoitevalmisteista (Suomen säädöskokoelma N:o 45–47 1994) ja Kauppapuutarhaliiton, Turveteollisuusliiton ja Viherympäristöliiton (2009) laatima Kasvuturpeen ja turvepohjaisten kasvualustojen laatuohje. Kasvu- ja maanparannusturpeen määritelmä on melko väljä. Turpeen on oltava koostumukseltaan vain pääosin suokasvien jäännöksiä ja orgaanisen aineksen määrän on oltava vähintään 80 % kuiva-aineesta.

Kasvu- ja ympäristöturvetuotantoon soveltuvan alueen pinta-ala on ilmoitettu raportissa vain sellaisten soiden kohdalla, joissa on ainakin 5 ha:n laajuisella alueella vähintään 0,6 m paksu H1–4maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros.

Tutkittujen soiden tuotantokelpoisen alueen heikosti maatunut (H1–3) rahkaturve on tässä raportissa jaettu rahkasammalkoostumuksen perusteella kolmeen päälaatuluokkaan, joiden määräytymisperusteet on selitetty liitteessä 3 (Toivonen 1997). H4maatunut rahkavaltainen turve on jaettu kahteen laatuluokkaan, mikäli kerros on yhtenäinen. Usein tämä kerros on kuitenkin hyvin epäyhtenäinen. Pintakerroksen maatuneisuusvaihtelun takia kaikkien tuotantoon soveltuvien soiden rahkavaltaista pintakerrosta ei ole voitu jakaa eri laatuluokkiin.

TUTKIMUSAINEISTON TULOSTEET

Jokaisesta tutkitusta suosta on tässä raportissa olevan selostuksen lisäksi laadittu yksityiskohtaisempi tutkimusselostus, jossa on tiedot suon sijainnista, ympäristöstä, suotyypeistä, ojitustilanteesta, laskusuhteista, turvemääristä, turvelajeista, maatuneisuudesta, liekoisuudesta, laboratoriotuloksista sekä soveltuvuudesta turvetuotantoon.

Yksityiskohtaiseen tutkimusselostukseen liittyy suokartta, johon on merkitty tutkimuslinjat ja pisteet, turvepaksuudet sekä turpeen keskimääräinen maatumisaste tutkimuspisteillä. Suokartassa on erotettu turvekerrostuman paksuutta osoittavat syvyysvyöhykkeet eri väreillä (kuva 2).

Turvekerrostuman rakenteen selventämiseksi on vaaituista linjoista laadittu poikkileikkausprofiileja, joihin maatuneisuudet, turvelajit ja pohjamaalajit on merkitty symbolein (kuva 3). Niihin on lisäksi merkitty lyhentein suotyypit (liite 2).

Edellä mainittujen perustulosteiden lisäksi GTK:n turvetutkimuksista on laadittu atk-ohjelmia, joiden avulla on mahdollista saada monipuolisia tulosteita suosta tai halutusta suon osasta. Tulosteet voivat olla karttoja, taulukkomuotoisia listauksia tai näiden yhdistelmiä. Tällaisia ovat esimerkiksi kartat, joilla tutkimuspisteittäin voidaan esittää mm. suotyyppi, liekoisuus, suon pinnan korkeus, pohjamaalaji, liejukerroksen paksuus, tietoja puustosta ja suon pinnan mättäisyys. Samaan karttaan yhdelle tutkimuspisteelle voidaan merkitä kerralla kaksi edellä mainittua tietoa.

TUTKITUT SUOT (NUMEROT 141-215)

141. Kvarnmossen

Kvarnmossen (kl. 2321 05, x=7065,1, y=3282,6) sijaitsee noin 8 km Pedersören keskustasta luoteeseen, ja se rajoittuu pohjoisessa hietamaastoon ja muualla moreenimaastoon, joka on paikoin kallioista. Suon pohjoisosassa sijaitsee umpeenkasvava Degernästräsket (11,2 m mpy) ja länsipuolelle johtaa maantie. Suolla on 3 tutkimuspistettä ja 26 syvyyspistettä (kuva 4). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 2,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 131 ha ja yli 1 m syvän alueen 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 11,5–12,5 m, ja pinta viettää eteläosassa loivasti etelään. Kvarnmossen on lähes kokonaan ojitettu, vain Degerdnästräsketin ympärillä on ojittamatonta aluetta. Suo kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Suon eteläosasta ja Degernästräsketistä on ojayhteys Sundbyjokeen, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen 45.001, Kovjoen alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,2 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 45 %, moreeni 34 %, hieta 11 % ja hiekka 10 %.

Kvarnmossenin tutkimuspisteistä on turvekankaalla 52 %, rämeellä 24 % ja avosuolla 24 %. Degernästräsketin ympärillä on luhtanevaa ja varsinaista saranevaa (kuva 5). Järven eteläpuolella on mustikkaturvekangas selvästi yleisin suotyyppi. Paikoin on myös varputurvekangasta, ruohoturvekangasta ja tupasvillarämemuuttumaa. Suon pohjoispäässä on isovarpurämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 30 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on suon turvekangasalueilla yleensä mäntyvaltaista sekametsää.

Kvarnmossenin turpeista on rahkavaltaisia 94 % ja saravaltaisia 6 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 30 %, sararahkaturve (CS) 64 % ja rahkasaraturve (SC) 6 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 58 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa Kvarnmossenista on ohutturpeista suota tai soistumaa, jonka alueella turve koostuu kohtalaisesti maatuneesta sararahkaturpeesta. Pohjois- ja kaakkoisosassa on pienialainen yli 1 m syvä alue, jonka alueella on heikohkosti maatunutta rahkavaltaista turvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 3,6. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatuneisuus on 2,4 ja hieman maatuneemman pohjakerroksen 4,9.

Ohuen turvekerroksen takia Kvarnmossen ei sovellu turvetuotantoon.

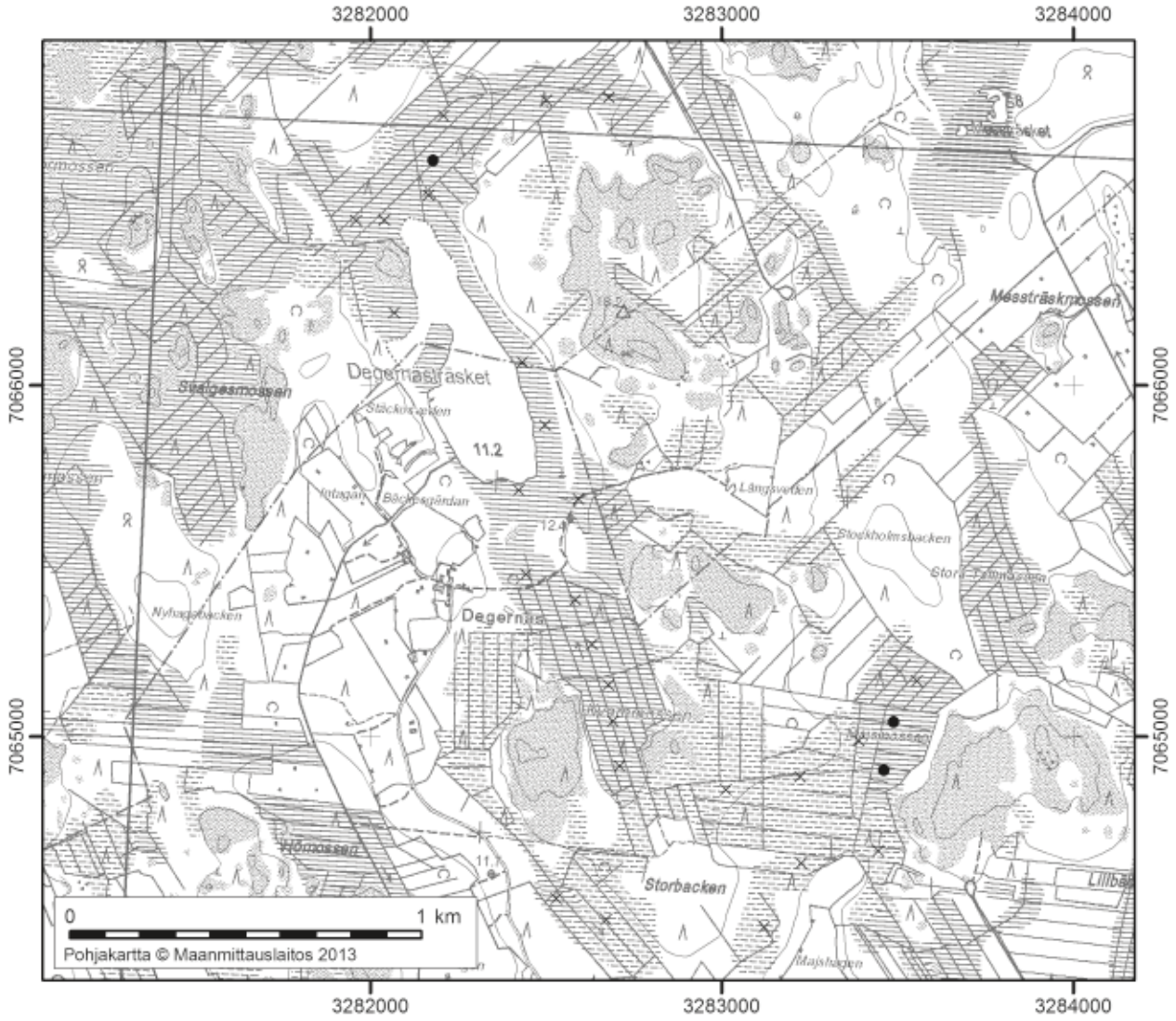

Kuva 4. Kvarnmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 5. Varsinaista saranevaa Kvarnmossenilla. Kuva: Teuvo Herranen, GTK.

142. Långmossen

Långmossen (kl. 2321 08, x=7060,0, y=3291,8) sijaitsee noin 0,5 km Pedersören keskustasta etelään, ja se rajoittuu etelässä moreenimaastoon ja muualla hiesualueeseen. Suon länsi- ja lounaisreunaa sivuaa paikallistie. Suolla on 1 tutkimuspiste ja 22 syvyyspistettä (kuva 6). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 2,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 108 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 8–12 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Långmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon pohjoispäästä ja itäreunasta on laskuoja läheiseen Pännäistenjokeen (Purmonjoki), joka laskee mereen. Suon pohjoisosa kuuluu vesistöalueeseen 46.011, Purmonjoen suuosan alue ja eteläosa alueeseen 46.013, Fämossbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,1 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hieta 56 %, hiesu 22 %, moreeni 13 % ja hiekka 9 %.

Långmossenin tutkimuspisteistä on turvekankaalla 61 %, rämeellä 35 % ja korvessa 4 %. Yleisimmät suotyypit ovat ruohoturvekangas, puolukkaturvekangas ja paikoin uudelleen soistuva turvekangas (ojat umpeutumassa). Lisäksi suolla on paikoin pallosararämemuuttumaa, kangasräme- ja -korpimuuttumaa. Puusto on monin paikoin kookasta sekapuustoa.

Långmossenin turpeista on rahkavaltaisia 91 % ja saravaltaisia 9 %. Valtaosa turvekerrostumasta on sararahkaturvetta (CS). Suurin osa suosta on ohutturpeista soistumaa. Turvekerroksen paksuus on 10–30 cm. Ennen ojitusta turvepaksuus on ollut lähes kaksinkertainen. Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 2,8.

Ohuen turvekerroksen takia Långmossen ei sovellu turvetuotantoon.

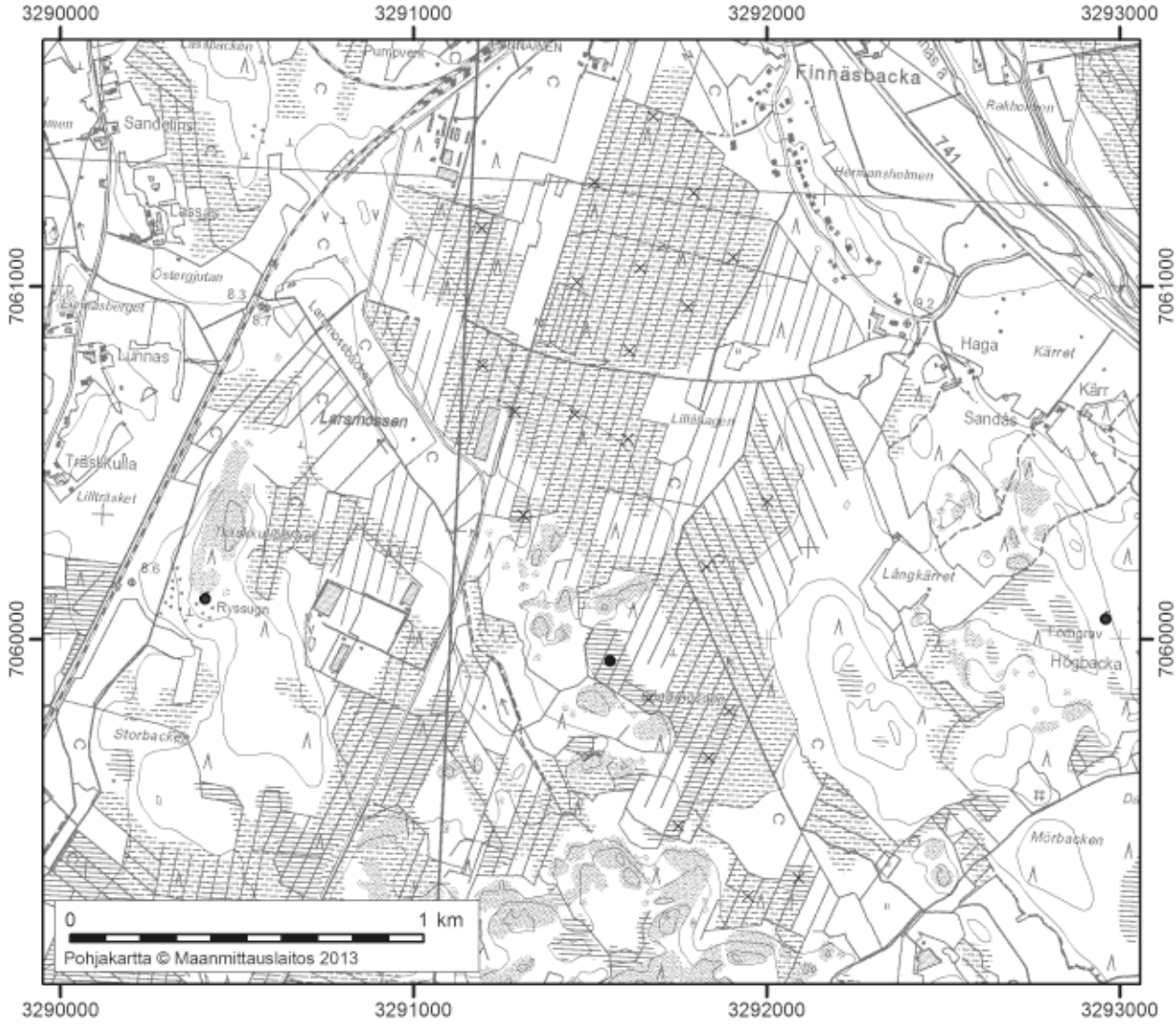

Kuva 6. Långmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

143. Stormyran

Stormyran (kl. 2321 08, x=7058,4, y=3291,5) sijaitsee noin 4 km Pedersören keskustasta etelään. Se rajoittuu osin kallioiseen moreenimaastoon. Suon itäreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 5 tutkimuspistettä ja 27 syvyyspistettä (kuva 7). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 3,7/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 84 ha ja yli 1 m syvän alueen 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 18–22 m, ja pinta viettää itään. Stormyran on suurimmaksi osaksi ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Itäosasta lähtee laskuojia kohti Purmonjokea, joka johtaa mereen. Suo kuuluu suurimmaksi osaksi vesistöalueeseen 46.013, Fämossbäckenin valuma-alue, länsiosa alueeseen 45.001, Kovjoen alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,2 m. Pohjamaalajit ovat moreeni (61 %), hiesu (23 %) ja hieta (16 %). Moreeni on lohkareista.

Stormyranin tutkimuspisteistä on rämeellä 53 %, korvessa 9 % ja turvekankaalla 38 %. Suolla on mm. kangasräme-, isovarpuräme- ja tupasvillarahkarämemuuttumia (kuva 8) sekä varputurvekangasta. Pohjoisosassa on pienialainen ojittamaton tupasvillarahkarämealue. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 32 % ja mättäiden korkeus 2,3 dm.

Stormyranin turpeet ovat rahkavaltaisia. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 77 % ja sararahkaturve (CS) 23 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 69 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä 15 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 8 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista soistumaa. Pohjoisosassa on pienialainen rahkarämealue, jossa on noin puolen metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros maatuneemman rahkaturpeen päällä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatuneisuus on 2,4 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,5.

Ohuen turvekerroksen takia Stormyran ei sovellu turvetuotantoon.

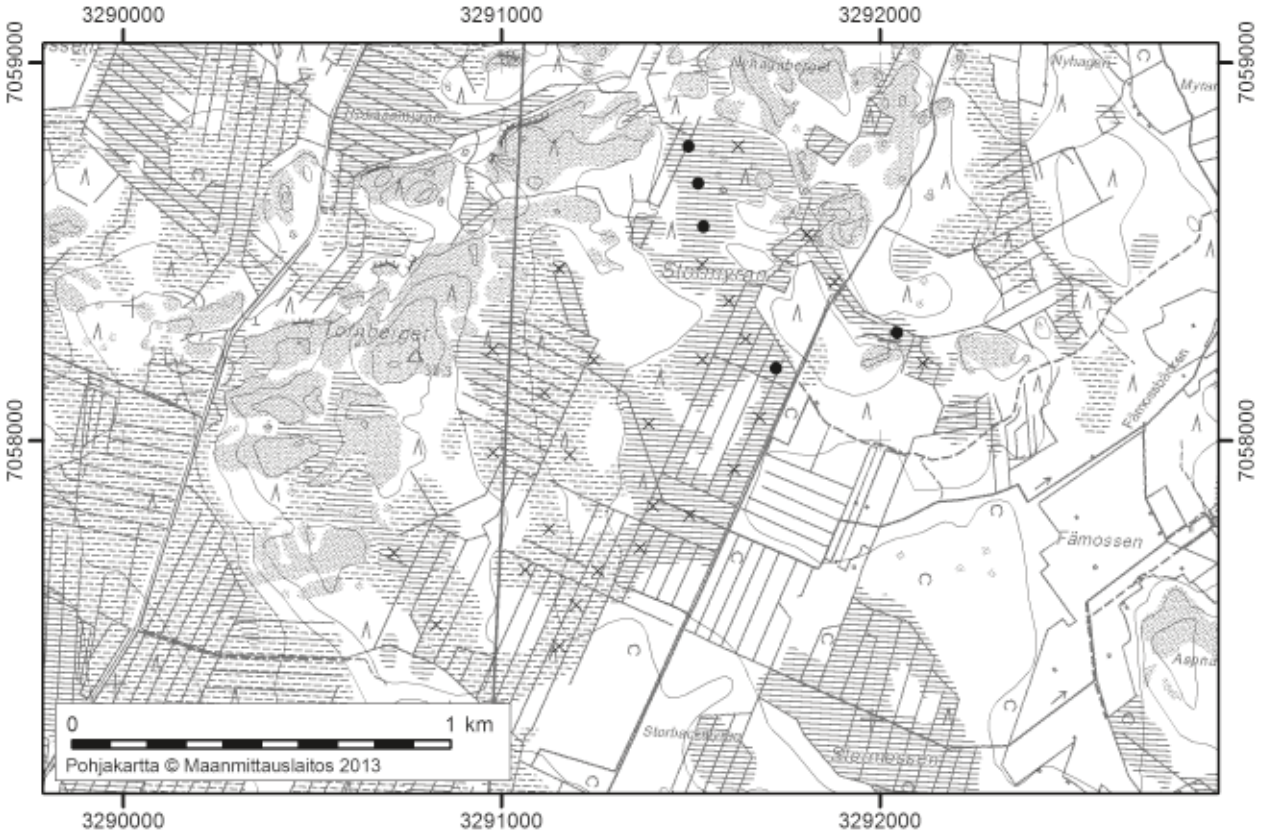

Kuva 7. Stormyranin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 8. Tupasvillarahkarämettä Stormyranilla. Kuva: Teuvo Herranen, GTK.

144. Stormossen

Stormossen (kl. 2321 08, x=7057,1, y=3291,9) sijaitsee noin 5 km Pedersören keskustasta etelään, ja se rajoittuu loivapiirteiseen moreenimaastoon. Länsi- ja eteläpuolella kulkee metsäautotie. Suolla on 30 tutkimuspistettä ja 24 syvyyspistettä (kuva 9). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 56 ha ja yli syvän alueen 16 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 19–20 m, ja pinta viettää loivasti pohjoiseen noin 1 m/km. Stormossen on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Suon pohjoisosan kautta virtaa laskuoja kohti Purmonjokea, joka johtaa mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen 46.013, Fämossbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,4 m. Suon pohja on tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni (46 %), hiesu (37 %) ja hiekka (11 %).

Stormossenin tutkimuspisteistä on turvekankaalla 83 %, rämeellä 15 % ja korvessa 2 %. Suon pohjoisosassa on ruoho- ja puolukkaturvekangasta, keskellä suota karhunsammalmuuttumaa ja eteläosassa ruohoturvekangasta. Länsilahdekkeessa on tupasvillarämeojikkoa ja tupasvillarahkarämettä. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 6 % ja mättäiden korkeus 2,1 dm. Puusto on tiheää tukkipuuasteen männyn-, koivun ja kuusen sekapuustoa.

Stormossenin turpeista on rahkavaltaisia 35 % ja saravaltaisia 65 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 13 %, sararahkaturve (CS) 22 %, saraturve (C) 1 % ja rahkasaraturve (SC) 64 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 10 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä 35 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 8 % kokonaisturvemäärästä.

Stormossen on melko ohutturpeinen. Paksuturpeisimmillakin alueilla turvekerros on vain hieman yli metrin paksuinen. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on yleensä ohut tai se puuttuu kokonaan. Suurin osa turvekerrostumasta koostuu heikohkosti maatuneesta rahkasaraturpeesta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatuneisuus on 2,9 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 4,8. Liekoja on erittäin runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Stormossen ei sovellu turvetuotantoon.

Kuva 9. Stormossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

145. Lövmyran

Lövmyran (kl. 2321 07, x=7055,9, y=3292,1) sijaitsee noin 7 km Pedersören keskustasta etelään, ja se rajoittuu lounaassa Kovjokeen ja muualla hiesumaastoon. Suon pohjoispuolitse kulkee metsäautotie. Suolla on 14 tutkimuspistettä ja 12 syvyyspistettä (kuva 10). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 28 ha ja yli 1 m syvän alueen 5 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 18–20 m, ja pinta viettää etelään. Lövmyran kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat läheiseen Kovjokeen, joka johtaa mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 45.002, Kovjoen keskiosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus 1,3 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 92 %, moreeni 4 % ja hieta 4 %.

Lövmyranin suotyypeistä on turvekankaalla 54 %, rämeellä 38 %, korvessa 8 %. Reunaosissa on puolukka- tai ruohoturvekangasta. Suon keskiosassa variksenmarjarahkaräme- ja isovarpurämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 22 % ja mättäiden korkeus 2,1 dm. Puusto on melko kookasta keskitiheää tai tiheää mäntyvaltaista sekapuustoa.

Lövmyranin turpeista on rahkavaltaisia 98 % ja saravaltaisia 2 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 67 %, sararahkaturve (CS) 31 % ja rahkasaraturve (SC) 2 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 50 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 37 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 22 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista. Suon keskellä on yli metrin paksuinen turvekerros, jonka alueella on runsaan puolen metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Tämän kerroksen alapuolella ja reunaosissa on selvästi maatuneempaa rahka- tai sararahkaturvetta. Tupasvillan jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,7. Liekoja on erittäin runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Lövmyrania ei suositella turvetuotantoon.

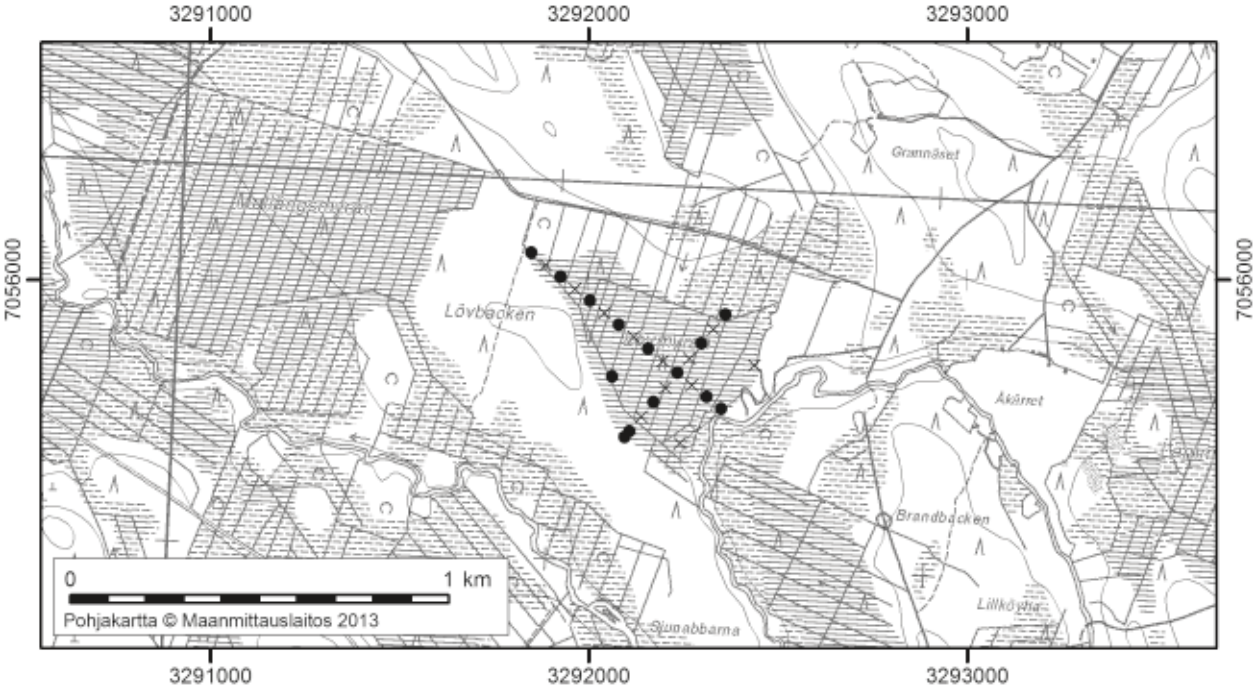

Kuva 10. Lövmyranin tutkimus- ja syvyyspisteet.

146. Hästholmen

Hästholmen (kl. 2321 08, x=7057,1, y=3293,2) sijaitsee noin 8 km Pedersören keskustasta etelään, ja se rajoittuu loivapiirteiseen moreenimaastoon. Itäosan poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 20 tutkimuspistettä ja 15 syvyyspistettä (kuva 11). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 11,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 31 ha, yli 1 m syvän alueen 7 ha ja yli 1,5 m syvän 4 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 19–20 m, ja pinta viettää loivasti lounaaseen. Hästholmen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon lounaisosasta lähtee laskuoja kohti Purmonjokea. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 45.002, Kovjoen keskiosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,9 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 60 % ja hiesu 40 %.

Hästholmenin suotyypeistä on rämeellä 66 % ja turvekankaalla 34 %. Variksenmarjarahkaräme- ja isovarpurämemuuttuma ovat yleisimmät suotyypit. Reunaosissa ja ohutturpeisilla alueilla esiintyy mm. mustikka- ja puolukkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 30 % ja mättäiden korkeus 2,3 dm. Puusto on suon keskellä vajaatuottoista ja harvahkoa mäntyä. Reunoilla ja ohutturpeisilla alueilla on monin paikoin keskitiheää, yleensä mäntyvaltaista tukkipuustoa.

Hästholmenin turpeista on rahkavaltaisia 98 % ja saravaltaisia 2 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 75 %, sararahkaturve (CS) 23 % ja rahkasaraturve (SC) 2 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 67 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 28 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 22 % kokonaisturvemäärästä.

Suon pienehköllä paksuturpeisella alueella on yli 1,5 m paksu paikoin pohjaan asti ulottuva kerros heikosti maatunutta rahkavaltaista turvetta. Muualla suota turvekerros on selvästi ohuempi ja koostuu rahkatai sararahkaturpeesta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,2. Liekoja on paikoin kohtalaisesti.

Hästholmenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,8 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,9–3,1), vesipitoisuus märkäpainosta 90,5 % (89,3–91,1) ja kuiva-ainemäärä 94,7 kg/suo-m^3 (83,8–102,0). Kuivan turpeen teholinen lämpöarvo on keskimäärin 19,7 MJ/kg (18,2–20,6) ja 50 %:n kosteudessa 8,6 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,11 % kuivapainosta (0,08–0,12).

Hästholmenin yli 1,5 m syvä alue on vain noin 4 ha:n laajuinen. Alueen paksu heikosti maatunut rahkavaltainen turvekerros soveltuu pienimuotoiseen ympäristöturvetuotantoon.

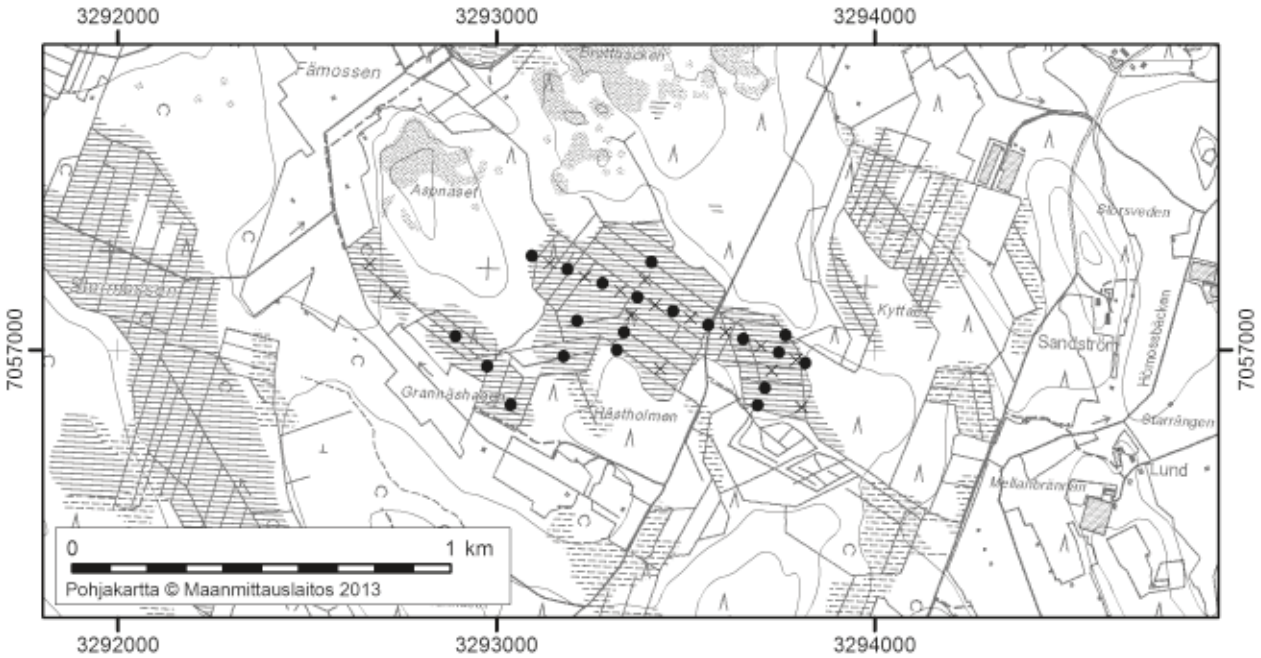

Kuva 11. Hästholmenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

147. Slätbacken

Slätbacken (kl. 2321 08, x=7056,3, y=3296,1) sijaitsee noin 8 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo koostuu kahdesta erillisestä alueesta, ja se rajoittuu pohjoisessa hiekka-alueeseen ja muualla moreenimaastoon ja hiesualueeseen. Suon koillispuolella kulkee maantie ja luoteisreunaan ulottuu tilustie. Suolla on 6 tutkimuspistettä ja 19 syvyyspistettä (kuva 12). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 37 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 17–22 m, ja pinta viettää lähinnä länteen. Slätbacken on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat läheiseen Purmonjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 46.011, Purmonjoen suuosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 28 %, hieta 28 %, hiesu 24 % ja hiekka 20 %.

Slätbackenin suotyypeistä on turvekankaalla 80 % ja rämeellä 20 %. Lounaisella alueella ovat pallosararämemuuttuma ja ruohoturvekangas tyypillisiä. Koillisella alueella on ruoho-, mustikka- ja puolukkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on lounaisella alueella 15 % ja mättäiden korkeus on 2,2 dm. Puusto on yleensä kookasta tukkipuuasteen, usein koivuvaltaista sekapuustoa.

Slätbackenin turpeet ovat rahkavaltaisia. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 7 % ja sararahkaturve (CS) 93 %. Puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita on 87 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 7 % kokonaisturvemäärästä.

Slätbackenin turvekerros on hyvin ohut. Suuri osa alueesta on ollut ennen ojitusta lähes biologista suota. Ohut turvekerros koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta sararahkaturpeesta, jossa on lisätekijänä runsaasti puun jäännöksiä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 1,0 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,6.

Ohuen turvekerroksen takia Slätbacken ei sovellu turvetuotantoon.

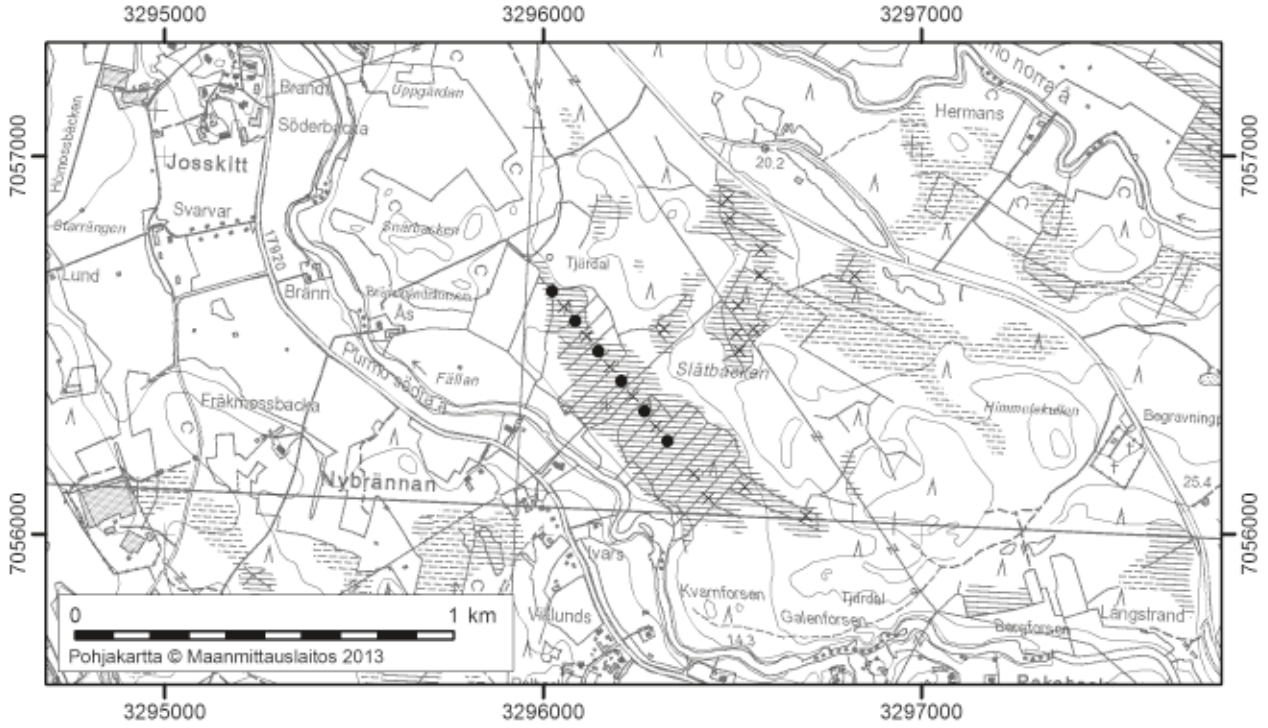

Kuva 12. Slätbackenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

148. Krokmossen-Storskrotten

Krokmossen-Storskrotten (kl. 2321 08, x=7055,9, y=3299,2) sijaitsee noin 12 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu pohjoisessa peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Suon poikki kulkee maantie. Suolla on 16 tutkimuspistettä ja 10 syvyyspistettä (kuva 13). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 33 ha, yli 1 m syvän alueen 7 ha, yli 1,5 m syvän 5 ha ja yli 2 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 22–30 m, ja pinta viettää suota jakavan tien pohjoispuolella voimakkaasti pohjoiseen. Krokmossen-Storskrotten on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon pohjois- ja eteläpäästä on ojayhteys läheiseen Purmonjokeen, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 46.051, Purmo norra ån alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,6 m. Pohjamaalajit ovat hiesu 81 %, ja hieta 19 %. Krokmossen-Storskrottenin suotyypeistä on rämeellä 54 % ja turvekankaalla 46 %. Suon pohjoisosassa on lähinnä ruoho- ja mustikkaturvekangasta. Eteläosassa on isovarpurämemuuttuma vallitseva suotyyppi. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 13 % ja mättäiden korkeus 1,8 dm. Puusto on suon pohjoisosassa kookasta mäntyvaltaista tukkipuustoa ja eteläosassa pinotavara-asteen männikköä.

Krokmossen-Storskrottenin turpeista on rahkavaltaisia 73 % ja saravaltaisia 27 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 61 %, sararahkaturve (CS) 12 % ja rahkasaraturve (SC) 27 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 34 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 43 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 13 % kokonaisturvemäärästä.

Suon pohjoisosassa turvekerros on ohut, ja se koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasaraturpeesta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä. Suon eteläosan pienialaisella paksuturpeisella alueella on selvästi yli metri heikosti maatunutta rahkavaltaista pintaturvetta, jonka alla on hieman maatuneempaa rahka- tai sararahkaturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,4. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,7 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,1.

Krokmossen-Storskrottenin eteläosan 5 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella on noin 0,05 milj. suo-m^3 pienimuotoiseen ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta turvetta. Heikosti maatuneen rahkakerroksen alla on noin 0,03 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,50 MWh.

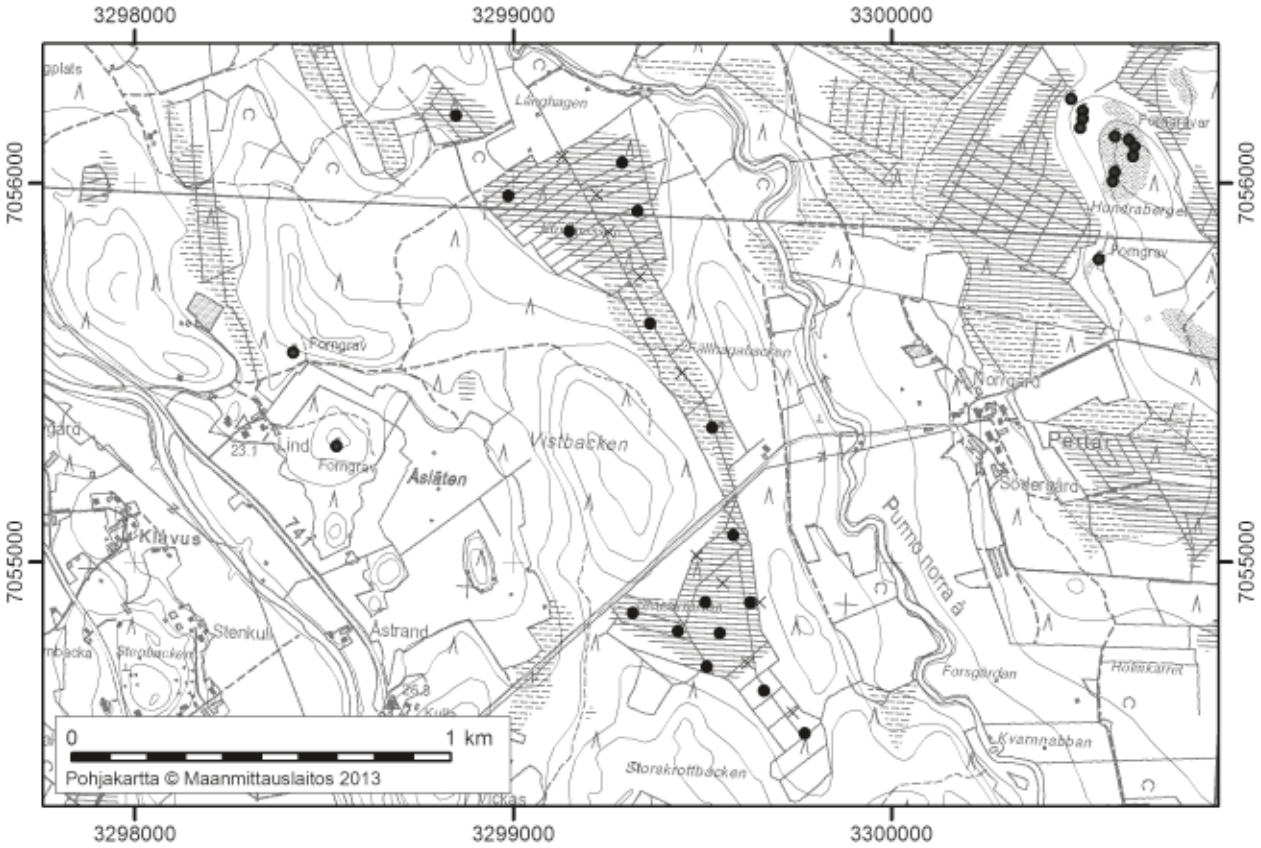

Kuva 13. Krokmossen-Storskrottenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 14. Rahkarämemuuttumaa Krokmossen-Storskrottenilla. Kuva: Maaret Kukkonen, GTK.

149. Stormyran

Stormyran (kl. 2321 08, x=7056,5, y=3299,9) sijaitsee noin 10 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu lounaassa peltoon ja muualla moreenimaastoon. Pohjoisreunaa sivuaa ja eteläosan poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 45 tutkimuspistettä ja 39 syvyyspistettä (kuva 15). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 118 ha ja yli 1 m syvän alueen 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 22–30 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 4 m/km. Stormyran on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat ojia myöten läheiseen Purmonjokeen (Purmo norra å), joka johtaa mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen 46.051, Purmo norra ån alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,5 m. Suon pohja on tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 49 %, hieta 32 % ja hiekka 15 %.

Stormyranin suotyypeistä on turvekankaalla 55 %, rämeellä 42 % ja pellolla 3 %. Suon pohjois- ja eteläosassa on pääasiassa puolukkaturvekangasta. Keskiosassa esiintyy turvekankaiden ohella pallosararämeja isovarpurämemuuttumaa. Lisaksi suolla on rahkarämelaikkuja. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 7 % ja mättäiden korkeus on 2,4 dm. Puusto on mäntyvaltaista, kehitysluokaltaan vaihtelevaa ja yleensä keskitiheää.

Stormyranin turpeista on rahkavaltaisia 66 % ja saravaltaisia 34 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 37 %, sararahkaturve (CS) 29 % ja rahkasaraturve (SC) 34 %, Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 20 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 58 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 17 % kokonaisturvemäärästä.

Koko suo on hyvin ohutturpeista, monin paikoin ns. biologista suota. Suurin osa turvekerrostumasta on kohtalaisen hyvin maatunutta sararahka- tai rahkasaraturvetta. Pinnassa on paikoin ohut heikosti maatunut rahkakerros.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,6 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,5.

Ohuen turvekerroksen takia Stormyran ei sovellu turvetuotantoon.

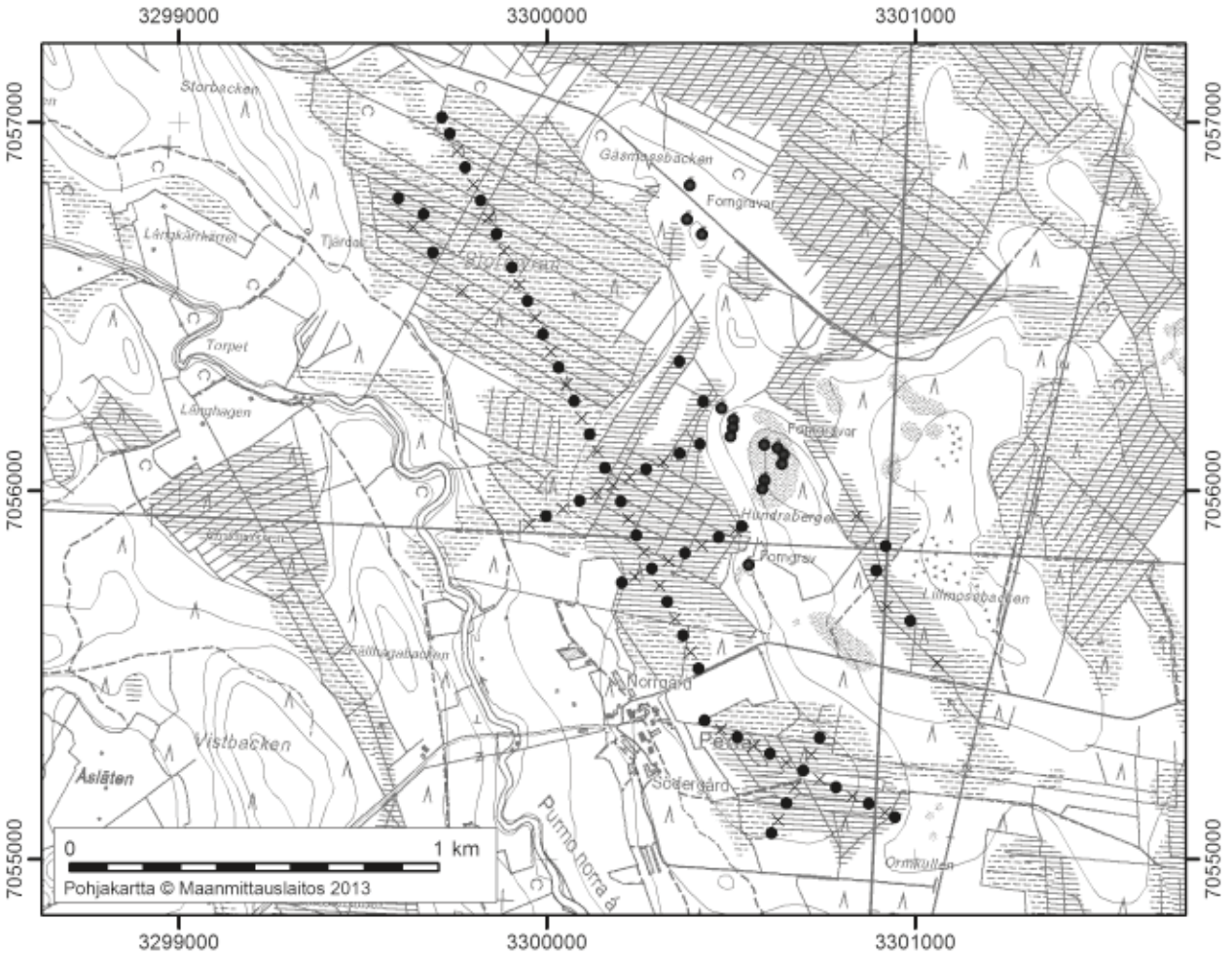

Kuva 15. Stormyranin tutkimus- ja syvyyspisteet.

150. Fämossen

Fämossen (kl. 2321 08, x=7057,8, y=3299,0) sijaitsee noin 9 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu luoteessa peltoihin ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Suon eteläpuolella kulkee metsäautotie. Suolla on 51 tutkimuspistettä ja 41 syvyyspistettä (kuva 16). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 105 ha ja yli 1 m syvän alueen 8 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 17–20 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 2 m/km. Fämossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta lähtee laskuojia pohjoiseen Dalabäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,4 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 35 %, moreeni 32 %, hieta 31 % ja hiekka 2 %.

Fämossenin suotyypit ovat kaikki turvekankaalla. Mustikkaturvekangas on lähes yleisin, mutta monin paikoin esiintyy myös puolukka- ja ruohoturvekangasta. Osa alueesta on ojien umpeutuessa soistumassa uudelleen. Puusto on yleensä keskitiheää, paikoin tiheääkin tukkipuuasteen sekametsää.

Fämossenin turpeista on rahkavaltaisia 41 % ja saravaltaisia 59 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 1 %, sararahkaturve (CS) 40 %, saraturve (C) 11 % ja rahkasaraturve (SC) 48 %. Puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita on 71 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Suurimmassa osassa suota on noin puolen metrin paksuinen turvekerros, joka koostuu kohtalaisesti maatuneesta rahkasara- ja sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,5 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,3. Liekoja on yleensä vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Fämossen ei sovellu turvetuotantoon.

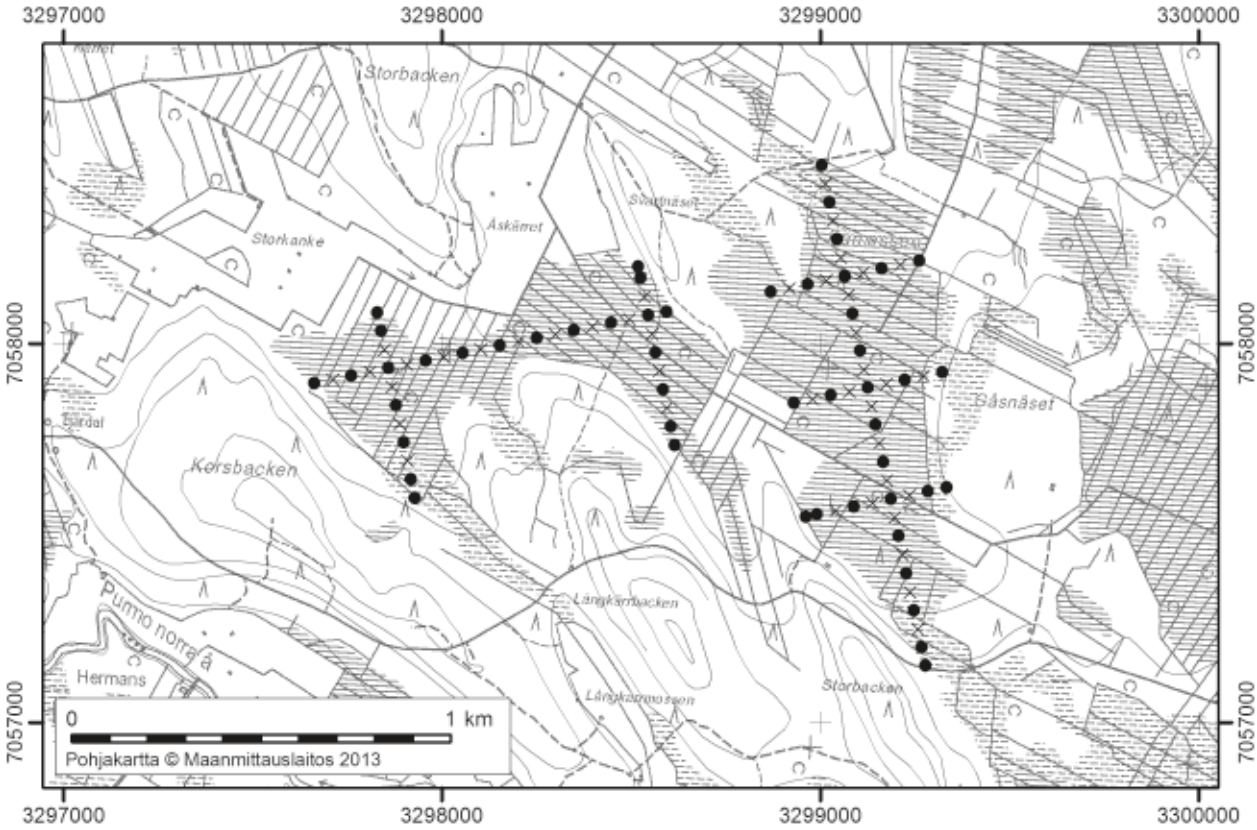

Kuva 16. Fämossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

151. Kisksjön

Kisksjön (kl. 2321 08, x=7059,9, y=3298,5) sijaitsee noin 7 km Pedersören keskustasta itään. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu luoteessa ja idässä peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Itä- ja länsireunaan johtaa tilustie. Suolla on 18 tutkimuspistettä ja 15 syvyyspistettä (kuva 17). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 49 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 15–17 m, ja länsiosassa pinta viettää pohjoiseen. Kisksjön on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Länsiosasta lähtee laskuoja pohjoiseen kohti Ähtävänjokea, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011 Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 73 %, hiesu 18 % ja hieta 9 %. Suon länsiosassa on pohjalla liejua paikoin yli puoli metriä paksu kerros.

Kisksjönin suotyypeistä on turvekankaalla 58 %, rämeellä 33 % ja korvessa 9 %. Mustikka- ja puolukkaturvekankaat ovat erittäin yleisiä, mutta monin paikoin on myös isovarpurämemuuttumaa. Puusto on keskitiheää tukkipuuasteen sekametsää.

Kisksjönin turpeista on rahkavaltaisia 59 % ja saravaltaisia 41 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 32 %, sararahkaturve (CS) 27 % ja rahkasaraturve (SC) 41 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 16 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 57 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 7 % kokonaisturvemäärästä.

Suo on ohutturpeinen. Turvekerros on yleensä noin puoli metriä paksu tai hieman alle. Turvekerros koostuu yleensä kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasara- ja sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,5 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,5.

Ohuen turvekerroksen takia Kisksjön ei sovellu turvetuotantoon.

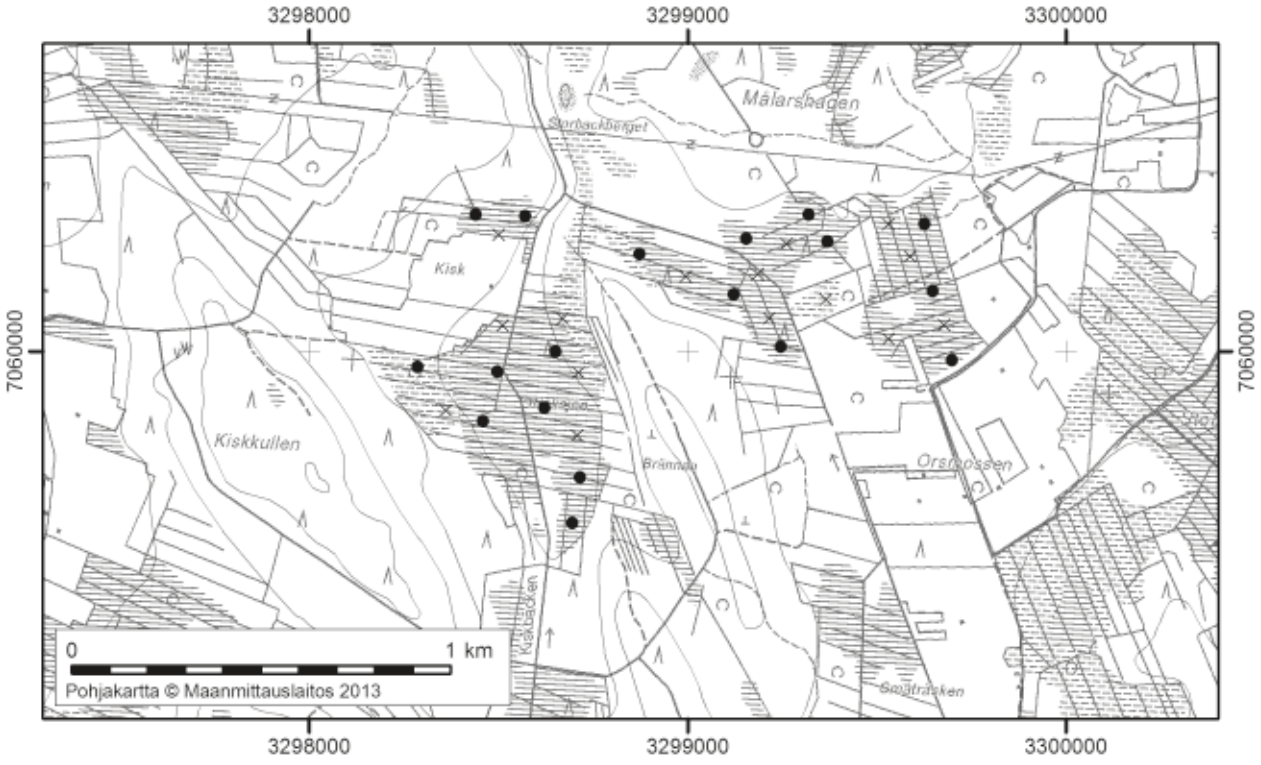

Kuva 17. Kisksjönin tutkimus- ja syvyyspisteet.

152. Stormossen

152. Stormossen (kl. 2321 08, x=7061,5, y=3294,0) sijaitsee noin 2 km Pedersören keskustasta itään. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu pohjoisessa ja idässä paikoin hietapeltoihin ja muualla moreenimaastoon. Eteläosan poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 2 tutkimuspistettä ja 17 syvyyspistettä (kuva 18). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 3,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 64 ha ja yli 1 m syvän alueen 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 5–8 m, ja pinta viettää lähinnä luoteeseen. Stormossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Länsiosan vedet laskevat ojia myöten Purmonjokeen ja itäosan Pilsbäckeniin ja siitä edelleen Purmonjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 46.011, Purmonjoen suuosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,0 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 63 %, moreeni 26 % ja hieta 5 %.

Stormossenin suotyypeistä on turvekankaalla 53 %, rämeellä 42 % ja korvessa 5 %. Suon pohjoisosassa on ruohoturvekangasta ja eteläosassa mm. korpirämemuuttumaa, isovarpurämemuuttumaa ja puolukkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 10 % ja mättäiden korkeus on 2,0 dm. Puusto on yleensä keskitiheää ja kehitysluokaltaan vaihtelevaa sekapuustoa.

Stormossenin turpeista on rahkavaltaisia 61 % ja saravaltaisia 39 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 61 % ja rahkasaraturve (SC) 39 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 60 % varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 59 % kokonaisturvemäärästä.

Suon pohjoisosa on ohutturpeista soistumaa. Eteläosassa on noin puoli metriä paksu turvekerros, joka koostuu rahka- ja rahkasaraturpeesta. Tupasvillan ja varpujen jäännökset ovat tällä alueella hyvin yleisiä turpeen lisätekijöitä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 3,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,6 ja pohjakerroksen 4,0.

Ohuen turvekerroksen takia Stormossen ei sovellu turvetuotantoon.

Kuva 18. Stormossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

153. Kärret

Kärret (kl. 2321 08, x=7062,9, y=3295,6) sijaitsee noin 4 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu lännessä, pohjoisessa ja idässä hietapeltoihin ja etelässä moreenimaastoon. Suon poikki kulkee korkeajännitelinjoja, ja itäosan halki kulkee metsäautotie. Suolla on 1 tutkimuspistettä ja 15 syvyyspistettä (kuva 19). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 0,6/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 257 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 5–7 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 2 m/km. Kärret on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet kulkeutuvat suon halki virtaavan Klubbhagadiketin kautta pohjoiseen Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,3 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 69 %, moreeni 19 % ja hieta 12 %. Hiesuista liejua on suon pohjalla paikoin noin 10 cm paksu kerros.

Kärretin suotyypeistä on rämeellä 50 %, turvekankaalla 38 % ja korvessa 12 %. Yleisimmät suotyypit ovat korpirämemuuttuma ja kangaskorpimuuttuma. Lisäksi suolla on mm. kangasrämemuuttumaa ja puolukkaturvekangasta. Pohjoisosassa on soistuvaa turvekangasta.

Kärretin turve on yleensä rahkavaltaista. Sararahkaturve on vallitseva turvelaji. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Lähes koko suon on hyvin ohutturpeista suota tai soistumaa. Turvekerros on ojituksen seurauksena tiivistynyt ja on nyt vain 10–20 cm paksu. Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,0.

Ohuen turvekerroksen takia Kärret ei sovellu turvetuotantoon.

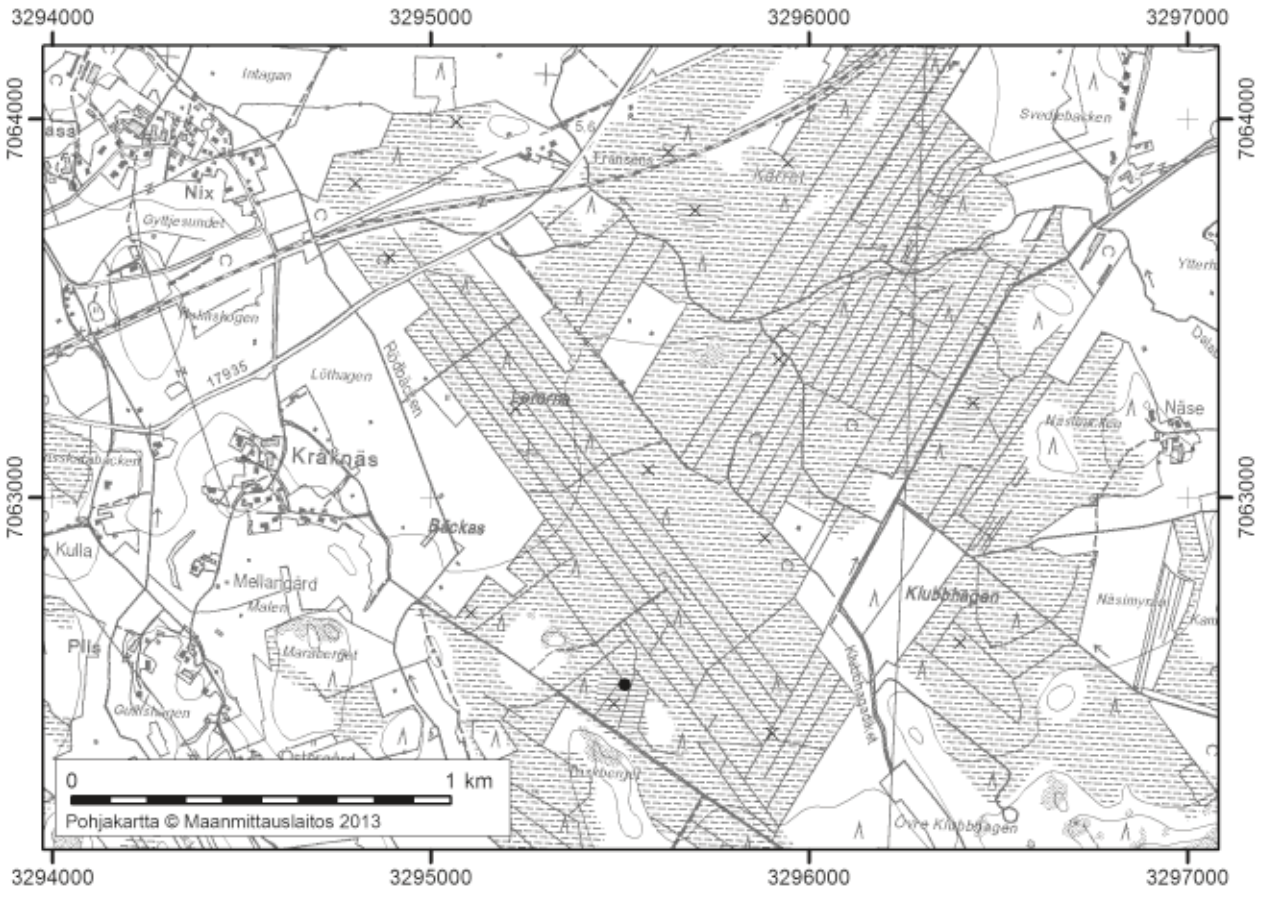

Kuva 19. Kärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

154. Stormossen

Stormossen (kl. 2321 08, x=7061,5, y=3297,5) sijaitsee noin 6 km Pedersören keskustasta itään. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu luoteessa hietapeltoon ja muualla moreenimaastoon. Itäosan poikki kulkee paikallistie. Suolla on 14 tutkimuspistettä ja 11 syvyyspistettä (kuva 20). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 3,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 64 ha ja yli 1 m syvän alueen 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 12–15 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 2 m/km. Stormossen on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon keskiosan halki virtaa laskuoja, Stormosdiket, pohjoiseen kohti Ähtävänjokea ja merta. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,1 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 76 %, hieta 20 % ja hiesu 4 %.

Stormossenin suotyypeistä on turvekankaalla 52 %, rämeellä 44 % ja korvessa 4 %. Suon keskellä ja koillisosassa on isovarpurämemuuttumaa. Muualla ovat puolukka- ja mustikkaturvekangas tyypillisiä. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 10 % ja mättäiden korkeus 1,2 dm. Puusto on mäntyvaltaista ja monin paikoin tukkipuuasteella.

Stormossenin turpeista on rahkavaltaisia 74 % ja saravaltaisia 26 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 67 %, sararahkaturve (CS) 7 % ja rahkasaraturve (SC) 26 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 32 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 28 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 24 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista soistumaa. Ohut turvekerros koostuu yleensä sararahka- tai rahkasaraturpeesta. Koillisosassa on pienialainen yli 1 m syvä alue, jossa on 1 m paksu heikosti maatunut pintarahkakerros. Muualla turpeen maatumisaste vaihtelee, joskin turve on yleensä kohtalaisen hyvin maatunutta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,2 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,0.

Ohuen turvekerroksen takia Stormossen ei sovellu turvetuotantoon.

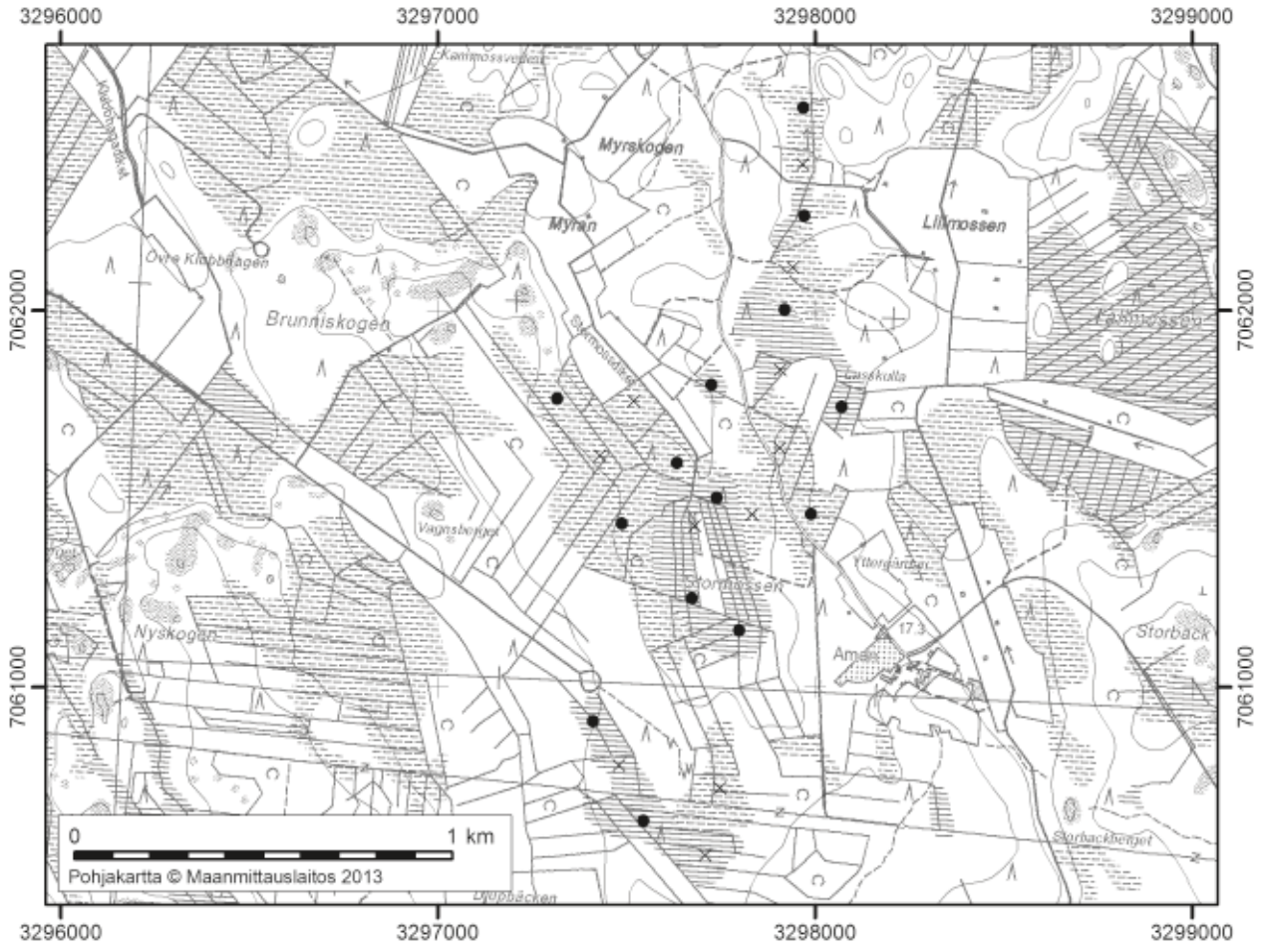

Kuva 20. Stormossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

155. Tallmossen

Tallmossen (kl. 2321 08, x=7061,9, y=3299,0) sijaitsee noin 9 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu lännessä hietapeltoon ja muualla moreenimaastoon. Myös suon keskellä on pelto. Itäpuolella kulkee metsäautotie. Suolla on 34 tutkimuspistettä ja 31 syvyyspistettä (kuva 21). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,3/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 78 ha ja yli m syvän alueen 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 12–17 m, ja pinta viettää lähinnä luoteeseen noin 3 m/km. Tallmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet kulkeutuvat laskuojia myöten suon länsipuolella virtaavaan Dalabäckeniin, joka laskee Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,0 m. Suon pohja on tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 42 %, hieta 18 %, hiekka 18 % ja hiesu 12 %,

Tallmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 48 %, rämeellä 47 % ja pellolla 5 %. Suon pohjoisosassa on isovarpurämemuuttumaa. Keski- ja eteläosassa ovat turvekankaat vallitsevia. Näistä yleisimpiä ovat puolukka- ja varputurvekankaat. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 5 % ja mättäiden korkeus 2,1 dm. Puusto on monin paikoin keskitiheää mäntyvaltaista tukkipuustoa.

Tallmossenin turpeista on rahkavaltaisia 81 % ja saravaltaisia 19 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 44 %, sararahkaturve (CS) 37 % ja rahkasaraturve (SC) 19 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 10 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 38 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 8 % kokonaisturvemäärästä.

Suurimmassa osassa suota turvekerrostuma on vain noin puoli metriä paksu. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on ohut, tai se puuttuu monin paikoin kokonaan. Suon turvekerros koostuu pääasiassa kohtalaisesti (H5–6) maatuneesta rahka- tai sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,4. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen maatumisaste on 3,6 ja maatuneemman pohjakerroksen 5,8. Liekoja on runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Tallmossen ei sovellu turvetuotantoon.

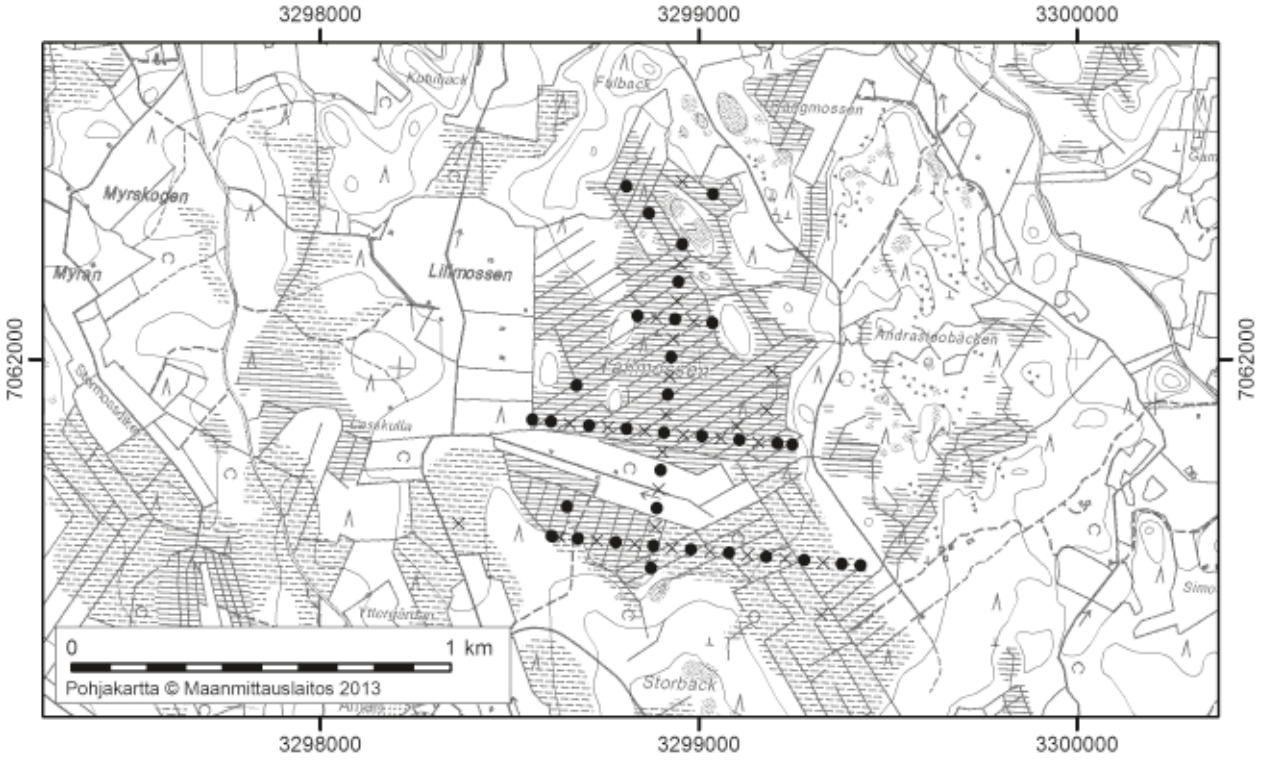

Kuva 21. Tallmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

156. Orsmossen

Orsmossen (kl. 2321 08, x=7058,7, y=3300,2) sijaitsee noin 9 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu pohjoisessa peltoon, ja loivapiirteiseen moreenimaastoon. Suon keskellä olevalle pellolle johtaa tilustie. Suolla on 10 tutkimuspistettä ja 14 syvyyspistettä (kuva 22). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 2,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 95 ha ja yli 1 m syvän alueen 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 17–20 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 2 m/km. Orsmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon länsiosan halki virtaa valtaoja pohjoiseen kohti Ähtävänjokea, joka johtaa mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,1 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 63 % ja hieta 37 %.

Orsmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 75 % ja rämeellä 25 %. Puolukkaturvekangas on selvästi yleisin suotyyppi. (kuva 23). Suolla on myös isovarpuräme- ja pallosararämemuuttumaa sekä mustikkaturvekangasta. Länsiosassa on kytöheittoa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 8 % ja mättäiden korkeus 2,5 dm. Puusto on yleensä keskitiheää harvennusvaiheen mäntyvaltaista sekapuustoa.

Orsmossenin turpeista on rahkavaltaisia 32 % ja saravaltaisia 68 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 24 %, sararahkaturve (CS) 8 % ja rahkasaraturve (SC) 68 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 15 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 73 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 10 % kokonaisturvemäärästä.

Suo on ohutturpeinen. Turvekerros on yleensä noin puoli metriä paksu. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros puuttuu lähes kokonaan. Turvekerrostuma on yleensä hyvin maatunutta rahkasaraturvetta, jossa on lisätekijänä runsaasti puun jäännöksiä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,6 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,1. Liekoja on yleensä vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Orsmossen ei sovellu turvetuotantoon.

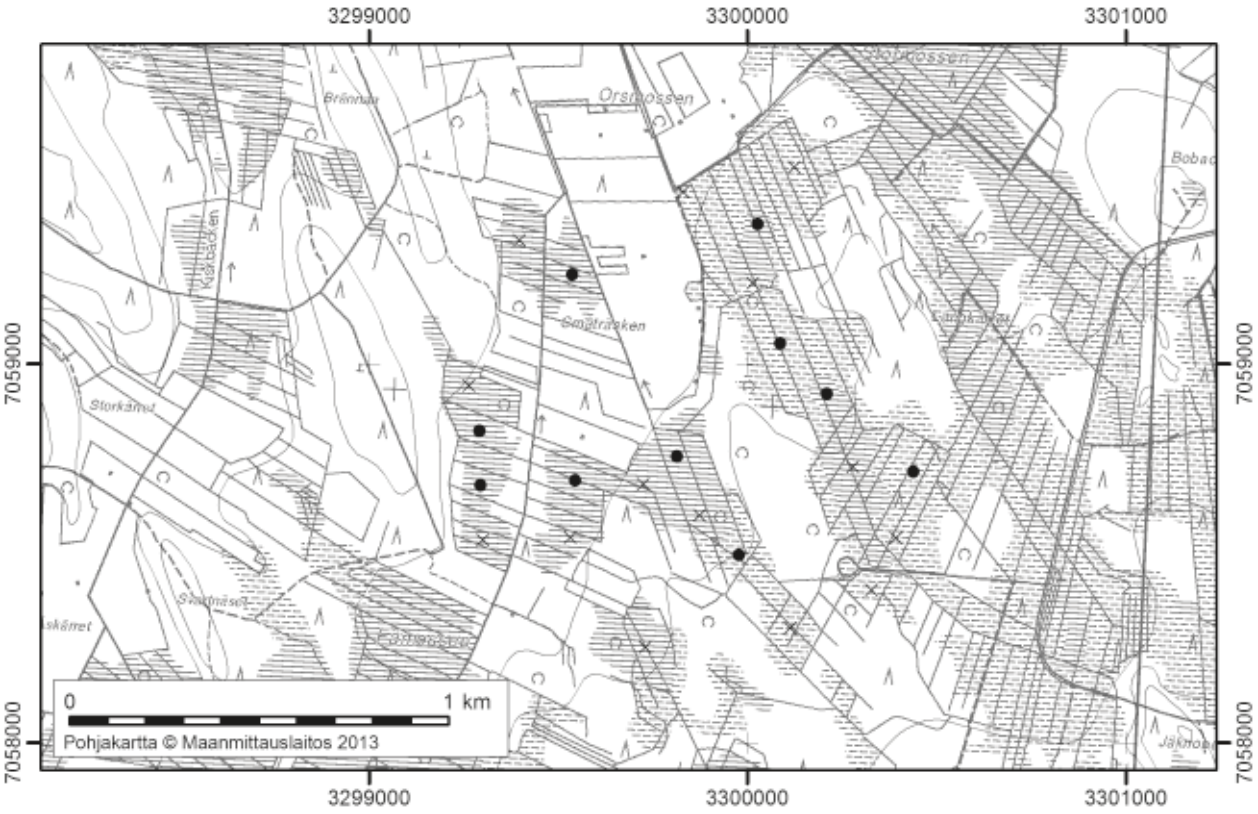

Kuva 22. Orsmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 23. Puolukkaturvekangasta Orsmossenilla, Kuva: Tuija Vähäkuopus, GTK.

157. Gåsmossen

Gåsmossen (kl. 2321 08, x=7057,3, y=3300,6) sijaitsee noin 10 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu moreenimaastoon. Eteläreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 56 tutkimuspistettä ja 51 syvyyspistettä (kuva 24). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 151 ha, yli 1 m syvän alueen 36 ha ja yli 1,5 m syvän 10 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 21–28 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 3 m/km. Gåsmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet kulkeutuvat suon keskiosan kautta virtaavan laskuojan kautta luoteeseen Kiskbäckeniin, joka laskee Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,0 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 80 %, hieta 16 % ja hiekka 4 %.

Gåsmossenin suotyypeistä on rämeellä 57 % ja turvekankaalla 43 %. Itäosassa on puolukkaturvekangas selvästi yleisin suotyyppi. Alueella on myös tupasvilla-räme ja pallosararämemuuttumaa. Länsiosassa on mm. isovarpuräme- tupasvilla-räme- ja varsinaista sararämemuuttumaa. Reunaosissa on turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 14 % ja mättäiden korkeus 2,2 dm. Puusto on kehitysluokaltaan vaihtelevaa, keskitiheää ja yleensä mäntyvaltaista.

Gåsmossenin turpeista on rahkavaltaisia 76 % ja saravaltaisia 24 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 21 %, sararahkaturve (CS) 55 % ja rahkasaraturve (SC) 24 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 26 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 24 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 9 % kokonaisturvemäärästä.

Suon itäosassa turvekerros on ohut. Länsiosassa heikosti maatunut pintaturvekerros on yleensä ohut, mutta pienellä alueella se on yli metrin paksuinen. Kohtalaisesti maatunut sararahka- ja rahkasaraturve ovat suolle tyypillistä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,6. Liekoja on erittäin vähän.

Gåsmossen soveltuu pienimuotoiseen turvetuotantoon. Suon 10 ha:n laajuisella, yli 1,5 m syvällä alueella on 0,12 milj. suo-m^3 lähinnä energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta (pohjalta vähennetty 0,3 m paksu kerros). Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,45 MWh. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintakerros on paikoin paksuhko, jolloin suositeltava tuotantomuoto on jyrsinturvetuotanto.

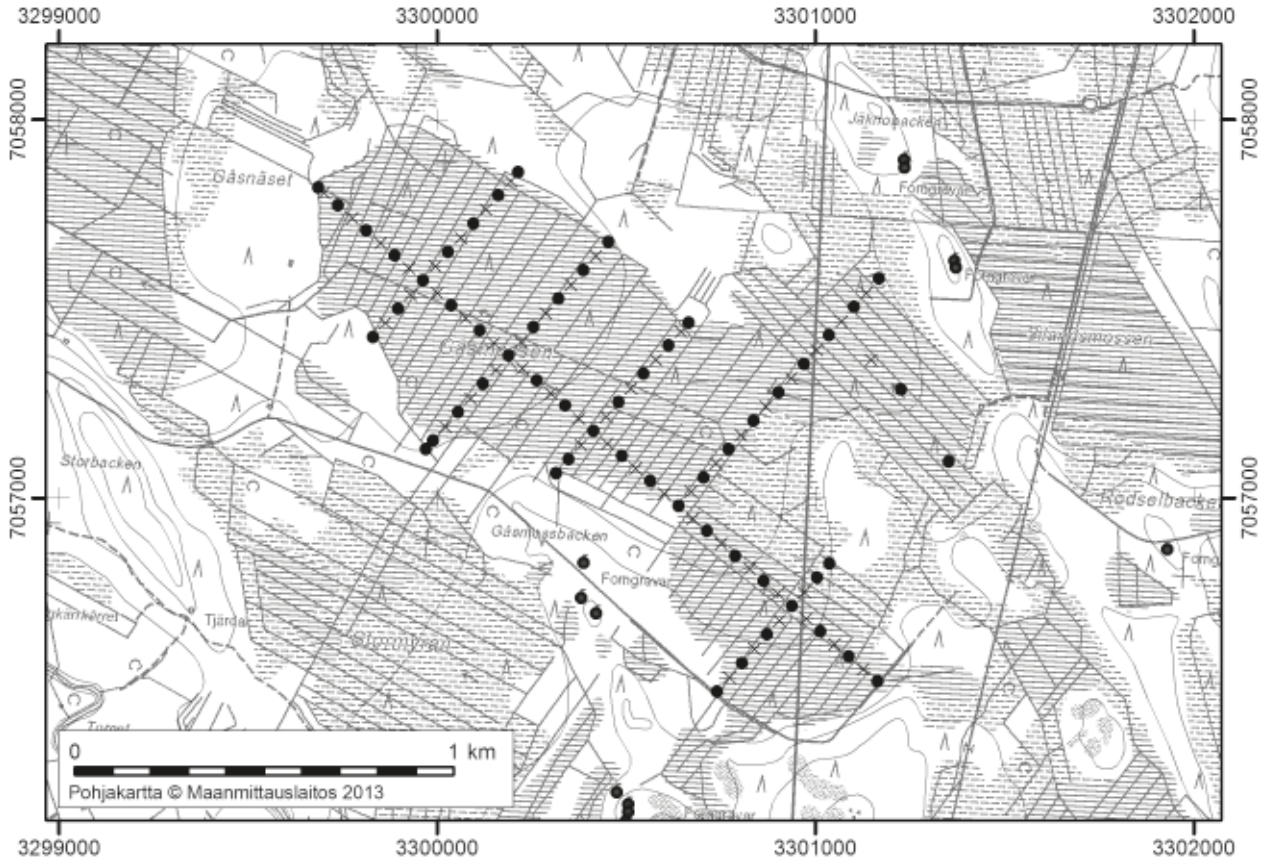

Kuva 24. Gåsmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

158. Stormossen

Stormossen (kl. 2321 08, x=7059,7, y=3300,5) sijaitsee noin 16 km Pedersören keskustasta itäkaakkoon. Suo rajoittuu koillisessa ja lännessä peltoon ja muualla loivapiirteiseen moreenimaastoon. Pohjoisosaan ja keskelle johtaa metsäautotie. Suolla on 14 tutkimuspistettä ja 1 syvyyspiste (kuva 25). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 1,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 79 ha ja yli 1 m syvän alueen 8 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 17–20 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 3 m/km. Stormossen on suurimmaksi osaksi ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Pohjoisosasta on laskuoja Dalabäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,1 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 60 %, hiekka 30 % ja hiesu 10 %.

Stormossenin suotyypeistä on rämeellä 80 % ja korvessa 20 %. Suon keskellä on rahkarämettä. Lisäksi suolla on mm. tupasvillaräme-, kangasräme- ja kangaskorpimuuttumaa. Eteläosa on turvekangasasteella. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 25 % ja mättäiden korkeus 2,3 dm. Puusto on suuressa osassa suota keskitiheää mäntyvaltaista harvennusmetsää.

Stormossenin turpeet ovat rahkavaltaisia. Päätyvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 99 % ja sararahkaturve (CS) 1 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 82 % kokonaisturvemäärästä.

Suon keskellä on yli puoli metriä paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on maatuneempaa rahkaturvetta. Tupasvillan jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä. Suurin osa suosta on ohutturpeista.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen maatumisaste on 1,9 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,2.

Ohuen turvekerroksen takia Stormossen ei sovellu turvetuotantoon.

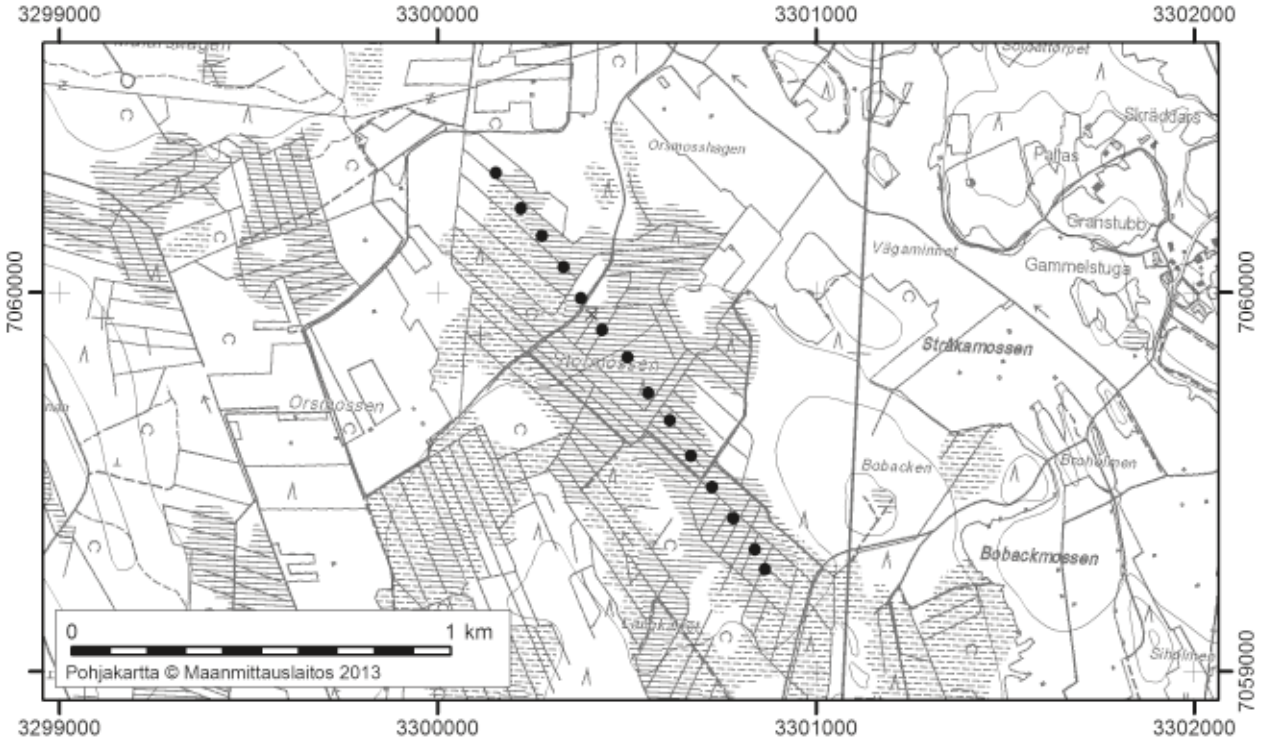

Kuva 25. Stormossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

159. Hökmossen

Hökmossen (kl. 2321 08, x=7063,0, y=3300,0) sijaitsee noin 10 km Pedersören keskustasta itään. Suo koostuu kolmesta altaasta, ja se rajoittuu moreenimaastoon. Itä- ja länsipuolella kulkee paikallistie. Suolla on 6 tutkimuspistettä ja 11 syvyyspistettä (kuva 26). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 4,6/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 37 ha, yli 1 m syvän alueen 5 ha ja yli 1,5 m syvän 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on noin 18 m. Hökmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta lähtee laskuojia Ähtävänjokeen, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 41 %, hieta 24 %, savi 18 % ja hiesu 12 %. Liejua on suon pohjalla paikoin ohuehko kerros.

Hökmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 53 %, rämeellä 40 % ja pellolla 7 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat ohutturpeisilla alueilla yleisiä. Suon keskellä pienehköllä yli 1 m syvällä alueella on isovarpurämemuuttumaa (kuva 27). Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 17 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on keskitiheää mäntyvaltaista harvennusmetsää.

Hökmossenin turpeista on rahkavaltaisia 68 % ja saravaltaisia 32 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 53 %, sararahkaturve (CS) 15 % ja rahkasaraturve (SC) 32 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 45 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 47 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista. Suon keskiosan yli 1 m syvällä alueella on paikoin yli metri heikosti maatunutta rahkaturvetta pinnassa. Syvemmällä ja ohutturpeisilla alueilla on sararahka- tai rahkasaraturvetta. Tupasvillan ja puun jäännökset ovat erittäin yleisiä turpeen lisätekijöitä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,2 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,0. Liekoja on erittäin vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Hökmossen ei sovellu turvetuotantoon.

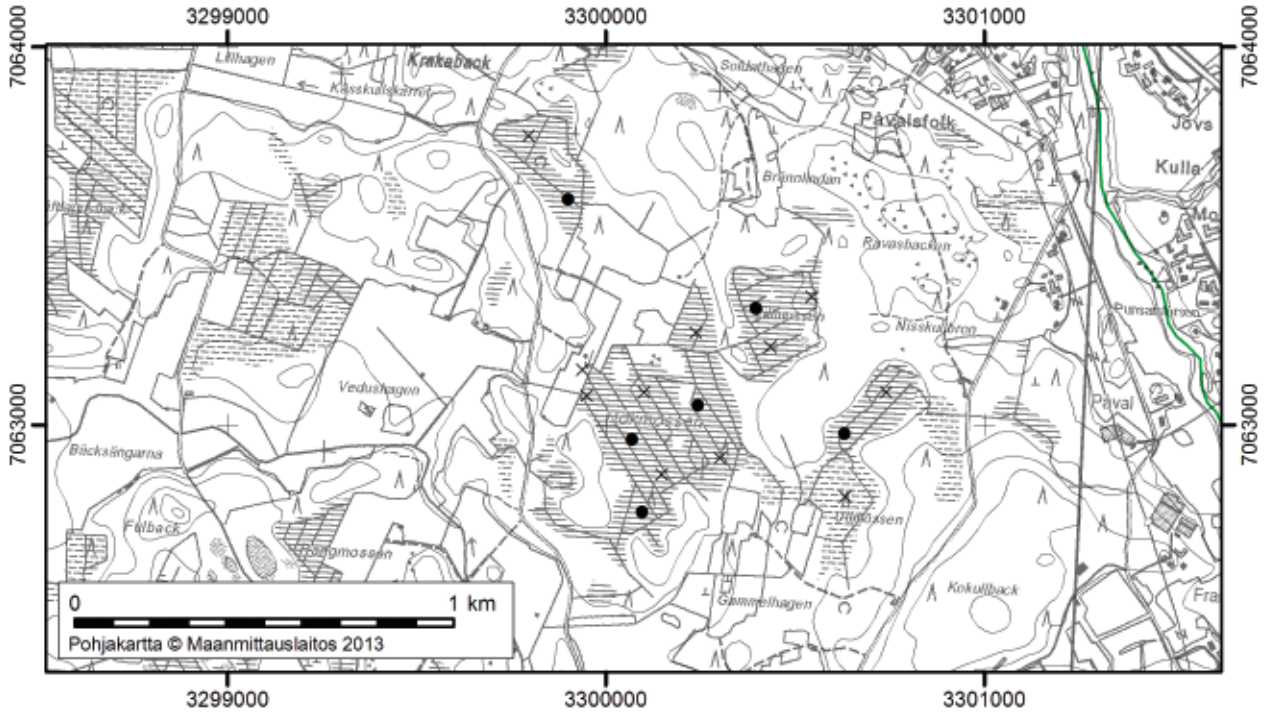

Kuva 26. Hökmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 27. Isovarpurämemuuttumaa Hökmossenin keskiosassa. Kuva: Tuija Vähäkuopus, GTK.

160. Rysslan

Rysslan (kl. 2321 09, x=7067,0, y=3299,0) sijaitsee noin 9 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan hyvin rikkonainen, ja se koostuu useasta eri altaasta. Se rajoittuu paikoin peltoihin, mutta pääasiassa moreenimaastoon. Suon halki kulkee paikallistie. Suolla on 17 tutkimuspistettä ja 22 syvyyspistettä (kuva 28). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 3,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 122 ha ja yli 1 m syvän alueen 4 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 10–15 m, ja pinta viettää lähinnä etelään noin 5 m/km. Rysslan on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet kulkeutuvat useita laskuojia myöten lounaaseen Vadbäckeniin, joka yhtyy Ähtävänjokeen, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.011, Ähtävänjoensuun alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,8 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 44 %, hieta 31 % ja hiesu 23 %. Suon pohjalla on liejua muutamassa kohdassa alle puolen metrin paksuinen kerros.

Rysslanin suotyypeistä on turvekankaalla 82 % ja rämeellä 18 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat vallitsevia suotyyppejä. Pohjoisosassa on pari pienialaista laikkua, joilla on kanervarahkarämeja isovarpurämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 7 % ja mättäiden korkeus on 3,0 dm. Puusto on yleensä keskitiheää harvennus- tai tukkipuuasteen sekapuustoa.

Rysslanin turpeista on rahkavaltaisia 16 % ja saravaltaisia 84 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 15 %, sararahkaturve (CS) 1 % ja rahkasaraturve (SC) 84 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 8 % ja puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 85 %.

Suurin osa suosta on hyvin ohutturpeista, lähes biologista suota. Ohut turvekerros koostuu lähinnä hyvin maatuneesta rahkasaraturpeesta, jossa on lisätekijänä erittäin yleisesti puun jäännöksiä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 7,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,4. Liekoja on erittäin vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Rysslan ei sovellu turvetuotantoon

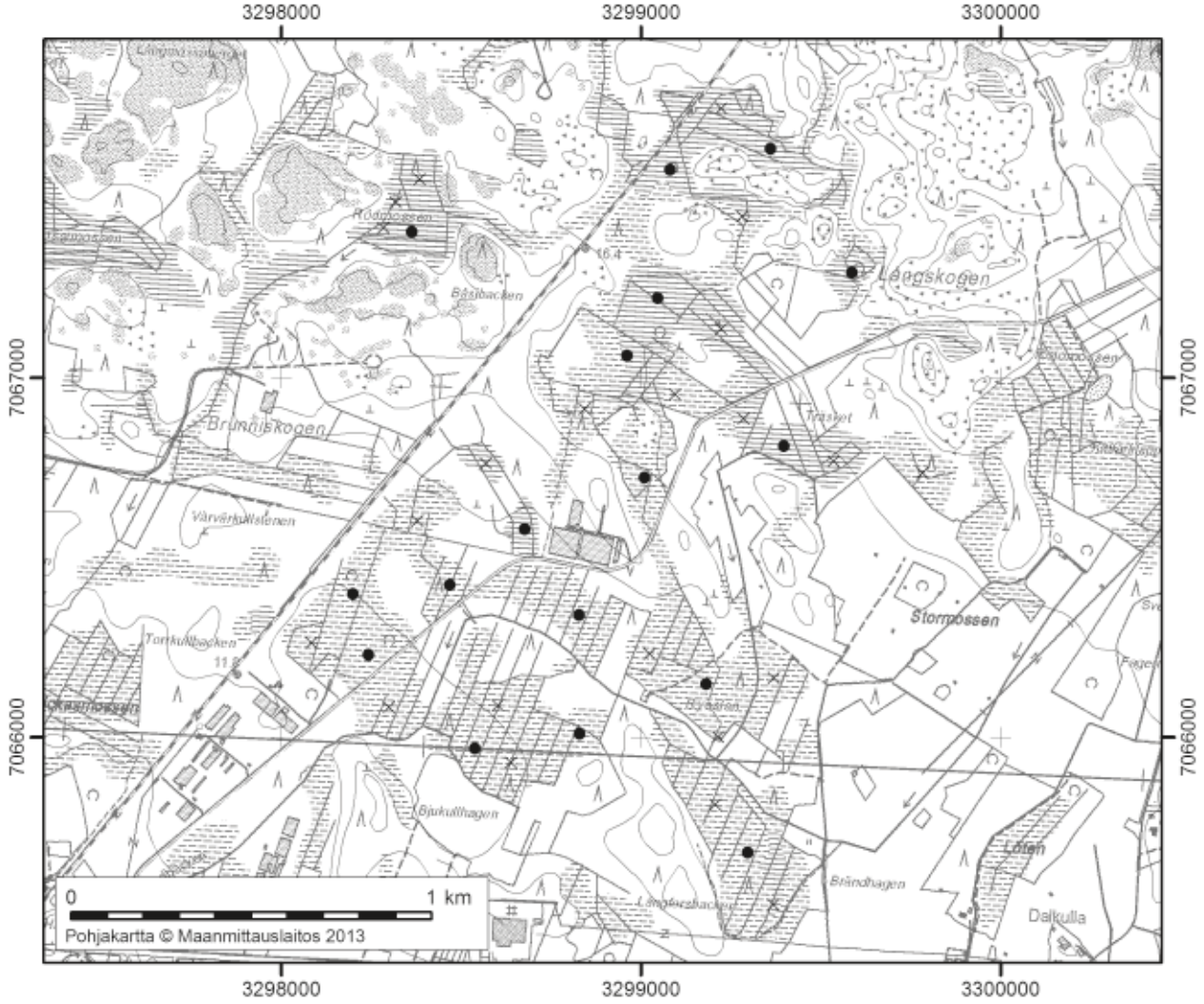

Kuva 28. Rysslanin tutkimus- ja syvyyspisteet.

161. Finnskogmossen

Finnskogmossen (kl. 2321 09, x=7070,5, y=3300,5) sijaitsee noin 13 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu varsinkin pohjoisessa monin paikoin peltoihin ja muualla moreenimaastoon. Suon halki kulkee valtatie 8 ja eteläosaan johtaa metsäautotie. Suolla on 40 tutkimuspistettä (kuva 29). Tutkimuspisteitä on 1,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 204 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 5–15 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 5 m/km. Finnskogmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolla on kalasääsken pesä (kuva 30). Vedet kulkeutuvat useita laskuojia myöten luoteeseen kohti merta. Suo kuuluu suurimmaksi osaksi vesistöalueeseen numero 84.034, Dunerkärrdiketin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 98 % ja hiesu 2 %. Moreeni on paikoin lohkareista.

Finnskogmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 95 % ja rämeellä 5 %. Puolukka- ja mustikkaturvekankaat ovat vallitsevat suotyypit. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 1 % ja mättäiden korkeus on 2,0 dm. Puusto on kehitys- ja tiheysluokaltaan vaihtelevaa sekapuustoa.

Finnskogmossenin turpeista on rahkavaltaisia 47 % ja saravaltaisia 53 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 27 %, sararahkaturve (CS) 20 %, saraturve (C) 1 % ja rahkasaraturve (SC) 52 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 15 % ja puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 72 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista, lähes biologista suota, jonka turvepaksuus on 0,1–0,3 m. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros puuttuu suurimmasta osasta suota. Suurin osa ohuesta turvekerrostumasta koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasara- ja sararahkaturpeesta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,6 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,9.

Ohuen turvekerroksen takia Finnskogmossen ei sovellu turvetuotantoon.

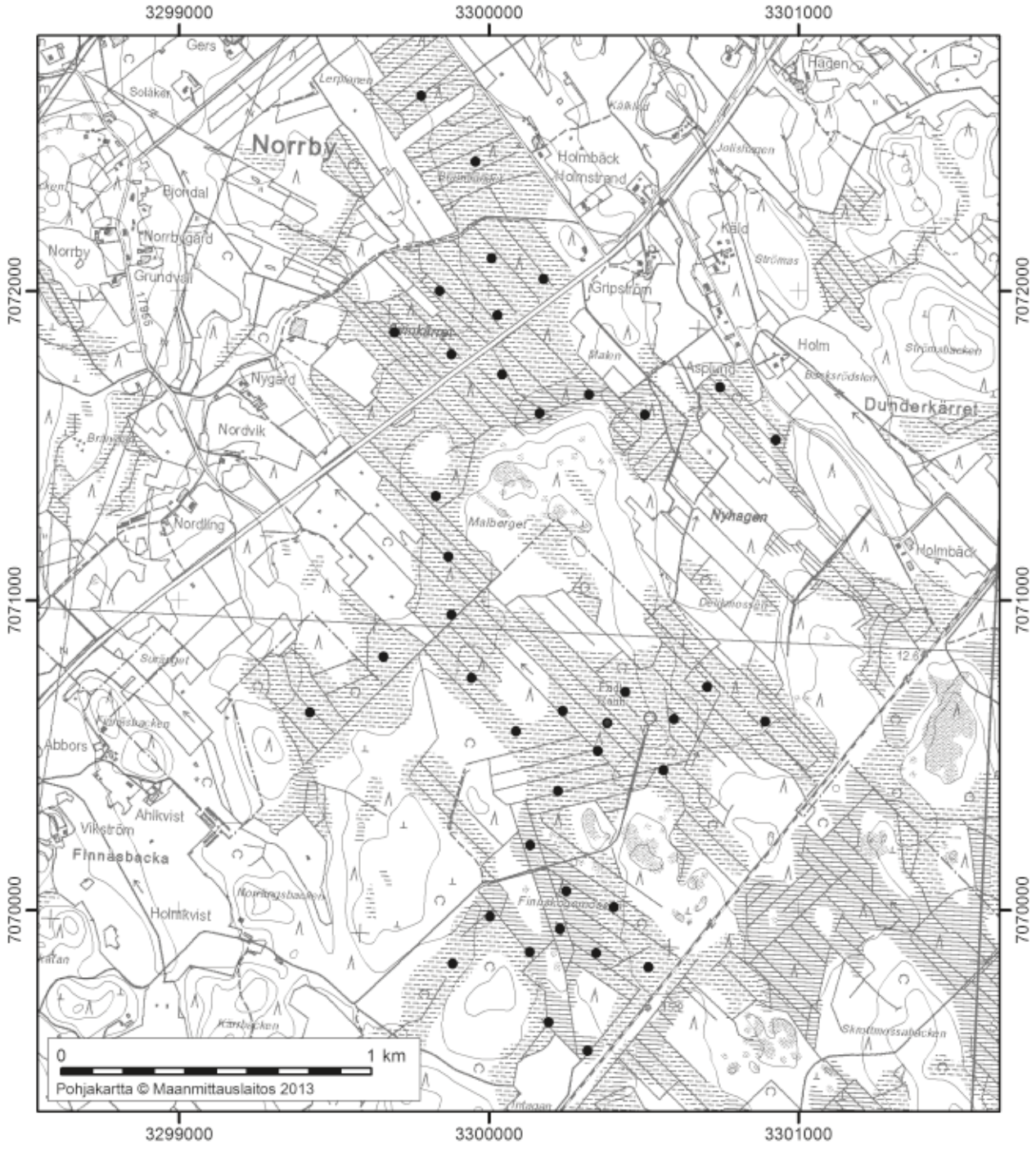

Kuva 29. Finnskogmossenin tutkimuspisteet

Kuva 30. Kalasääsken pesäpuu Finnskogmossenilla. Kuva: Joni Palola, GTK.

162. Skrottmossen

Skrottmossen (kl. 2321 09, 12, x=7069,7, y=3301,6) sijaitsee noin 14 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu luoteessa rautatiehen ja muualla moreenimaastoon. Suon keskelle johtaa metsäautotie. Suolla on 40 tutkimuspistettä ja 31 syvyyspistettä (kuva 31). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,7/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 106 ha, yli 1 m syvän alueen 11 ha ja yli 1,5 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 14–18 m, ja pinta viettää lähinnä luoteeseen noin 3 m/km. Skrottmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat useita laskuojia myöten luoteeseen kohti merta. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 84.034, Dunerkärrdiketin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 85 % ja hiesu 15 %. Moreeni on paikoin lohkareista.

Skrottmossenin suotyypeistä on rämeellä 66 % ja turvekankaalla 34 %. Suon keskellä ja kaakkoisosassa on variksenmarjarahkarämemuuttumaa ja länsiosassa isovarpurämemuuttumaa. Varsinkin suon pohjoisosassa on puolukka- ja mustikkaturvekangasta. Lisäksi suolla esiintyy paikoin tupasvillarämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 18 % ja mättäiden korkeus 1,9 dm. Puusto on yleensä riuku- tai harvennusvaiheen männikköä. Pohjoisosassa on kookasta sekapuustoa.

Skrottmossenin turpeista on rahkavaltaisia 72 % ja saravaltaisia 28 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 27 %, sararahkaturve (CS) 45 % ja rahkasaraturve (SC) 28 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 34 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 26 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 17 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista. Suon eteläosassa on pienehkö yli 1 m syvä alue, jossa on paikoin yli metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on ohut kerros hieman maatuneempaa saravaltaista turvetta. Ohutturpeisilla alueilla on maatumisasteeltaan vaihtelevaa sararahka- tai rahkasaraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,4. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,4. Liekoja on paikoin kohtalaisesti.

Ohuen turvekerroksen takia Skrottmossenia ei suositella turvetuotantoon.

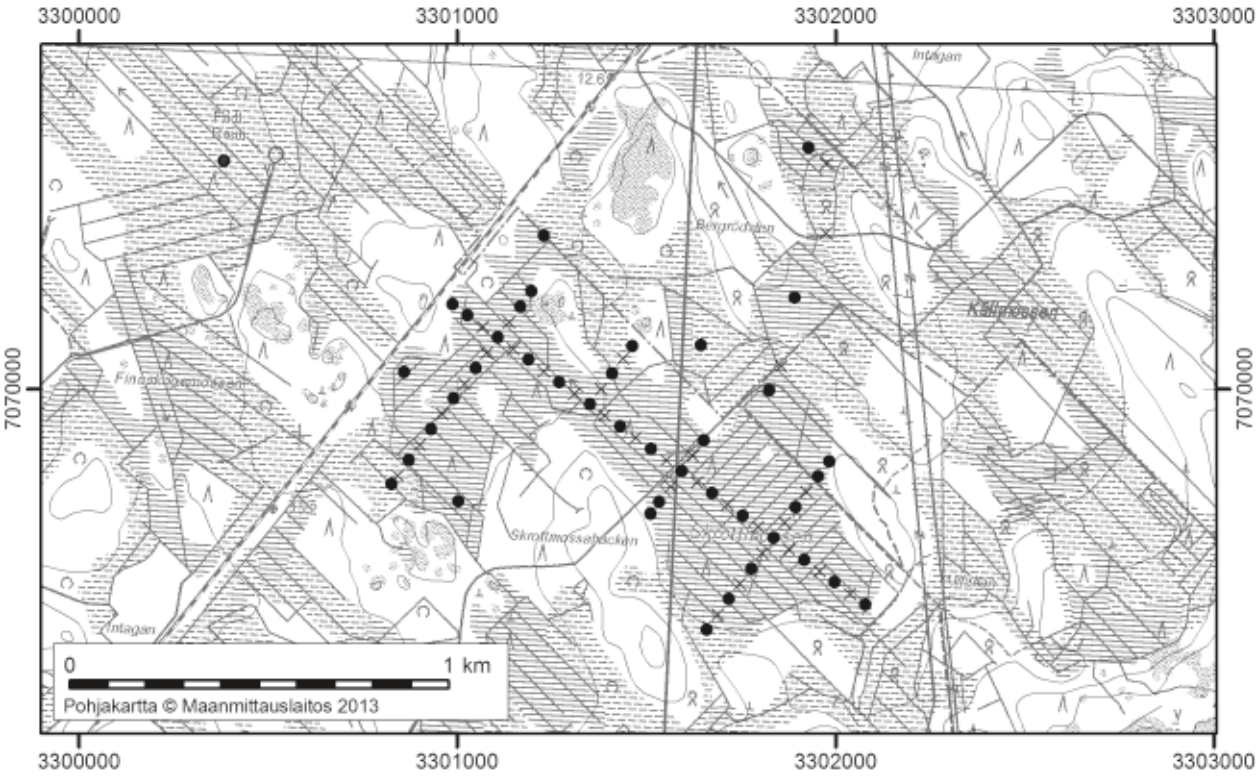

Kuva 31. Skrottmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

163. Källmossen

Källmossen (kl. 2321 09, x=7068,5, y=3301,3) sijaitsee noin 13 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu luoteessa rautatiehen ja muualla moreenimaastoon. Suon luoteisosan halki kulkee metsäautotie. Suolla on 36 tutkimuspistettä ja 5 syvyyspistettä (kuva 32). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 2,4/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 169 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 14–28 m, ja pinta viettää lähinnä luoteeseen 3 - 5 m/km. Källmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet virtaavat useita laskuojia myöten lähinnä luoteeseen kohti merta. Valtaosa suosta kuuluu vesistöalueeseen numero 84.032, Lepplaxdiketin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on pikkupiirteissään epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 68 %, hiekka 22 % ja hieta 5 %.

Källmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 90 % ja rämeellä 10 %. Suon keskellä on laajahko kytöheittoalue. Muualla ovat mustikka-, puolukka- ja paikoin ruohoturvekangas luonteenomaisia. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 2 % ja mättäiden korkeus 1,3 dm. Puusto on yleensä keskitiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa sekapuustoa.

Källmossenin turpeista on rahkavaltaisia 52 % ja saravaltaisia 48 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 13 %, sararahkaturve (CS) 39 % ja rahkasaraturve (SC) 48 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 10 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 70 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerros on ohut, yleensä keskimäärin vain 0,3–0,4 m paksu. Turvekerros koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasara- tai sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen maatumisaste on 3,4 ja hyvin maatuneen kerroksen 7,0.

Ohuen turvekerroksen takia Källmossen ei sovellu turvetuotantoon.

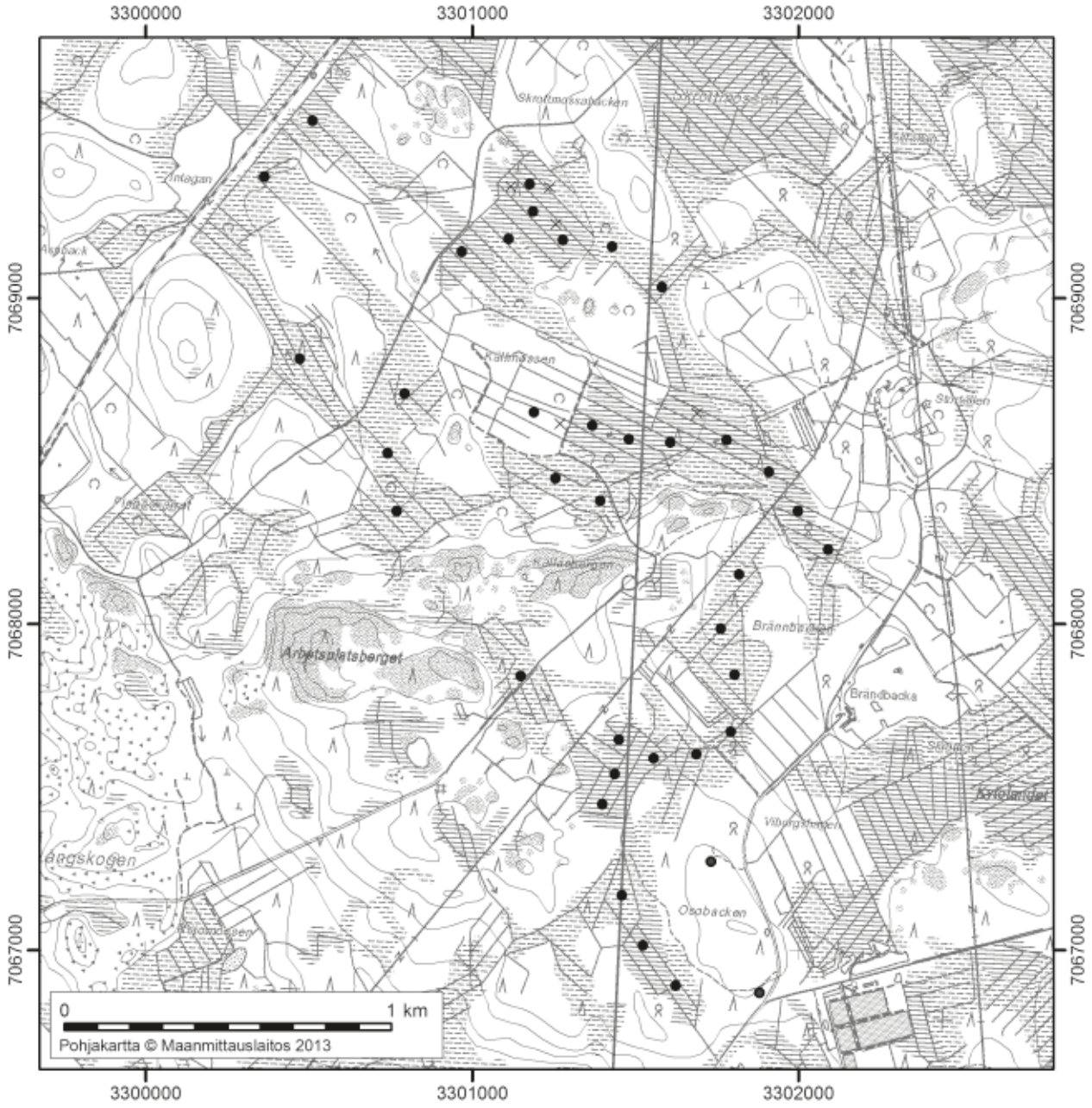

Kuva 32. Källmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

164. Silandsmossen

Silandsmossen (kl. 2321 11, x=7057,3, y=3301,9) sijaitsee noin 18 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu pohjoisessa ja koillisessa paikoin peltoihin ja muualla loivapiirteiseen moreenimaastoon. Suon keskelle ja eteläreunaan johtaa metsäautotie. Suolla on 31 tutkimuspistettä ja 30 syvyyspistettä (kuva 33). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 4,3/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 144 ha ja yli 1 m syvän alueen 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 20–27 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 3 m/km. Silandsmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet virtaavat useita laskuojia myöten lähinnä pohjoiseen kohti Ähtävänjokea, joka laskee mereen. Suon pohjois- ja keskiosa kuuluvat vesistöalueeseen 47.011 Ähtävänjoensuun alue ja eteläosa vesistöalueeseen 47.017, Nårdjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,4 m. Suon pohja on melko tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 75 %, hieta 20 % ja hiekka 3 %.

Silandsmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 44 %, rämeellä 39 % ja pellolla 17 %. Suon eteläosassa on mm. tupasvilla-, isovarpu- ja kangasrämemuuttumaa. Pohjoisosassa ovat puolukka- ja varputurvekangas vallitsevia. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 7 % ja mättäiden korkeus 2,3 dm. Puusto on yleensä keskitiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa mäntyä. Pohjoisosassa on kookasta mäntyvaltaista sekapuustoa.

Silandsmossenin turpeista on rahkavaltaisia 77 % ja saravaltaisia 23 %. Pääturvelajeittain jakaantuma on: rahkaturve (S) 38 %, sararahkaturve (CS) 39 %, ja rahkasaraturve (SC) 23 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 13 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 22 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 5 % kokonaisturvemäärästä.

Suo on hyvin ohutturpeista, monin paikoin biologista suota. Suurin osa turvekerrostumasta on kohtalaisen hyvin maatunutta sararahka- tai rahkasaraturvetta. Eteläosassa on pinnassa pienehköllä alueella vajaa puoli metriä paksu kerros heikosti maatunutta rahkaturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,2. Liekoja on kohtalaisesti.

Ohuen turvekerroksen takia Silandsmossen ei sovellu turvetuotantoon.

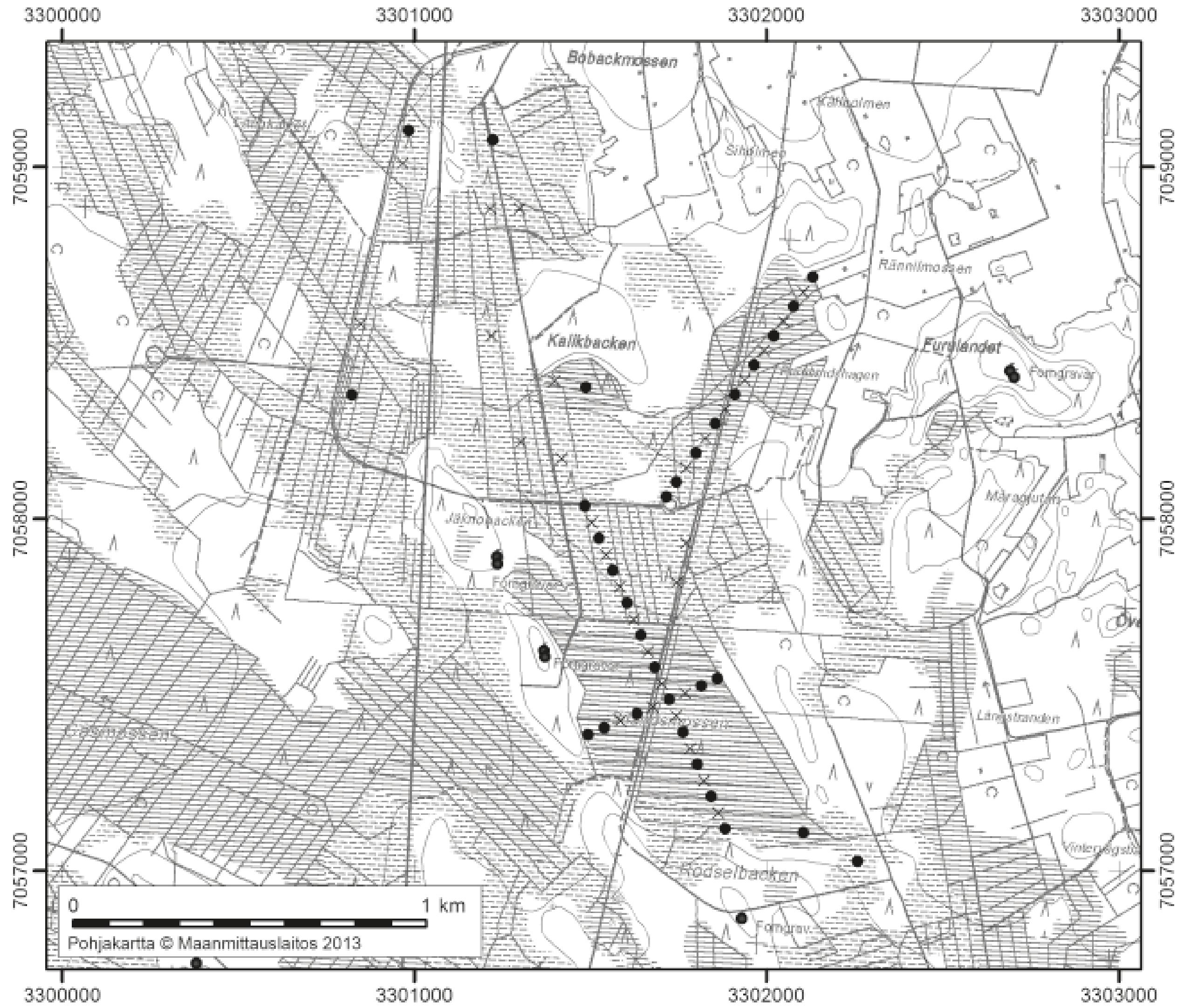

Kuva 33. Silandsmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

165. Nissfolksänget

Nissfolksänget (kl. 2321 11, x=7056,6, y=3302,9) sijaitsee noin 19 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu pohjoisessa peltoon ja muualla loivapiirteiseen moreenimaastoon. Suon etelä- ja länsireunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 37 tutkimuspistettä ja 23 syvyyspistettä. (kuva 34). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 87 ha, yli 1 m syvän alueen 11 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 23–27 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Nissfolksänget on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta lähtee laskuoja pohjoiseen kohti Ähtävänjokea, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen 47.017, Nårdjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 92 % ja hiesu 8 %.

Nissfolksängetin suotyypeistä on turvekankaalla 85 % ja rämeellä 15 %. Puolukka-, mustikka- ja ruohoturvekangas ovat suolle tyypillisiä. Varsinaista sararäme- ja tupasvillarämemuuttumaa esiintyy laikkuina.

Nissfolksängetin turpeista on saravaltaisia 96 % ja rahkavaltaisia 4 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 4 %, saraturve (C) 85 % ja rahkasaraturve (SC) 11 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 4 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 56 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 1 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on ohut tai se puuttuu suurimmasta osasta suota kokonaan. Turvekerros koostuu kohtalaisesti maatuneesta sara- tai rahkasaraturpeesta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,4 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,1. Liekoja on vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Nissfolksänget ei sovellu turvetuotantoon.

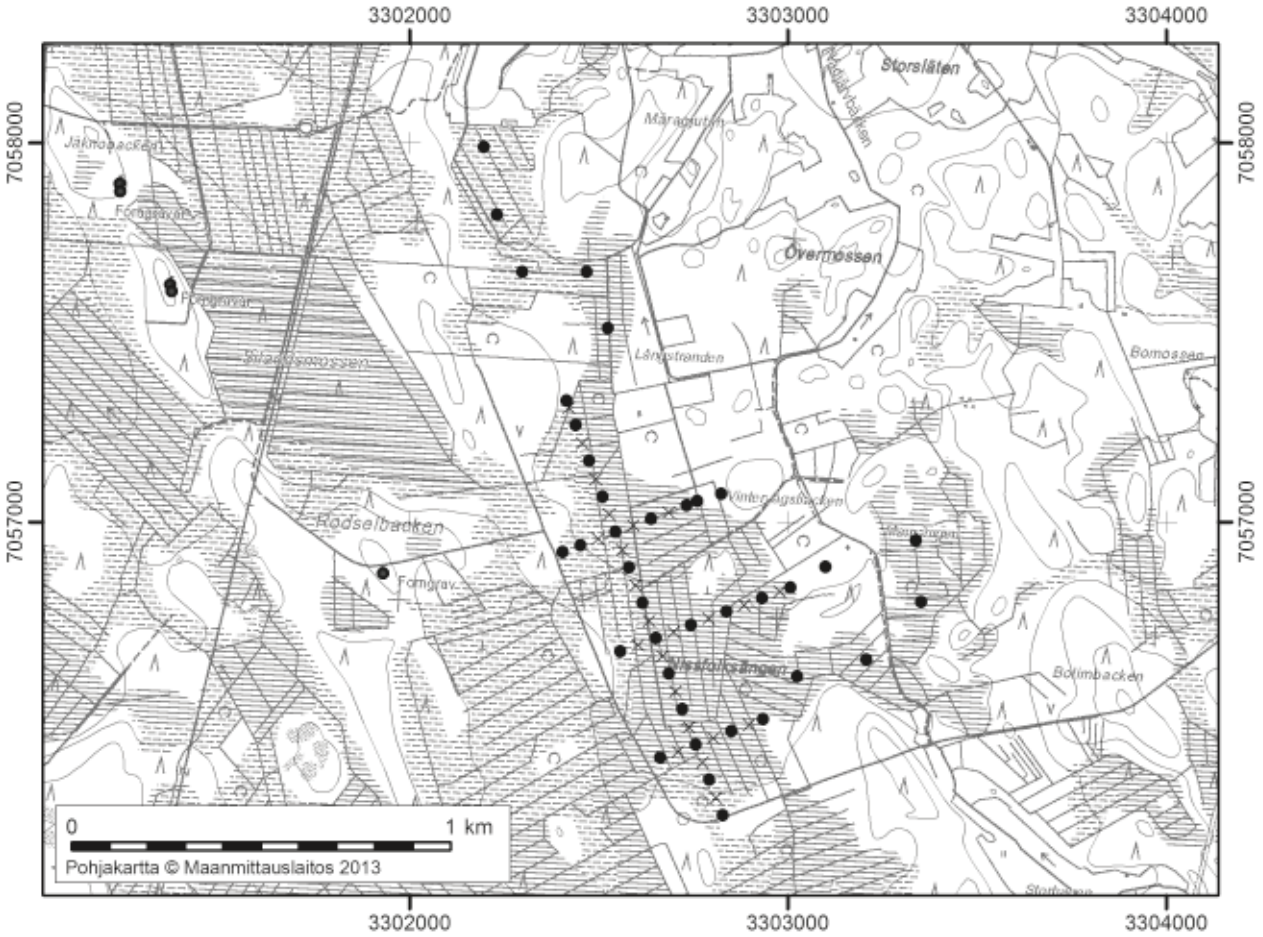

Kuva 34. Nissfolksängetin tutkimus- ja syvyyspisteet.

166. Stråka-Mick

Stråka-Mick (kl. 2321 11, x=7055,9, y=3305,3) sijaitsee noin 27 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo rajoittuu etelässä lyhyellä matkalla Nådjärveen (31,6 m mpy) ja muualla osin kallioiseen ja mäkiseen moreenimaastoon. Eteläosaan johtaa ja pohjoisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 44 tutkimuspistettä ja 30 syvyyspistettä (kuva 35). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 93 ha, yli 1 m syvän alueen 31 ha, yli 1,5 m syvän 13 ha ja yli 2 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 32–37 m, ja pinta viettää pohjoisosassa pohjoiseen ja etelässä länteen. Stråka-Mick on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Pohjoispäästä lähtee laskuoja kohti Ähtävänjokea. Eteläosan vedet laskevat läheiseen Nådjärveen, josta lähtee laskuoja mereen laskevaan Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen 47.017, Nårdjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,3 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 96 %, kallio 3 % ja hiekka 1 %. Suon pohjalla on liejua paikoin noin puolen metrin paksuinen kerros.

Stråka-Mickin suotyypeistä on rämeellä 71 %, turvekankaalla 26 % ja avosuolla 3 %. Variksenmarjarahkarämemuuttuma on selvästi yleisin suotyyppi. Pohjoisosassa on varsinaista sararämemuuttumaa. Lisäksi suolla on mm. tupasvilla- ja isovarpurämemuuttumaa. Reunaosissa on turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 26 % ja mättäiden korkeus on 2,1 dm. Puusto on suon keskiosissa harvahkoa tai keskitiheää riuku- ja harvennusvaiheen mäntyä.

Stråka-Mickin turpeista on rahkavaltaisia 49 % ja saravaltaisia 51 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 35 %, sararahkaturve (CS) 14 %, saraturve (C) 11 % ja rahkasaraturve (SC) 40 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 40 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 27 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 6 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on ohutturpeista. Suon keskiosassa on keskimäärin puoli metriä paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on hieman maatuneempaa rahka- tai sararahkaturvetta. Pohjalla ja ohutturpeisilla alueilla turve on yleensä saravaltaista.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,2. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,7 ja energiaturpeen 6,1. Liekoja on paikoin kohtalaisesti.

Stråka-Mickiltä on otettu näytteet kahdelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,1 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,6–2,3), vesipitoisuus märkäpainosta 92,1 % (94,5–90,7) ja kuiva-ainemäärä 82,9 kg/suo-m3 (66,7–99,2). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,2 MJ/kg (17,7–20,5) ja 50 %:n kosteudessa 8,4 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,09 % kuivapainosta (0,05-0,16).

Stråka-Mickin yli 1,5 m syvä alue koostuu kolmesta erillisestä altaasta, joista suurimman pinta-ala on noin 7 ha. Alue soveltuu varauksella pienimuotoiseen energiaturvetuotantoon. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintakerros on noin puoli metriä paksu. Tuotantokelpoiset turvevarat ovat 0,11 milj. suo-m3. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,44 MWh.

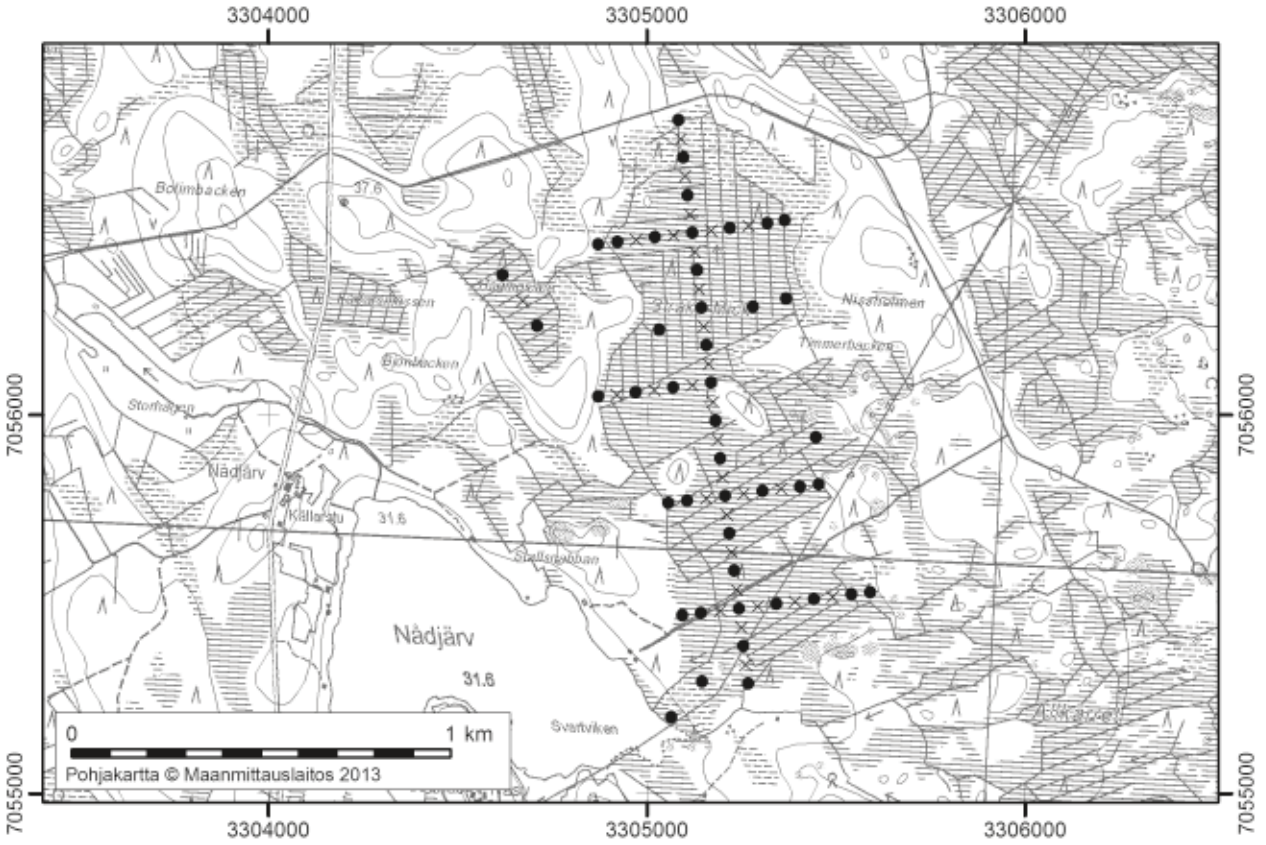

Kuva 35. Stråka-Mickin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 36: Rahkarämemuuttumaa Stråka-Mickillä. Kuva: Samu Valpola, GTK.

167. Fräkneskärret

Fräkneskärret (kl. 2321 11, x=7057,3, y=3305,1) sijaitsee noin 20 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu pohjoisessa lyhyellä matkalla peltoon ja muualla moreenimäkiin. Eteläpuolella kulkee metsäautotie. Suolla on 4 tutkimuspistettä ja 5 syvyyspistettä (kuva 37). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 5,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 17 ha ja yli 1 m syvän alueen 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on noin 25 m. Fräkneskärret kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0, ja se on kokonaan ojitettu. Suolta lähtee laskuoja pohjoiseen kohti Ähtävänjokea, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.017, Nådjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,0 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hieta 67 %, moreeni 22 % ja hiesu 11 %.

Fräkneskärretin suotyypit ovat turvekangasasteella. Mustikka-, ruoho- ja puolukkaturvekankaat vuorottelevat. Pohjoisosassa on pienehkö kytöheittoalue.

Fräkneskärretin turpeet ovat saravaltaisia. Rahkasaraturve on vallitseva (SC) 100 %. Puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita on 100 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerrostuma on ohut, ja se koostuu hyvin maatuneesta runsaasti puun jäännöksiä sisältävästä rahkasaraturpeesta. Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 8,0. Liekoja on erittäin runsaasti.

Ohuen turvekerrostuman takia Fräkneskärret ei sovellu turvetuotantoon.

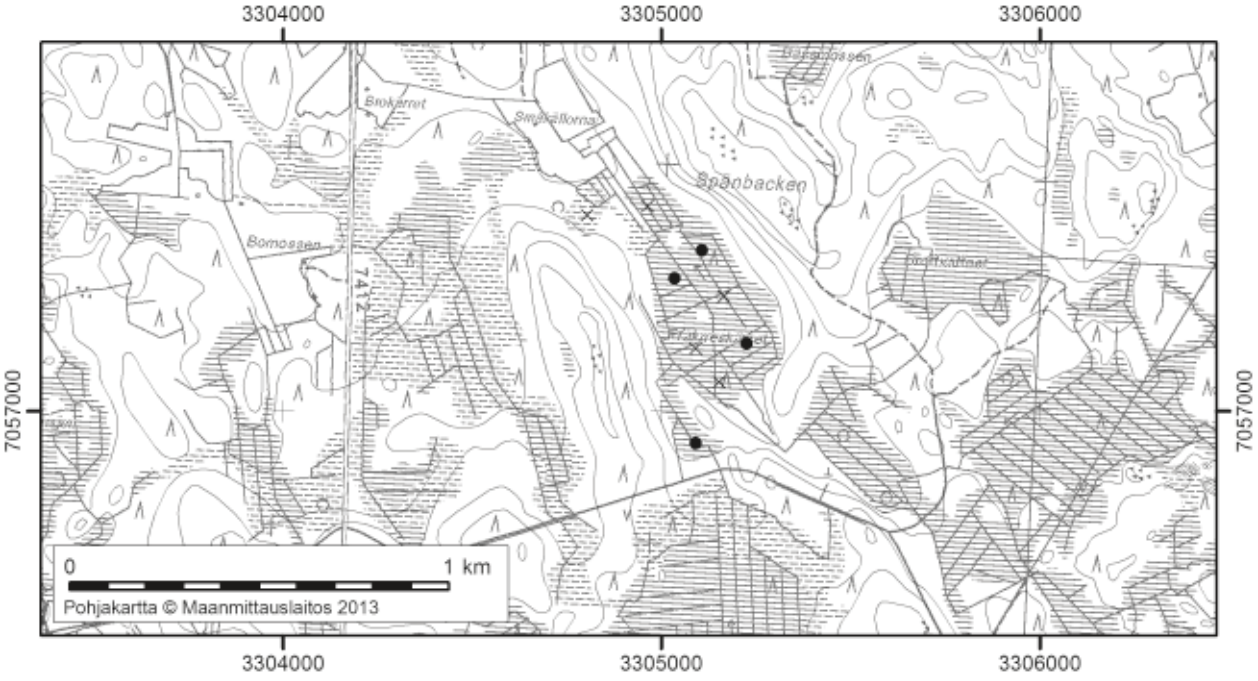

Kuva 37. Fräkneskärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

168. Alikärret

Alikärret (kl. 2321 10, x=7055,0, y=3306,1) sijaitsee noin 22 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Pohjoisreunaan johtaa metsäautotie. Suolla on 29 tutkimuspistettä ja 36 syvyyspistettä (kuva 38). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 106 ha, yli 1 m syvän alueen 36 ha, yli 1,5 m syvän 17 ha ja yli 2 m syvän 6 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 36–43 m, ja pinta viettää länteen noin 3 m/km. Alikärret on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat länteen Nådjärveen, josta lähtee laskuoja, Nådjärvbäcken, pohjoiseen Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.017, Nådjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,2 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 90 %, hieta 5 % ja hiesu 5 %. Suon pohjalla on liejua paikoin alle puolen metrin paksuinen kerros.

Alikärretin suotyypeistä on turvekankaalla 71 % ja rämeellä 29 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat vallitsevat suotyypit (kuva 39). Koillisosassa ja paikoin muuallakin on isovarpurämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 7 % ja mättäiden korkeus 2,2 dm. Puusto on yleensä keskitiheää kookasta sekapuustoa.

Alikärretin turpeista on rahkavaltaisia 40 % ja saravaltaisia 60 %. Pääturvelajeittain jakaantuma on: rahkaturve (S) 22 %, sararahkaturve (CS) 18 % ja rahkasaraturve (SC) 60 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 19 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 63 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on ohut tai se puuttuu yleensä kokonaan. Suurin osa turvekerrostumasta on hyvin maatunutta rahkasaraturvetta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,0. Liekoja on paikoin runsaasti.

Alikärretin yli 1,5 m syvä alue koostuu yhdeksästä eri altaasta. Eteläosan suurimmalla noin 5 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella on noin 0,09 milj. suo-m^3 pienimuotoiseen energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,61 MWh.

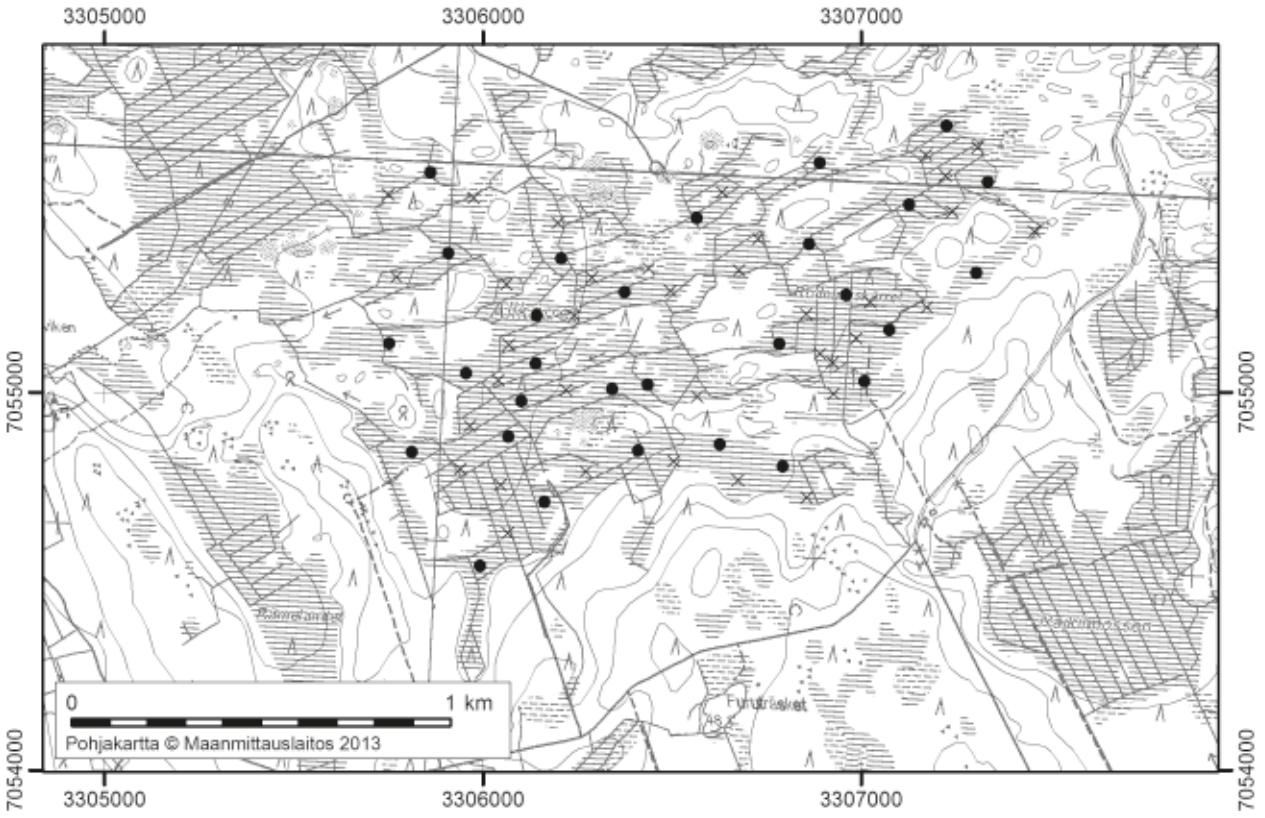

Kuva 38. Alikärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 39. Puolukkaturvekangasta Alikärretillä. Kuva: Tuija Vähäkuopus, GTK.

169. Uttervattnet-Bergmossen

Uttervattnet-Bergmossen (kl. 2321 11, x=7056,2, y=3307,2) sijaitsee noin 23 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se koostuu kahdesta eri altaasta. Se rajoittuu mäkiseen ja osin lohkareiseen moreenimaastoon. Kaakkois- ja lounaispuolella kulkee tie (kuva 40). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 5,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 61 ha, yli 1 m syvän alueen 26 ha, yli 1,5 m syvän 17 ha ja yli 2 m syvän 6 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 35–40 m, ja pinta viettää pohjoisaltaassa pohjoiseen ja eteläosassa länteen. Uttervattnet-Bergmossen on osittain ojitettu, ja sen eteläinen alue kuuluu lähinnä luonnontilaisuusluokkaan 2. Suon pohjoispäästä lähtee laskuoja Ähtävänjokeen. Lounaisosan vedet kulkeutuvat laskuojia myöten länteen päätyen myös Ähtävänjokeen. Suo kuuluu pääosin vesistöalueeseen numero 47.017, Nådjärvbäckenin valuma-alue ja pohjoisosa vesistöalueeseen 47.013, Värnumin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,7 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 58 %, hiesu 31 % ja hieta 11 %. Suon luonnontilaisella alueella on pohjassa liejua paikoin 1,5 m paksu kerros.

Uttervattnet-Bergmossenin suotyypeistä on rämeellä 56 %, avosuolla 25 % ja turvekankaalla 19 %. Pohjoisaltaassa on kanervarahkaräme- ja isovarpurämemuuttumia. Suon keskiosan ojittamattomalla alueella on oligotrofista lyhytkorsinevaa (kuva 41). Länsiosassa esiintyy isovarpurämemuuttumaa ja suon lahdekkeissa turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 5 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on mäntyvaltaista, keskitiheää ja kehitysluokaltaan vaihtelevaa.

Uttervattnet-Bergmossenin turpeista on rahkavaltaisia 75 % ja saravaltaisia 25 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 54 %, sararahkaturve (CS) 21 % ja rahkasaraturve (SC) 25 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 42 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 21 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 23 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on monin paikoin yli metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on selvästi maatuneempaa sararahka- ja rahkasaraturvetta. Tupasvillan jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,2. Liekoja on erittäin vähän.

Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta eri altaasta, joista eteläisempi on turvetuotannon kannalta hankalan muotoinen. Pohjoisosan yli 1,5 m syvällä noin 5 ha:n alueella on noin 0,08 milj. suo-m^3 pienimuotoiseen energiaturvetuotantoon välttävästi soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,41 MWh. Vaikeuttava tekijä on pintakerroksen maatumisvaihtelu. Pienimuotoinen ympäristöturpeen nosto on myös paikoin mahdollista.

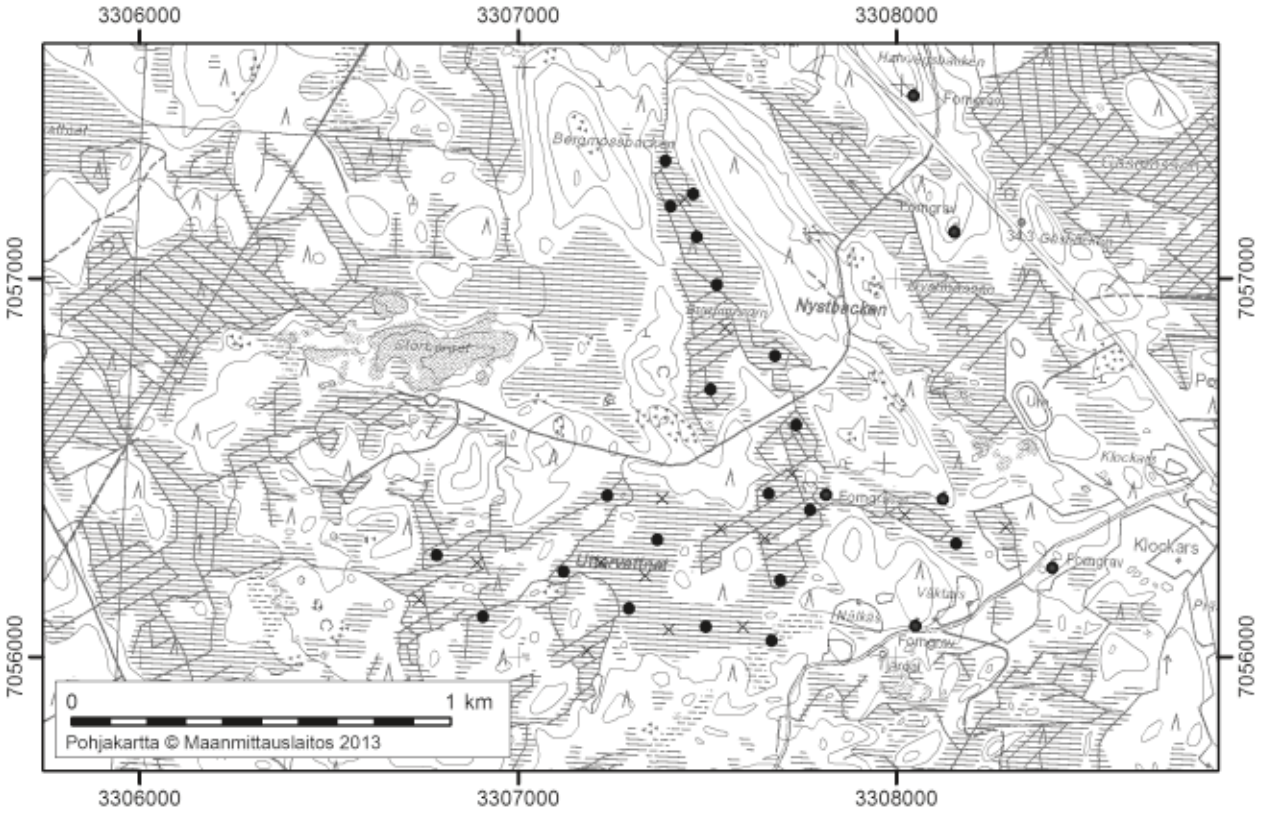

Kuva 40. Uttervattnet-Bergmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 41. Lyhytkorsinevaa Uttervattnet-Bergmossenilla. Kuva: Maaret Kukkonen, GTK.

170. Nystmossen

Nystmossen (kl. 2321 11, x=7057,2, y=3307,8) sijaitsee noin 21 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu kaakossa harjuun ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Suon itäpuolella on maantie ja suon poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 12 tutkimuspistettä ja 7 syvyyspistettä (kuva 42). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,7/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 28 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 32–33 m, ja pinta viettää luoteeseen. Nystmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet virtaavat laskuojaa pitkin luoteeseen kohti Ähtävänjokea. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.013, Värnumin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 53 %, hieta 26 % ja moreeni 21 %.

Nystmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 84 %, rämeellä 11 % ja korvessa 5 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat vallitsevat suotyypit. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny.

Nystmossenin turpeista on rahkavaltaisia 13 % ja saravaltaisia 87 %. Pääturvelajeittain jakauma on: sararahkaturve (CS) 13 % ja rahkasaraturve (SC) 87 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 2 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 98 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 6 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerrostuma on ohut, keskimäärin alle puolen metrin paksuinen. Valtaosa turvekerrostumasta koostuu hyvin maatuneesta rahkasaraturpeesta, jossa on lisätekijänä runsaasti puun jäännöksiä. Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 7,3.

Ohuen turvekerroksen takia Nystmossen ei sovellu turvetuotantoon.

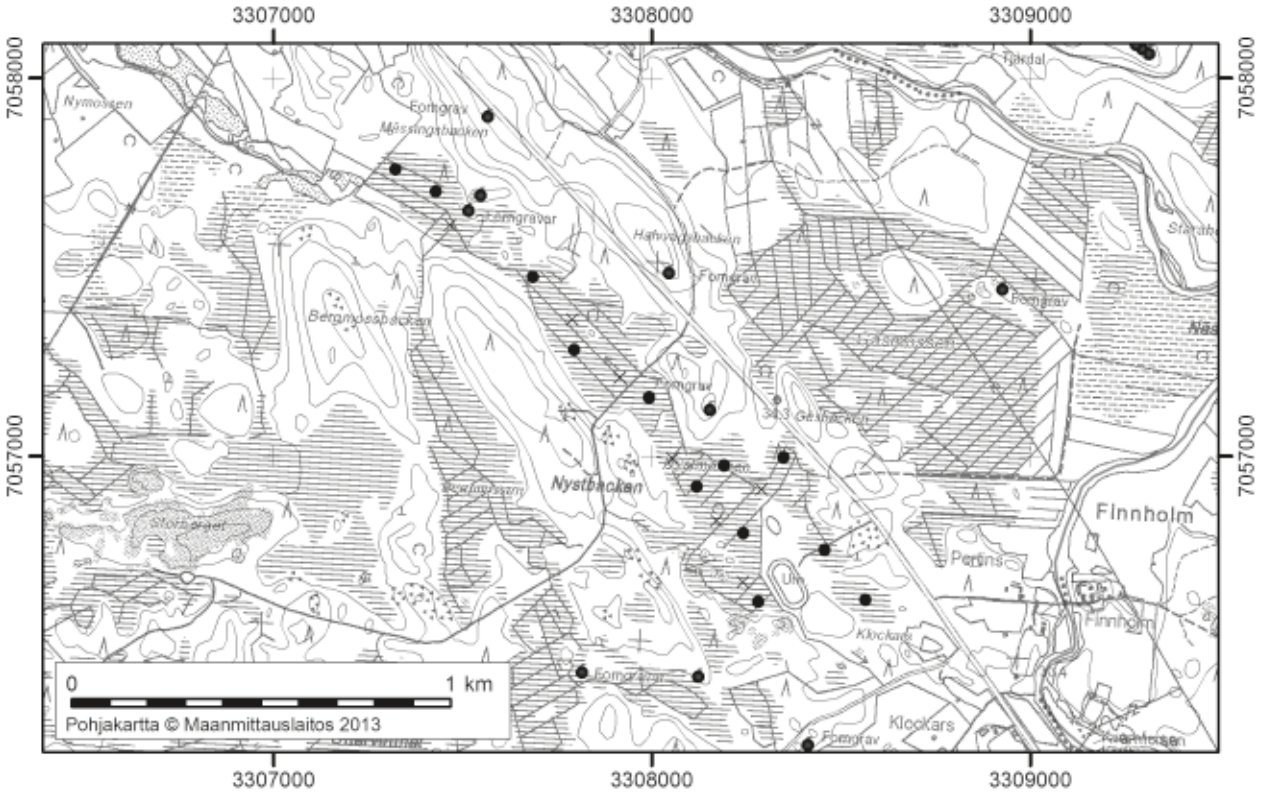

Kuva 42. Nystmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

171. Nissholmen

Nissholmen (kl. 2321 11, x=7056,8, y=3306,0) sijaitsee noin 21 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Länsi-ja itäosaan metsäautotie. Suolla on 19 tutkimuspistettä ja 10 syvyyspistettä (kuva 43). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 3,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 93 ha, yli 1 m syvän alueen 26 ha, yli 1,5 m syvän 7 ha ja yli 2 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 32–35 m, ja pinta viettää lähinnä länteen. Nissholmen on suurimmaksi osaksi ojitettu. Itä- ja luoteisosassa on ojittamaton alue. Suo kuuluu kokonaisuudessaan luonnontilaisuusluokkaan 1, Mikäli itäosan lähes ojittamaton noin 10 ha:n alue muodostaisi oman altaan, se kuuluisi lähinnä luonnontilaisuusluokkaan 4. Länsiosasta on ojayhteys Ähtävänjokeen, joka laskee mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.017, Nådjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,7 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 69 %, hiekka 28 % ja hieta 3 %. Suon itä- ja luoteisosan ojittamattomilla alueilla on pohjalla paikoin yli metrin paksuinen liejukerros.

Nissholmenin suotyypeistä on rämeellä 55 %, turvekankaalla 31 % ja avosuolla 14 %. Itäosan ojittamattomalla alueella oligotrofista kalvakka- ja lyhytkortista nevaa. Keskiosassa suota on tupasvillarämemuuttuma tyypillinen. Paikoin esiintyy myös varsinaista sararäme- ja isovarpurämemuuttumaa. Ohutturpeisilla alueilla on yleensä turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 8 % ja mättäiden korkeus on 1,2 dm. Puusto on ojitusalueilla yleensä keskitiheää pinotavara-asteen tai kookkaampaakin mäntyä.

Nissholmenin turpeista on rahkavaltaisia 19 % ja saravaltaisia 81 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 17 %, sararahkaturve (CS) 2 %, saraturve (C) 17 % ja rahkasaraturve (SC) 64 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 13 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 23 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on vaihtelevan paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on hieman maatuneempaa rahkasaraturvetta. Paikoin saravaltainen turve ulottuu pintaan asti.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,4 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,3. Liekoja on vähän.

Nissholmenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,9 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,6–2,5) ja vesipitoisuus märkäpainosta 90,3 % (87,1–92,1). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 20,6 MJ/kg (17,8–20,7) ja 50 %:n kosteudessa 9,1 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,20 % kuivapainosta (0,12–0,26).

Nissholmenin yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta erillisestä altaasta, joista suurempi on noin viiden hehtaarin laajuinen alue suon itäreunassa. Tällä alueella turve on kuitenkin saravaltaista ja hyvin heikosti maatunutta. Suota ei suositella turvetuotantoon.

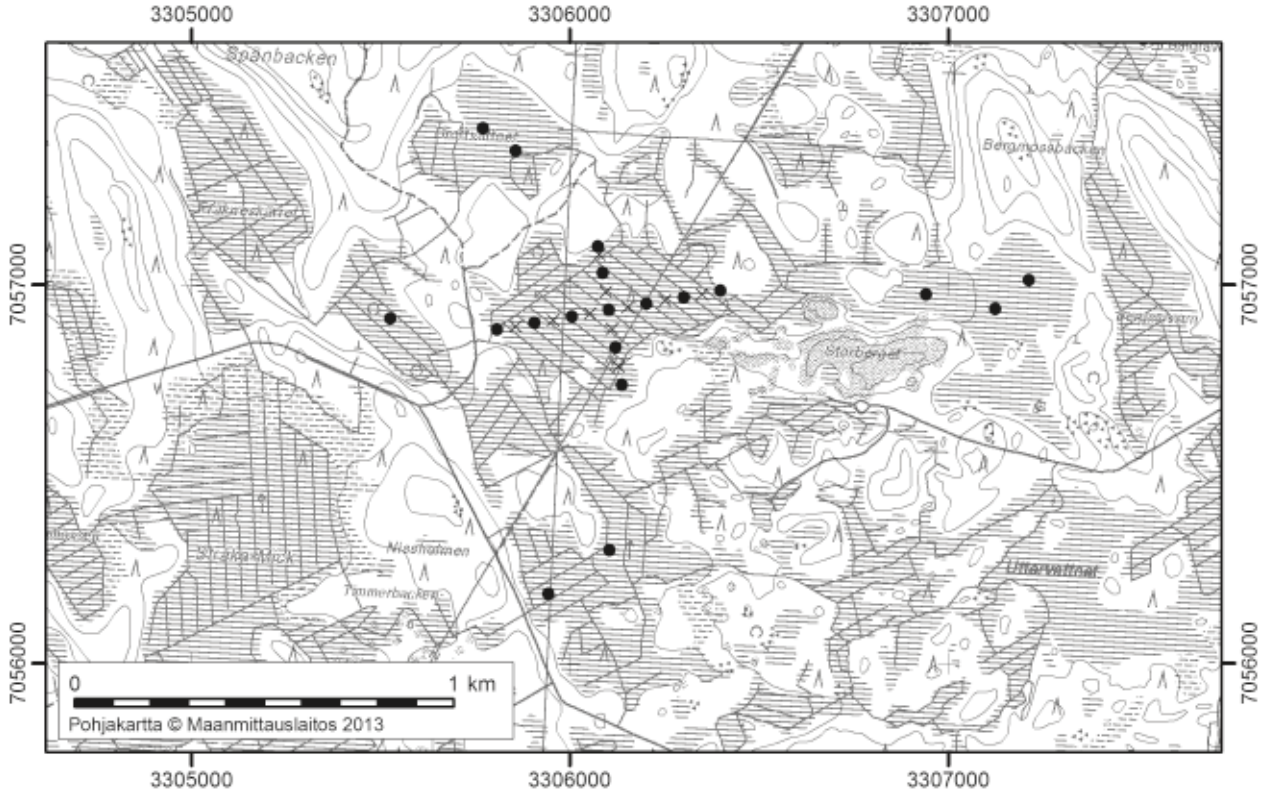

Kuva 43. Nissholmenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

172. 32347 Linjärv

32347 Linjärv (kl. 2321 11, x=7058,9, y=3305,0) sijaitsee noin 18 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu idässä peltoon ja muualla pääasiassa mäkiseen moreenimaastoon. Suolle johtaa metsäautotie. Suolla on 22 tutkimuspistettä ja 20 syvyyspistettä (kuva 44). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 12,6/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 33 ha ja yli 1 m syvän alueen 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 22–23 m, ja pinta viettää lähinnä länteen. Linjärv on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon halki virtaa laskuoja länteen päätyen Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.012, Herrforsin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus 1,6 m on pisteellä A400-250. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 55 %, hiesu 40 % ja hieta 5 %. Suon keskiosassa on liejua paikoin alle puolen metrin paksuinen kerros.

Linjärven suotyypeistä on turvekankaalla 64 %, rämeellä 19 % ja pellolla 17 %. Suon keskiosassa on ruohoturvekangasta (kuva 45). Länsiosassa on paikoin isovarpurämemuuttumaa ja koillisosassa mustikkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 8 % ja mättäiden korkeus on 2,3 dm. Puusto on suuressa osassa suota keskitiheää tai tiheää sekapuustoa.

Linjärven turpeista on rahkavaltaisia 46 % ja saravaltaisia 54 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 28 %, sararahkaturve (CS) 18 % ja rahkasaraturve (SC) 54 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 22 % ja puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 72 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerros on ohut. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintakerros puuttuu suurimmasta osasta suota kokonaan. Suurin osa turvekerrostumasta koostuu hyvin maatuneesta rahkasara- tai sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,3.

Ohuen turvekerroksen takia Linjärv ei sovellu turvetuotantoon.

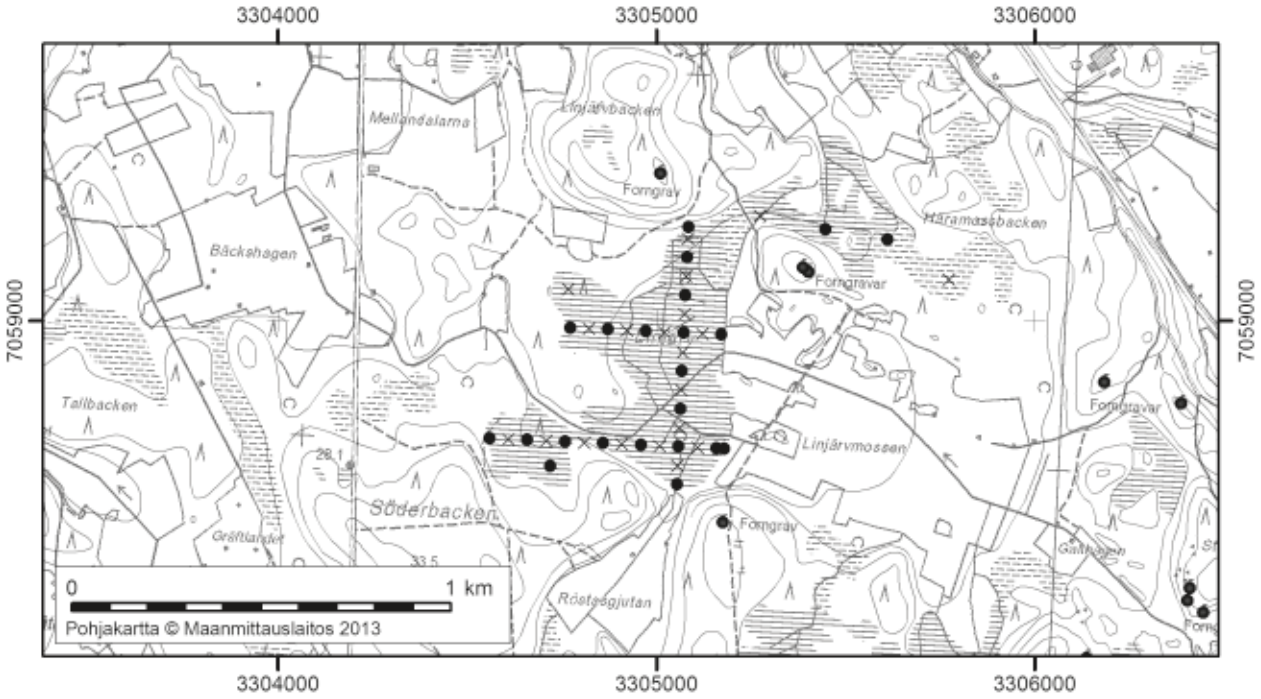

Kuva 44. Linjärven tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 45. Ruohoturvekangasta Linjärvellä. Kuva: Tuija vähäkuopus, GTK.

173. Gåsmossen

Gåsmossen (kl. 2321 11, x=7057,1, y=3308,8) sijaitsee noin 21 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu idässä Ähtävänjokeen ja muualla moreenimaastoon. Lounaispuolella kulkee maantie. Suolla on 35 tutkimuspistettä ja 26 syvyyspistettä (kuva 46). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,7/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 69 ha, yli 1 m syvän alueen 8 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 31–32 m. Gåsmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat läheiseen Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.013, Värnumin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 57 %, hieta 16 %, hiekka 15 % ja hiesu 12 %.

Gåsmossenin suotyypeistä on rämeellä 62 %, turvekankaalla 25 % ja korvessa 13 %. Suon itäosassa on ruohoturvekangasta. Länsi- ja keskiosassa on isovarpurämemuuttuma tyypillinen. Paikoin esiintyy myös tupasvillarämemuuttumaa. Reunaosissa on usein mustikkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 8 % ja mättäiden korkeus on 1,6 dm. Puusto on yleensä keskitiheää mäntyvaltaista harvennusmetsää. Turvekangasalueilla on kookasta sekametsää.

Gåsmossenin turpeista on rahkavaltaisia 38 % ja saravaltaisia 62 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 13 %, sararahkaturve (CS) 25 %, saraturve (C) 11 % ja rahkasaraturve (SC) 51 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 16 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 40 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 5 % kokonaisturvemäärästä.

Suurimmassa osassa suota turvekerros on ohut. Suon länsi- ja keskiosassa on ohut heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on maatuneempaa sararahka- ja rahkasaraturvetta. Itäosassa on kohtalaisen hyvin maatunutta saravaltaista turvetta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,2. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,9 ja energiaturpeen 5,6. Liekoja on paikoin kohtalaisesti. Ohuen turvekerroksen takia Gåsmossenia ei suositella turvetuotantoon.

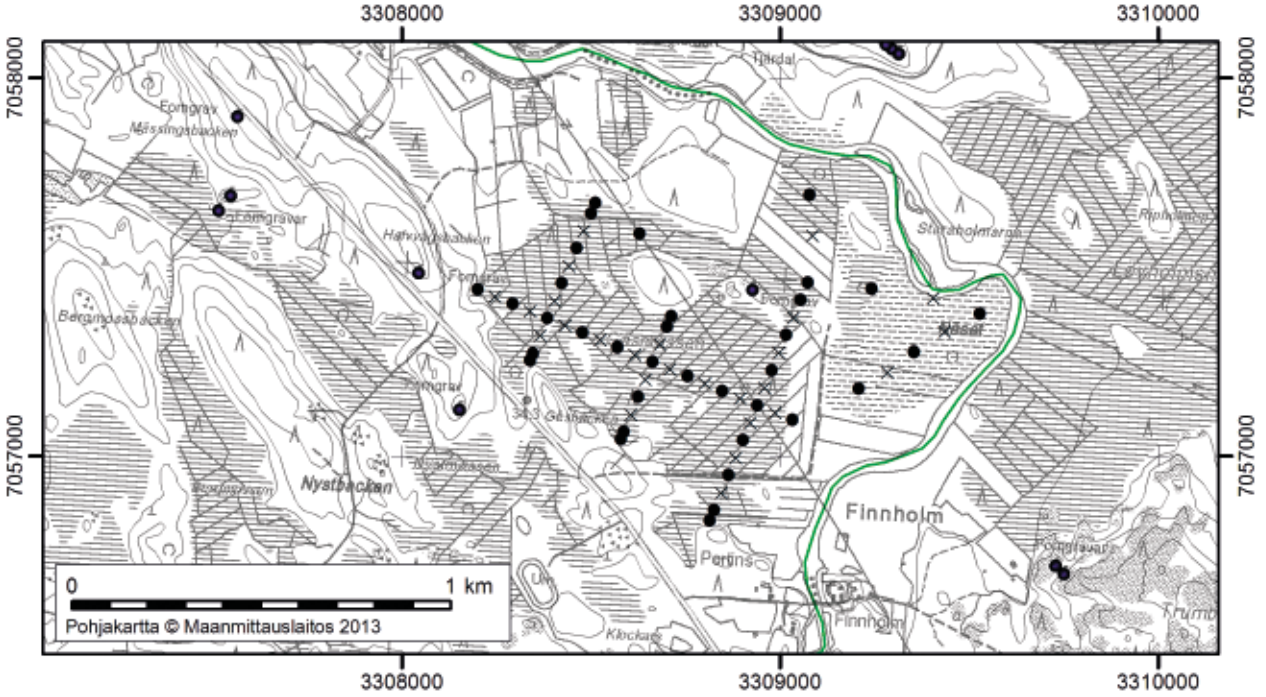

Kuva 46. Gåsmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

174. Lövholmsmossen

Lövholmsmossen (kl. 2321 11, x=7057,5, y=3310,2) sijaitsee noin 23 km Pedersören keskustasta itäkaakkoon. Suo rajoittuu lännessä Ähtävänjokeen, pohjoisessa lyhyellä matkalla suojeltuun Passmosseniin, etelässä kalliomaastoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Pohjoisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 87 tutkimuspistettä ja 70 syvyyspistettä (kuva 47). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 176 ha, yli 1 m syvän alueen 109 ha, yli 1,5 m syvän 67 ha ja yli 2 m syvän 29 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 32–35 m, ja pinta viettää luoteeseen. Lövholmsmossen on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Vedet laskevat läheiseen Ähtävänjokeen. Pohjoispäästä on oja Passmossenille. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.013, Värnumin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,0 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 82 %, hiekka 11 %, hieta 3 %, hiesu 2 % ja savi 2 %. Liejua on suon pohjalla Ähtävänjoen lähellä paikoin yli puolen metrin paksuinen kerros.

Lövholmsmossenin suotyypeistä on rämeellä 82 %, turvekankaalla 17 % ja avosuolla 1 %. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 24 % ja mättäiden korkeus 2,2 dm. Puusto on yleensä keskitiheää riuku- tai harvennusvaiheen mäntyä.

Lövholmsmossenin turpeista on rahkavaltaisia 61 % ja saravaltaisia 39 %. Pääturvelajeittain jakaantuma on: rahkaturve (S) 43 %, sararahkaturve (CS) 18 %, saraturve (C) 5 % ja rahkasaraturve (SC) 34 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 54 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 17 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 18 % kokonaisturvemäärästä.

Suon lounaisosassa on paikoin yli 2 m paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Muualla tämä kerros on yleensä alle metrin paksuinen. Luoteisosassa saravaltainen turve ulottuu pintaan asti. Rahkavaltaisen pintakerroksen alla turve muuttuu pohjaa kohti yleensä saravaltaiseksi.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,4 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,7. Liekoja on paikoin kohtalaisesti

Lövholmsmossenilta on otettu näytteet kolmelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 2,3 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,8–55,9), vesipitoisuus märkäpainosta 91,8 % (87,3–96,1) ja kuiva-ainemäärä 75,2 kg/suo-m^3 (55,9–185,0). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,1 MJ/kg (17,9–21,5) ja 50 %:n kosteudessa 8,3 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,18 % kuivapainosta (0,07–0,45).

Lövholmsmossen soveltuu turvetuotantoon. Suon lounaisosassa ja keskellä yhteensä noin 15 ha:n laajuisilla alueilla on noin 0,18 milj. suo-m^3 kasvu- ja ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta turvetta. Heikosti maatuneen rahkakerroksen alla ja muualla yhtenäisellä 64 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella on noin 0,84 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.20. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,42 MWh.

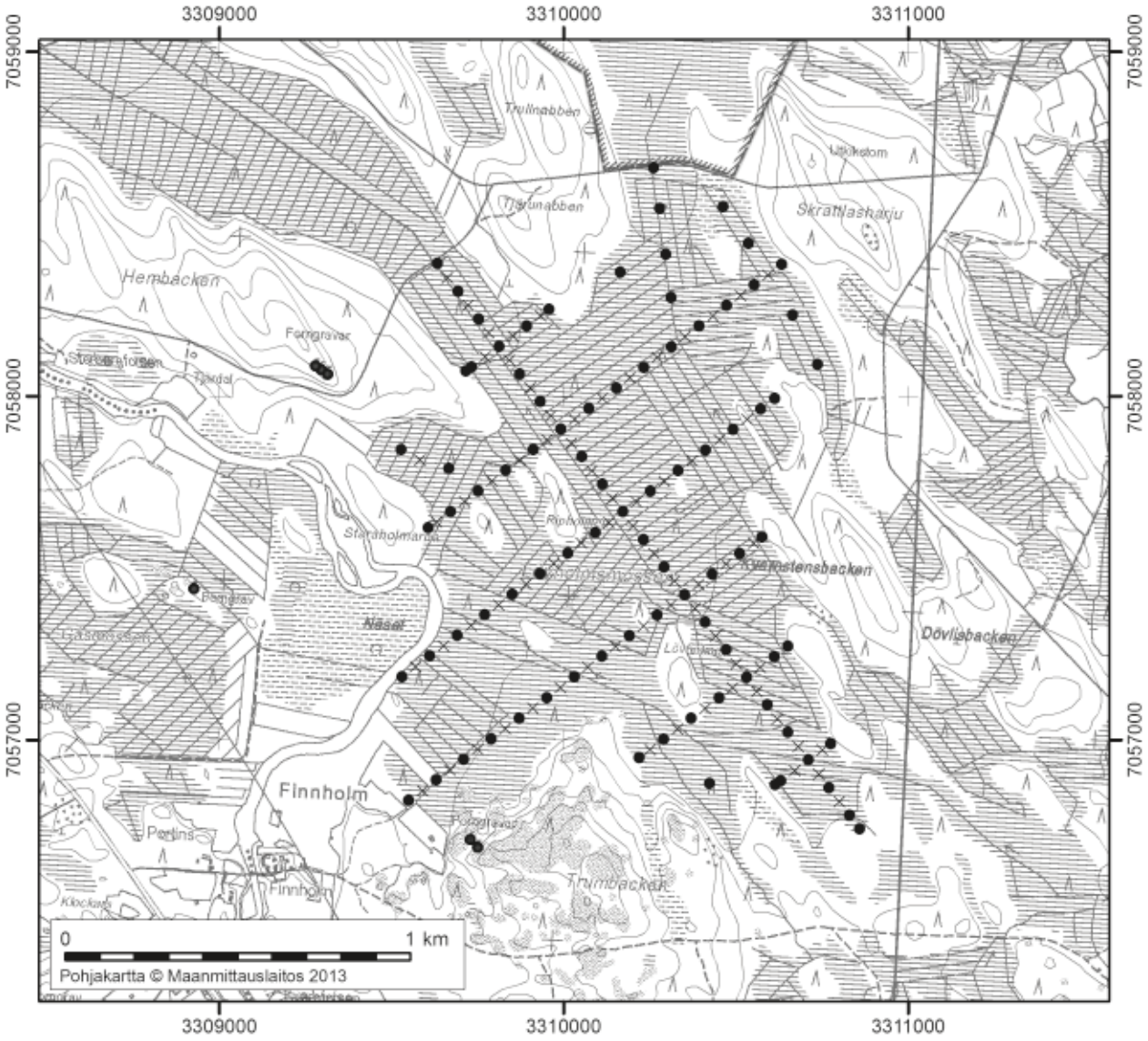

Kuva 47. Lövholmsmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 48. Maastotutkimuksia Lövholmsmossenilla. Kuva: Tapio Toivonen, GTK.

175. Brännbackmossen-Björnkärret

Brännbackmossen-Björnkärret (kl. 2323 01, x=7055,1, y=3311,2) sijaitsee noin 25 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen ja osin lohkareiseen moreenimaastoon. Kaakkoisosassa on Kalljärv (42,4 m mpy). Suon keskelle ja pohjoisreunaan johtaa metsäautotie. Suolla on 73 tutkimuspistettä ja 52 syvyyspistettä (kuva 49). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 142 ha, yli 1 m syvän alueen 66 ha, yli 1,5 m syvän 34 ha ja yli 2 m syvän 15 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 37–49 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Brännbackmossen-Björnkärret on suurimmaksi osaksi ojitettu, ja se kuuluu kokonaisuutena luonnontilaisuusluokkaan 1. Suolla on pari pientä lähes erillistä luonnontilaista allasta, joiden luonnontilaisuusluokka on itsenäisinä alueina selvästi korkeampi. Kallkärvestä lähtee laskuoja, Kalljärvbäcken, pohjoiseen päätyen Ähtävänjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen 47.013, Värnumin alue ja 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,2 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 74 %, hiesu 22 %, ja hiekka 2 %. Liejua on suon pohjalla monessa kohdassa yleensä kuitenkin alle metrin paksuinen kerros.

Brännbackmossen-Björnkärretin suotyypeistä on rämeellä 59 %, turvekankaalla 35 %, avosuolla 4 % ja korvessa 2 %. Pohjoisosan- ja keskiosan paksuturpeisilla alueilla on variksenmarja- ja paikoin muurainrahkarämemuuttumia. Reunaosissa esiintyy mm. tupasvillarämemuuttumaa ja turvekankaita. Luonnontilaisilla alueilla on variksenmarjarahkarämettä. Kalljärven ympäristössä esiintyy mm. isovarpurämemuuttumaa sekä puolukka- ja mustikkaturvekangasta. Suon eteläisimmällä altaalla on puolukkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 33 % ja mättäiden korkeus on 1,7 dm. Puusto on yleensä kehitysluokaltaan vaihtelevaa keskitiheää mäntyä.

Brännbackmossen-Björnkärretin turpeista on rahkavaltaisia 58 % ja saravaltaisia 42 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 23 %, sararahkaturve (CS) 35 % ja rahkasaraturve (SC) 42 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 44 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 31 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 6 % kokonaisturvemäärästä.

Varsinkin suon pohjoisosassa on muutamassa kohdassa yli 2 m paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Keskiosan altailla tämä kerros on selvästi ohuempi ja eteläosassa se voi puuttua kokonaan. Pintarahkan alla on yleensä kohtalaisesti maatunutta sararahka- tai rahkasaraturvetta. Tupasvillan jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä rahkavaltaisessa pintakerroksessa ja puun jäännökset ovat yleisiä sarapitoisessa ja -valtaisessa turpeessa.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,1. Liekoja on paikoin runsaasti.

Suo on turvetuotannon kannalta ongelmallinen. Yli 1,5 m syvä alue koostuu 14 eri altaasta. Kolmella suurimmalla alueella on yhteensä noin 16 ha lähinnä energiaturvetuotantoon soveltuvaa aluetta. Pohjoisimmalla alueella on haittana vaihtelevan paksuinen pintarahkakerros. Alueilla on noin 0,29 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta (pohjalta vähennetty 0,3 m paksu kerros). Yhden suokuutiometrin laskennallinen energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,49 MWh.

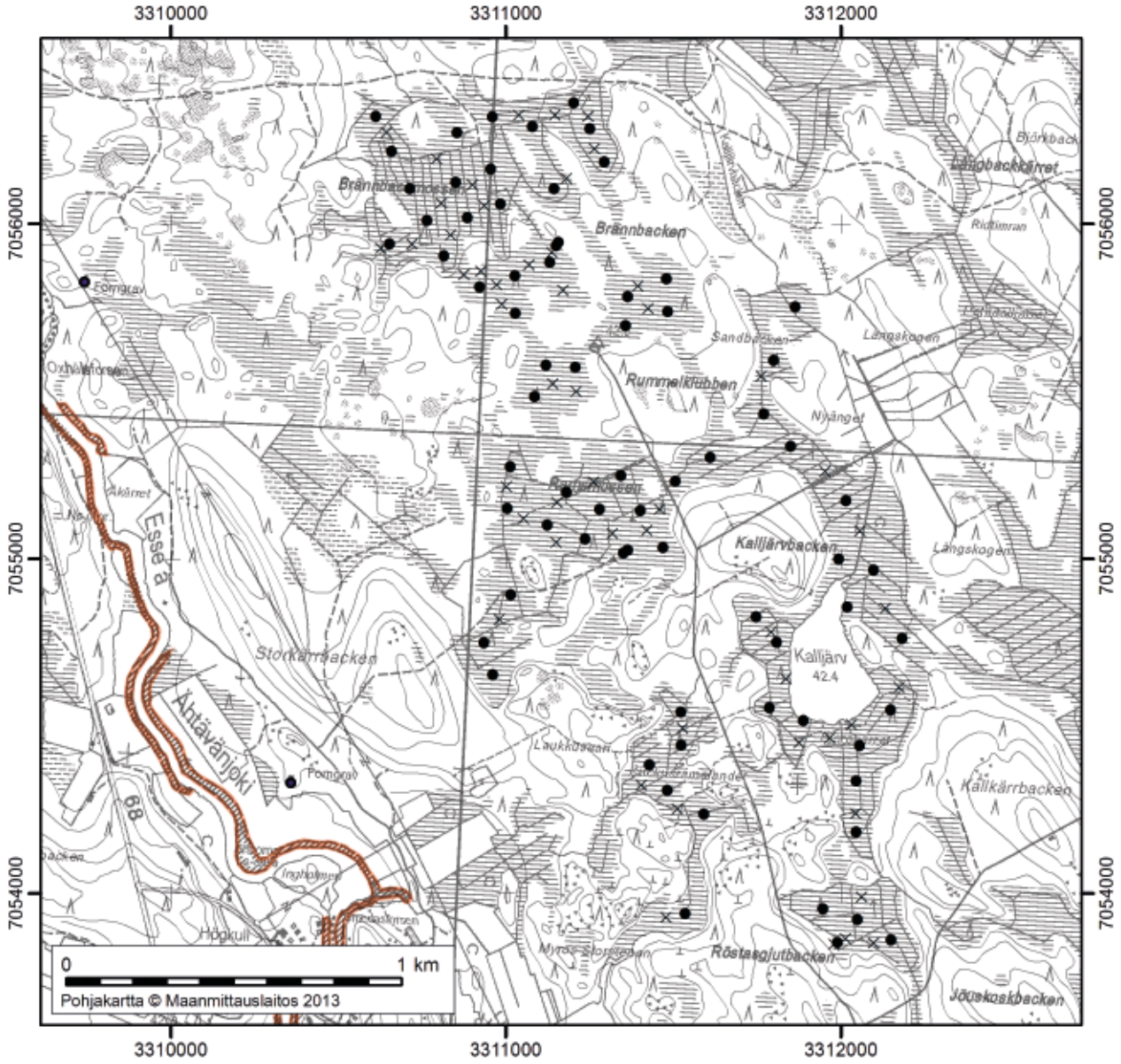

Kuva 49. Brännbackmossen-Björnkärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

176. Hemmossen

Hemmossen (kl. 2321 11, x=7058,8, y=3308,8) sijaitsee noin 21 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo rajoittuu luoteessa peltoon, kaakossa Lövholmsmosseniin ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Lisäksi suon keskellä on pelto. Suolle johtaa tilusteitä ja kaakkoisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 86 tutkimuspistettä ja 67 syvyyspistettä (kuva 50). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 11,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 136 ha, yli 1 m syvän alueen 100 ha, yli 1,5 m syvän 73 ha ja yli 2 m syvän 23 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 25–30 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 3 m/km. Hemmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suurin osa vesistä virtaa laskuojaa myöten luoteeseen läheiseen Ähtävänjokeen. Pohjoisosasta lähtee laskuoja pohjoiseen kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suurin osa suosta kuuluu vesistöalueeseen numero 47. 013, Värnumin alue, pohjoisosa vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,7 m. Suon pohja on tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 69 %, moreeni 22 % ja hieta 7 %.

Hemmossenin suotyypeistä on rämeellä 63 %, turvekankaalla 34 %, pellolla 2 % ja avosuolla 1 %. Varsinainen sararämemuuttuma on selvästi yleisin suotyyppi. Paikoin esiintyy isovarpuräme-, tupasvillräme- ja rahkarämemuuttumalaikkuja. Pohjoisosassa on rahkarämemuuttuma-alue (kuva 52). Reunaosat ovat yleensä turvekangasasteella. Puolukkaturvekangas on tyypillinen. Rahkamättäisyyttä on hyvin vähän. Puusto on keskitiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa mäntyä. Reunaosissa on kookasta sekapuustoa.

Hemmossenin turpeista on rahkavaltaisia 17 % ja saravaltaisia 83 %. Pääturvelajeittain jakaantuma on: rahkaturve (S) 6 %, sararahkaturve (CS) 11 %, saraturve (C) 23 % ja rahkasaraturve (SC) 60 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 13 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 17 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 12 % kokonaisturvemäärästä.

Suurimmassa osassa suota heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on ohut tai se puuttuu kokonaan. Vain suon pohjoisosassa tämä kerros on pienehköllä alueella yli metrin paksuinen. Turvekerrostuma on pohjoisosaa lukuun ottamatta pinnasta asti yleensä sarapitoista tai -valtaista, eikä maatumisaste ole kovin korkea. Paikoin esiintyy myös puhdasta saraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,7. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja paremmin maatuneen pohjakerroksen 4,9. Liekoja on erittäin vähän.

Hemmossenilta on otettu näytteet kahdelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 3,4 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,2–10,4), vesipitoisuus märkäpainosta 89,5 % (83,5–91,2) ja kuiva-ainemäärä 99.8 kg/suo-m^3 (79,7–110,4). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 20,3 MJ/kg (18,8–21,1) ja 50 %:n kosteudessa 8,3 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,20 % kuivapainosta (0,14–0,32).

Hemmossen soveltuu turvetuotantoon. Suon noin 68 ha:n laajuisella, yli 1,5 m syvällä alueella on 1,02 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.20. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,45 MWh.

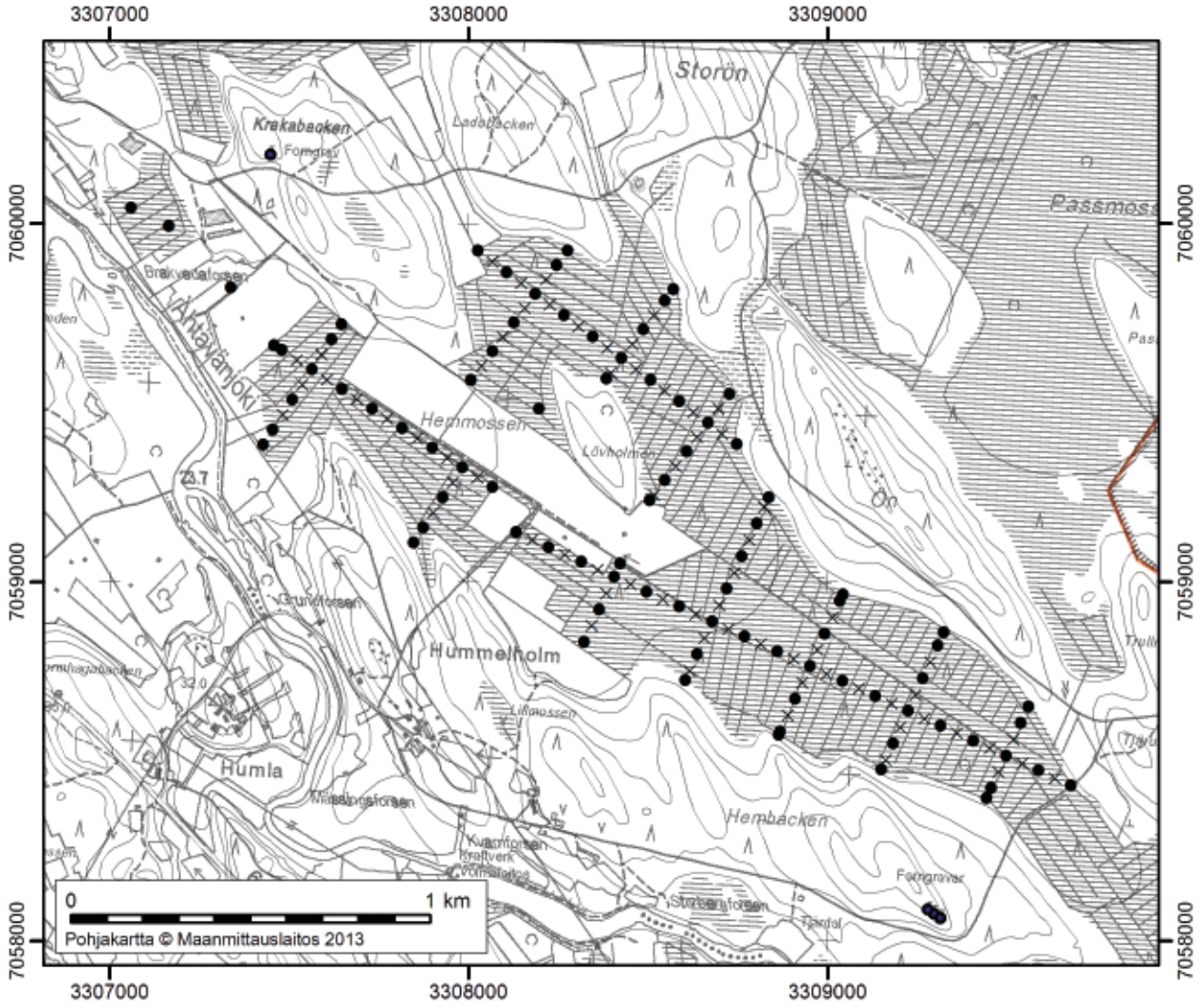

Kuva 51. Hemmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 52. Rahkarämemuuttumaa Hemmossenilla. Kuva: Janne Kivilompolo, GTK.

177. Stormossen

Stormossen (kl. 2321 11, x=7060,9, y=3308,0) sijaitsee noin 20 km Pedersören keskustasta itään. Suo rajoittuu monin paikoin peltoihin, joiden välissä on moreenimäkiä. Myös osa suosta on raivattu pelloiksi. Pohjoisosaan johtaa useita tilusteitä. Suolla on 62 tutkimuspistettä ja 47 syvyyspistettä (kuva 53). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 10,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 107 ha, yli 1 m syvän alueen 83 ha, yli 1,5 m syvän 22 ha ja yli 2 m syvän 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 22–25 m, ja pinta viettää lähinnä luoteeseen. Stormossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon pohjois- ja länsiosasta lähtee useita laskuojia pohjoiseen kohti Mattbäckeniä, joka laskee Ähtävänjokeen ja edelleen Pohjanlahteen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,4 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 35 %, hiesu 28 %, hieta 20 % ja savi 11 %. Suon pohjalla on liejua muutamassa kohdassa selvästi alle puolen metrin paksuinen kerros.

Stormossenin suotyypeistä on turvekankaalla 59 %, rämeellä 26 % ja pellolla 15 %. Suon länsiosassa on variksenmarjarahkaräme- ja isovarpuräme muuttumia. Itäosassa ja reunoilla puolukka- ja paikoin mustikkaturvekangas ovat lähes vallitsevia (kuva 54). Paikoin esiintyy myös varsinaista sararämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 5 % ja mättäiden korkeus on 1,9 dm. Puusto on yleensä keskitiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa mäntyä tai paikoin sekapuustoa.

Stormossenin turpeista on rahkavaltaisia 25 % ja saravaltaisia 75 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 8 %, sararahkaturve (CS) 17 %, saraturve (C) 33 % ja rahkasaraturve (SC) 42 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 14 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 24 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 17 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on länsiosaa lukuun ottamatta ohut tai kokonaan puuttuva heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Länsiosassa pienehköllä alueella tämä kerros voi olla yli 1,5 m paksu. Muualla turvekerrostuma on yleensä heikohkosti maatunutta rahkasara tai saraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja paremmin maatuneen pohjakerroksen 5,0. Liekoja on erittäin vähän.

Stormossenin itäosassa on noin 10 ha yli 1,5 m syvää aluetta, jossa on 0,13 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,50 MWh. Suon länsiosassa on pienimuotoinen ympäristöturpeen nosto mahdollista.

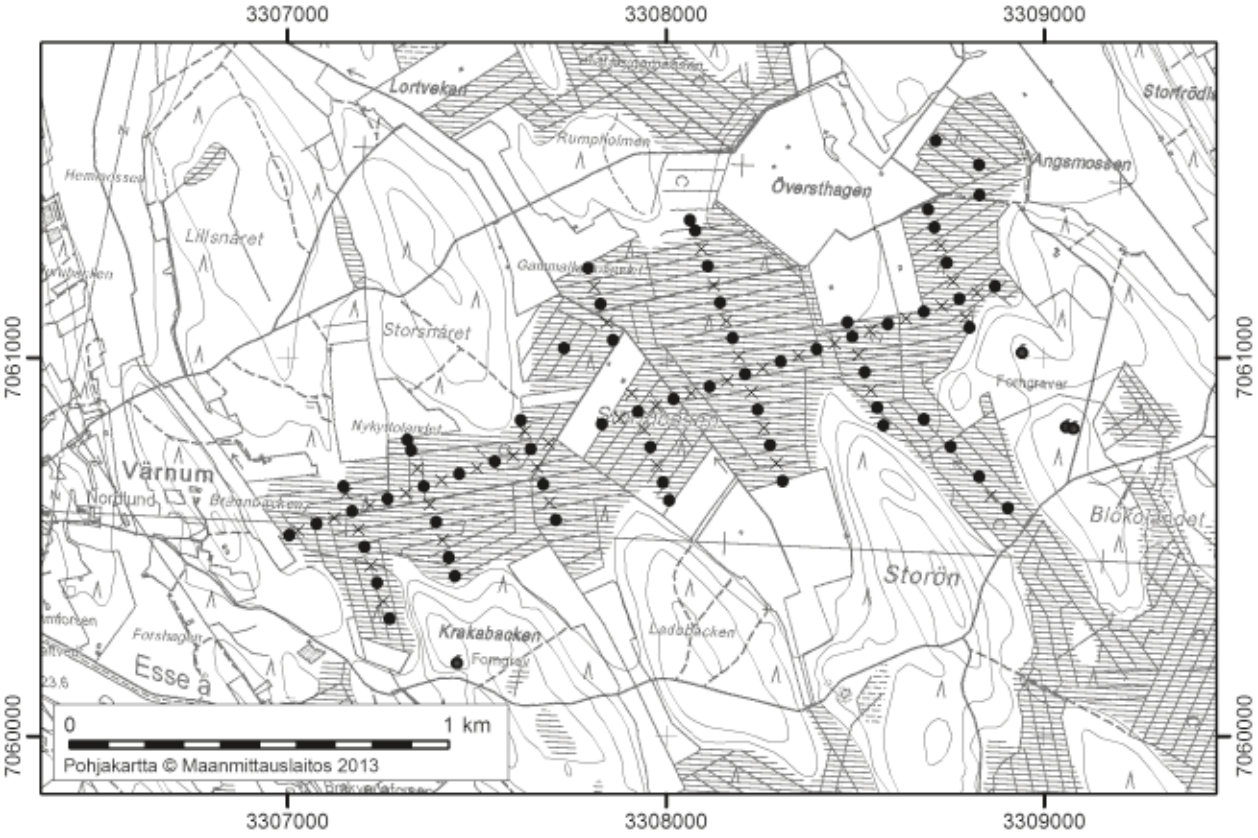

Kuva 53. Stormossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 54. Puolukkaturvekangasta Stormossenilla. Kuva: Tapio Toivonen, GTK.

178. Kåtaryggmossen

Kåtaryggmossen (kl. 2321 11, x=7061,8, y=3307,7) sijaitsee noin 20 km Pedersören keskustasta itään. Suo rajoittuu useassa kohdassa peltoon ja muualla moreenimaastoon. Etelä- ja itäosaan johtaa metsäautotie. Suolla on 35 tutkimuspistettä ja 25 syvyyspistettä (kuva 55). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 67 ha, yli 1 m syvän alueen 27 ha, yli 1,5 m syvän 7 ha ja yli 2 m syvän 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 22–24 m, ja pinta viettää lähinnä kaakkoon. Kåtaryggmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta on ojayhteyksiä Mattbäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueisiin numero 47.061 Bäckbybäckenin valuma-alue ja 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,1 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 55 %, savi 30 %, hiekka 12 % ja hieta 3 %. Suon pohjalla on liejua monin paikoin noin puolen metrin paksuinen kerros.

Kåtaryggmossenin suotyypeistä on rämeellä 52 %, turvekankaalla 33 %, korvessa 12 % ja pellolla 3 %. Suon keskellä on tupasvillarämemuuttumaa. Koillisosassa esiintyy tupasvilla- ja variksenmarjarahkarämemuuttumaa. Länsi- ja itäosassa ja eteläreunalla on turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 12 % ja mättäiden korkeus on 1,4 dm. Puusto on rämealueilla keskitiheää pinotavara-asteen mäntyä ja muualla osin kookkaampaa sekapuustoa.

Kåtaryggmossenin turpeista on rahkavaltaisia 35 % ja saravaltaisia 65 %. Pääturvelajeittain jakaantuma on: rahkaturve (S) 24 %, sararahkaturve (CS) 11 %, saraturve (C) 14 % ja rahkasaraturve (SC) 51 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 22 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 25 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 4 % kokonaisturvemäärästä.

Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on paikoin yli metrin paksuinen, ja se koostuu pääasiassa *Cuspidata*-ryhmän rahkasammalien jäännöksistä. Tämän kerroksen alla ja ohutturpeisilla alueilla on kohtalaisesti maatunutta rahkasara- ja sararahkaturvetta. Paikoin esiintyy myös puhdasta saraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja hyvin maatuneen kerroksen 5,1. Liekoja on erittäin vähän.

Kåtaryggmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 2,4 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,9–7,7), vesipitoisuus märkäpainosta 91,6 % (89,5–93,5) ja kuiva-ainemäärä 77,5 kg/suo-m^3 (61,2–105,7). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,2 MJ/kg (18,4–21,1) ja 50 %:n kosteudessa 8,4 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,11 % kuivapainosta (0,07–0,16).

Kåtaryggmossenin keskellä on noin 5 ha:n laajuinen yli 1,5 m syvä alue, jolla pienimuotoinen turvetuotanto on mahdollista. Alueen pinnassa on noin 0,04 milj. suo-m^3 parhaiten ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta turvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3. Heikosti maatuneen rahkaturvekerroksen alla on noin 0,035 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.20. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,36 MWh.

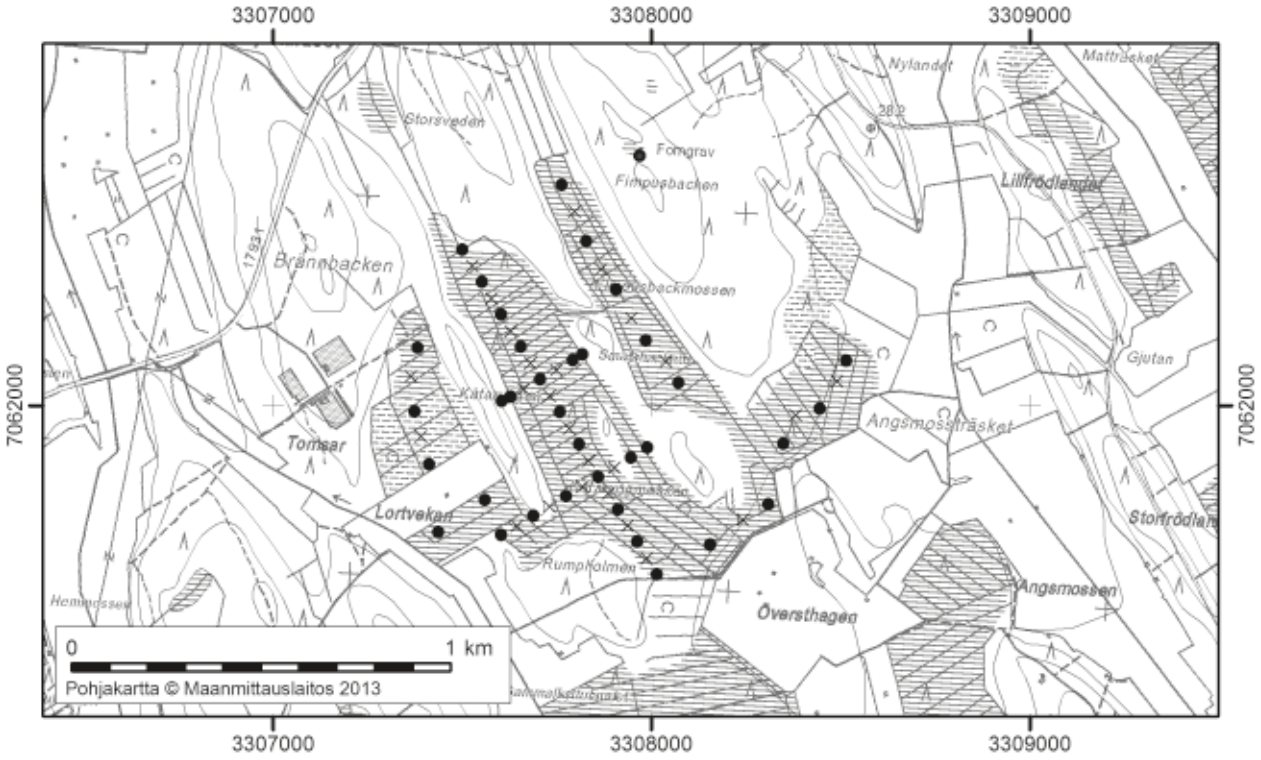

Kuva 55. Kåtaryggmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet

179. Kyrkmossen

Kyrkmossen (kl. 2321 11, x=7063,7, y=3307,4) sijaitsee noin 19 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu lähes joka puolelta peltoihin. Suon halki kulkee maantie ja metsäautotie. Suolla on 27 tutkimuspistettä ja 20 syvyyspistettä (kuva 56). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 13,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 36 ha, yli 1 m syvän alueen 25 ha, yli 1,5 m syvän 16 ha ja yli 2 m syvän 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 21–22 m, ja pinta viettää loivasti luoteeseen. Kyrkmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon keskiosan kautta virtaa laskuoja luoteeseen Mattbäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,1 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 51 % ja moreeni 49 %. Liejua on suon pohjalla laajalla alueella runsaan puolen metrin paksuinen kerros.

Kyrkmossenin suotyypeistä on rämeellä 65 %, turvekankaalla 20 %, pellolla 13 % ja jätealueella 2 %. Suon keskiosat ovat pääasiassa isovarpurämemuuttumaa. Reunoilla on turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 6 % ja mättäiden korkeus on 1,2 dm. Puusto on mäntyvaltaista keskitiheää ja kehitysluokaltaan vaihtelevaa, joskin monin paikoin pinotavara- tai tukkipuuasteella. Reunoilla on sekapuustoa.

Kyrkmossenin turpeista on rahkavaltaisia 82 % ja saravaltaisia 18 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 41 %, sararahkaturve (CS) 41 % ja rahkasaraturve (SC) 18 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 54 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 19 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 9 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on muutamassa kohdassa yli metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Paikoin tämä kerros puuttuu kokonaan. Turvekerros on yleensä kohtalaisesti maatunutta rahka- tai sararahkaturvetta. Ohut saravaltainen turvekerros sijoittuu suon pohjalle. Tupasvillan jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,6 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,4. Liekoja on erittäin vähän.

Kyrkmossenilta on otettu näytteet kahdelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 2,1 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,2–4,3), vesipitoisuus märkäpainosta 91,4 % (88,6–93,5) ja kuiva-ainemäärä 76,5 kg/suo-m^3 (60,7–99,1). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,8 MJ/kg (18,1–19,3) ja 50 %:n kosteudessa 8,2 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,09 % kuivapainosta (0,06–0,14). Turpeen hiilipitoisuus on 48,6 % ja typpipitoisuus 1,0 %.

Kyrkmossenin yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta eri altaasta. Suo soveltuu tyydyttävästi lähinnä energiaturvetuotantoon, joskin paikoin heikosti maatunutta pintarahkaa on yli metri. Kuiva-ainemäärä ja lämpöarvo ovat melko alhaisia. Suon 16 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella on 0,22 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.15, N 1.0. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,35 MWh.

Kuva 56. Kyrkmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

180. Fukullmossen

Fukullmossen (kl. 2321 11, x=7062,4, y=3305,8) sijaitsee noin 18 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu pohjoisessa ja etelässä peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Pohjoisosan poikki kulkee paikallistie ja eteläreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 26 tutkimuspistettä ja 18 syvyyspistettä (kuva 57). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 11,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 39 ha, yli 1 m syvän alueen 8 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on noin 22 m, ja pinta viettää loivasti pohjoiseen. Fukullmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Pohjoispäästä lähtee laskuoja kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,8 m. Suon pohja on melko tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 45 %, hiesu 25 %, hieta 16 % ja hiekka 11 %.

Fukullmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 66 % ja rämeellä 34 %. Suon keskellä on isovarpurämemuuttumaa. Pohjois- ja eteläpäässä ja reunoilla on turvekankaita, joista mustikka- ja varputurvekangas ovat yleisimmät. Rahkamättäisyyttä ei juuri ole.

Fukullmossenin turpeista on rahkavaltaisia 66 % ja saravaltaisia 34 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 41 %, sararahkaturve (CS) 25 %, saraturve (C) 4 % ja rahkasaraturve (SC) 30 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 40 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 10 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 5 % kokonaisturvemäärästä.

Suon keskellä on pienellä alueella yli metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, joka koostuu pääasiassa *Cuspidata*-ryhmän rahkasammalien jäännöksistä. Pohjalla on hieman maatuneempaa sarapitoista tai -valtaista turvetta. Suon pohjoisosassa ohut turvekerros on pinnasta asti kohtalaisen hyvin maatunutta rahkasaraturvetta

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,6. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,5. Liekoja on erittäin vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Fukullmossenia ei suositella turvetuotantoon.

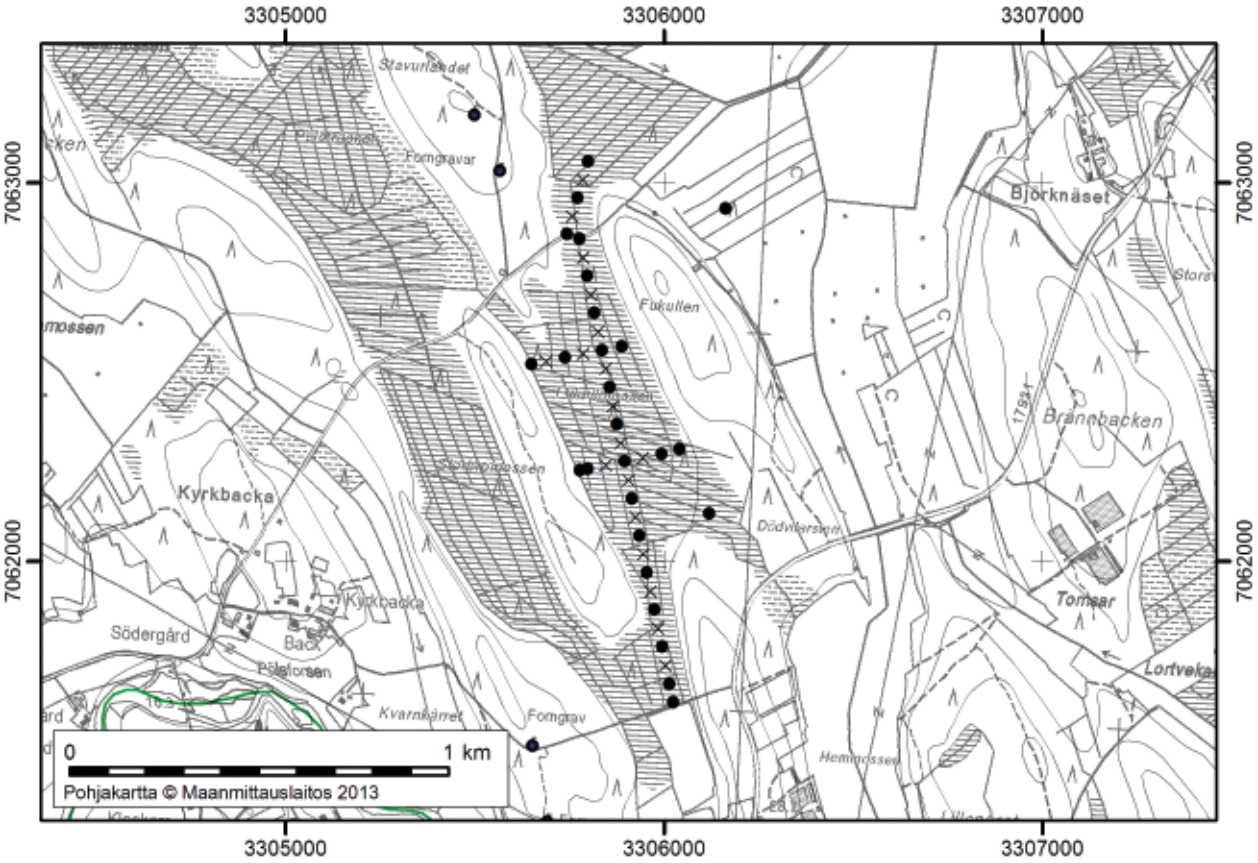

Kuva 57. Fukullmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

181. Storbromossen

181. Storbromossen (kl. 232111, x=7062,9, y=3305,3) sijaitsee noin 18 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu pohjoisessa ja etelässä lyhyellä matkalla peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Eteläosassa on laajahko peltoalue. Suon poikki kulkee paikallistie ja luoteisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 46 tutkimuspistettä ja 38 syvyyspistettä (kuva 58). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,3/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 91 ha, yli 1 m syvän alueen 36 ha, yli 1,5 m syvän 11 ha ja yli 2 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 21–22 m, ja pinta viettää loivasti pohjoiseen. Storbromossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Pohjoispäästä lähtee laskuoja Mattbäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen Pohjanlahteen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,4 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 53 %, moreeni 40 % ja savi 4 %.

Storbromossenin suotyypeistä on turvekankaalla 56 %, rämeellä 31 % ja pellolla 13 %. Luoteisosan paksuturpeisella alueella on rahkarämemuuttumaa, etelämpänä on puolukkaturvekangas yleinen ja paikoin on mustikka- ja ruohoturvekangasta. Pölsträsketin alueella on havaittu lettorämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 4 % ja mättäiden korkeus 3,0 dm. Puusto on turvekangasalueilla melko kookasta sekapuustoa, luoteisosan rämealueella harvahkoa mäntyä.

Storbromossenin turpeista on rahkavaltaisia 54 % ja saravaltaisia 46 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 39 %, sararahkaturve (CS) 15 %, saraturve (C) 23 % ja rahkasaraturve (SC) 23 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 12 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 18 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Luoteisosan rämealueella on paikoin yli 2 m paksu heikosti maatunut pintarahkakerros, kun se turvekangasalueilla on hyvin ohut tai puuttuu kokonaan. Ohutturpeisilla alueilla turve on sarapitoista tai -valtaista usein pinnasta asti ja maatumisaste voi olla korkea.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,2. Liekoja on erittäin vähän.

Storbromossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,2 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,7–2,6), vesipitoisuus märkäpainosta 92,2 % (88,3–93,6) ja kuiva-ainemäärä 72,8 kg/suo-m^3 (66,8–82,2). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,0 MJ/kg (17,6–18,4) ja 50 %:n kosteudessa 7,8 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,08 % kuivapainosta (0,06–0,10).

Storbromossenin luoteisosassa on noin 6 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella 0,09 milj. suo-m^3 ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta rahkaturvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3.

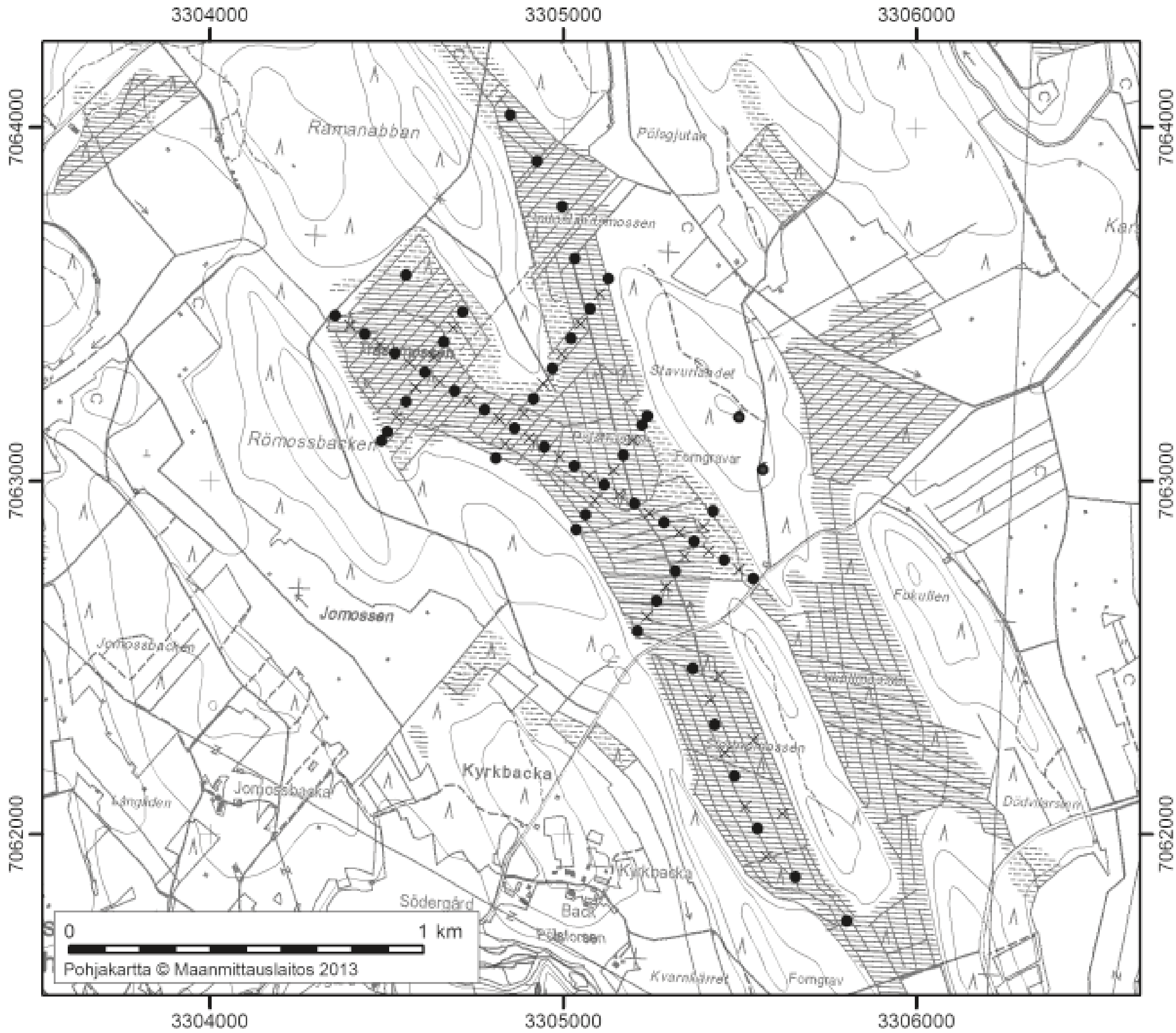

Kuva 58. Storbromossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

182. Midsommarbetet

Midsommarbetet (kl. 2321 12, x=7067,2, y=3304,0) sijaitsee noin 15 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu kaakossa ja lounaassa peltoon ja muualla moreenimaastoon. Pohjois- ja eteläosaan johtaa metsäautotie. Suolla on 48 tutkimuspistettä ja 51 syvyyspistettä. (kuva 59). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,4/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 134 ha, yli 1 m syvän alueen 10 ha ja yli 1,5 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 22–30 m, ja pinta viettää etelään noin 5 m/km. Midsommarbetet on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon eteläpäästä on laskuoja Mattbäckeniin, joka laskee Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,0 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 68 %, hieta 18 %, hiesu 9 % ja hiekka 5 %.

Midsommarbetetin suotyypeistä on turvekankaalla 75 %, rämeellä 24 % ja yhdyskuntajätealueella 1 %. Puolukkaturvekangas on selvästi yleisin suotyyppi. Paikoin on tupasvillarämemuuttumaa, mustikka- ja ruohoturvekangasta (kuva 60). Kaakkoisosassa on pienehköllä alueella variksenmarjarahkarämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 5 % ja mättäiden korkeus 2,2 dm. Puusto on yleensä keskitiheää tai paikoin tiheääkin mäntyvaltaista sekapuustoa.

Midsommarbetetin turpeista on rahkavaltaisia 73 % ja saravaltaisia 27 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 27 %, sararahkaturve (CS) 46 % ja rahkasaraturve (SC) 27 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 18 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 67 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 4 % kokonaisturvemäärästä.

Suurimmassa osassa suota turvekerros on ohut, alle puolen metrin paksuinen. Näillä alueilla turve on yleensä melko hyvin maatunutta sararahka- tai rahkasaraturvetta. Kaakkoisosassa on pienehköllä yli 1 m syvällä alueella noin 0,5 m paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on hieman maatuneempaa rahkaturvetta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä ohutturpeisella alueella.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,8 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,7. Liekoja on paikoin runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Midsommarbetet ei sovellu turvetuotantoon.

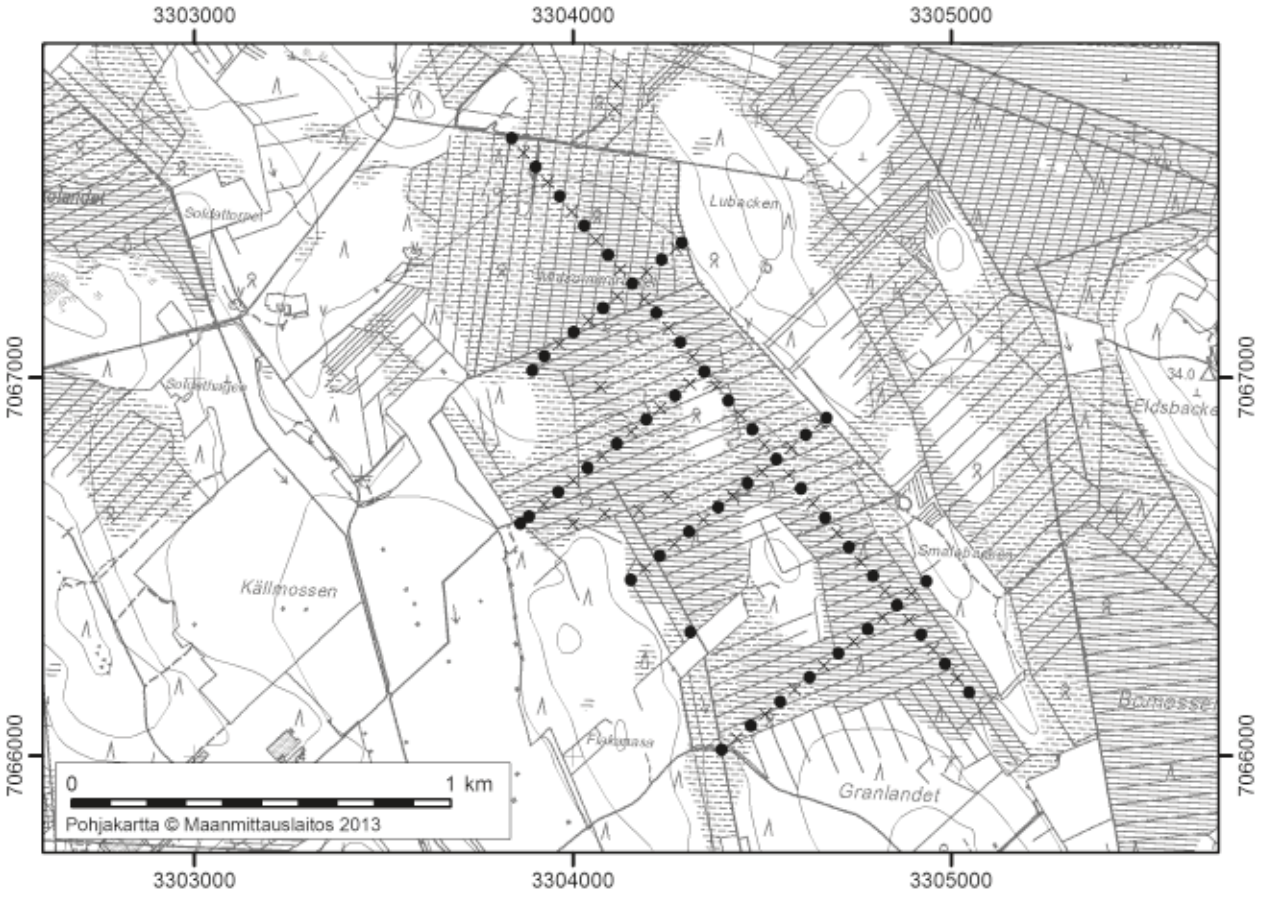

Kuva 59. Midsommarbetetin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 60. Tupasvillarämemuuttumaa Midsommarbetetillä. Kuva: Tapio Toivonen, GTK.

183. Kytolandet

Kytolandet (kl. 2321 12, x=7067,5, y=3302,5) sijaitsee noin 15 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu kaakossa ja luoteessa lyhyellä matkalla peltoon, lounaassa hiekka-alueeseen ja muualla moreenimaastoon. Länsi-, etelä- ja itäreunaa sivuaa tie. Suolla on 53 tutkimuspistettä ja 41 syvyyspistettä (kuva 61). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 95 ha, yli 1 m syvän alueen 14 ha, yli 1,5 m syvän 8 ha ja yli 2 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 24–32 m, ja pinta viettää lähinnä etelään. Kytolandet on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suurin osa vesistä kulkeutuu etelään Mattbäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Valtaosa suosta kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,2 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 51 %, hiesu 39 % ja hiekka 9 %. Suon pohjalla on liejua muutamassa kohdassa alle puolen metrin paksuinen kerros.

Kytolandetin suotyypeistä on turvekankaalla 70 %, rämeellä 21 %, pellolla 8 % ja korvessa 1 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat yleisimmät suotyypit. Kahdella pienehköllä yli metrin syvyisellä alueella on kanerva- ja variksenmarjarahkarämemuuttumaa. Suon länsiosassa on kytöheittoa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 6 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on turvekangasalueella keskitiheää melko kookasta sekapuustoa.

Kytolandetin turpeista on rahkavaltaisia 55 % ja saravaltaisia 45 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 18 %, sararahkaturve (CS) 37 %, saraturve (C) 1 % ja rahkasaraturve (SC) 44 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 16 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 57 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 6 % kokonaisturvemäärästä.

Ohutturpeisilla alueilla on yleensä hyvin maatunutta rahkasara- ja sararahkaturvetta. Kahdella pienehköllä yli metrin syvyisellä alueella on paikoin yli metri heikosti maatunutta rahkavaltaista pintakerrosta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä ohutturpeisella alueella.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,2 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,7. Liekoja on erittäin vähän.

Kytolandetilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,8 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,9–3,4), vesipitoisuus märkäpainosta 90,7 % (85,8–92,8) ja kuiva-ainemäärä 85,0 kg/suo-m^3 (70,6–105,0). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,8 MJ/kg (17,5–20,9) ja 50 %:n kosteudessa 8,2 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,08 % kuivapainosta (0,05–0,12).

Kytolandetin yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta pienestä altaasta, joista toinen on suurimmaksi osaksi peltona. Suota ei suositella turvetuotantoon.

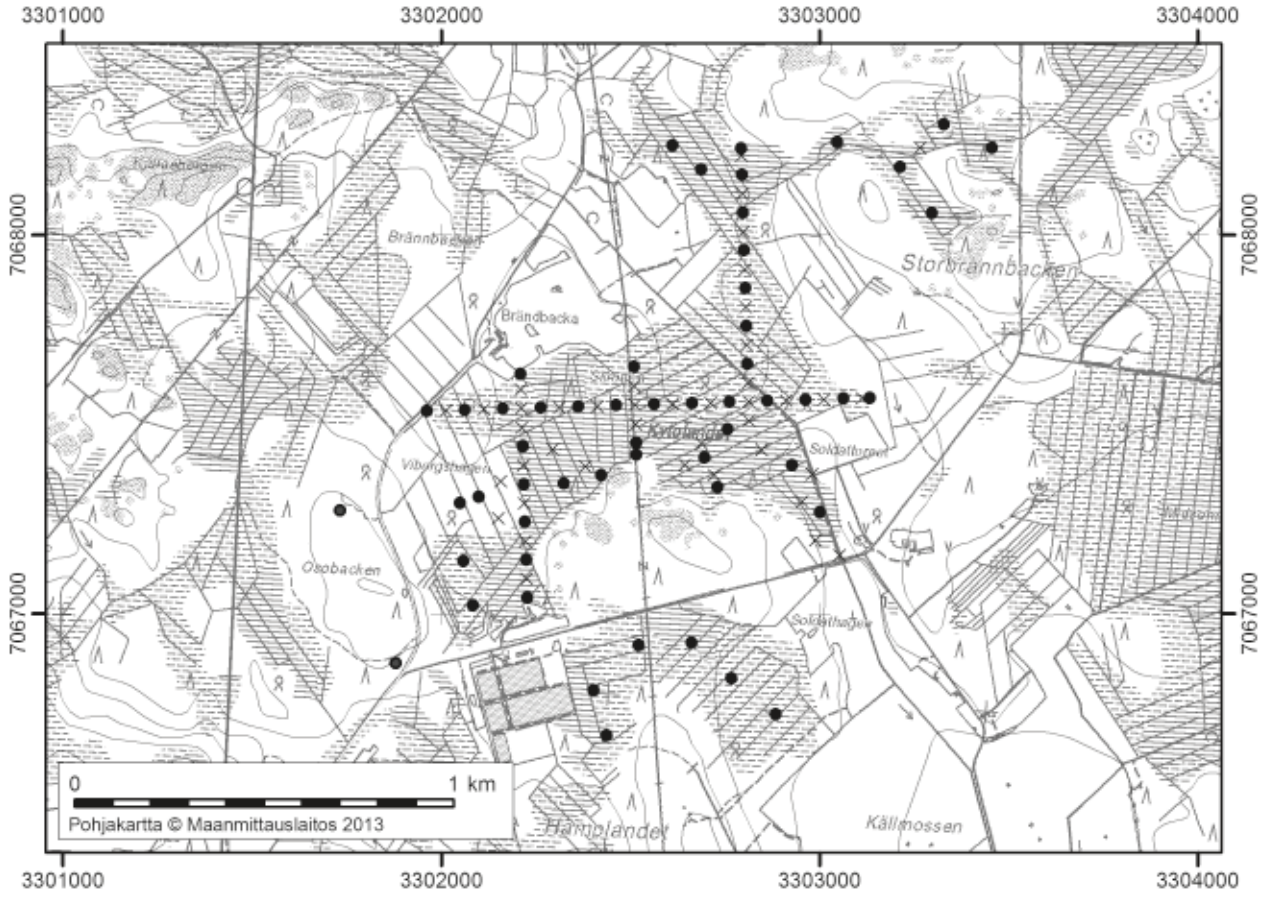

Kuva 61. Kytolandetin tutkimus- ja syvyyspisteet.

184. Stora Rämelandet-Simmossen

Stora Rämelandet-Simmossen (kl. 2321 12, x=7068,6, y=3303,8) sijaitsee Kruunupyy rajalla noin 17 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu kallioiseen moreenimaastoon. Suolle johtaa useita metsäautoteitä. Suolla on 19 tutkimuspistettä ja 20 syvyyspistettä (kuva 62). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 57 ha, yli 1 m syvän alueen 7 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 28–31 m, ja pinta viettää länsilahdekkeessa länteen ja itäosassa lähinnä pohjoiseen. Stora Rämelandet-Simmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Pohjois- ja länsiosasta lähtee laskuojia merta kohti. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 84.034, Dunkerkärrdiketin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,6 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 87 %, hieta 8 % ja hiesu 5 %.

Stora Rämelandet-Simmossenin suotyypeistä on rämeellä 62 % ja turvekankaalla 38 %. Itäosassa tupasvillarämemuuttuma on vallitseva suotyyppi. Länsilahdekkeessa (Simmossen) on mustikka- ja puolukkaturvekangasta (kuva 63). Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 30 % ja mättäiden korkeus 2,4 dm. Puusto on itäosassa mäntyvaltaista ja länsiosassa paikoin kookasta sekapuustoa.

Stora Rämelandet-Simmossenin turpeista on rahkavaltaisia 91 % ja saravaltaisia 9 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 78 %, sararahkaturve (CS) 13 % ja rahkasaraturve (SC) 9 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 59 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 36 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suurimmassa osassa suota turvekerros on ohut. Itäosassa on paikoin noin puoli metriä paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on hieman maatuneempaa rahkavaltaista turvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,8 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,2. Liekoja on paikoin erittäin runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Stora Rämelandet-Simmossen ei sovellu turvetuotantoon.

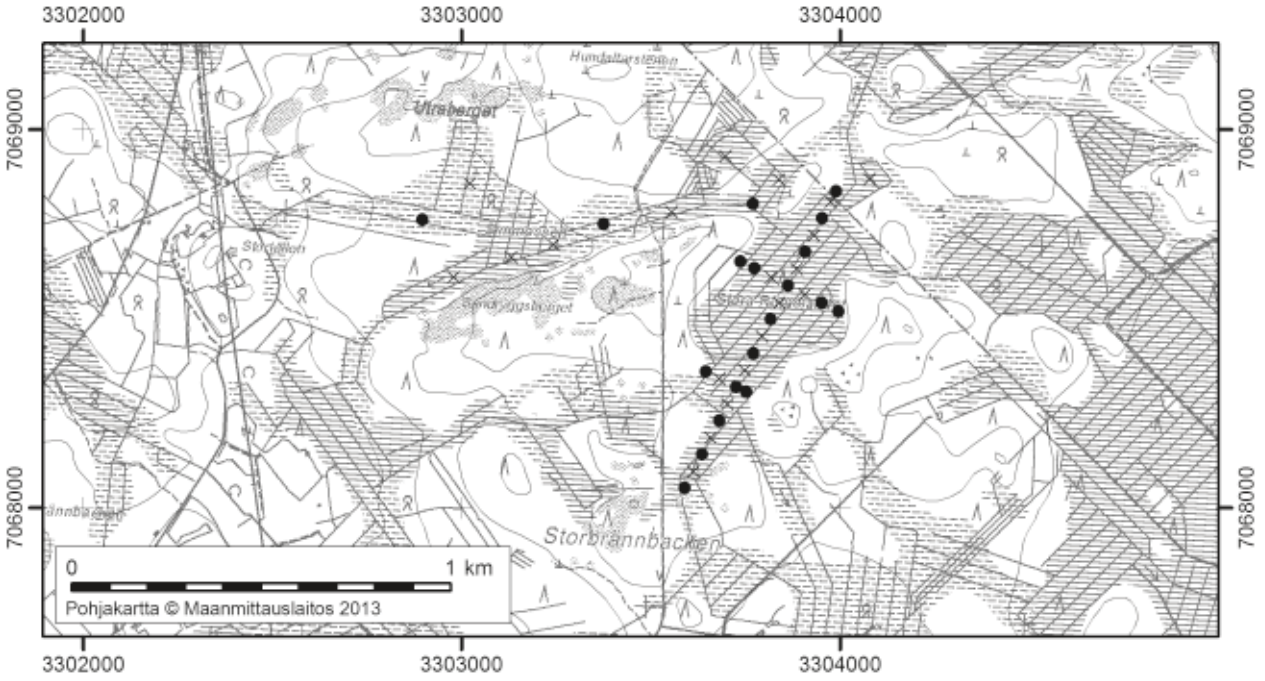

Kuva 62. Stora Rämelandet-Simmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 63. Mustikkaturvekangasta Stora Rämelandet-Simmossenilla. Kuva: Tuija Vähäkuopus, GTK.

185. Bomossen

Bomossen (kl. 2321 12, x=7066,3, y=3305,6) sijaitsee noin 18 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu etelässä turvepohjaiseen peltoon ja muualla moreenimaastoon. Pohjois-, länsi- ja lounaisreunaan johtaa metsäauto- tai tilustie. Suolla on 37 tutkimuspistettä ja 43 syvyyspistettä (kuva 64). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 97 ha, yli 1 m syvän alueen 30 ha ja yli 1,5 m syvän 9 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 21–27 m, ja pinta viettää etelään noin 5 m/km. Bomossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon keskiosan kautta virtaa laskuoja etelään kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 53 %, moreeni 42 % ja hieta 5 %.

Bomossenin suotyypeistä on turvekankaalla 83 % ja rämeellä 17 %. Suon pohjois- ja keskiosassa ovat puolukka- ja mustikkaturvekangas vallitsevia. Eteläosassa on varsinaista sararäme- ja tupasvillarämemuuttumaa sekä reunaosissa turvekangasta. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny.

Bomossenin turpeista on rahkavaltaisia 45 % ja saravaltaisia 55 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 2 %, sararahkaturve (CS) 43 %, saraturve (C) 5 % ja rahkasaraturve (SC) 50 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 13 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 43 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 5 % kokonaisturvemäärästä.

Suon pohjois- ja keskiosa on ohutturpeista, usein lähes biologista suota. Eteläosassa yli 1 m syvällä alueella turve on yleensä saravaltaista ja kohtalaisesti maatunutta. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros puuttuu lähes kokonaan. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,6. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,9 ja hyvin maatuneen 5,6. Liekoja on erittäin vähän.

Bomossen soveltuu turvetuotantoon. Suon 9 ha:n laajuisella, yli 1,5 m syvällä alueella on 0,12 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin laskennallinen energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,52 MWh.

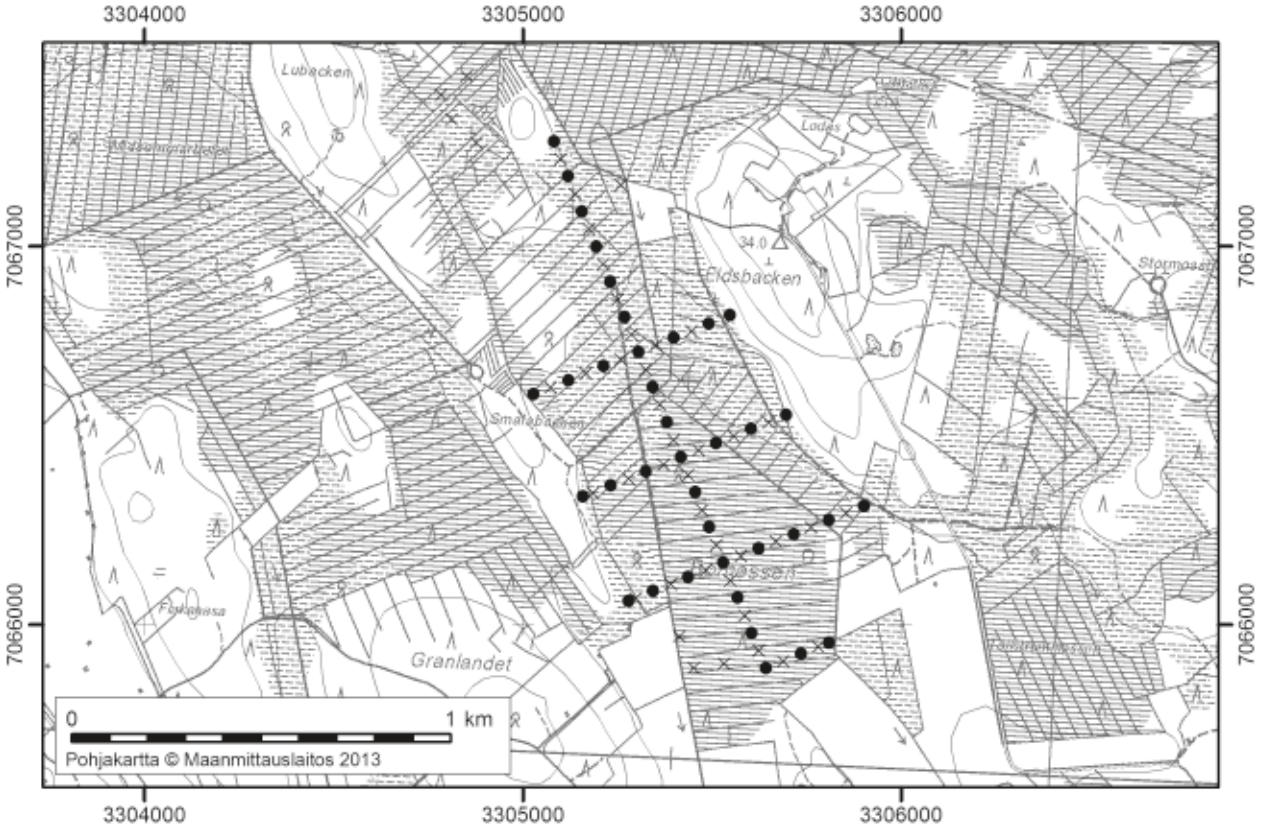

Kuva 64. Bomossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

186. Tallstruntmossen

Tallstruntmossen (kl. 2321 12, x=7065,9, y=3306,4) sijaitsee noin 19 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu etelässä ja lounaassa turvepohjaiseen peltoon ja muualla moreenimaastoon. Suolla on 38 tutkimuspistettä ja 24 syvyyspistettä (kuva 65). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,4/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 97 ha, yli 1 m syvän alueen 13 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 20–27 m, ja pinta viettää etelään noin 5 m/km. Tallstruntmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta lähtee valtaoja etelään kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 52 %, hiesu 37 % ja hiekka 11 %.

Tallstruntmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 92 % ja rämeellä 8 %. Valtaosa suosta on turvekangasasteella. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat vallitsevia. Eteläosassa on ruohoturvekangasta ja varsinaista sararämemuuttumaa. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny.

Tallstruntmossenin turpeista on rahkavaltaisia 39 % ja saravaltaisia 61 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 9 %, sararahkaturve (CS) 30 %, saraturve (C) 3 % ja rahkasaraturve (SC) 58 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 16 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 57 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 9 % kokonaisturvemäärästä.

Suurin osa suosta on hyvin ohutturpeista. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros puuttuu lähes kokonaan. Lounaisosan yli 1 m syvällä alueella on kohtalaisesti maatunut rahkasaraturve vallitsevana. Myös muualla turve on sarapitoista tai -valtaista. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,2. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,1 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,6. Liekoja on paikoin runsaasti.

Yli 1,5 m syvä alue on vain parin hehtaarin laajuinen. Turvelajin ja maatumisasteen puolesta suon yli 1 m syvä alue soveltuu pienimuotoiseen energiaturvetuotantoon.

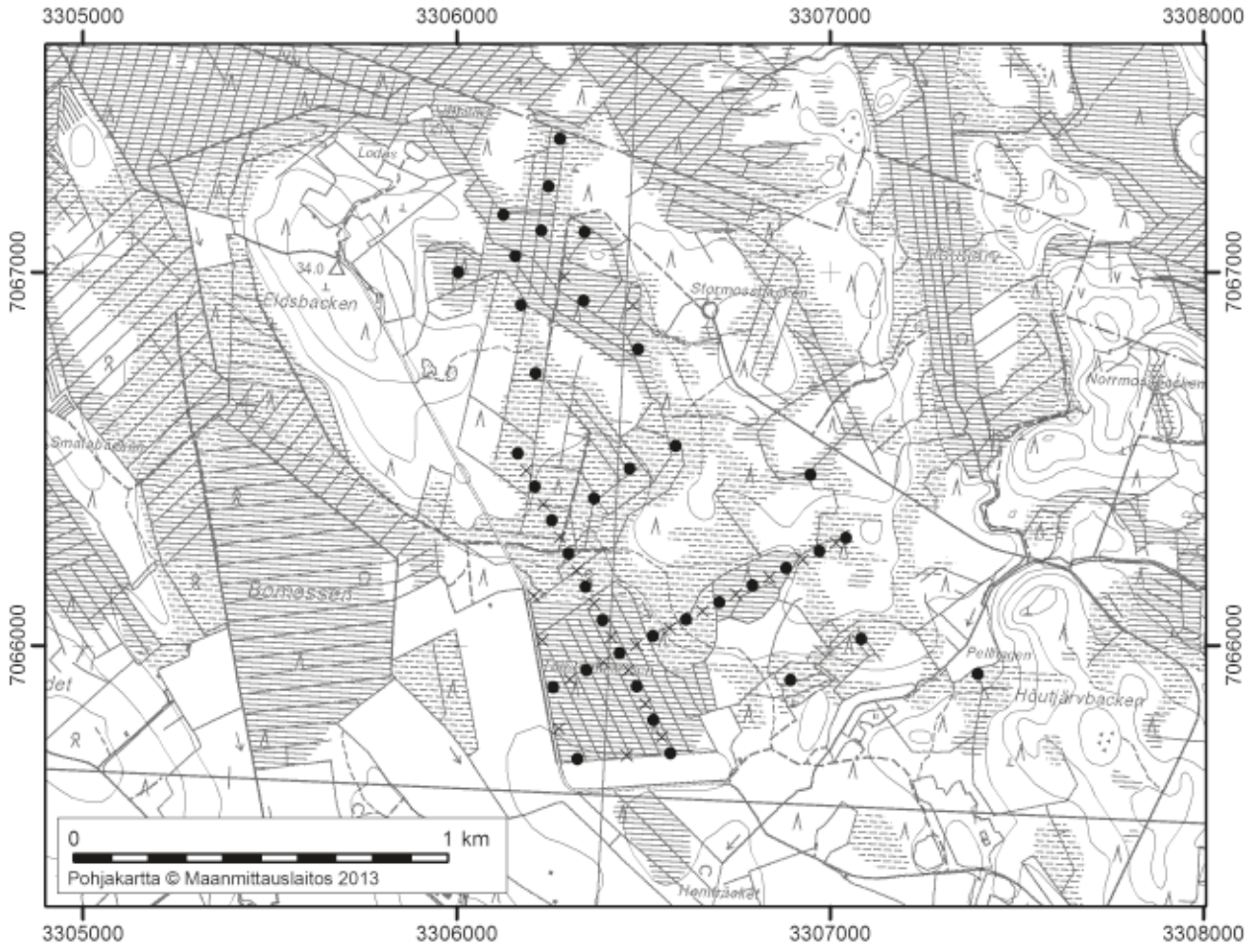

Kuva 65. Tallstruntmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

187. Höutjärv

Höutjärv (kl. 2321 12, x=7067,2, y=3307,2) sijaitsee osittain Kruunupyyn puolella noin 21 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu moreenimaastoon. Eteläreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 7 tutkimuspistettä ja 9 syvyyspistettä (kuva 66). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 2,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 55 ha ja yli 1 m syvän alueen 4 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 22–24 m, ja pinta viettää etelään. Höutjärv on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat suon halki virtaavan laskuojan kautta etelään kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,4 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 63 % ja moreeni 37 %. Hiesu on osin sulfidihiesua.

Höutjärven suotyypeistä on korvessa 50 %, turvekankaalla 38 % ja rämeellä 12 %. Suon keskiosa on pääasiassa nevakorpimuuttumaa (kuva 67). Reunaosissa on mustikkaturvekangasta. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny.

Höutjärven turpeista on rahkavaltaisia 18 % ja saravaltaisia 82 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 1 %, sararahkaturve (CS) 17 % ja rahkasaraturve (SC) 82 %. Puun jäännöksiä (L) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 59 % kokonaisturvemäärästä.

Höutjärven turvekerrostuma on ohut. Se koostuu pääasiassa hyvin maatuneesta rahkasaraturpeesta, jossa on lisätekijänä puun jäännöksiä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 7,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,0 ja hyvin maatuneen kerroksen 7,5. Liekoja on erittäin runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Höytjärv ei sovellu turvetuotantoon.

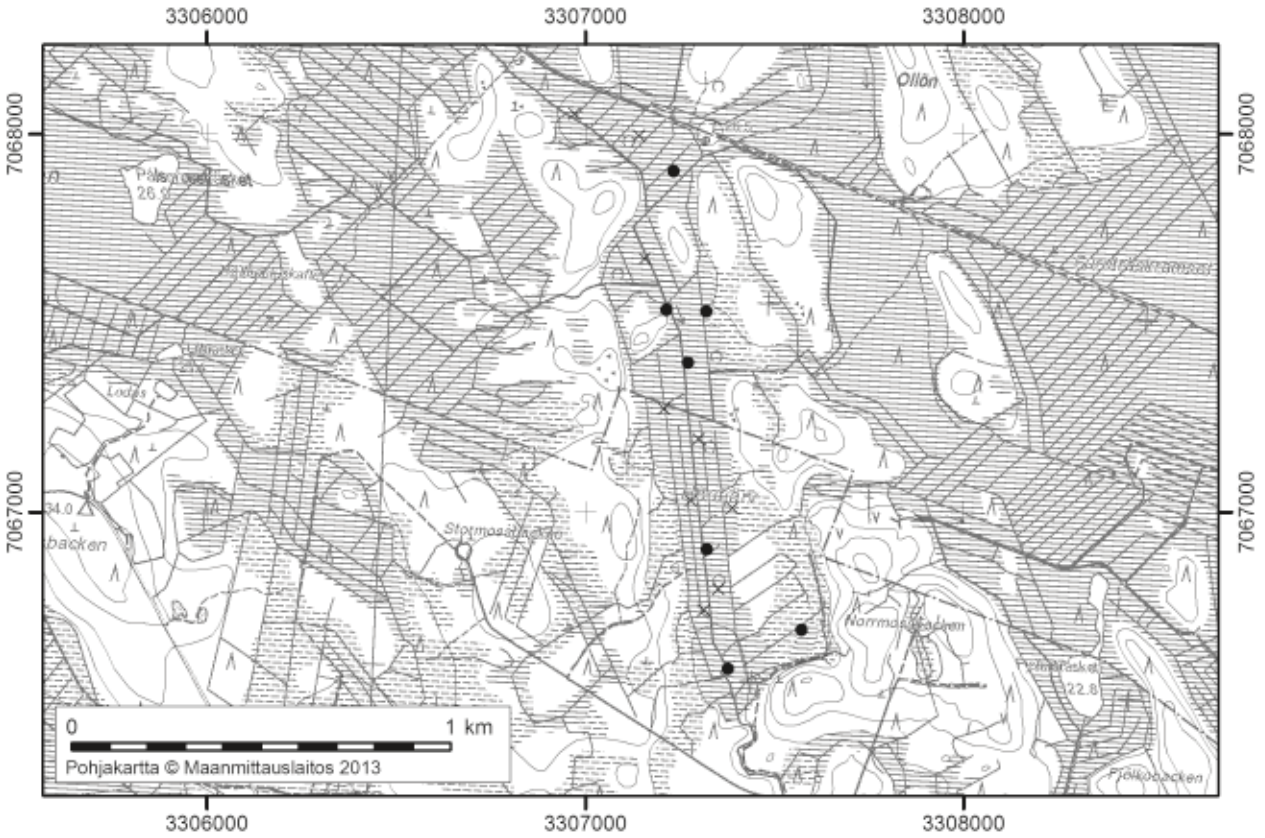

Kuva 66. Höutjärven tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 67. Nevakorpea Höutjärven keskiosassa. Kuva Tuija Vähäkuopus, GTK.

188. Bobackmossen

188. Bobackmossen (kl. 2321 11, x=7064,5, y=3306,4) sijaitsee noin 16 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu etelässä ja koillisessa peltoon, idässä hiesualueeseen ja muualla moreenimaastoon. Pohjoisosan halki kulkee maantie. Suolla on 16 tutkimuspistettä ja 11 syvyyspistettä (kuva 68). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 11,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 24 ha, yli 1 m syvän alueen 13 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 20–22 m, ja pinta viettää etelään. Bobackmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet kulkeutuvat viereiseen Mattbäskeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,6 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 85 %, hieta 7 %, savi 4 % ja moreeni 4 %. Hiesu ja savi ovat sulfidipitoisia. Suon pohjalla on liejua laajalla alueella alle puolen metrin paksuinen kerros.

Bobackmossenin suotyypeistä on rämeellä 74 %, turvekankaalla 22 % ja korvessa 4 %. Suon keskellä on isovarpu- ja tupasvillarämemuuttumaa. Paikoin esiintyy variksenmarjarahkarämemuuttumaa ja reunoilla on turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 12 % ja mättäiden korkeus 2,5 dm. Puusto on keskitiheää pinotavara- tai riukuasteen mäntyä. Reunoilla on sekapuustoa.

Bobackmossenin turpeista on rahkavaltaisia 69 % ja saravaltaisia 31 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 28 %, sararahkaturve (CS) 41 %, saraturve (C) 5 % ja rahkasaraturve (SC) 26 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 55 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 30 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 12 % kokonaisturvemäärästä.

Suon keskiosassa on paikoin yli puoli metriä paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, joka sisältää lisätekijänä tupasvillan jäännöksiä. Pohjalla on hieman maatuneempaa sararahka- ja rahkasaraturvetta. Myös reunaosissa sarapitoinen tai -valtainen turve ulottuu lähelle pintaa.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,6. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,4 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,4. Liekoja on kohtalaisesti.

Ohuen turvekerroksen takia Bobackmossenia ei suositella turvetuotantoon.

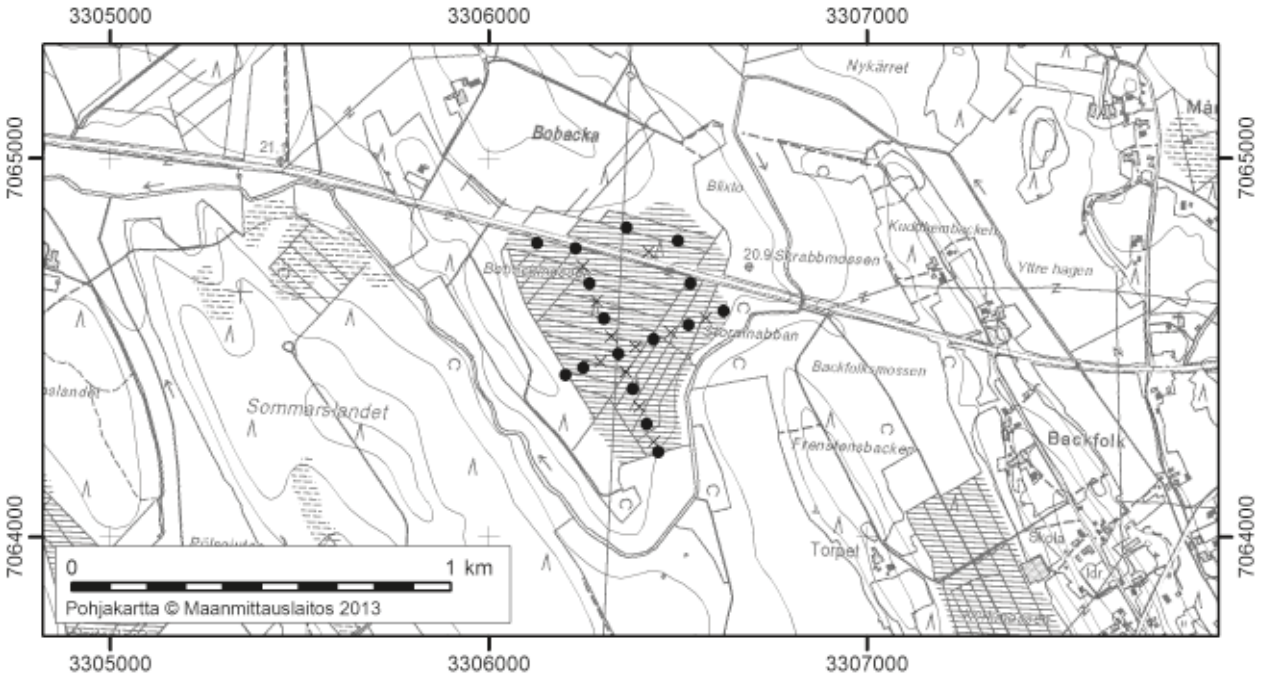

Kuva 68. Bobackmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

189. Fjölkomossen

Fjölkomossen (kl. 2321 12, x=7065,6, y=3308,2) sijaitsee osittain Kruunupyyn puolella noin 20 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu pohjoisessa laajaan Stormossenin suohon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Länsiosaan johtaa ja pohjoisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 28 tutkimuspistettä ja 28 syvyyspistettä (kuva 69). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 10,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 56 ha, yli 1 m syvän alueen 28 ha, yli 1,5 m syvän 19 ha ja yli 2 m syvän 7 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 23–26 m, ja pinta viettää eteläosassa pohjoiseen ja pohjoisessa etelään. Fjölkomossen on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Suon pohjoisosassa on lampi, Fjölkotträsket (22,8 m mpy), josta lähtee laskuoja etelään suon keskiosaan. Keskiosasta lähtee lasku-uoma länteen kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.061, Bäckbybäckenin alaosan alue. Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,3 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 66 % ja moreeni 34 %.

Fjölkomossenin suotyypeistä on turvekankaalla 64 %, rämeellä 34 % ja pellolla 2 %. Pohjoisosan ojittamattomalla alueella on variksenmarjarahkarämettä. Etelämpänä on isovarpurämemuuttumaa. Keski- ja länsiosan ohutturpeisella alueella on mustikka- ja puolukkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 7 % ja mättäiden korkeus 1,7 dm. Puusto on turvekangasalueilla kookasta sekapuustoa ja rämealueilla riuku- tai harvennusvaiheen mäntyä.

Fjölkomossenin turpeista on rahkavaltaisia 51 % ja saravaltaisia 49 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 21 %, sararahkaturve (CS) 30 %, saraturve (C) 7 % ja rahkasaraturve (SC) 42 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 9 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 35 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 4 % kokonaisturvemäärästä.

Suon etelä- ja pohjoisosassa on paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Pohjaa kohti turve muuttuu sarapitoiseksi tai -valtaiseksi, mutta maatumisaste ei kohoa kovin korkeaksi. Reunaosissa ja ohutturpeisilla alueilla saravaltainen turve voi ulottua pintaan asti. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä pohjalla ja ohutturpeisella alueella.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,7. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja pohjakerroksen 5,2. Liekoja on erittäin vähän.

Fjölkomossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 3,2 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,8–5,2), vesipitoisuus märkäpainosta 89,7 % (88,5–91,2) ja kuiva-ainemäärä 95,0 kg/suo-m^3 (89–101). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 20,1 MJ/kg (19,2–20,1) ja 50 %:n kosteudessa 8,8 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,14 % kuivapainosta (0,12–0,16).

Fjölkolmossenin eteläosan noin 9 ha:n laajuinen yli 1,5 m syvä alue soveltuu turvetuotantoon. Noin 5 ha:n laajuisella alueella on ensin tuotettavissa noin 0,04 milj. suo-m^3 ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta turvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3. Osin heikosti maatuneen rahkaturvekerroksen alla on noin 0,10 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.20. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,48 MWh.

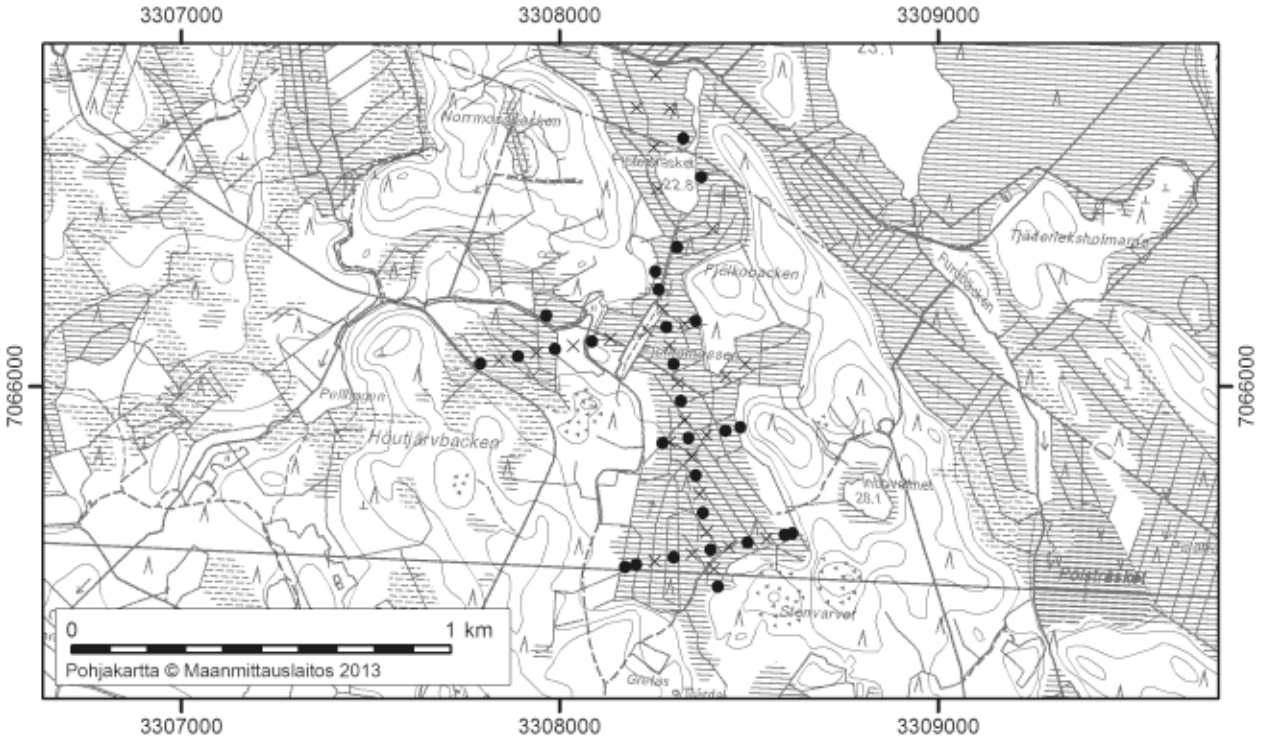

Kuva 69. Fjölkolmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

190. Pölsträskmossen

Pölsträskmossen (kl. 2321 12, x=7065,5, y=3309,5) sijaitsee osittain Kruunupyyn puolella noin 20 km Pedersören keskustasta koilliseen, ja se rajoittuu pohjoisessa Stormosseniin ja muualla moreenimaastoon. Pohjoisreunaan sekä suon itä- ja länsipuolelle johtaa metsäautotie ja eteläpuolella kulkee maantie. Suolla on 51 tutkimuspistettä ja 48 syvyyspistettä (kuva 70). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 108 ha, yli 1 m syvän alueen 51 ha, yli 1,5 m syvän 25 ha ja yli 2 m syvän 14 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 22–23 m, ja pinta viettää loivasti etelään. Pölsträskmossen on suurimmaksi osaksi ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Suolla on kaksi ojien ympäröimää ojittamatonta aluetta etelässä ja koillisessa. Mikäli eteläinen alue katsotaan omaksi suoksi, on sen luonnontilaisuusluokka 2. Suon lounaisosassa on umpeenkasvanut Pölsträsket. Länsiosan kautta virtaa pohjoisesta Furuträsketistä lähtevä Furubäcken etelään Sävträskmossenille, josta on ojayhteys Kruunupyynjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 48.009, Jöusbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,8 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 58 %, moreeni 38 % ja savi 4 %. Liejua on suon pohjalla muutamassa kohdassa ohut kerros. Pölsträsketin pohjalla on piimaata (kuva 71).

Pölsträskmossenin suotyypeistä on rämeellä 63 %, turvekankaalla 35 % ja avosuolla 2 %. Koillisosan ojittamattomalla alueella on tupasvilla- ja variksenmarjarahkarämettä samoin kuin eteläosan vastaavalla alueella. Luoteisosassa on isovarpurämemuuttumaa ja ohutturpeisilla alueilla puolukka- ja mustikkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 28 % ja mättäiden korkeus 2,2 dm. Puusto on keskitiheää ja kehitysluokaltaan vaihtelevaa, yleensä mäntyvaltaista mutta turvekangasalueilla sekapuustoa.

Pölsträskmossenin turpeista on rahkavaltaisia 73 %, ja saravaltaisia 27 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 52 %, sararahkaturve (CS) 21 %, saraturve (C) 6 % ja rahkasaraturve (SC) 21 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 32 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 16 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 8 % kokonaisturvemäärästä.

Suon eteläosan ojittamattomalla alueella on laajahkolla alueella yli 2 m paksu heikosti maatunut pintarahkakerros, joka koostuu suurimmaksi osaksi *Acutifolia*-ryhmän rahkasammalien jäännöksistä. Myös koillisosan ojittamattomalla alueella on paikoin 2 m paksu pintarahkakerros. Turvekangasalueilla turve on yleensä sarapitoista tai -valtaista.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,7. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,2 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,6. Liekoja on erittäin vähän.

Pölsträskmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,6 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,9–3,1), vesipitoisuus märkäpainosta 93,4 % (92,5–95,1) ja kuiva-ainemäärä 64,6 kg/suo-m^3 (47,6–81,9). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,4 MJ/kg (17,5–19,6) ja 50 %:n kosteudessa 8,0 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,09 % kuivapainosta (0,06–0,16). Hiilipitoisuus on keskimäärin 48,8 % ja typpipitoisuus 1,0 %.

Pölsträskmossenilla on kaksi yli 1,5 m syvää aluetta (5 ja 14 ha), joilla kasvu- tai ympäristöturpeen nosto on mahdollista. 19 ha:n alueilla on 0,32 milj. suo-m^3 käyttökelpoista turvetta, josta suurin osa kuuluu eteläisellä alueella laatuluokkaan 1. Heikosti maatuneen rahkakerroksen alapuolinen kerros jää niin ohueksi, että energiaturpeen määrä on lähinnä teoreettinen.

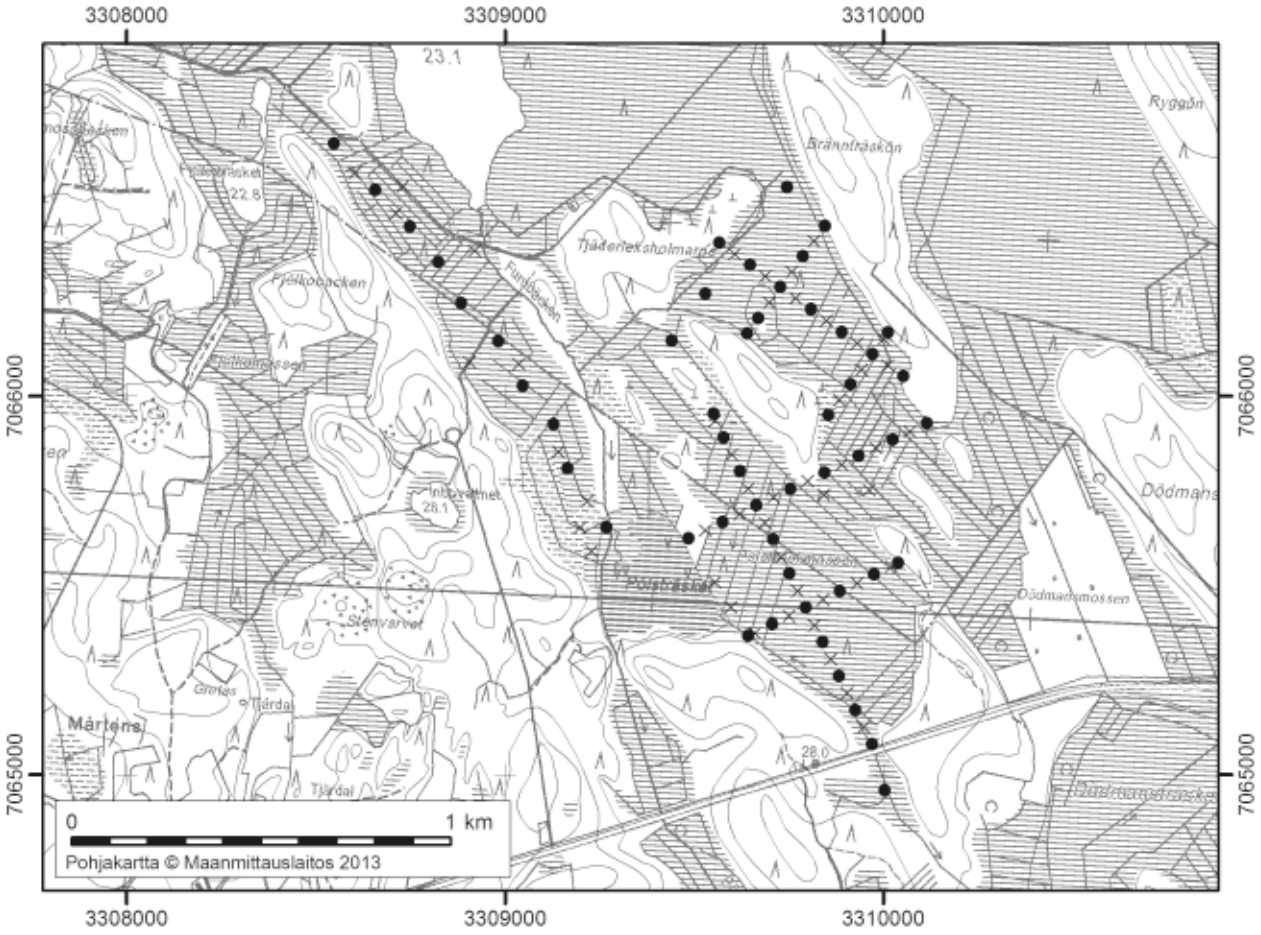

Kuva 70. Pölsträskmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 71. Piimaata ojanpenkalla Pölsträsketin alueella. Kuva: Tapio Toivonen, GTK.

191. Sävträskmossen

Sävträskmossen (kl. 2321 11, x=7063,7, y=3309,5) sijaitsee noin 20 km Pedersören keskustasta itäkoilliseen, ja se rajoittuu luoteessa Sävträskettiin (21,5 m mpy) ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Eteläreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 63 tutkimuspistettä ja 40 syvyyspistettä (kuva 72). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 121 ha, yli 1 m syvän alueen 73 ha, yli 1,5 m syvän 52 ha ja yli 2 m syvän 35 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 22–25 m, ja pinta viettää eteläosissa pohjoiseen. Sävträskmossen on suureksi osaksi ojittamaton. Itä- ja länsiosassa on laaja luonnontilainen alue. Reunat on ojitettu. Suo kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 2. Suurin osa vesistä laskee Sävträsketin kautta koilliseen kohti Kruunupyynjokea ja merta. Lounaasta on ojayhteys Ähtävänjokeen. Suurin osa suosta kuuluu vesistöalueeseen numero 48.009, Jöysbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,0 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 47 %, hiekka 27 %, savi 12 % ja hiesu 12 %. Suon pohjalla on liejua laajalla alueella paikoin yli metrin paksuinen kerros.

Sävträskmossenin suotyypeistä on rämeellä 68 %, avosuolla 21 %, turvekankaalla 7 % ja korvessa 4 %. Länsiosan ojittamattomalla alueella on lyhytkorsinevaa, oligotrofista rimpinevaa, rahkarämettä ja tupasvillarämettä. Itäosan vastaavalla alueella on rimpinevaa, lyhytkorsinevaa ja rahkarämettä. Pohjoisosassa on mm. isovarpurämemuuttumaa ja turvekankaita. Koillisosassa on lisäksi korpirämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 32 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on ojittamattomalla alueilla harvaa ja kitukasvuista mäntyä. Ojitusalueilla on paikoin tukkipuustoa.

Sävträskmossenin turpeista on rahkavaltaisia 93 % ja saravaltaisia 7 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 68 %, sararahkaturve (CS) 25 % ja rahkasaraturve (SC) 7 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 27 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 9 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 7 % kokonaisturvemäärästä.

Suon ojittamattomilla alueilla on paikoin yli 2 m paksu heikosti maatunut pintarahkakerros ja pohjalla ohut kerros hieman maatuneempaa rahkavaltaista turvetta Pohjoisosassa turvekerros on ohut ja turve on monin paikoin saravaltaista.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 5,5.

Sävträskmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 0,8 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,6–1,2), vesipitoisuus märkäpainosta 91,9 % (87,5–94,2) ja kuiva-ainemäärä 71,7 kg/suo-m^3 (57,1–87,7). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,5 MJ/kg (17,8–18,9) ja 50 %:n kosteudessa 8,0 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,11 % kuivapainosta (0,04–0,42).

Sävträskmossen soveltuu turvetuotantoon. Suon kahdella yhteensä noin 45 ha:n laajuisilla lähinnä yli 1,5 m syvillä alueilla on 0,45 milj. suo-m^3 ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–3maatunutta turvetta ja tämä kerroksen alla 0,45 milj. suo-m^3 lähinnä H4 -maatunutta ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa turvetta.

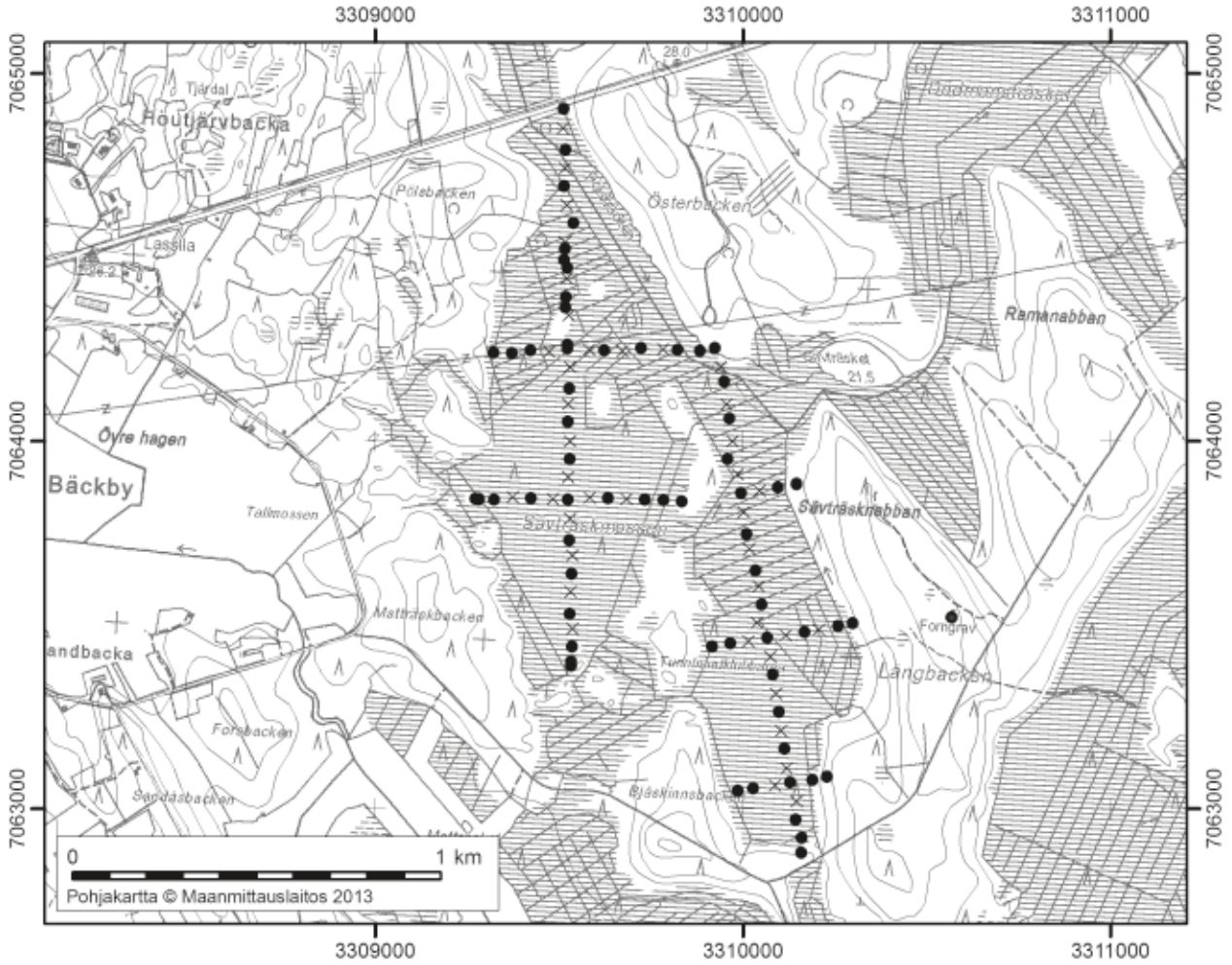

Kuva 72. Sävträskmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

192. Träskmossen

Träskmossen (kl. 2321 11, x=7062,7, y=3309,6) sijaitsee noin 20 km Pedersören keskustasta itään. Suo rajoittuu lännessä ja lounaassa peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Suon tutkittu länsiosa on peltoa. Koillisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 26 tutkimuspistettä ja 15 syvyyspistettä (kuva 73). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,3/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 66 ha, yli 1 m syvän alueen 11 ha ja yli 1,5 m syvän 8 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 22–25 m, ja pinta viettää luoteeseen. Träskmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat suon länsiosan peltojen halki virtaavaan Perkanbäckeniin, joka jatkuu Mattbäckeninä Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,1 m. Suon pohja on melko tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 76 %, moreeni 17 %, hieta 2 % ja hiekka 2 %.

Träskmossenin suotyypeistä on rämeellä 59 %, pellolla 34 % ja turvekankaalla 7 %. Tupasvillarämemuuttuma on suon itäosassa vallitseva suotyyppi. Puusto on keskitiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa mäntyä.

Träskmossenin turpeista on rahkavaltaisia 58 % ja saravaltaisia 42 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 33 %, sararahkaturve (CS) 25 %, saraturve (C) 2 % ja rahkasaraturve (SC) 40 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 31 % ja puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 17 %.

Yli 1,5 m syvällä alueella on keskimäärin noin 1,5 m paksu heikosti maatunut pintarahkakerros, joka koostuu pääasiassa *Cuspidata*-ryhmän rahkasammalien jäännöksistä. Tupasvillan jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä tässä kerroksessa. Pohjalla on ohut kerros hieman maatuneempaa sarapitoista tai -valtaista turvetta. Länsiosan peltoalueella turvekerros on noin puolen metrin paksuinen, ja turve on kohtalaisen hyvin maatunutta rahkasaraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja paremmin maatuneen pohjakerroksen 5,1. Liekoja on erittäin vähän.

Träskmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,3 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,5–2,1), vesipitoisuus märkäpainosta 91,1 % (90,1–92,4) ja kuiva-ainemäärä 83,4 kg/suo-m^3 (71,9–98,4). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,7 MJ/kg (18,0–19,3) ja 50 %:n kosteudessa 8,1 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,11 % kuivapainosta (0,08–0,16).

Träskmossen soveltuu turvetuotantoon. Suon 8 ha:n laajuisella, yli 1,5 m syvällä alueella on 0,12 milj. suo-m^3 ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta turvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3.

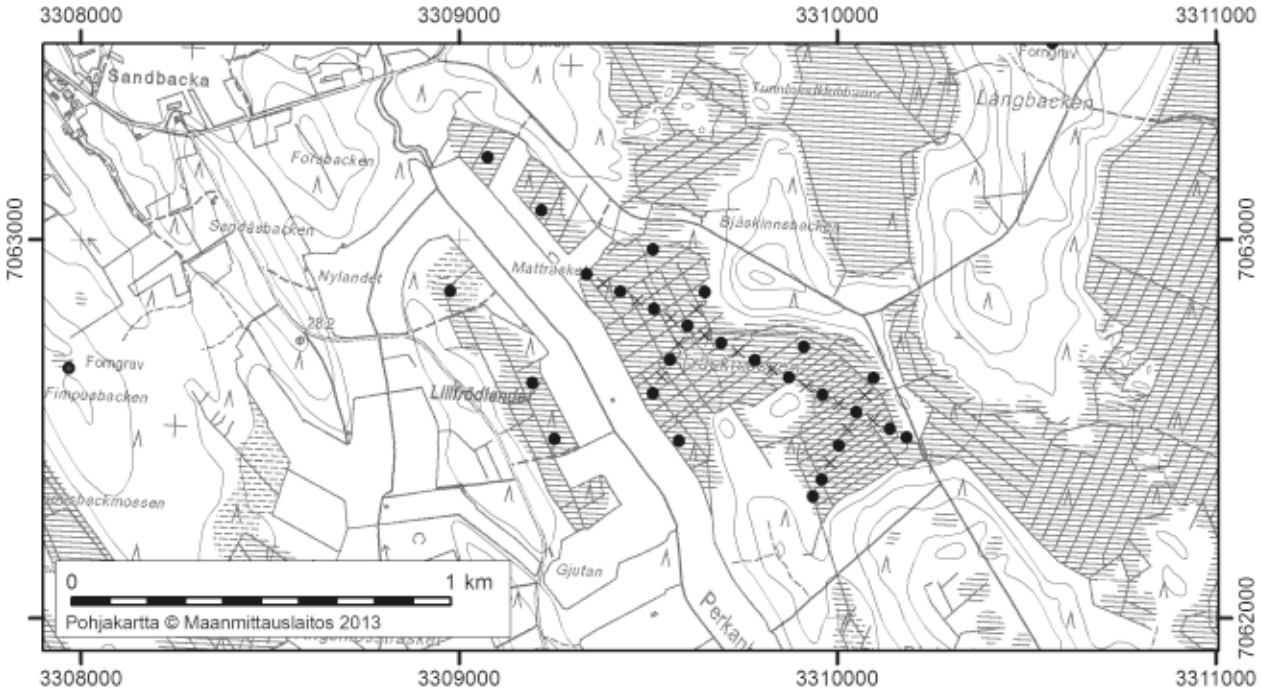

Kuva 73. Träskmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

193. Passmossen

Passmossen (kl. 2321 11, x=7059,9, y=3310,1) sijaitsee noin 21 km Pedersören keskustasta itään. Suo rajoittuu pohjoisessa peltoon, etelässä Lövholmsmosseniin ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Tiet ympäröivät suota lähes joka puolelta. Suolla on 96 tutkimuspistettä ja 125 syvyyspistettä (kuva 74). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 245 ha, yli 1 m syvän alueen 171 ha, yli 1,5 m syvän 141 ha ja yli 2 m syvän 110 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 25–30 m ja pinta viettää pohjoiseen noin 3 m/km. Passmossen on suurimmaksi osaksi luonnontilainen ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 3. Luoteisosassa on ojitusta. Vedet laskevat laskuojaa myöten luoteisreunasta kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,0 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat hiekka 62 %, hiesu 14 %, moreeni 13 % ja hieta 11 %. Suon pohjalla on liejua laajalla alueella paikoin yli metrin paksuinen kerros.

Passmossenin suotyypeistä on rämeellä 64 %, avosuolla 29 %, korvessa 5 %, turvekankaalla 1 % ja pellolla 1 %. Neva-alueilla ovat lyhytkorsineva ja varsinainen saraneva tyypillisiä. Rämealueilla on tupasvillarämettä ja lyhytkorsinevarämettä, paikoin myös pallosararämettä ja varsinaista sararämettä. Reunaosissa on mm. kangasrämettä ja -korpea.

Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 21 % ja mättäiden korkeus 2,4 dm. Puusto on rämealueilla harvaa ja kitukasvuista riukua.

Passmossenin turpeista on rahkavaltaisia 67 % ja saravaltaisia 33 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 30 %, sararahkaturve (CS) 37 % ja rahkasaraturve (SC) 33 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 32 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 7 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 11 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on paikoin paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, joka voi kuitenkin sisältää toisena pääturvetekijänä jonkin verran saraa. Suolle onkin tyypillistä heikohkosti maatunut sararahkaturve. Pohjaa kohti turve muuttuu yleensä saravaltaiseksi. Tupasvillan ja suoleväkön jäännökset ovat yleisiä turpeen lisätekijöitä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja pohjakerroksen 4,8.

Passmossenilta on otettu näytteet kolmelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 3,1 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,7–4,8), vesipitoisuus märkäpainosta 92,9 % (86,1–95,3) ja kuivaainemäärä 67,2 kg/suo-m^3 (42,5–139,5). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 20,5 MJ/kg (19,2–21,1) ja 50 %:n kosteudessa 9,0 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,25 % kuivapainosta (0,10–1,26).

Suurin osa Passmossenista kuuluu suojelun piiriin.

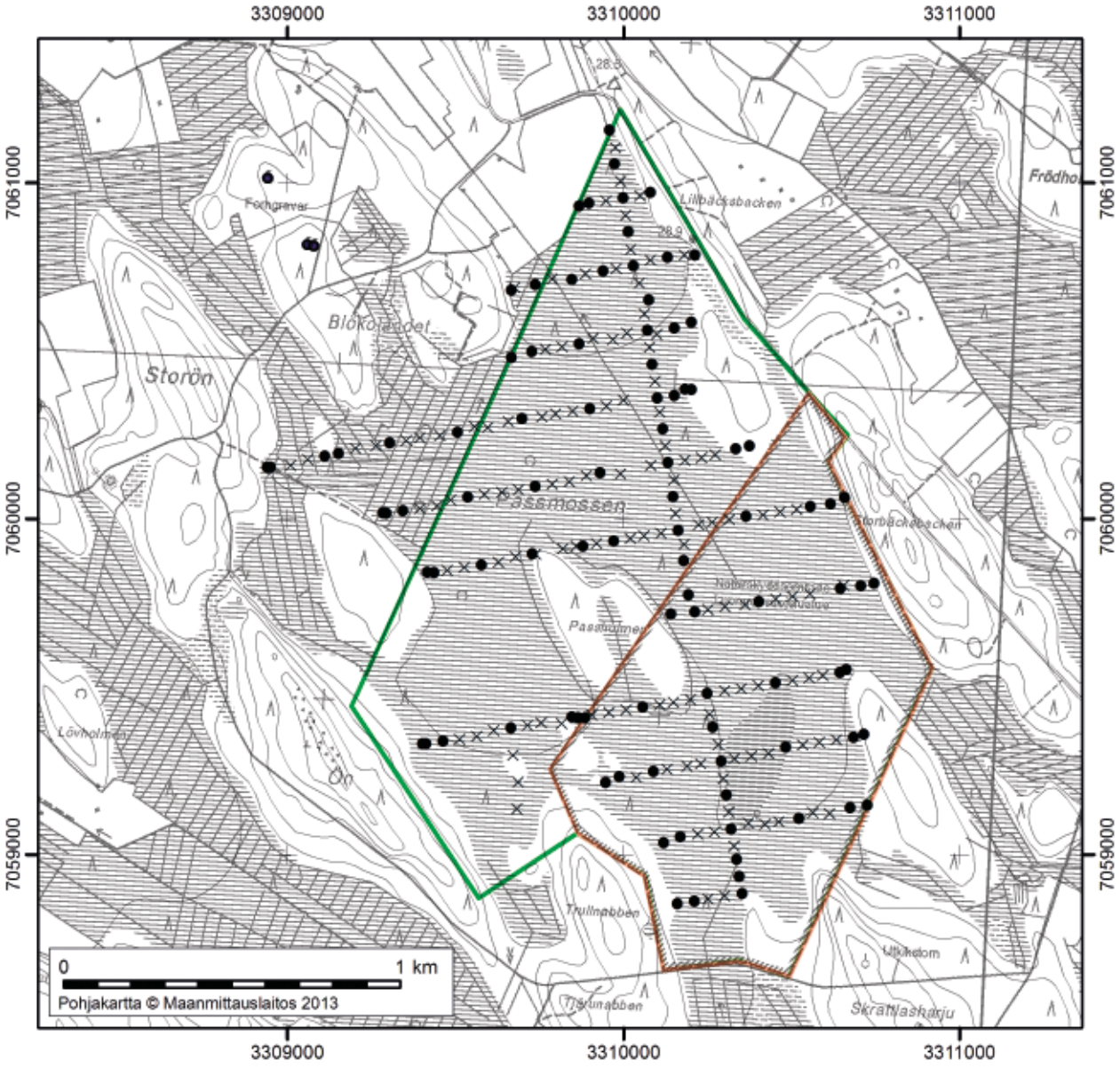

Kuva 74. Passmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

194. Frödholmen

Frödholmen (kl. 2321 11, x=7060,6, y=3311,2) sijaitsee noin 22 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu lännessä ja luoteessa peltoon ja muualla moreenimaastoon. Koillis- ja kaakkoisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 41 tutkimuspistettä ja 33 syvyyspistettä (kuva 75). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 88 ha, yli 1 m syvän alueen 10 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 23–27 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 3 m/km. Frödholmen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon länsireunan kautta virtaa Perkanbäcken luoteeseen kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,0 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 59 %, moreeni 19 % ja hieta 18 %.

Frödholmenin suotyypeistä on turvekankaalla 83 % ja rämeellä 17 %. Mustikkaturvekangas on vallitseva suotyyppi. Paikoin on mm. puolukkaturvekangasta ja pallosararämemuuttumaa. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny. Puusto on keskitiheää harvennustai tukkipuuasteen sekapuustoa.

Frödholmenin turpeista on rahkavaltaisia 13 % ja saravaltaisia 87 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 7 %, sararahkaturve (CS) 6 %, saraturve (C) 5 % ja rahkasaraturve (SC) 82 %. Puun jäännöksiä (L) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 77 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerros on ohut. Kohtalaisesti maatunut rahkasaraturve on suolla vallitsevana. Vain koillisosan pienialaisella yli 1 m syvällä alueella on paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,4. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,9 ja hyvin maatuneen kerroksen 5,6. Liekoja on paikoin kohtalaisesti.

Ohuen turvekerroksen takia Frödholmen ei sovellu turvetuotantoon.

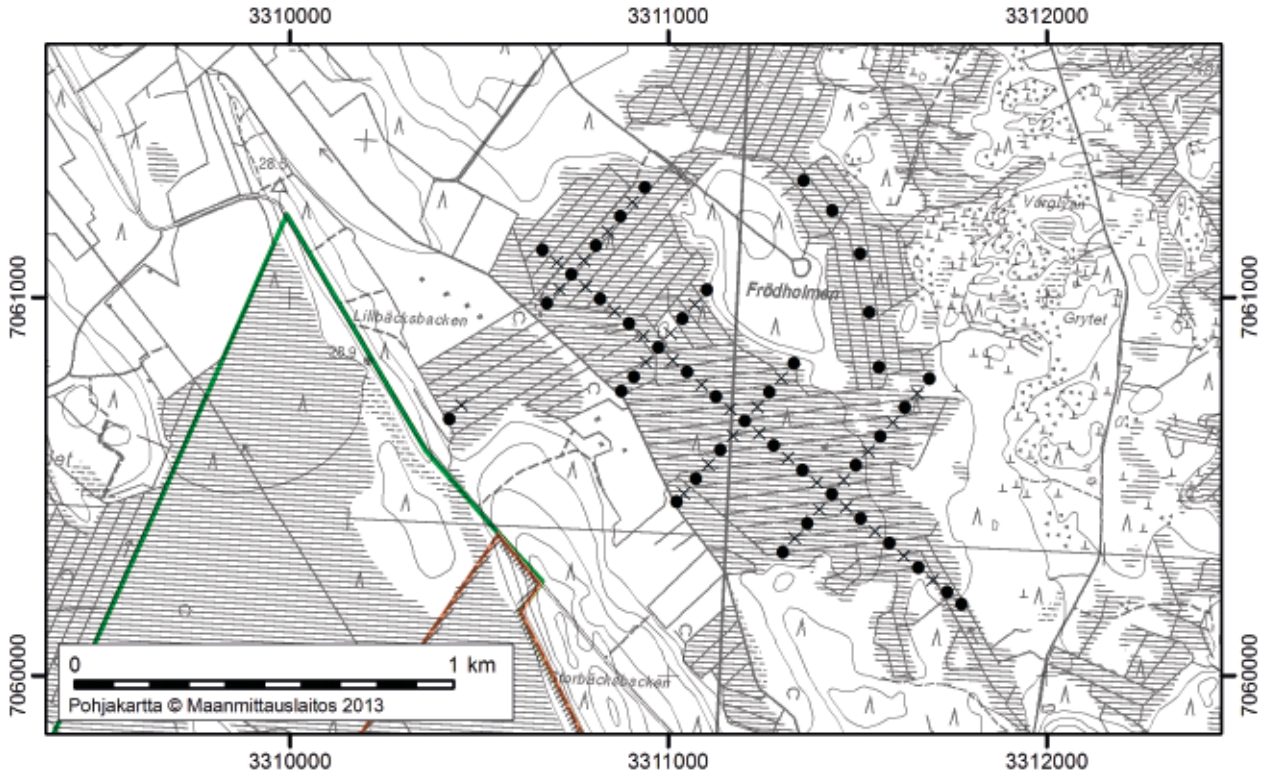

Kuva 75. Frödholmenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

195. Dövlisbacken

Dövlisbacken (kl. 2323 02, x=7057,0, y=3311,1) sijaitsee noin 26 km Pedersören keskustasta itäkaakkoon. Suo rajoittuu moreenimaastoon. Suon koillisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 26 tutkimuspistettä ja 14 syvyyspistettä (kuva 76). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 12,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 32 ha, yli 1 m syvän alueen 7 ha ja yli 1,5 m syvän 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 35–35 m, ja pinta viettää luoteeseen. Dövlisbacken on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Luoteisreunasta lähtee laskuojia kohti läheistä Ähtävänjokea, joka laskee Pohjanlahteen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.013,Värnumin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,7 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalaji on moreeni. Suon pohjalla on liejua laajahkolla alueella paikoin puolen metrin paksuinen kerros.

Dövlisbackenin suotyypeistä on rämeellä 75 % ja turvekankaalla 25 %. Suon keskiosa on pääasiassa tupasvillarämemuuttumaa (kuva 77). Paikoin on variksenmarjarahkarämemuuttumaa. Kaakossa on pienialainen kytöheittoalue. Reunaosissa on turvekankaita. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 26 % ja mättäiden korkeus 3,0 dm. Puusto on yleensä keskitiheää mäntyriukua, paikoin kookkaampaa harvennusmetsää.

Dövlisbackenin turpeista on rahkavaltaisia 87 % ja saravaltaisia 13 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 50 %, sararahkaturve (CS) 37 % ja rahkasaraturve (SC) 13 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 54 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 38 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on monin paikoin noin puolen metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on maatuneempaa rahkavaltaista turvetta. Kaakossa kytöheittoalueella turve on pinnasta asti saravaltaista. Tupasvillan ja puun jäännökset ovat yleisiä turpeen lisätekijöitä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,7 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,3. Liekoja on melko vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Dövlisbackenia ei suositella turvetuotantoon.

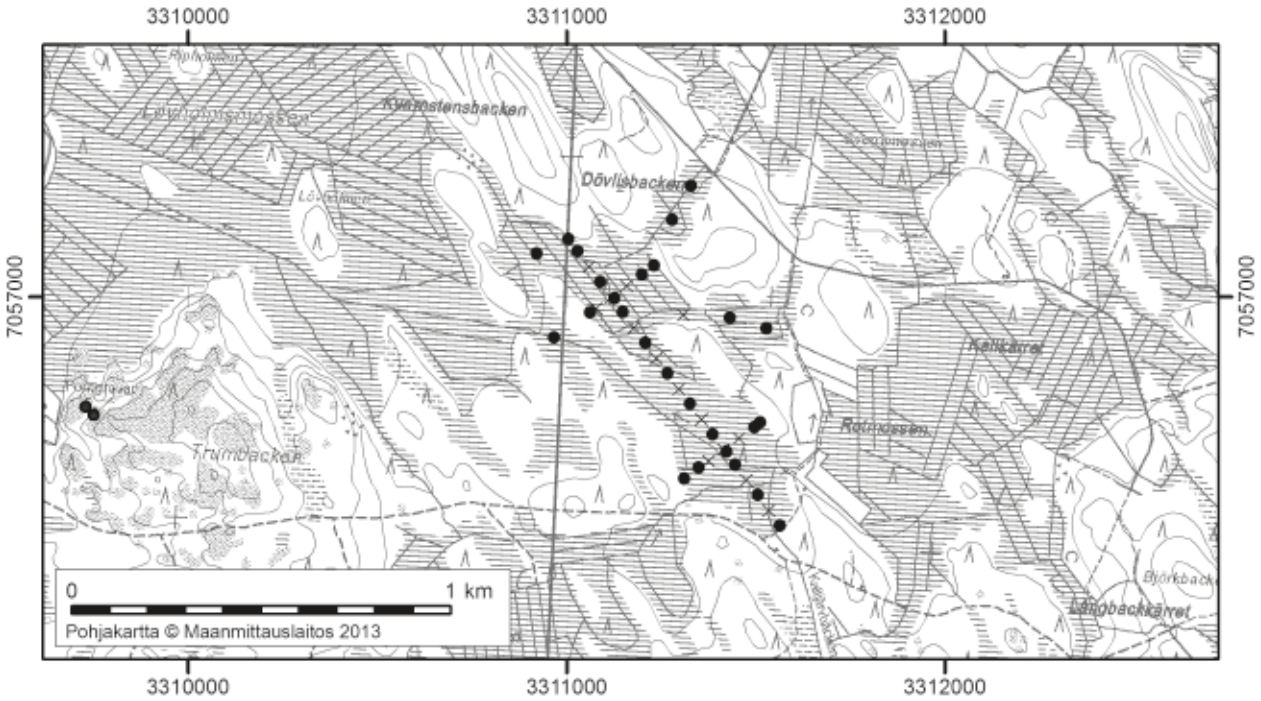

Kuva 76. Dövlisbackenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 77. Tupasvillarämettä Dövlisbackenin keskiosassa. Kuva: Samu Valpola, GTK.

196. Kallkärret

Kallkärret (kl. 2323 01, x=7054,7, y=3313,0) sijaitsee noin 28 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Länsireunaan johtaa ja itäreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 43 tutkimuspistettä ja 37 syvyyspistettä (kuva 78). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,1/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 99 ha, yli 1 m syvän alueen 64 ha, yli 1,5 m syvän 37 ha ja yli 2 m syvän 13 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 43–50 m, ja pinta viettää pohjoiseen. Kallkärret on suurimmaksi osaksi ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Luoteisosassa on pienehkö ojittamaton alue. Luoteisreunasta on ojayhteys Ähtävänjokeen ja pohjoisreunasta lähtee laskuoja kohti Perkanbäckeniä, joka yhtyy Mattbäckeniin, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suon länsiosa kuuluu vesistöalueeseen numero 47.013, Herrforsin alue, ja itäosa vesistöalueeseen 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,8 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 98 %, hiesu 1 % ja hiekka 1 %. Suon pohjalla on paikoin ohuehko kerros liejua. Kallkärretin suotyypeistä on turvekankaalla 59 % ja rämeellä 41 %. Suon keskellä on tupasvilla- ja isovarpurämemuuttumaa. Reunemmalla ja ohutturpeisilla alueilla puolukkaturvekangas on yleinen. Ojittamattomalla alueella on variksenmarjarahkarämettä ja lyhytkorsinevarämettä. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 16 % ja mättäiden korkeus 2,5 dm. Puusto on varsinkin turvekangasalueilla kookasta, keskitiheää mäntyvaltaista sekametsää.

Kallkärretin turpeista on rahkavaltaisia 40 % ja saravaltaisia 60 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 21 %, sararahkaturve (CS) 19 %, saraturve (C) 10 % ja rahkasaraturve (SC) 50 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 16 % ja puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 49 % kokonaisturvemäärästä.

Suolla on keskimäärin selvästi alle puolen metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Turvekangasalueilla tämä kerros puuttuu yleensä kokonaan. Suurin osa turvekerrostumasta on vaihtelevasti maatunutta rahkasara- tai sararahkaturvetta. Paikoin on myös puhdasta saraturvetta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä varsinkin suon pohjaosassa.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,4. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,6 ja hyvin maatuneen kerroksen 5,7. Liekoja on paikoin erittäin runsaasti.

Kallkärretiltä on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 4,9 % kuivapainosta (vaihteluväli 3,1–8,0), vesipitoisuus märkäpainosta 87,0 % (83,1–89,3) ja kuiva-ainemäärä 126,5 kg/suo-m^3 (108,7–147,3). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 21,6 MJ/kg (20,3–22,4) ja 50 %:n kosteudessa 9,6 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,62 % kuivapainosta (0,49–0,86).

Kallkärret soveltuu turvetuotantoon. Haittaavina tekijöinä ovat epätasainen pohja ja korkea rikkipitoisuus (0,62 %). Suon yhtenäisellä 32 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella on 0,48 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A6.0, Q8.0, S0.50+. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,69 MWh.

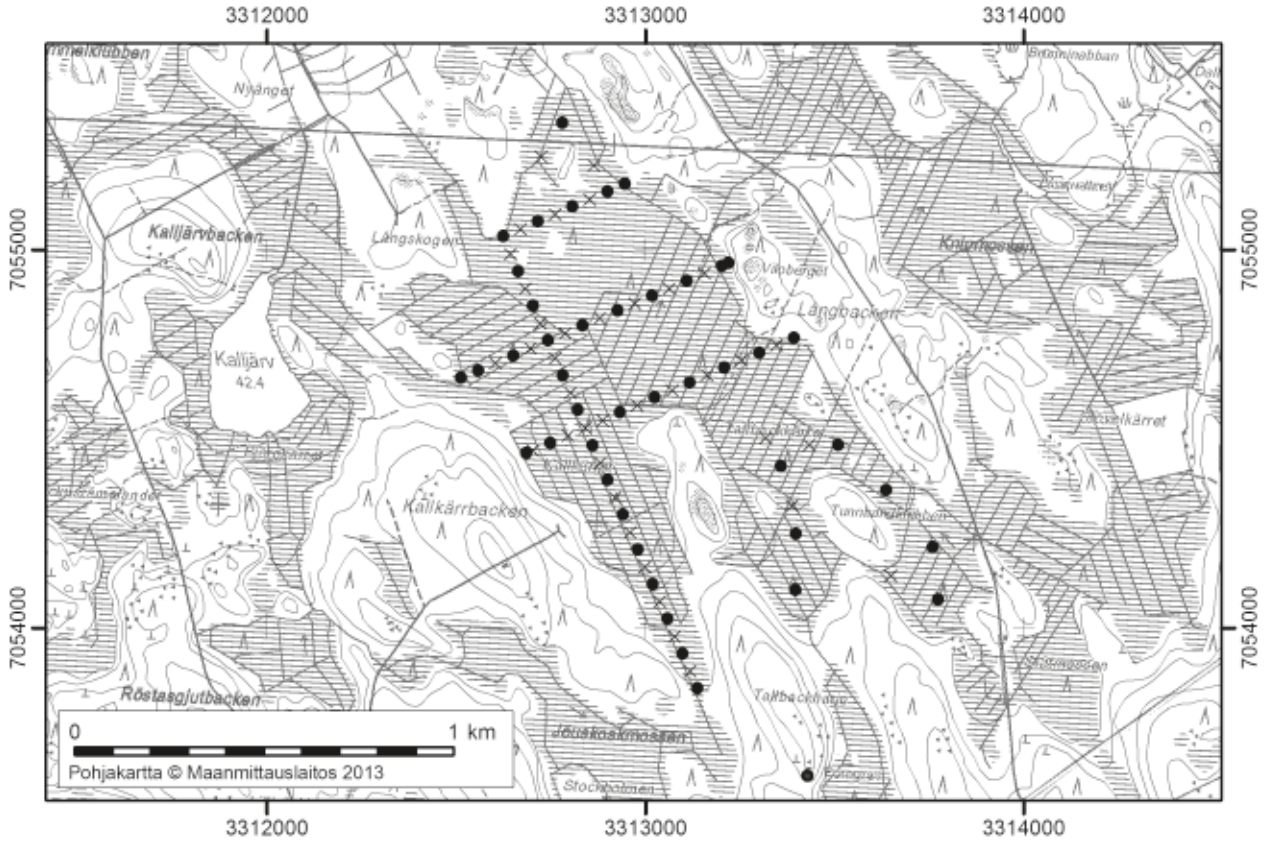

Kuva 78. Kallkärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

197. Knipmossen

Knipmossen (kl. 2323 01, x=7055,0, y=3313,9) sijaitsee noin 28 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Länsireunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 50 tutkimuspistettä ja 43 syvyyspistettä (kuva 79). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 10,6/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 87 ha, yli 1 m syvän alueen 36 ha, yli 1,5 m syvän 19 ha ja yli 2 m syvän 7 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 45–50 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Knipmossen on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Suolla on kaksi pienialaista ojittamatonta aluetta. Suon pohjoisosasta on laskuoja Hepovattnettiin (43,4 m mpy), josta lähtee laskuoja, Perkanbäcken, luoteeseen kohti Mattbäckeniä, joka laskee Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,9 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 98 % ja hiesu 2 %. Suon pohjalla on liejua useassa kohdassa alle puolen metrin paksuinen kerros.

Knipmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 50 % ja rämeellä 50 %. Ojittamattomalla alueella suon pohjoisosassa on variksenmarja- ja kanervarahkarämettä ja suon eteläpäässä keidasrämettä ja lyhytkorsinevarämettä. Ojitusalueilla suon pohjoisosassa on tupasvillarämemuuttumaa, keskiosassa puolukka- ja mustikkaturvekangasta sekä peltoalueen pohjoispuolella isovarpurämemuuttumaa. Suon eteläosassa ojitetulla alueella on lähinnä turvekankaita (PTK ja MTK). Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 19 % ja mättäiden korkeus 2,6 dm. Puusto on kehitysluokaltaan vaihtelevaa keskitiheää mäntyä tai turvekangasalueilla sekapuustoa.

Knipmossenin turpeista on rahkavaltaisia 56 % ja saravaltaisia 44 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 31 %, sararahkaturve (CS) 25 %, saraturve (C) 2 % ja rahkasaraturve (SC) 42 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 8 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 42 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Yli 1,5 m syvä alue koostuu useasta eri altaasta. Paksuturpeisimmilla alueilla on paikoin selvästi yli metri heikosti maatunutta rahkavaltaista pintaturvetta, jonka alla on hieman maatuneempaa rahka- tai sararahkaturvetta. Ohutturpeisilla alueilla on yleensä kohtalaisen hyvin maatunutta rahkasaraturvetta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä sarapitoisessa tai -valtaisessa turpeessa.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,1 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,3. Liekoja on paikoin erittäin runsaasti.

Knipmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,8 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,8–5,7), vesipitoisuus märkäpainosta 92,2 % (90,9–94,1) ja kuiva-ainemäärä 76,1 kg/suo-m^3 (61,7–90,4). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,7 MJ/kg (18,0–20,9) ja 50 %:n kosteudessa 8,6 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,28 % kuivapainosta (0,07–0,98).

Knipmossenin yli 1,5 m syvä alue muodostuu viidestä eri alueesta. Kahden suurimman alueen pinta-ala on yhteensä noin 11 ha. Näillä alueilla on pinnassa noin 4 ha:n alueilla 0,04 milj. suo-m^3 ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa H1–4maatunutta turvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3. Heikosti maatuneen rahkakerroksen alla ja muualla pinnasta asti on noin 0,14 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.30. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,38 MWh. Rikkipitoisuus voi olla suon pohjaosassa korkea.

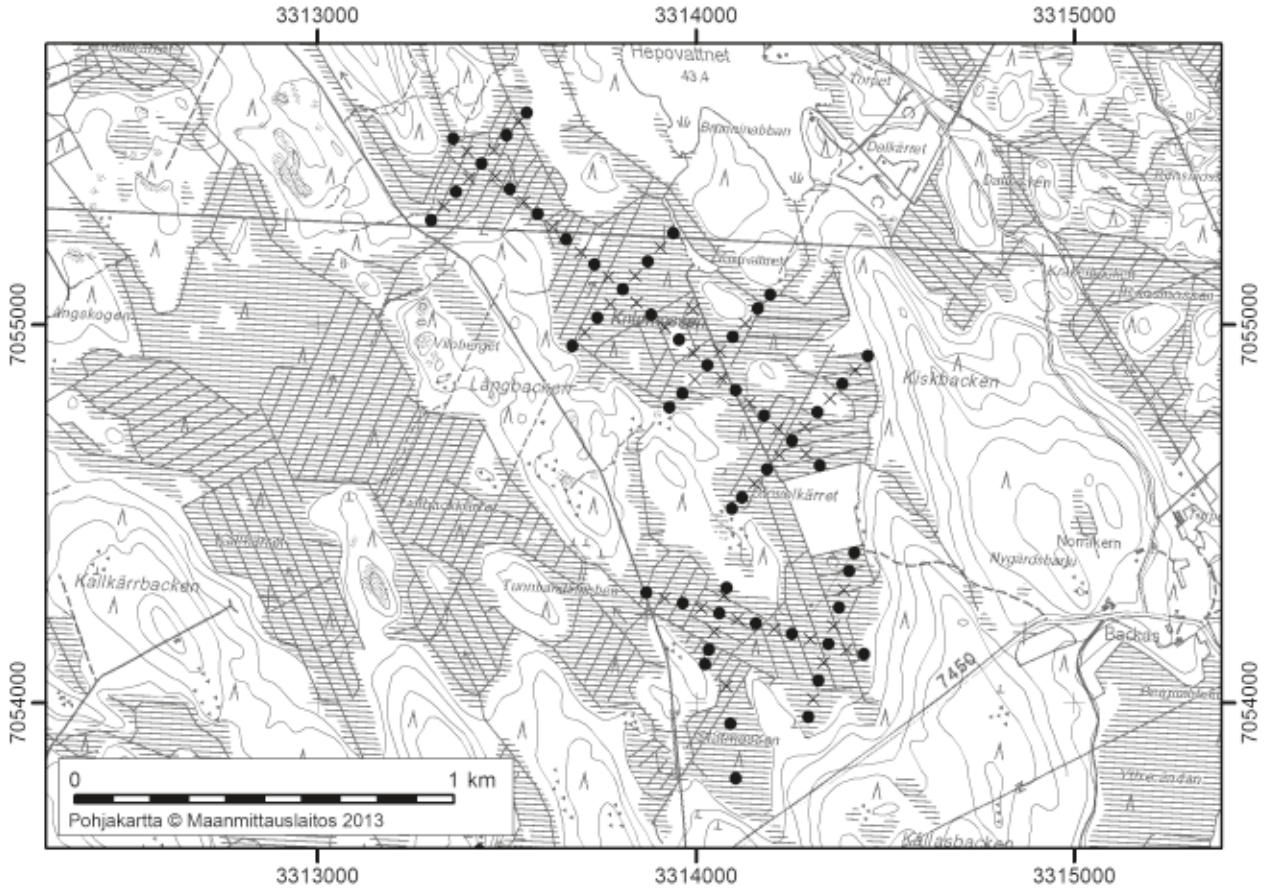

Kuva 79. Knipmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

198. Rävaträskmossen

Rävaträskmossen (kl. 2323 02, x=7055,5, y=3315,5) sijaitsee noin 33 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Suon keskelle johtaa metsäautotie, ja etelä-, itä- ja länsireunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 26 tutkimuspistettä ja 33 syvyyspistettä (kuva 80). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 78 ha, yli 1 m syvän alueen 48 ha, yli 1,5 m syvän 23 ha ja yli 2 m syvän 4 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 44–47 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Rävaträskmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Itäosan vedet laskevat Kruunupyynjokeen ja länsiosan Ahtävänjokeen ja edelleen mereen. Suon itäosa kuuluu vesistöalueeseen numero 48.002, Kruunupyynjoen keskiosan alue ja länsiosa vesistöalueeseen 47.062, Perkanbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,3 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 83 % ja hiesu 12 %. Suon pohjalla on liejua monessa kohdassa laajalla alueella yleensä alle metrin paksuinen kerros.

Rävaträskmossenin suotyypeistä on rämeellä 63 %, turvekankaalla 35 % ja avosuolla 2 %. Koillisosan laajimmalla alueella on varsinaista sararämemuuttumaa ja variksenmarjarahkarämemuuttumaa. Muualla ovat varsinainen sararämemuuttuma ja puolukkaturvekangas yleisiä. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 32 % ja mättäiden korkeus 2,7 dm. Puusto on keskitiheää tai paikoin tiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa mäntyä tai sekapuustoa.

Rävaträskmossenin turpeista on rahkavaltaisia 36 % ja saravaltaisia 64 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 20 %, sararahkaturve (CS) 16 % ja rahkasaraturve (SC) 64 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 19 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 77 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on ohut tai se puuttuu paikoin kokonaan. Suurin osa turvekerrostumista on kohtalaisen hyvin maatunutta rahkasara- tai sararahkaturvetta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,7. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja hyvin maatuneen kerroksen 7,1. Liekoja on erittäin runsaasti.

Rävaträskmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 5,3 % kuivapainosta (vaihteluväli 3,2–13,8), vesipitoisuus märkäpainosta 88,2 % (86,6–91,1) ja kuiva-ainemäärä 112,6 kg/suo-m^3 (89,4–135,0). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 21,6 MJ/kg (20,5–22,3) ja 50 %:n kosteudessa 9,6 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,38 % kuivapainosta (0,30–0,46). Hiilipitoisuus on keskimäärin 55 % ja typpipitoisuus 2,1 %.

Rävaträskmossenin yli 1,5 m syvä alue koostuu 10 eri altaasta, joista suurimman pinta-ala on noin 9 ha. Tämä alue soveltuu turvelajin ja maatumisasteen puolesta energiaturvetuotantoon, mutta näytepisteen rikkipitoisuus on korkeahko. Alueella on 0,13 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A6.0, Q8.0, S0.40, N2.5. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,57 MWh.

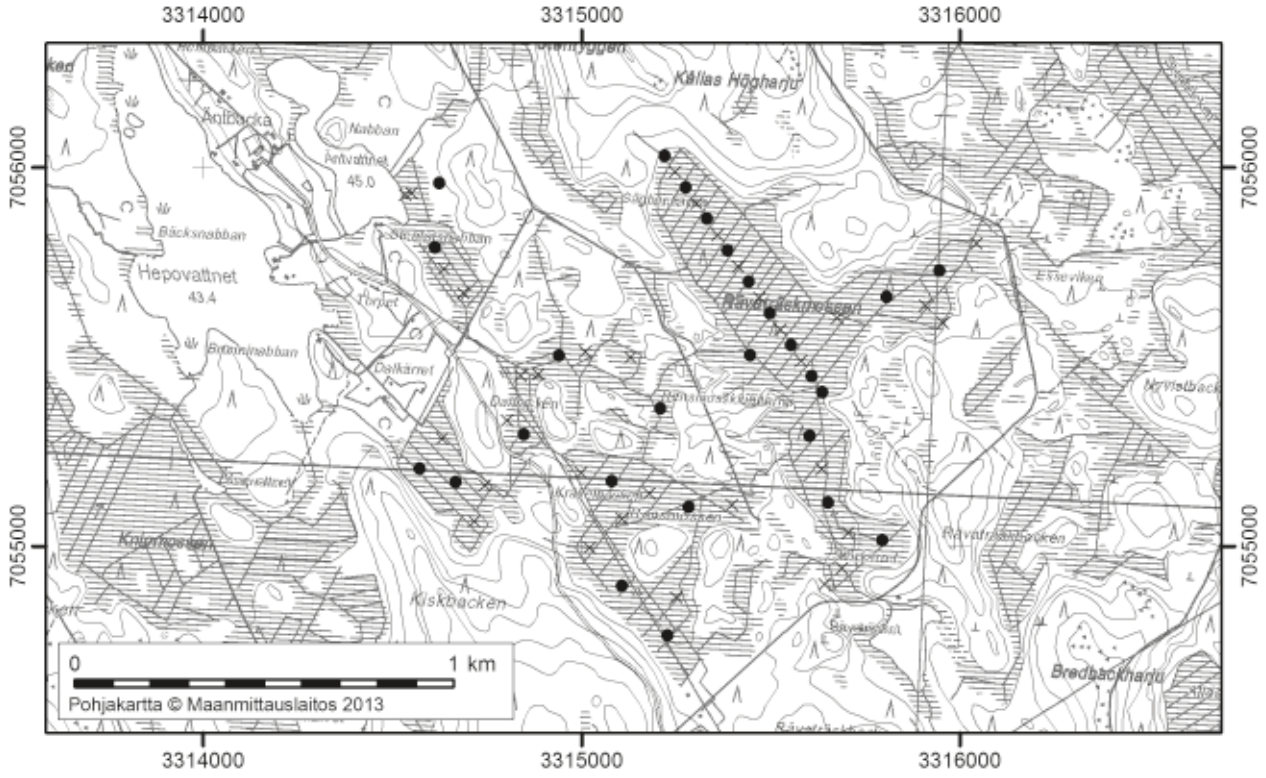

Kuva 80. Rävaträskmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

199. Kallkärret

Kallkärret (kl. 2323 02, x=7056,8, y=3312,1) sijaitsee noin 25 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu moreenimaastoon. Pohjoisosan poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 38 tutkimuspistettä ja 32 syvyyspistettä. (kuva 81). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 9,6/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 73 ha, yli 1 m syvän alueen 15 ha, yli 1,5 m syvän 5 ha ja yli 2 m syvän 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 33–37 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Kallkärret on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Vedet kulkeutuvat ojia myöten suon itäosan kautta virtaavaan Perkanbäckeniin, joka johtaa Mattbäckeniin, joka taas laskee Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,2 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 96 % ja hiekka 4 %. Moreeni on paikoin lohkareista.

Kallkärretin suotyypeistä on turvekankaalla 56 %, rämeellä 41 % ja avosuolla 3 %. Kahdella pienellä ojittamattomalla alueella on variksenmarjarahkarämettä ja -nevaa (kuva 82). Näiden alueiden ympäristössä on variksenmarjarahkarämemuuttumaa ja paikoin isovarpurämemuuttumaa. Muualla erityisesti suon itä- ja eteläosassa on puolukkaturvekangas vallitseva suotyyppi. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 20 % ja mättäiden korkeus 2,5 dm. Puusto on rämealueilla tiheys- ja kehitysluokaltaan vaihtelevaa mäntyä, turvekangasalueilla kookasta sekapuustoa.

Kallkärretin turpeista on rahkavaltaisia 73 % ja saravaltaisia 27 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 19 %, sararahkaturve (CS) 54 %, saraturve (C) 1 % ja rahkasaraturve (SC) 26 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 22 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 29 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 17 % kokonaisturvemäärästä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,9. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,1 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,0. Liekoja on kohtalaisesti.

Kallkärretin yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta pienestä altaasta, joten suota ei suositella turvetuotantoon.

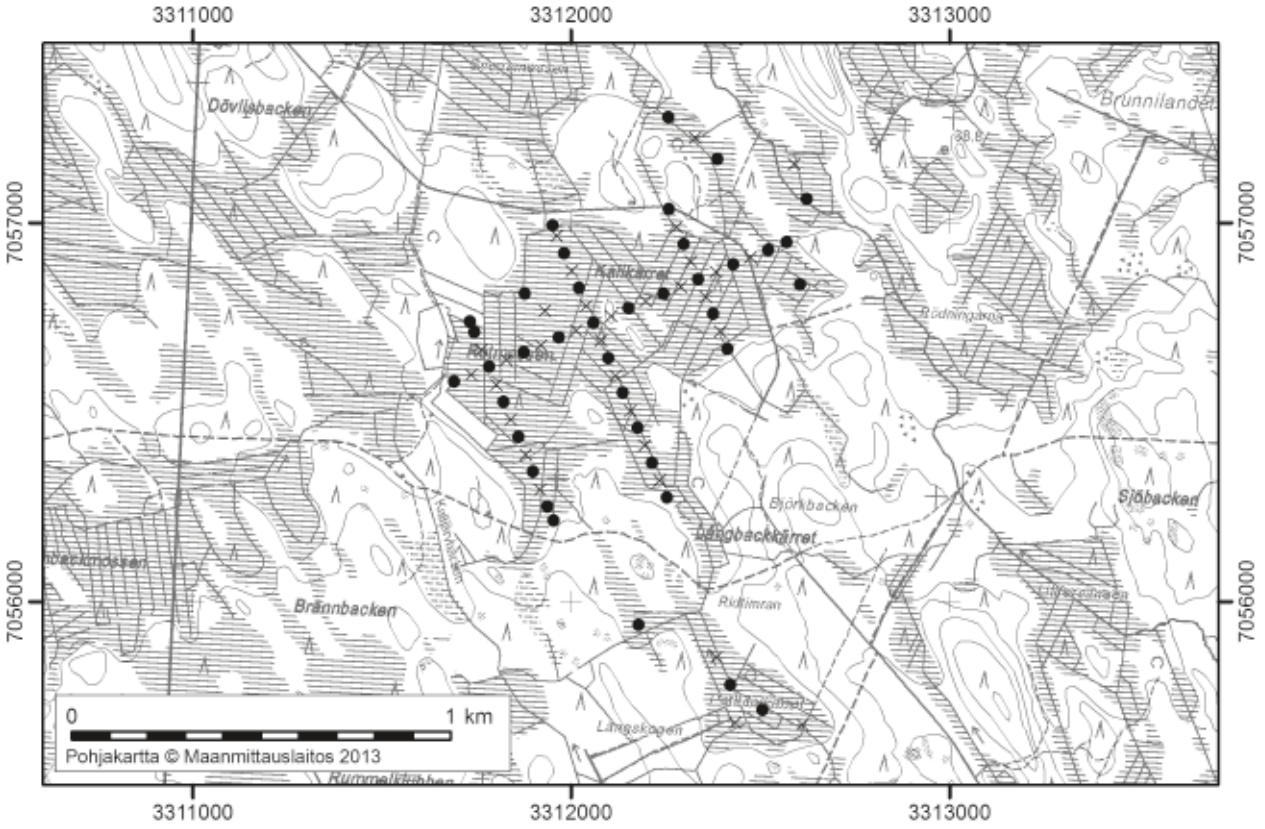

Kuva 81. Kallkärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 82. Variksenmarjarahkarämettä Kallkärretillä. Kuva: Joni Palola, GTK.

200. Svegamossen

Svegamossen (kl. 2323 02, x=7057,3, y=3311,8) sijaitsee noin 25 km Pedersören keskustasta kaakkoon, ja se rajoittuu moreenimaastoon. Länsi- ja eteläreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 25 tutkimuspistettä ja 17 syvyyspistettä (kuva 83). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 10,9/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 38 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 30–35 m, ja pinta viettää suon eteläosassa pohjoiseen. Svegamossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta on laskuojia läheiseen Perganbäckeniin, joka johtaa pohjoiseen Mattbäckeniin ja edelleen Ähtävänjokeen ja mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perganbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat hieta 60 %, moreeni 33 % ja hiesu 7 %.

Svegamossenin suotyypeistä on turvekankaalla 62 % ja rämeellä 38 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat yleisiä. Lisäksi suolla esiintyy mm. isovarpuräme- ja tupasvillarämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 2 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on yleensä keskitiheää melko kookasta sekapuustoa.

Svegamossenin turpeista on rahkavaltaisia 81 % ja saravaltaisia 19 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 30 %, sararahkaturve (CS) 51 % ja rahkasaraturve (SC) 19 %, Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 38 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 48 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 36 % kokonaisturvemäärästä.

Suo on hyvin ohutturpeinen. Heikosti maatunutta rahkavaltaista pintakerrosta on paikoin yleensä alle 0,3 m. Suurin osa turvekerrostumasta on kohtalaisen hyvin maatunutta rahkasaraturvetta, jossa puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen maatumisaste on 3,3 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,0.

Ohuen turvekerroksen takia Svegamossen ei sovellu turvetuotantoon.

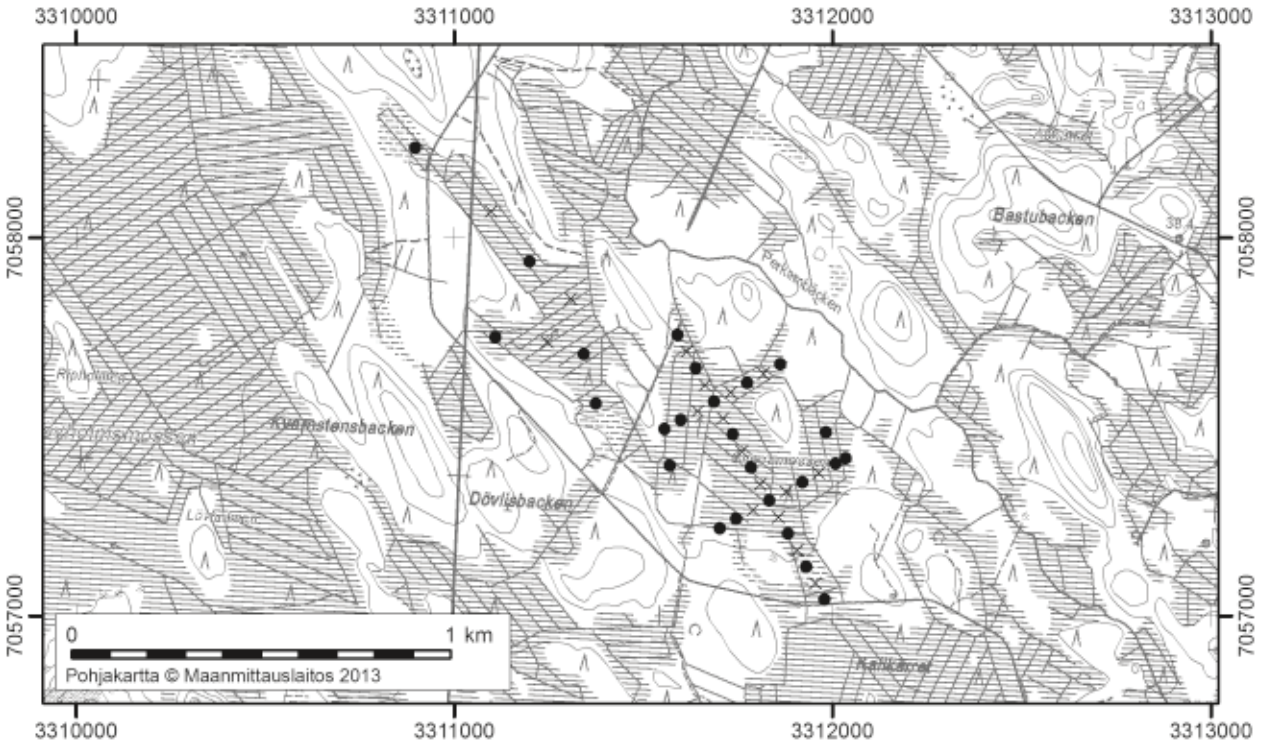

Kuva 83. Svegamossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

201. Skrattlas

201. Skrattlas (kl. 2323 02, x=7058,3, y=3311,5) sijaitsee noin 24 km Pedersören keskustasta itään. Suo rajoittuu luoteessa Passmosseniin ja muualla moreenimaastoon. Suolle johtaa useita metsäautoteitä. Suolla on 21 tutkimuspistettä ja 21 syvyyspistettä (kuva 84). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 53 ha ja yli 1 m syvän alueen 1 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 27–30 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 3 m/km. Skrattlas on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon vedet virtaavat ojia myöten suon halki pohjoiseen virtaavaan Perkanbäckeniin, joka johtaa Mattbäckeniin ja edelleen Ähtävänjokeen ja mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,2 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 88 % ja hieta 12 %.

Skrattlasin suotyypeistä on turvekankaalla 95 % ja rämeellä 5 %. Puolukkaturvekangas on vallitseva suotyyppi. Paikoin on myös mustikka- ja varputurvekangasta sekä tupasvillarämemuuttumaa. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny. Puusto on melko kookasta, usein kuusivaltaista sekametsää.

Skrattlasin turpeista on rahkavaltaisia 26 % ja saravaltaisia 74 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 13 %, sararahkaturve (CS) 13 %, saraturve (C) 8 % ja rahkasaraturve (SC) 66 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 10 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 23 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerros on ohut. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros puuttuu lähes kokonaan. Suurin osa turvekerrostumasta on hyvin maatunutta rahkasaraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 4,0 ja hyvin maatuneen kerroksen 7,0.

Ohuen turvekerroksen takia Skrattlas ei sovellu turvetuotantoon.

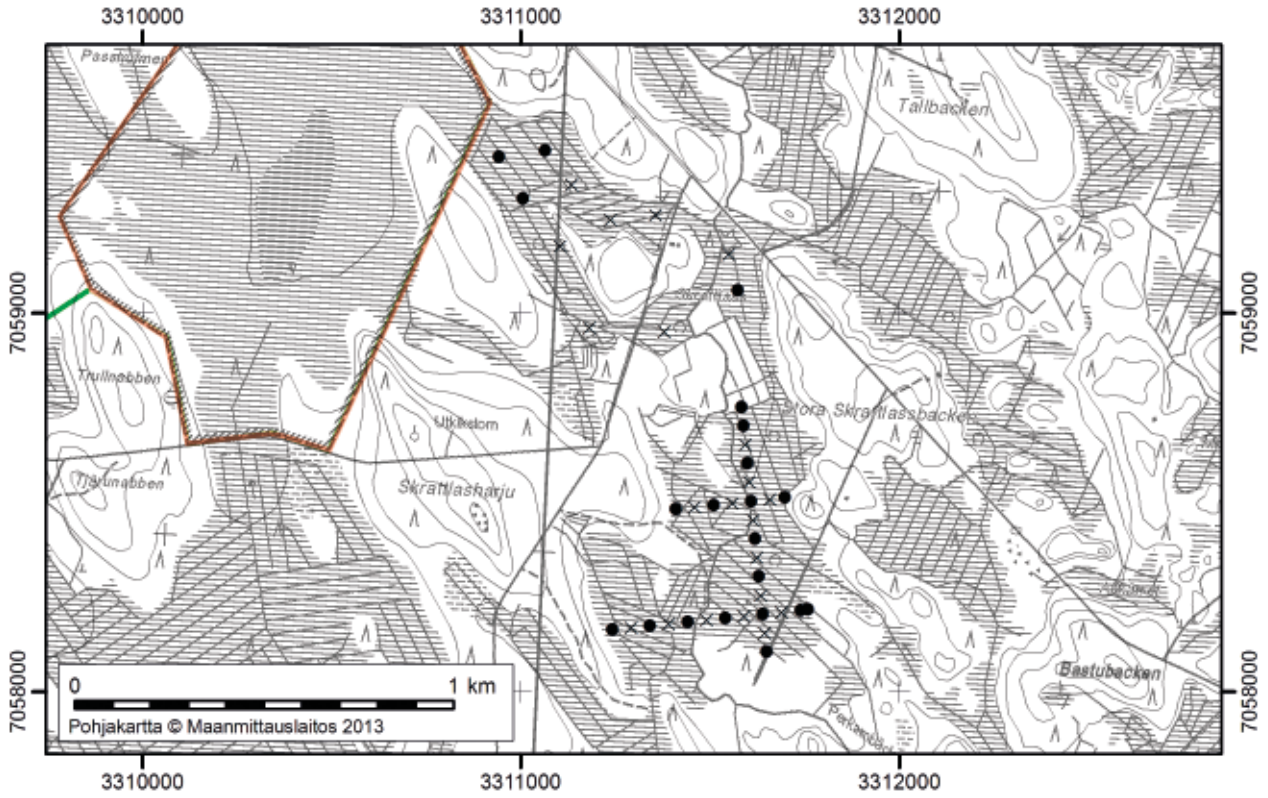

Kuva 84. Skrattlasin tutkimus- ja syvyyspisteet.

202. Övre bastun

Övre bastun (kl. 2323 02, x=7057,8, y=3313,4) sijaitsee noin 25 km Pedersören keskustasta itään. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Suolle johtaa useita metsäautoteitä. Suolla on 31 tutkimuspistettä ja 49 syvyyspistettä (kuva 85). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 118 ha, yli 1 m syvän alueen 44 ha, yli 1,5 m syvän 27 ha ja yli 2 m syvän 16 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 33–40 m, ja pinta viettää lähinnä länteen. Övre bastun on kokonaan ojitettu, ja se luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon länsiosasta lähtee Perkanbäcken luoteeseen kohti Mattbäckeniä, joka johtaa Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,9 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 81 %, hieta 8 % ja hiesu 6 %. Suon pohjalla on liejua useassa kohdassa laajahkolla alueella paikoin metrin paksuinen kerros.

Övre bastunin suotyypeistä on rämeellä 56 % ja turvekankaalla 44 %. Suon laajimmilla altailla on tupasvilla-, isovarpu- ja variksenmarjarahkarämemuuttumaa (kuva 86). Muilla alueilla ovat puolukka- ja mustikkaturvekangas tyypillisiä. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 26 % ja mättäiden korkeus 2,1 dm. Puusto on varsinkin turvekangasalueilla kookasta mäntyvaltaista sekametsää.

Övre bastunin turpeista on rahkavaltaisia 95 % ja saravaltaisia 5 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 79 %, sararahkaturve (CS) 16 % ja rahkasaraturve (SC) 5 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 62 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 40 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 5 % kokonaisturvemäärästä.

Kahdella laaja-alaisemmalla alueella on pinnassa paikoin yli puoli metriä paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, jonka alla on kohtalaisen hyvin maatunutta rahkaturvetta. Turvekangasalueilla on myös sarapitoista tai -valtaista turvetta. Tupasvillan ja puun jäännökset ovat yleisiä turpeen lisätekijöitä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,4 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,5. Liekoja on paikoin kohtalaisesti.

Övre bastunilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 3,0 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,4–5,4), vesipitoisuus märkäpainosta 91,1 % (89,9–93,5) ja kuiva-ainemäärä 96,3 kg/suo-m^3 (82,4–104,0). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 20,0 MJ/kg (18,3–20,9) ja 50 %:n kosteudessa 8,8 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,14 % kuivapainosta (0,09–0,22). Hiilipitoisuus on keskimäärin 50,9 % ja typpipitoisuus 1,35 %.

Övre bastun soveltuu varauksella turvetuotantoon. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen paksuusvaihtelu tulee ottaa huomioon. Suon kahdella suurimmalla yhteensä noin 18 ha:n laajuisilla yli 1,5 m syvillä alueilla on 0,34 milj. suo-m^3 lähinnä energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.15, N1.5. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,41 MWh.

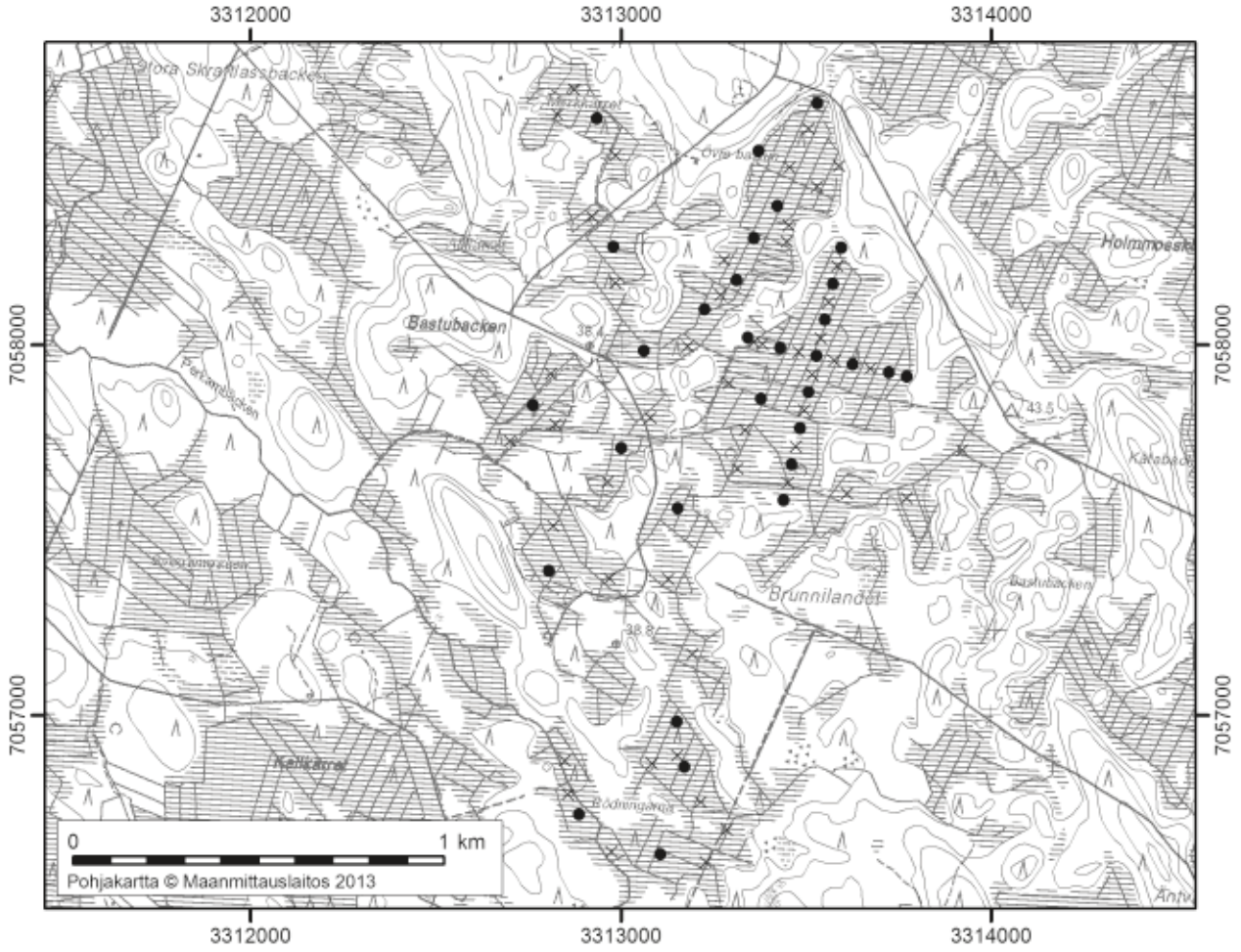

Kuva 85. Övre bastunin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 86. Tupasvillarämemuuttumaa Övre bastunilla. Kuva: Tuija Vähäkuopus, GTK.

203. Finnsjökärret

Finnsjökärret (kl. 2323 02, x=7058,1, y=3315,0) sijaitsee noin osittain Kruunupyyn puolella noin 28 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Suon länsipuolella kulkee metsäautotie. Suolla on 22 tutkimuspistettä ja 16 syvyyspistettä (kuva 87). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 7,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 51 ha, yli 1 m syvän alueen 29 ha, yli 1,5 m syvän 20 ha ja yli 2 m syvän 12 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 37–45 m, ja pinta viettää luoteeseen yli 5 m/km. Finnsjökärret on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon luoteispäästä lähtee laskua Holmmossbäckeniin, joka johtaa Kruunupyynjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 48.002, Kruunupyynjoen keskiosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,5 m, Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 94 %, savi 3 % ja hiekka 3 %. Suon pohjalla on liejua useassa kohdassa paikoin yli 1,5 m paksu kerros.

Finnsjökärretin suotyypeistä on turvekankaalla 76 %, korvessa 16 % ja rämeellä 8 %. Puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat vallitsevat suotyypit. Kaakkoisosassa on ruohoturvekangasta ja nevakorpilaikku. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 1 % ja mättäiden korkeus 3,0 dm. Puusto on monin paikoin tiheää koivuvaltaista harvennusmetsää.

Finnsjökärretin turpeista on rahkavaltaisia 19 % ja saravaltaisia 81 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 2 %, sararahkaturve (CS) 17 %, saraturve (C) 14 %, rahkasaraturve (SC) 65 % ja ruskosammalsaraturve (BC) 2 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 1 % ja puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 90 % kokonaisturvemäärästä.

Heikosti maatunut rahkavaltainen pintakerros puuttuu lähes kokonaan. Suon turvekerros koostuu suurimmaksi osaksi kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasaraturpeesta. Paikoin esiintyy myös sara- ja sararahkaturvetta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,7. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,5 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,7. Liekoja on vähän.

Finnsjökärretiltä on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 7,7 % kuivapainosta (vaihteluväli 5,8–10,1), vesipitoisuus märkäpainosta 89,5 % (87,7–91,5) ja kuiva-ainemäärä 107,5 kg/suo-m^3 (78,2–126,0). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 20,5 MJ/kg (19,8–21,6) ja 50 %:n kosteudessa 9,0 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,80 % kuivapainosta (0,48–1,13).

Finnsjökärret soveltuu varauksella turvetuotantoon. Tuhka- ja varsinkin rikkipitoisuus (0,80 %) ovat pinnasta asti erittäin korkeita. Tuotantokelpoisen alueen muoto ei ole paras mahdollinen. Suon 16 ha:n laajuisella yli 1,5 m syvällä alueella on 0,27 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A8.0, Q8.0, S0.50+. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,54 MWh.

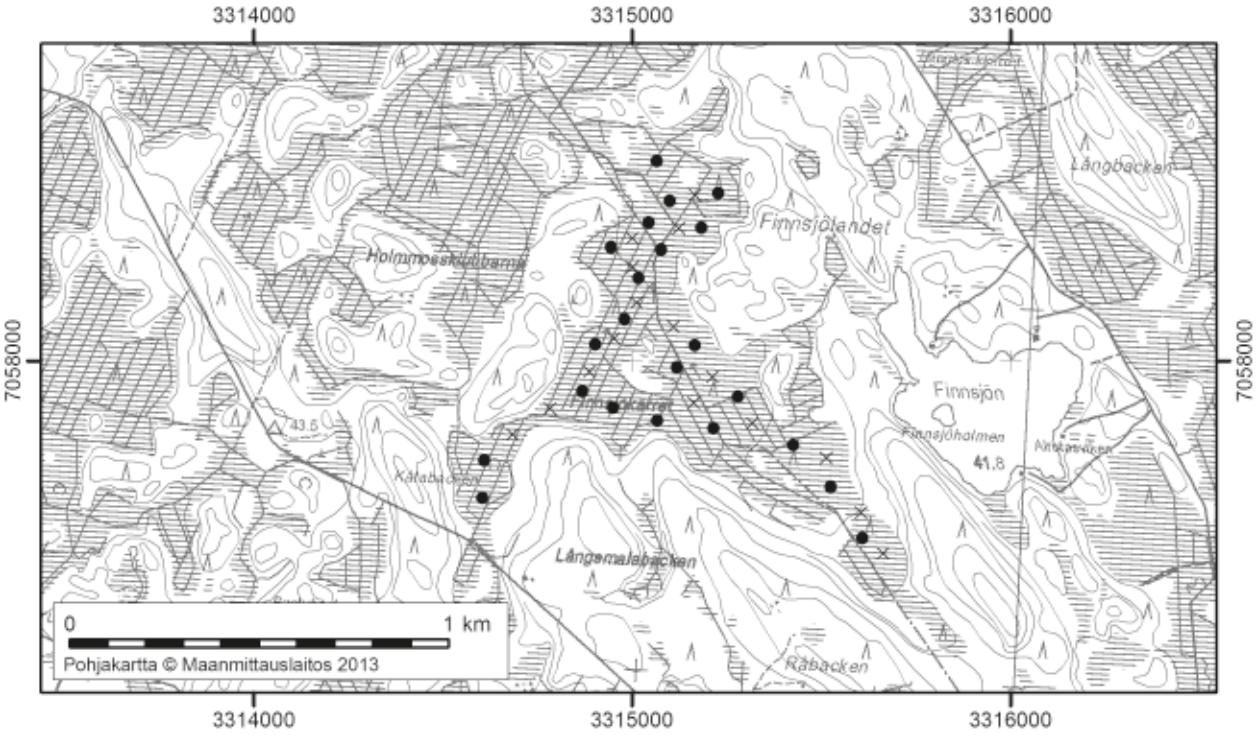

Kuva 87. Finnsjökärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

204. Tallbacken

Tallbacken (kl. 2323 02, x=7059,2, y=3311,9) sijaitsee noin 21 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Länsireunaa sivuaa ja suon poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 16 tutkimuspistettä ja 12 syvyyspistettä (kuva 88). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 5,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 54 ha ja yli 1 m syvän alueen 4 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 25–30 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 3 m/km. Tallbacken on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet laskevat ojia myöten suon luoteisosan kautta virtaavaan Perkanbäckeniin, joka johtaa Mattbäckeniin ja edelleen Ähtävänjokeen ja mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,3 m. Suon pohja on melko tasainen. Pohjamaalajit ovat hiesu 68 % ja moreeni 32 %.

Tallbackenin suotyypeistä on turvekankaalla 74 % ja rämeellä 26 %. Puolukkaturvekangas on selvästi yleisin suotyyppi. Paikoin esiintyy mustikka- ja ruohoturvekangasta. Eteläosassa on tupasvillarämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 8 % ja mättäiden korkeus 2,7 dm. Puusto on keskitiheää kehitysluokaltaan vaihtelevaa sekapuustoa.

Tallbackenin turpeista on rahkavaltaisia 66 % ja saravaltaisia 34 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 20 %, sararahkaturve (CS) 46 % ja rahkasaraturve (SC) 34 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 19 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 43 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 8 % kokonaisturvemäärästä.

Suon turvekerros on ohut. Valtaosa turvekerrostumasta koostuu hyvin maatuneesta rahkasara- ja sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,9 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 7,2. Liekoja on vähän.

Ohuen turvekerroksen takia Tallbacken ei sovellu turvetuotantoon.

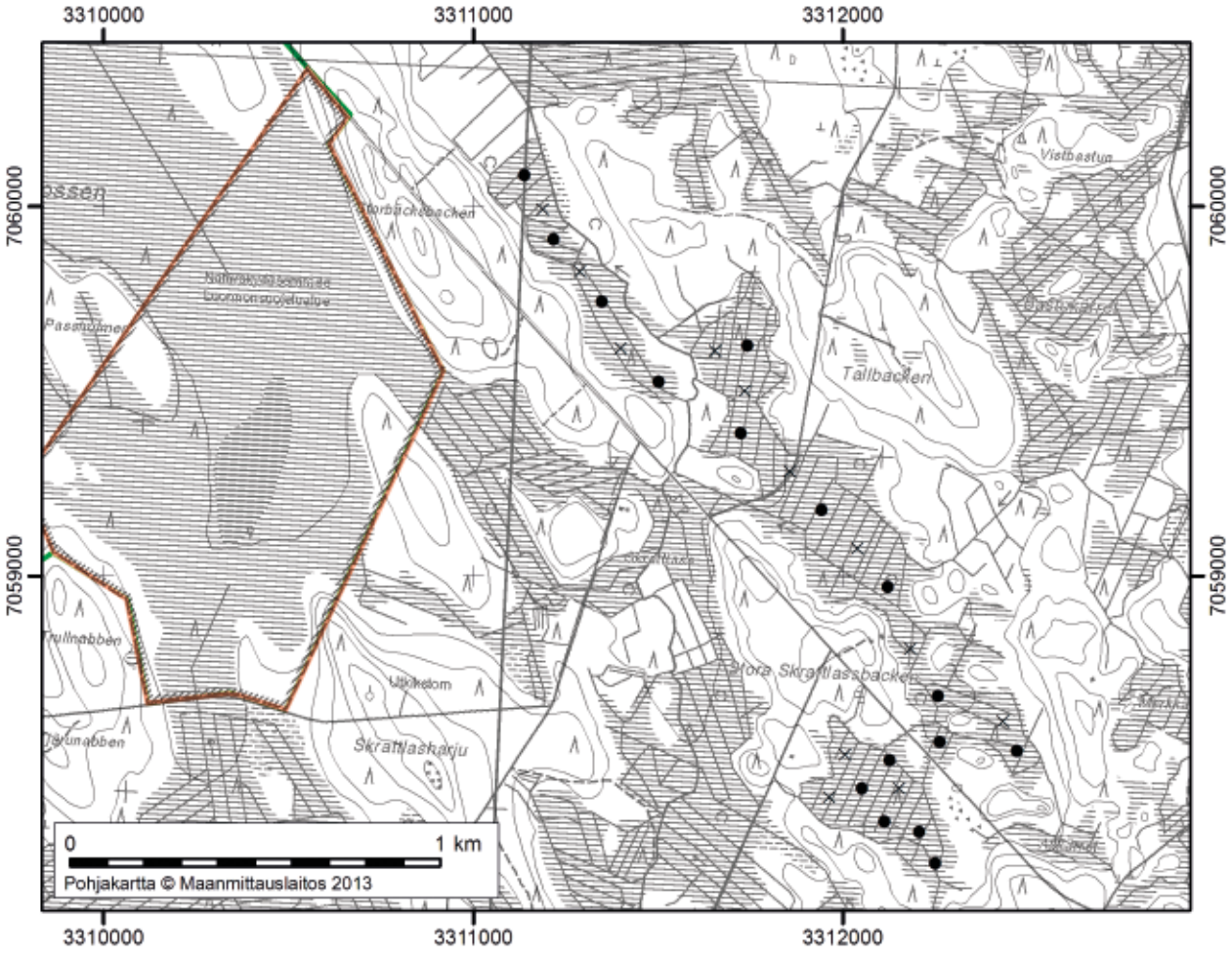

Kuva 88. Tallbackenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

205. Bastukärret

Bastukärret (kl. 2323 02, x=7059,7, y=3312,5) sijaitsee noin 22 km Pedersören keskustasta itään. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Itä- ja länsireunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 25 tutkimuspistettä ja 16 syvyyspistettä (kuva 89). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 10,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 39 ha, yli 1 m syvän alueen 16 ha ja yli 1,5 m syvän 5 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 32–35 m, ja pinta viettää länteen. Bastukärret on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon länsireunasta lähtee kaksi laskuojaa kohti Perkanbäckeniä, joka johtaa Mattbäckeniin ja edelleen Ähtävänjokeen ja mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.062, Perkanbäckenin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 1,9 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 39 %, moreeni 34 % ja hiekka 22 %. Suon pohjalla on liejua ohuehko kerros parilla pisteellä.

Bastukärretin suotyypeistä on turvekankaalla 51 % ja rämeellä 49 %. Suon keskiosassa on tupasvilla- ja variksenmarjarahkarämemuuttumaa sekä isovarpurämemuuttumaa. Etelässä on puolukkaturvekangas tyypillinen. Luoteisella alueella on ruoho- ja mustikkaturvekangasta. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 11 % ja mättäiden korkeus 3,0 dm. Puusto on yleensä keskitiheää melko kookasta mäntyä tai sekapuustoa.

Bastukärretin turpeista on rahkavaltaisia 88 %, ruskosammalvaltaisia 1 % ja saravaltaisia 11 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 16 %, sararahkaturve (CS) 72 %, rahkasaraturve (SC) 11 % ja sararuskosammalturve (CB) 1 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 23 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 43 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 4 % kokonaisturvemäärästä.

Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on ohuehko tai puuttuu paikoin kokonaan. Suurin osa turvekerrostumasta koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta sararahkaturpeesta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,8 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,9. Liekoja on paikoin runsaasti.

Bastukärretin yli 1,5 m syvä alue koostuu kolmesta pienestä altaasta. Suota ei suositella turvetuotantoon.

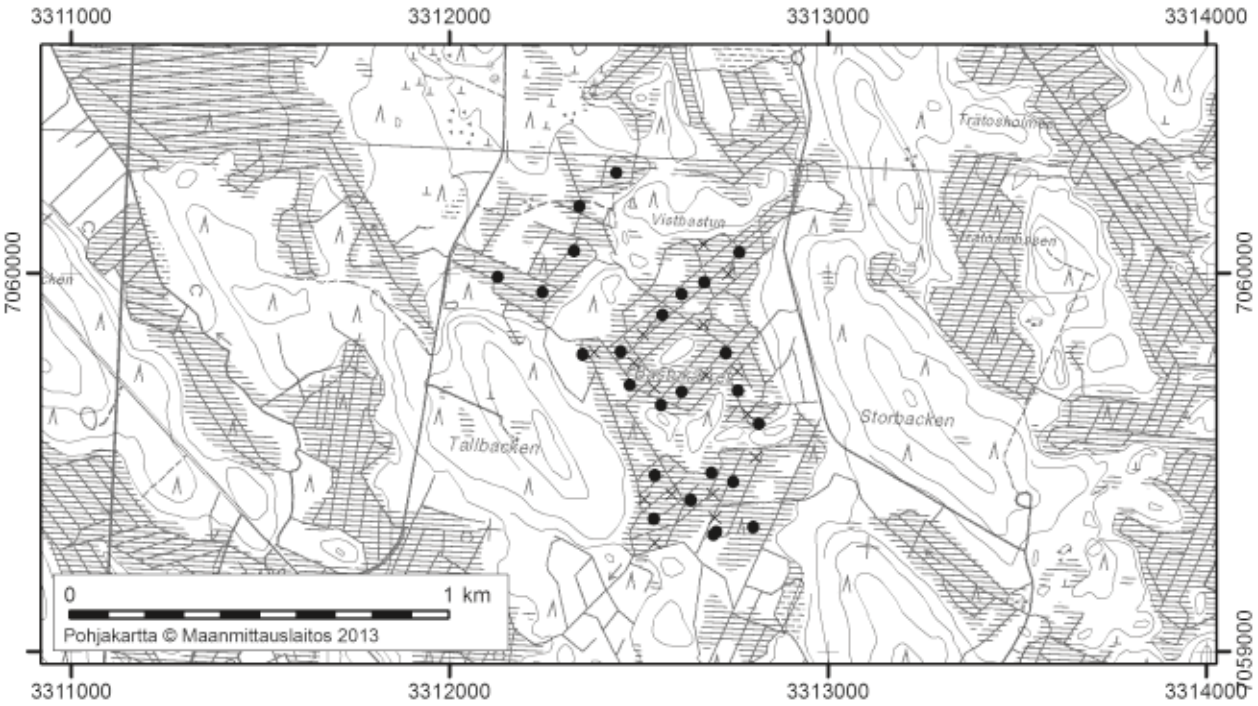

Kuva 89. Bastukärretin tutkimus- ja syvyyspisteet.

206. Holmmossen

Holmmossen (kl. 2323 02, x=7059,2, y=3314,0) sijaitsee osittain Kruunupyyn puolella noin 23 km Pedersören keskustasta itään. Suo on muodoltaan erittäin rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Suon lounaispuolella ja koillisosan poikki kulkee metsäautotie. Suolla on 59 tutkimuspistettä ja 54 syvyyspistettä (kuva 90). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 5,5/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 204 ha, yli 1 m syvän alueen 80 ha, yli 1,5 m syvän 42 ha ja yli 2 m syvän 18 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 34–40 m, ja pinta viettää koilliseen 3–4 m/km. Holmmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Suolta lähtee Holmmossbäcken koilliseen kohti läheistä Kruunupyynjokea, joka johtaa mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 48.002, Kruunupyyjoen keskiosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,0 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 82 %, moreeni 15 % ja hieta 2 %. Hiesu on monin paikoin sulfidipitoista. Suon pohjalla on liejua useassa kohdassa yleensä alle puolen metrin paksuinen kerros.

Holmmossenin suotyypeistä on rämeellä 65 %, turvekankaalla 32 % ja korvessa 3 %. Suon eteläosassa on mm. kanerva- ja variksenmarjarahkaräme- ja isovarpurämemuuttumaa. Pohjoisosassa suotyypit ovat monin paikoin turvekangasasteella, joista yleisimmät ovat mustikka- ja puolukkaturvekangas. Paikoin esiintyy myös pallosara- ja tupasvillarämemuuttumaa, itäosassa variksenmarjarahkarämemuuttumaa.

Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 27 % ja mättäiden korkeus 2,3 dm. Puusto on keskitiheää, kehitysluokaltaan vaihtelevaa, rämealueilla mäntyä ja muualla sekapuustoa.

Holmmossenin turpeista on rahkavaltaisia 68 % ja saravaltaisia 32 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 55 %, sararahkaturve (CS) 13 % ja rahkasaraturve (SC) 32 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 37 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 52 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Suon yli 1,5 m syvä alue koostuu kymmenestä eri altaasta. Paksuturpeisimmilla alueilla on paikoin yli metri heikosti maatunutta rahkavaltaista pintaturvetta. Muualla tämä kerros on ohut tai se puuttuu kokonaan, ja turve on kohtalaisen hyvin maatunutta sararahka- tai rahkasaraturvetta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,2 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,3. Liekoja on paikoin runsaasti.

Holmmossenilla on neljä vähintään 5 ha:n laajuista yli 1,5 m syvää aluetta, joilla pienimuotoinen turvetuotanto on mahdollista. Alueilla on paikoin yli metri heikosti maatunutta rahkavaltaista pintaturvetta. Alueiden yhteispinta-ala on noin 29 ha, josta noin 10 ha:n alueella on pinnassa ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa turvetta noin 0,10 milj. suo-m^3. Tämän kerroksen alapuolella ja muualla on lisäksi 0,39 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin laskennallinen energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,51 MWh.

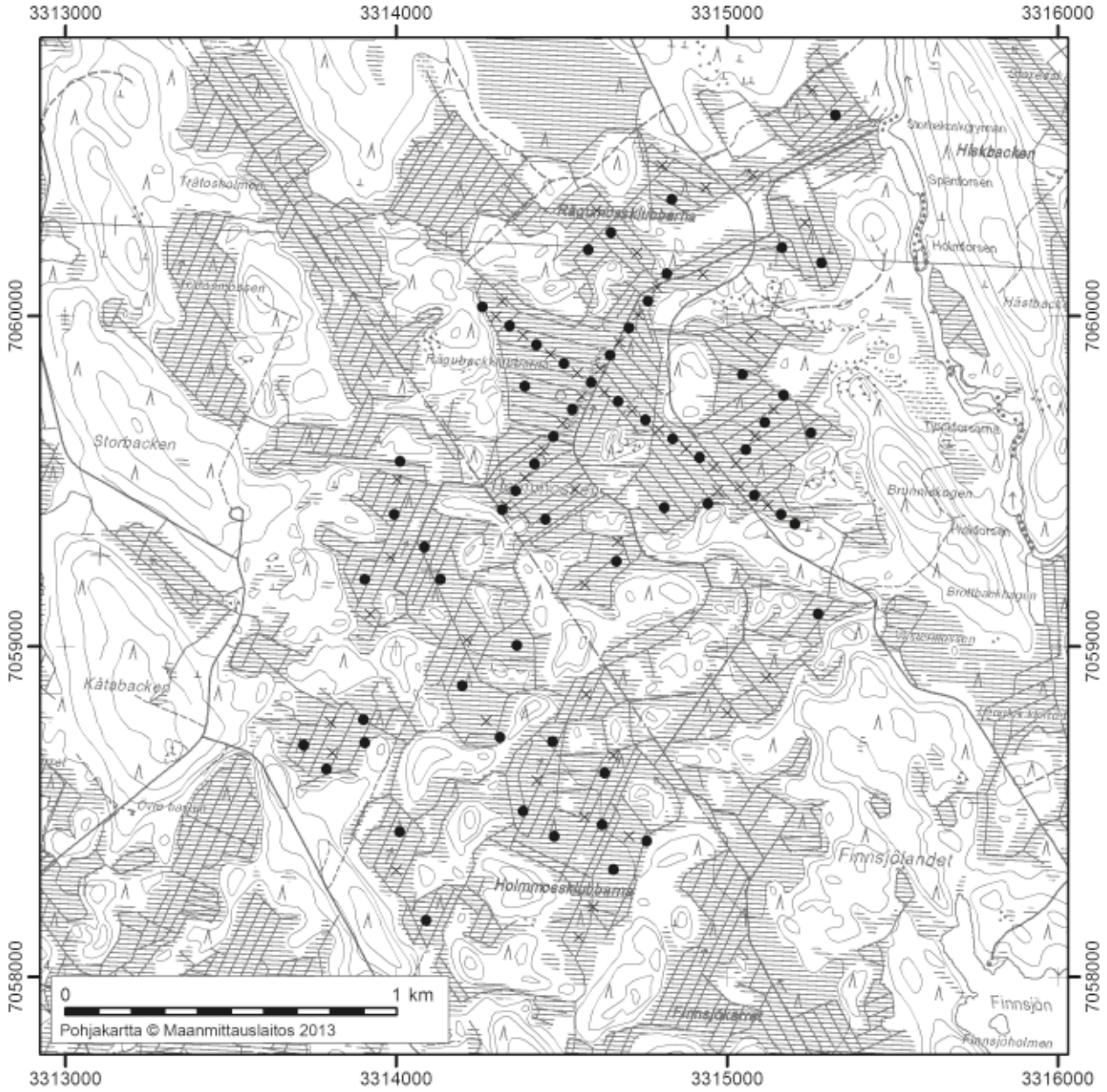

Kuva 90. Holmmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

207. Trätosmossen

Trätosmossen (kl. 2323 02, x=7059,9, y=3313,8) sijaitsee osittain Kruunupyyn puolella noin 24 km Pedersören keskustasta itään, ja se koostuu kahdesta eri altaasta ja rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Etelä- ja länsipuolella kulkee metsäautotie. Suolla on 34 tutkimuspistettä ja 38 syvyyspistettä (kuva 91). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 15,4/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 47 ha, yli 1 m syvän alueen 30 ha, yli 1,5 m syvän 12 ha ja yli 2 m syvän 4 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 33–29 m, ja pinta viettää lähinnä luoteeseen Trätosmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon keski- ja pohjoisosan vedet virtaavat luoteeseen Kulasbäckeniin, joka johtaa Kruunupyynjokeen. Eteläosasta on laskuoja itään Kruunupyynjokeen. Suon pohjois- ja keskiosa kuuluu vesistöalueeseen numero 48.009, Jöysbäckenin alue, ja eteläosa vesistöalueeseen 48.002, Kruunupyynjoen keskiosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,4 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hiesu 58 % ja moreeni 40 %. Suon pohjalla on liejua paikoin yli puoli metriä paksu kerros.

Trätosmossenin suotyypeistä on turvekankaalla 56 % ja rämeellä 44 %. Länsiosassa on variksenmarjarahkarämemuuttumaa ja reunoilla isovarpurämemuuttumaa. Itäisellä alueella ovat puolukka- ja mustikkaturvekangas vallitsevia. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 22 % ja mättäiden korkeus 2,2 dm. Puusto on länsiosassa keskitiheää mäntyä ja itäosassa kookasta sekapuustoa. Suon läheisyydessä tavattiin karhun talvipesä (kuva 92).

Trätosmossenin turpeista on rahkavaltaisia 61 % ja saravaltaisia 39 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 29 %, sararahkaturve (CS) 32 %, saraturve (C) 4 % ja rahkasaraturve (SC) 35 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 26 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 58 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suon länsiosassa on paikoin yli metrin paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros, kun taas itäosassa tämä kerros on hyvin ohut, ja turve on kohtalaisen hyvin maatunutta sararahka- ja rahkasaraturvetta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä suon itäosassa.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,8 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,8. Liekoja on kohtalaisesti.

Trätosmossenilta on otettu näytteet yhdeltä pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 1,4 % kuivapainosta (vaihteluväli 1,1–1,7), vesipitoisuus märkäpainosta 92,3 % (91,0–93,3) ja kuiva-ainemäärä 75,8 kg/suo-m^3 (67,8–90,2). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 18,7 MJ/kg (18,1–19,1) ja 50 %:n kosteudessa 8,1 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,09 % kuivapainosta (0,07-0,12).

Trätosmossenin länsiosassa on noin 6 ha:n laajuinen yli 1,5 m syvä alue, jolla pienimuotoinen turvetuotanto on mahdollista. Pinnassa on noin 0,06 milj. suo-m^3 ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa turvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3. Heikosti maatuneen rahkakerroksen alla on noin 0,036 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A2.0, Q8.0, S0.15. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,55 MWh.

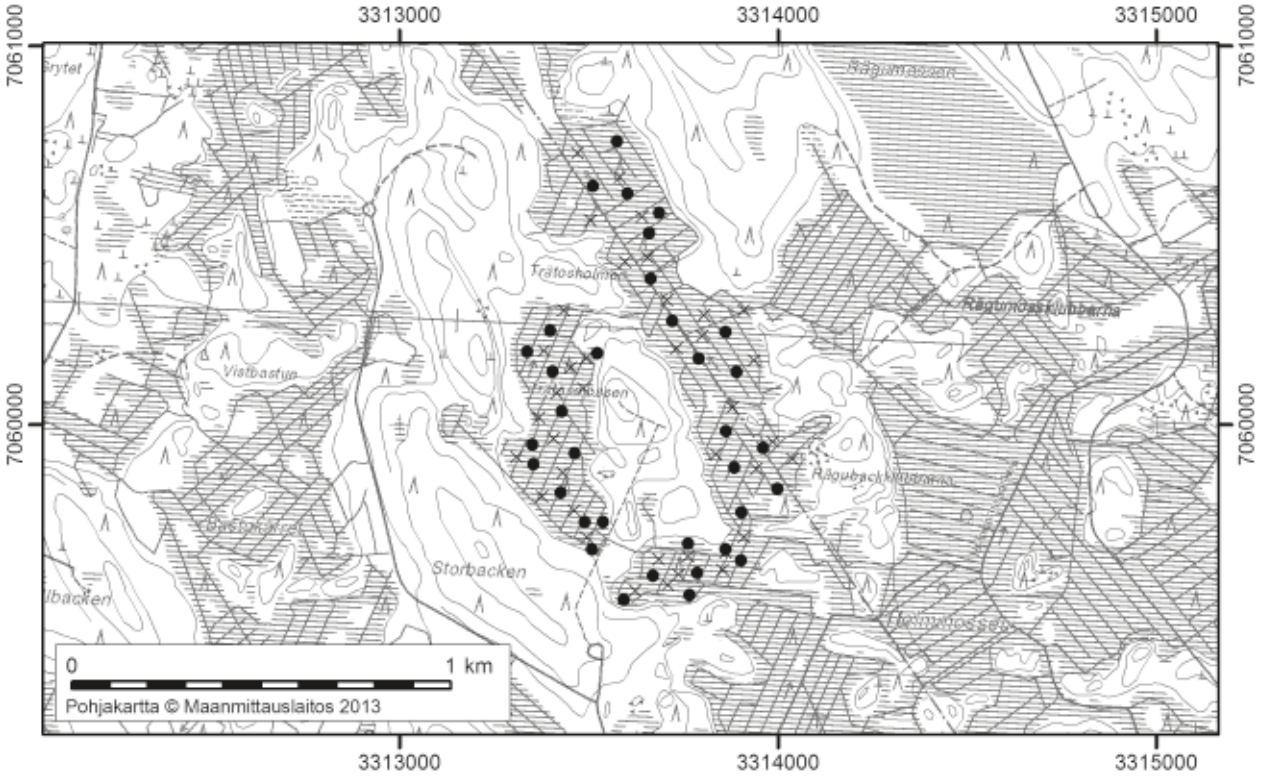

Kuva 91. Trätosmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 92. Karhun talvipesä Trätosmossenin lähellä. Kuva: Mikko Kinnunen, GTK.

208. Rötamossen

Rötamossen (kl. 2323 02, x=7061,6, y=3312,6) sijaitsee Kruunupyyn rajalla noin 22 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Länsireunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 32 tutkimuspistettä ja 26 syvyyspistettä (kuva 93). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 6,2/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 92 ha, yli 1 m syvän alueen 45 ha, yli 1,5 m syvän 29 ha ja yli 2 m syvän 17 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 30–32 m, ja pinta viettää pohjoiseen noin 2 m/km. Rötamossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0 (kuva 94). Suon pohjoispäästä lähtee laskuoja läheiseen Kulasbäckeniin, joka johtaa Kruunupyynjokeen ja edelleen mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 48.009, Jöysbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 3,4 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 61 %, hiesu 37 % ja savi 2 %. Suon pohjalla on paikoin liejua alle puolen metrin paksuinen kerros.

Rötamossenin suotyypeistä on rämeellä 68 % ja turvekankaalla 32 %. Suon eteläosassa on pieni alue keidasrämemuuttumaa. Pohjoisempana on varsinainen sararämemuuttuma erittäin yleinen. Paikoin esiintyy tupasvillarämemuuttumaa ja reunaosissa turvekankaita. Puusto on keidasrämealueen ulkopuolella keskitiheää mäntyvaltaista sekapuustoa.

Rötamossenin turpeista on rahkavaltaisia 22 % ja saravaltaisia 78 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 13 %, sararahkaturve (CS) 9 %, saraturve (C) 12 % ja rahkasaraturve (SC) 66 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 4 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 49 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 3 % kokonaisturvemäärästä.

Suon eteläosassa on pienehköllä alueella yli 2 m paksu heikosti maatunut *Cuspidata*-valtainen pintarahkakerros. Muualla suota tämä kerros on hyvin ohut, ja turvekerrostuma koostuu suurimmaksi osaksi heikohkosti maatuneesta rahkasara- ja sararahkaturpeesta. Paikoin esiintyy myös puhdasta saraturvetta. Puun jäännökset ovat yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,7. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,2 ja paremmin maatuneen pohjakerroksen 5,1. Liekoja on erittäin vähän.

Rötamossenilta on otettu näytteet kahdelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 3,5 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,6–8,8), vesipitoisuus märkäpainosta 90,8 % (87,5–93,6) ja kuiva-ainemäärä 90,6 kg/suo-m^3 (61,7–122,3). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,8 MJ/kg (17,8–21,8) ja 50 %:n kosteudessa 8,7 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,39 % kuivapainosta (0,06–0,91).

Rötamossen soveltuu turvetuotantoon. Haittaava tekijä on korkea turpeen rikkipitoisuus suon pohjoisosassa. Suon 29 ha:n laajuisella, yli 1,5 m syvällä alueella on noin 0,55 milj. suo-m^3 lähinnä energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaan turve kuuluu laatuluokkaan M50, A4.0, Q8.0, S0.40. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,44 MWh.

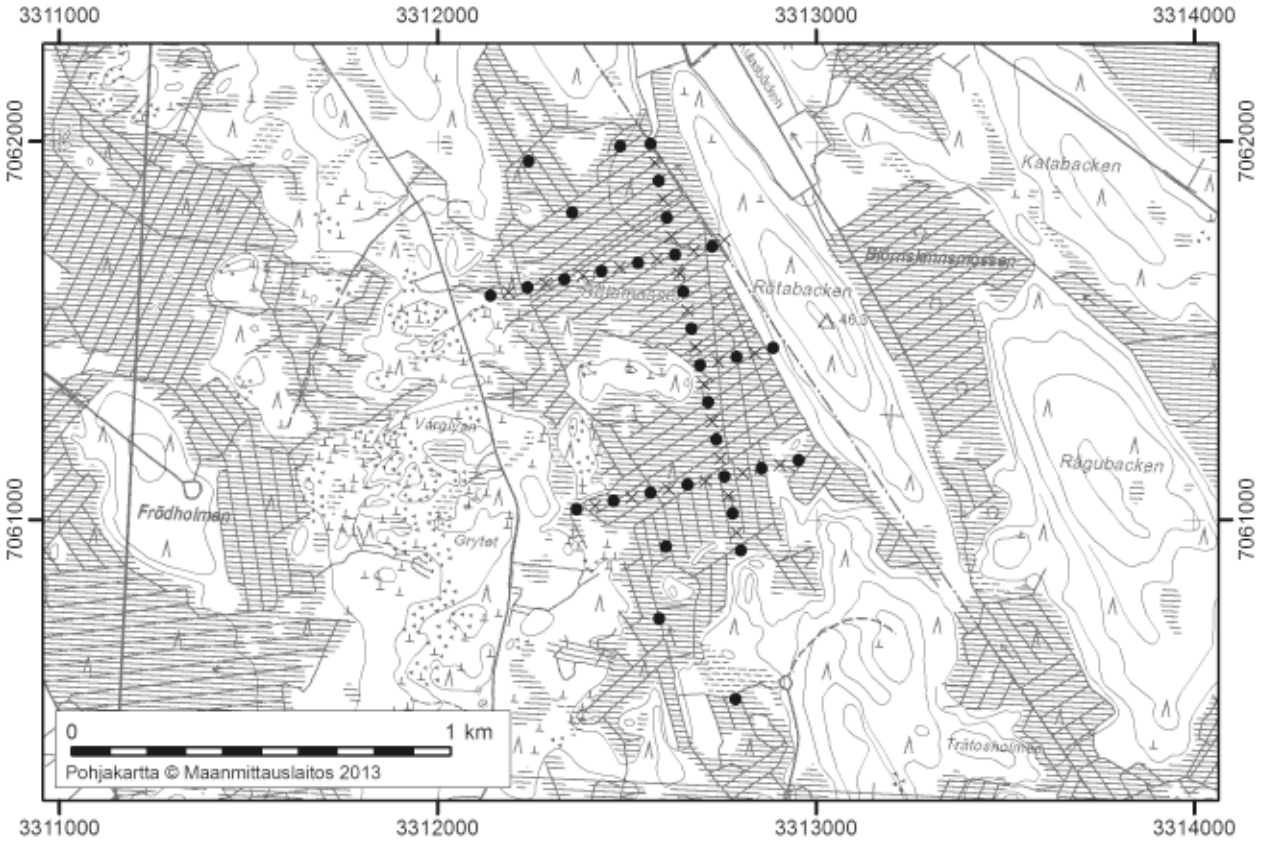

Kuva 93. Rötamossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 94. Vanhaa ojitusta Rötamossenilla. Kuva: Janne Kivilompolo, GTK.

209. Storkärrmossen

Storkärrmossen (kl. 2321 11, x=7062,9, y=3311,0) sijaitsee Kruunupyyn vastaisella rajalla noin 21 km Pedersören keskustasta itään, ja se rajoittuu koillisessa peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Länsi-, etelä- ja itäpuolelle johtaa metsäautotie. Suolla on 76 tutkimuspistettä ja 63 syvyyspistettä (kuva 95). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,6/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 163 ha, yli 1 m syvän alueen 97 ha, yli 1,5 m syvän 57 ha ja yli 2 m syvän 21 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 23–27 m, ja pintaa viettää koillisosassa koilliseen. Storkärrmossen on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Koillisreunasta lähtee laskuojia Jöysbäckeniin, joka johtaa Kruunupyynjokeen. Länsi- ja eteläosasta on ojayhteys Perkanbäckeniin, joka johtaa niin Mattbäckeniin ja edelleen Ähtävänjokeen ja edelleen mereen. Suurin osa suosta kuuluu vesistöalueeseen numero 48.009, Jöysbäckenin valuma-alue. Etelä- ja länsiosa kuuluvat vesistöalueeseen 47.062, Perkanbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,8 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat hieta 45 %, moreeni 40 % ja hiekka 11 %. Suon pohjalla on liejua muutamassa kohdassa ohut kerros.

Storkärrmossenin suotyypeistä on rämeellä 87 % ja turvekankaalla 13 %. Suon eteläisellä altaalla ovat kanerva- ja tupasvillarahkarämemuuttuma tyypillisiä. Lounaisosassa on kanervarahkarämemuuttumaa. Suon keskellä on laaja alue varsinaista sararämemuuttumaa. Pohjoisosassa on variksenmarja- ja tupasvillarahkarämettä ja näiden muuttumia. Lisäksi alueella on isovarpurämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 25 % ja mättäiden korkeus 1,1 dm. Puusto on keskitiheää, mäntyvaltaista ja monin paikoin riukuasteella.

Storkärrmossenin turpeista on rahkavaltaisia 56 % ja saravaltaisia 44 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 42 %, sararahkaturve (CS) 14 %, saraturve (C) 14 % ja rahkasaraturve (SC) 30 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 34 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 14 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 7 % kokonaisturvemäärästä.

Suon koillis-, länsi- ja eteläosan paksuturpeisilla alueilla on paikoin yli 2 m heikosti maatunutta pintarahkakerrosta, joka koostuu pääasiassa *Cuspidata*-ryhmän rahkasammalien jäännöksistä. Pohjalla on ohut kerros hieman maatuneempaa sarapitoista turvetta. Suon keskiosassa on laaja sararämealue, jossa turve on pinnasta asti saravaltaista ja paikoin melko heikosti maatunutta.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 4,8. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja paremmin maatuneen kerroksen 5,7. Liekoja on erittäin vähän.

Storkärrmossenilta on otettu näytteet kolmelta pisteeltä. Turpeen keskimääräinen tuhkapitoisuus on 2,0 % kuivapainosta (vaihteluväli 0,7–8,0), vesipitoisuus märkäpainosta 92,5 % (76,3–94,5) ja kuiva-ainemäärä 58,1 kg/suo-m^3 (43,1–87,0). Kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo on keskimäärin 19,2 MJ/kg (17,6–21,4) ja 50 %:n kosteudessa 8,4 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,14 % kuivapainosta (0,04–0,42).

Storkärrmossen soveltuu turvetuotantoon. Suon kolmella laajimmalla yhteensä 21 ha:n laajuisilla yli 2,0 m syvillä alueilla on 0,36 milj. suo-m^3 kasvu- ja ympäristöturvetuotantoon soveltuvaa turvetta, joka kuuluu laatuluokkaan 3. Heikosti maatuneen rahkakerroksen alla ja muualla yli 1,5 m syvillä 54 ha:n alueilla on noin 0,50 milj. suo-m^3 energiaturvetuotantoon soveltuvaa turvetta. Yhden suokuutiometrin energiasisältö tuotantokosteudessa on keskimäärin 0,51 MWh.

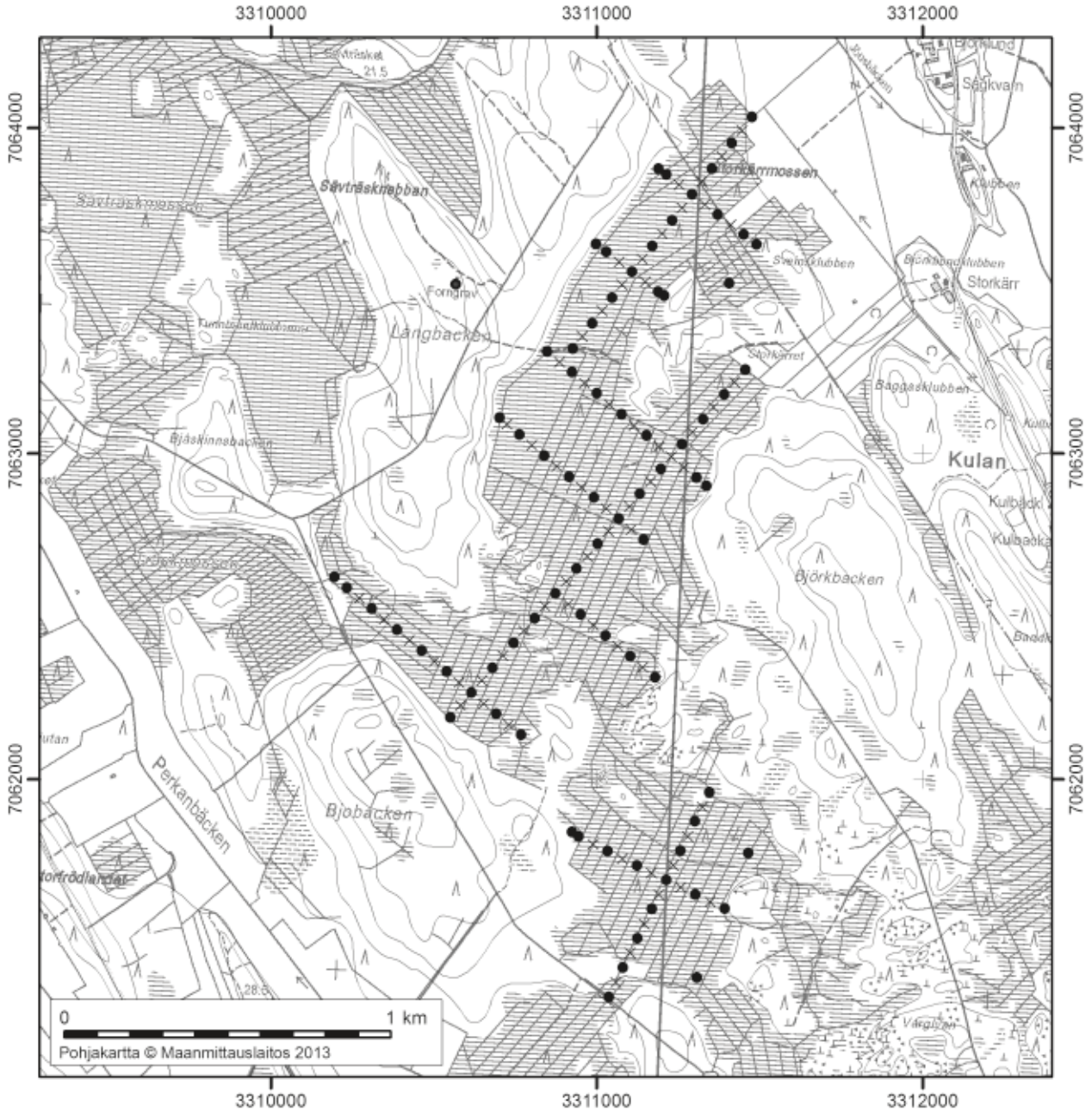

Kuva 95. Storkärrmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

210. Dödmansträsket

Dödmansträsket (kl. 2321 11, x=7064,9, y=3310,5) sijaitsee Kruunupyyn vastaisella rajalla noin 20 km Pedersören keskustasta itäkoilliseen, ja se rajoittuu mäkiseen moreenimaastoon. Pohjoisosassa on laaja peltoalue, ja eteläreunassa on pienialainen Sävträsket (21,5 m mpy). Maantie halkoo suota. Suolla on 45 tutkimuspistettä ja 49 syvyyspistettä (kuva 96). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,8/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on106 ha, yli 1 m syvän alueen 26 ha, yli 1,5 m syvän 6 ha ja yli 2 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 21–24 m, ja pinta viettää koilliseen. Dödmansträsket on lähes kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 1. Sävträsketistä lähtee suon halki oja Jösusbäckeniin, joka johtaa Kruunupyynjokeen. Suon keskellä on umpeenkasvanut lampi. Suolla on myös lähde. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 48.009, Jösusbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,3 m. Suon pohja on melko tasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 78 %, savi 6 % ja hiesu 4 %. Suon keskiosassa pohjalla on liejua laajalla alueella paikoin yli 4 m paksu kerros.

Dödmansträsketin suotyypeistä on rämeellä 38 %, turvekankaalla 34 %, avosuolla 13 %, pellolla 10 % ja korvessa 5 %. Suon keskellä on liejualueella ruohoista saranevaa ja rämettä (kuva 97). Tämän alueen itäpuolessa on kytöheittoa. Suon etelälahdekkeessa on tupasvillarahkarämemuuttumaa. Suon pohjoiskärjessä on tupasvillarämemuuttuma tyypillinen. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 12 % ja mättäiden korkeus 1,7 dm. Puusto on monin paikoin kookasta sekapuustoa.

Dödmansträsketin turpeista on rahkavaltaisia 65 % ja saravaltaisia 35 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 20 %, sararahkaturve (CS) 45 % ja rahkasaraturve (SC) 35 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 34 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 24 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 13 % kokonaisturvemäärästä.

Suon keskellä on liejukerroksen päällä ohut kerros hyvin maatunutta rahkasaraturvetta. Yli 1 m syvillä pienehköillä alueilla on paikoin yli metri heikosti maatunutta rahkaturvetta pinnassa. Syvemmällä turve muuttuu sarapitoiseksi tai -valtaiseksi.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,1. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,0 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,8. Liekoja on erittäin vähän.

Yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta eri altaasta. Dödmansträsketiä ei suositella turvetuotantoon.

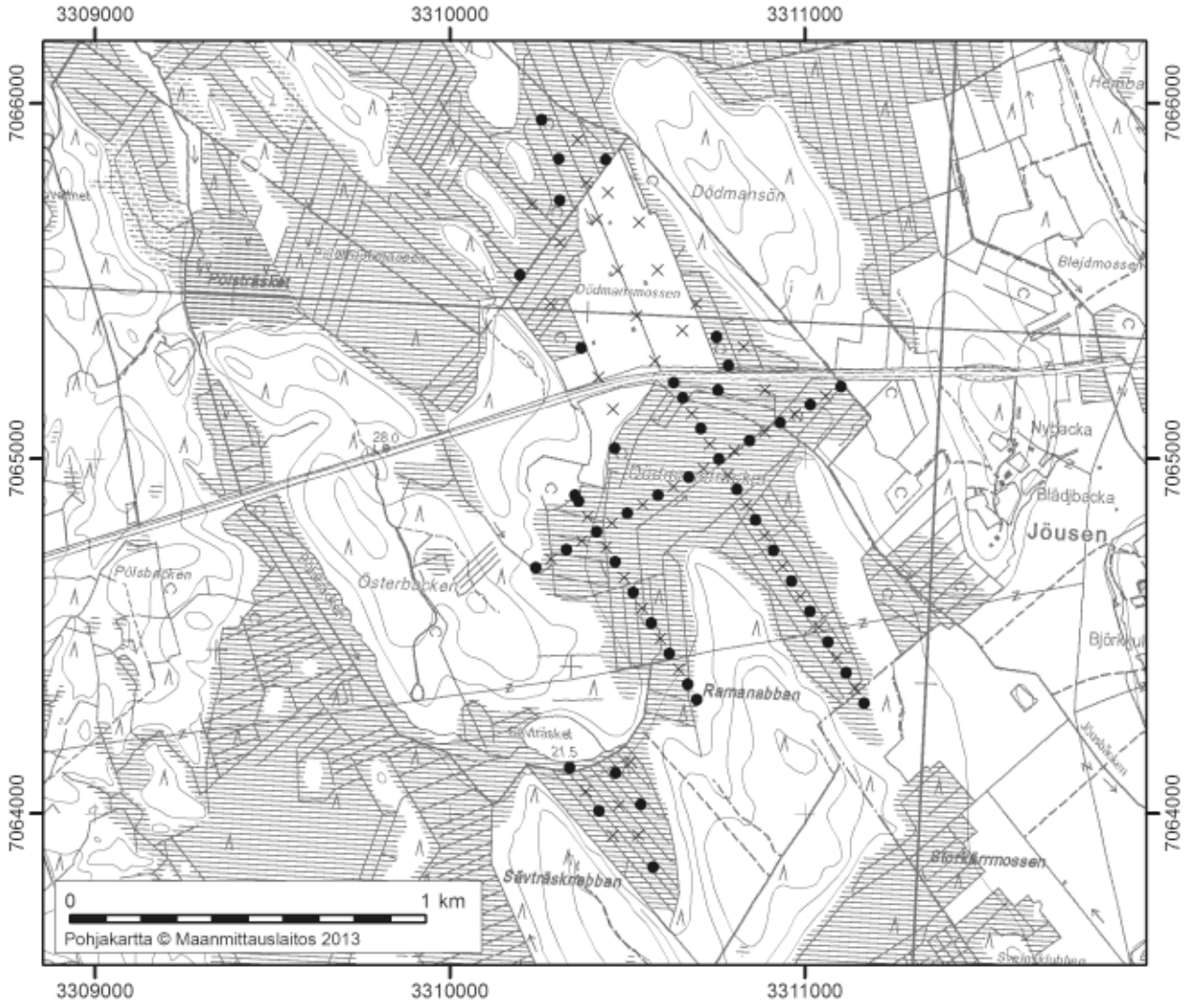

Kuva 96. Dödmansträsketin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 97. Ruohoista saranevaa Dödmanträsketin keskellä. Kuva: Joni Palola, GTK.

211. Vokilmossen

Vokilmossen (kl. 2321 10, x=7053,8, y=3308,7) sijaitsee noin 25 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo koostuu kahdesta eri altaasta, ja se rajoittuu kaakossa peltoon ja muualla mäkiseen moreenimaastoon. Suolle johtaa heikkokuntoinen ajoura. Suolla on 15 tutkimuspistettä ja 14 syvyyspistettä (kuva 98). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 8,7/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 34 ha, yli 1 m syvän alueen 13 ha, yli 1,5 m syvän 7 ha ja yli 2 m syvän 3 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 42–44 m, ja pinta viettää lähinnä pohjoiseen. Vokilmossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suolta lähtee laskuoja pohjoiseen kohti Ähtävänjokea. Toinen laskuoja lähtee kaakkoisreunasta läheiseen Ähtävänjokeen, joka johtaa mereen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.013, Värnumin alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,7 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 72 %, hiesu 21 % ja hieta 7 %.

Vokilmossenin suotyypeistä on rämeellä 45 %, turvekankaalla 38 % ja korvessa 17 %. Länsiosassa on mm. kanervarahkarämemuuttumaa, varsinaista korpimuuttumaa ja reunaosissa turvekankaita. Itäosassa on kanervarahkarämemuuttuman ohella isovarpuräme- ja tupasvillarämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 19 % ja mättäiden korkeus 2,0 dm. Puusto on keskitiheää ja melko kookasta, rämealueilla mäntyä ja turvekangasalueilla sekapuustoa.

Vokilmossenin turpeista on rahkavaltaisia 66 % ja saravaltaisia 34 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 43 %, sararahkaturve (CS) 23 % ja rahkasaraturve (SC) 34 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 33 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 50 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 7 % kokonaisturvemäärästä.

Suon rämealueilla on vaihtelevan paksuinen heikosti maatunut rahkavaltainen pintakerros, jonka alla on maatuneempaa rahkavaltaista turvetta. Turvekangas- ja korpialueilla turve on rahkasara- tai sararahkaturvetta. Puun jäännökset ovat näillä alueilla erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,7 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,5. Liekoja on erittäin vähän.

Vokilmossenin yli 1,5 m syvä alue koostuu kahdesta pienestä altaasta, joten suota ei suositella turvetuotantoon.

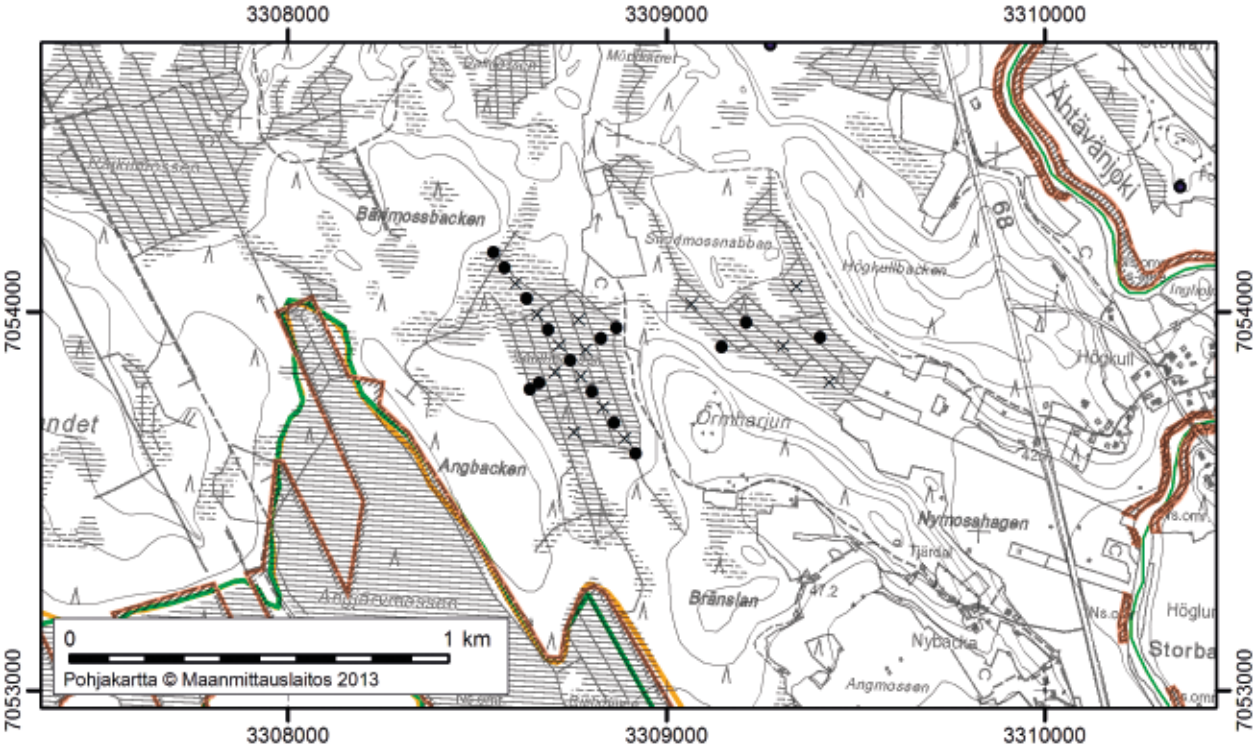

Kuva 98. Vokilmossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

212. Alidavan

Alidavan (kl. 2323 01, x=7054,6, y=3316,8) sijaitsee noin 33 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu mäkiseen ja osin lohkareiseen moreenimaastoon. Suolle johtaa metsäautoteitä. Suolla on 11 tutkimuspistettä ja 11 syvyyspistettä (kuva 99). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 5,4/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 41 ha, yli 1 m syvän alueen 17 ha, yli 1,5 m syvän 7 ha ja yli 2 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 45–47 m, ja pinta viettää pohjoiseen. Alidavan on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Suon pohjoispäästä lähtee laskuoja, Stenbäcken, pohjoiseen kohti Kruunupyynjokea. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 48.002, Kruunupyynjoen keskiosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus 2,8 m. Suon pohja on epätasainen. Yleisimmät pohjamaalajit ovat moreeni 41 %, hiesu 41 % ja hieta 14 %. Suon pohjalla on liejua laajalla alueella paikoin yli metrin paksuinen kerros.

Alidavanin suotyypeistä on turvekankaalla 64 % ja rämeellä 36 %. Isovarpurämemuuttuma, puolukka- ja mustikkaturvekangas ovat yleisimmät suotyypit. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 2 % ja mättäiden korkeus 3,0 dm. Puusto on keskitiheää, turvekangasalueilla tukkipuuasteen sekapuustoa ja muualla mäntyä.

Alidavanin turpeista on rahkavaltaisia 41 % ja saravaltaisia 59 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 16 %, sararahkaturve (CS) 25 % ja rahkasaraturve (SC) 59 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 17 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 87 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 6 % kokonaisturvemäärästä.

Suon yli 1,5 m syvä alue koostuu viidestä pienestä altaasta. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros on yleensä ohut. Suurin osa turvekerrostumasta koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasaraturpeesta. Puun jäännökset ovat erittäin yleinen turpeen lisätekijä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,2. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 3,8 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,4. Liekoja on paikoin runsaasti.

Yli 1,5 m syvä alue koostuu useasta pienestä altaasta, joten Alidavinia ei suositella turvetuotantoon.

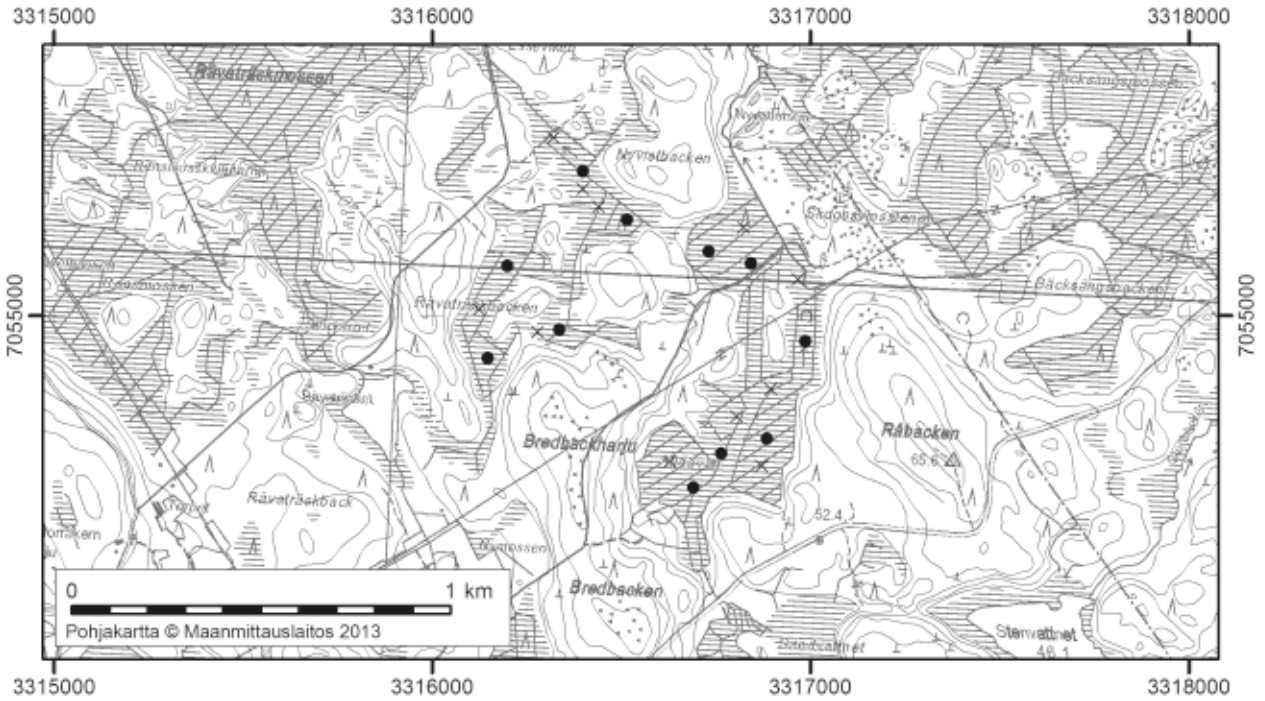

Kuva 99. Alidavinin tutkimus- ja syvyyspisteet.

213. Rakholmen

Rakholmen (kl. 2321 08, x=7061,5, y=3292,9) sijaitsee 2 km Pedersören keskustasta itään. Suo rajoittuu lännessä hieta-alueeseen ja muualla moreenimaastoon. Suon länsipuolella kulkee maantie. Suolla on 1 tutkimuspiste ja 4 syvyyspistettä (kuva 100). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 1,7/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 30 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta on 5–7 m, ja pinta viettää länteen. Rakholmen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet virtaavat läheiseen Purmonjokeen. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 46.011, Purmonjoen suuosan alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,3 m. Suon pohja on tasainen. Pohjamaalajit ovat hieta 40 %, hiesu 40 % ja moreeni 20 %.

Rakholmenin suotyypeistä on rämeellä 60 % ja turvekankaalla 40 %. Suolla on soistuvaa turvekangasta, korpiräme- ja pallosararämemuuttumaa.

Rakholmenin turpeet ovat rahkavaltaisia. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 33 % ja sararahkaturve (CS) 67 %., Puun jäännöksiä (L) lisätekijänä sisältäviä turpeita 67 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 33 % kokonaisturvemäärästä.

Suo on suurimmaksi osaksi ohutturpeista soistumaa, jonka turvekerros on hyvin ohut ja vielä vanhan ojituksen seurauksena tiivistynyt. Puun jäännöksiä lisätekijänä sisältävä hyvin maatunut sararahkaturve on alueelle tyypillistä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 5,3. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,0 ja hyvin maatuneen kerroksen 7,0.

Ohuen turvekerroksen takia Rakholmen ei sovellu turvetuotantoon.

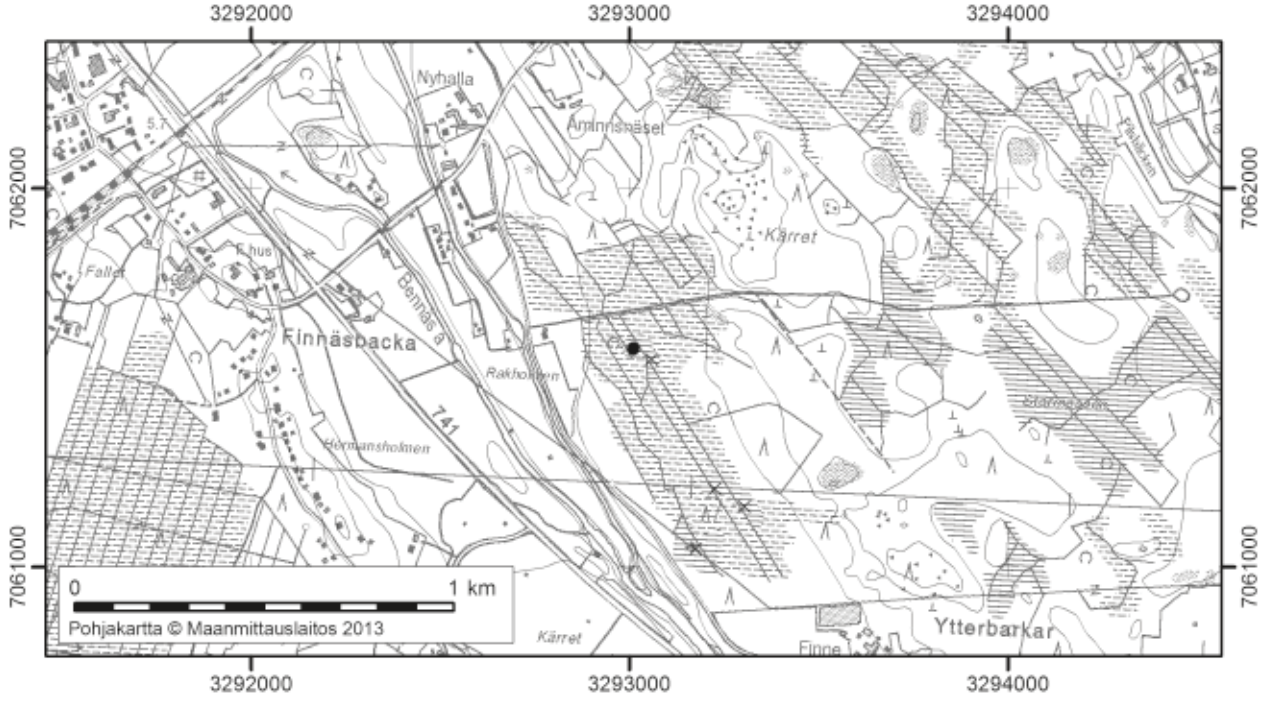

Kuva 100. Rakholmenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

214. Källmossen-Alifällan

Källmossen-Alifällan (kl. 2321 12, x=7069,7, y=3302,7) sijaitsee osittain Kruunupyyn puolella noin 14 km Pedersören keskustasta koilliseen. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu moreenimaastoon. Suon pohjois- ja kaakkoisreunaa sivuaa metsäautotie. Suolla on 29 tutkimuspistettä ja 2 syvyyspistettä (kuva 101). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 3,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 100 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 15–25 m, ja pinta viettää luoteeseen noin 6 m/km. Källmossen-Alifällan on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet virtaavat laskuojia myöten luoteeseen kohti Pohjanlahtea. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 84.034, Dunderkärrdiketin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 0,9 m. Suon pohja on paikoin epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 84 %, hiesu 13 % ja hieta 3 %.

Källmossen-Alifällanin suotyypeistä on turvekankaalla 93 % ja rämeellä 7 %. Puolukka- ja mustikkaturvekankaat ovat vallitsevat suotyypit. Rahkamättäisyyttä ei juuri esiinny.

Källmossen-Alifällanin turpeista on rahkavaltaisia 50 % ja saravaltaisia 50 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 9 %, sararahkaturve (CS) 41 % ja rahkasaraturve (SC) 50 %. Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 5 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 82 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 5 % kokonaisturvemäärästä.

Suo on hyvin ohutturpeinen. Heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros puuttuu lähes kokonaan. Turvekerros koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta rahkasara- ja sararahkaturpeesta, jossa on lisätekijänä erittäin runsaasti puun jäännöksiä.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,5. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,3 ja hyvin maatuneen kerroksen 6,7.

Ohuen turvekerroksen takia Källmossen-Alifällan ei sovellu turvetuotantoon.

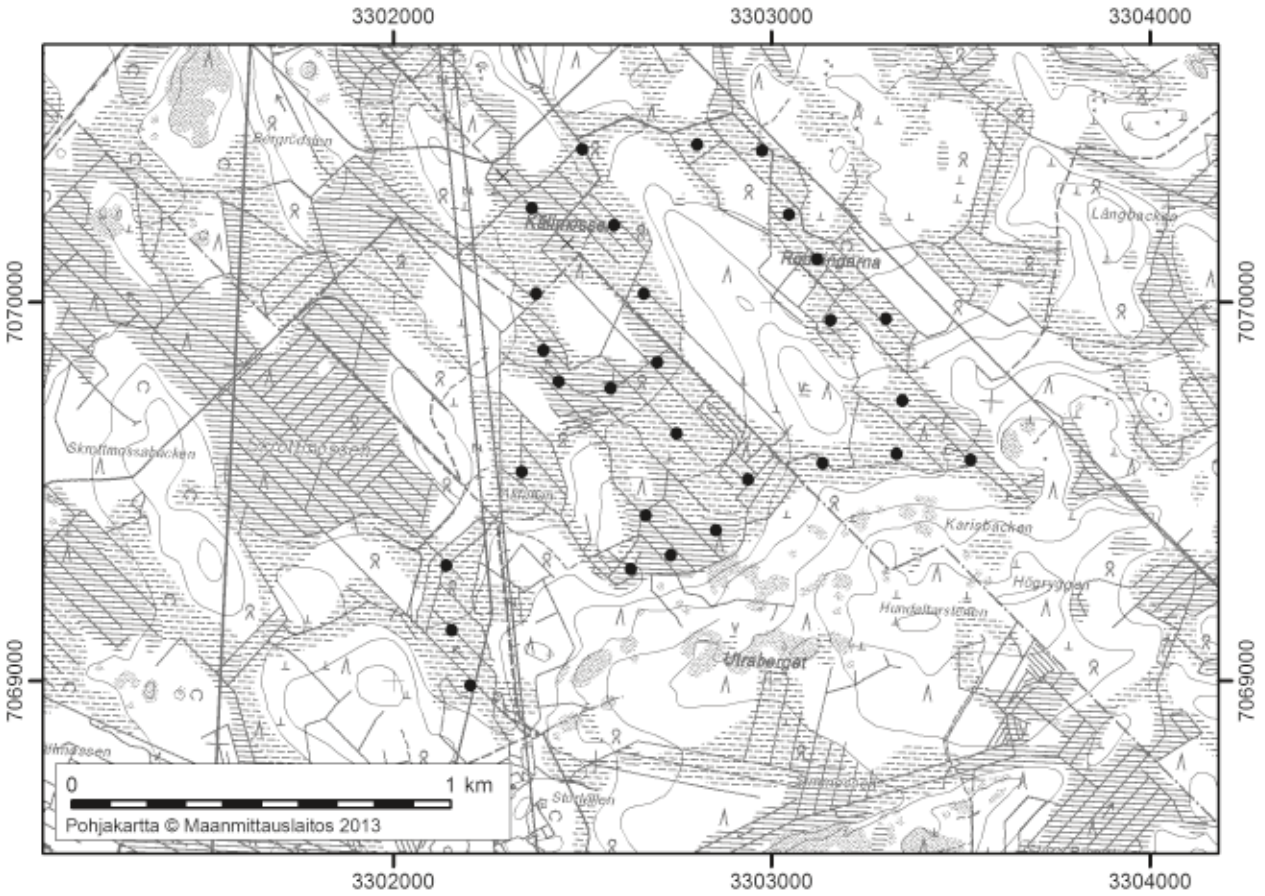

Kuva 101. Källmossen-Alifällanin tutkimus- ja syvyyspisteet.

215. Bomossen

Bomossen (kl. 2321 11, x=7057,1, y=3304,4) sijaitsee noin 19 km Pedersören keskustasta kaakkoon. Suo on muodoltaan rikkonainen, ja se rajoittuu pohjoisessa paikoin peltoihin ja muualla osin mäkiseen moreenimaastoon. Suon halki kulkee paikallistie. Suolla on 14 tutkimuspistettä ja 14 syvyyspistettä (kuva 102). Tutkimus- ja syvyyspisteitä on yhteensä 5,0/10 ha. Suon kokonaispinta-ala on 57 ha, yli 1 m syvän alueen 4 ha ja yli 1,5 m syvän 2 ha.

Suon pinnan korkeus merenpinnasta 25–35 m, ja pinta viettää voimakkaasti luoteeseen. Bomossen on kokonaan ojitettu, ja se kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 0. Vedet virtaavat laskuojia myöten pohjoiseen kohti Ähtävänjokea ja merta. Suo kuuluu vesistöalueeseen numero 47.017, Nådjärvbäckenin valuma-alue.

Suurin havaittu turvekerroksen paksuus on 2,0 m. Suon pohja on epätasainen. Pohjamaalajit ovat moreeni 71 %, hieta 25 % ja hiesu 4 %. Suon pohjalla on liejua paikoin alle puolen metrin paksuinen kerros.

Bomossenin suotyypeistä on turvekankaalla 54 % ja rämeellä 46 %. Suon eteläosassa on kanervarahkaräme- ja tupasvillarämemuuttumaa. Muualla ovat puolukka- ja mustikkaturvekangas tyypillisiä (kuva 103). Lisäksi suolla on paikoin isovarpurämemuuttumaa. Keskimääräinen pinnan rahkamättäisyys on 13 % ja mättäiden korkeus 2,3 dm. Puusto on keskitiheää ja kehitysluokaltaan vaihtelevaa, rämealuilla mäntyä ja muualla mäntyvaltaista sekapuustoa.

Bomossenin turpeista on rahkavaltaisia 81 % ja saravaltaisia 19 %. Pääturvelajeittain jakauma on: rahkaturve (S) 47 %, sararahkaturve (CS) 34 % ja rahkasaraturve (SC) 19 %, Tupasvillaa (ER) lisätekijänä sisältäviä turpeita on 35 %, puun jäännöksiä (L) sisältäviä turpeita 32 % ja varpujen jäännöksiä (N) sisältäviä 2 % kokonaisturvemäärästä.

Valtaosa suosta on hyvin ohutturpeista. Vain eteläosassa on kolme pienialaista yli metrin syvyistä aluetta, jossa on paikoin paksu heikosti maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros.

Koko turvekerrostuman keskimaatuneisuus on 6,0. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen maatumisaste on 2,7 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,9. Liekoja on paikoin runsaasti.

Ohuen turvekerroksen takia Bomossen ei sovellu turvetuotantoon.

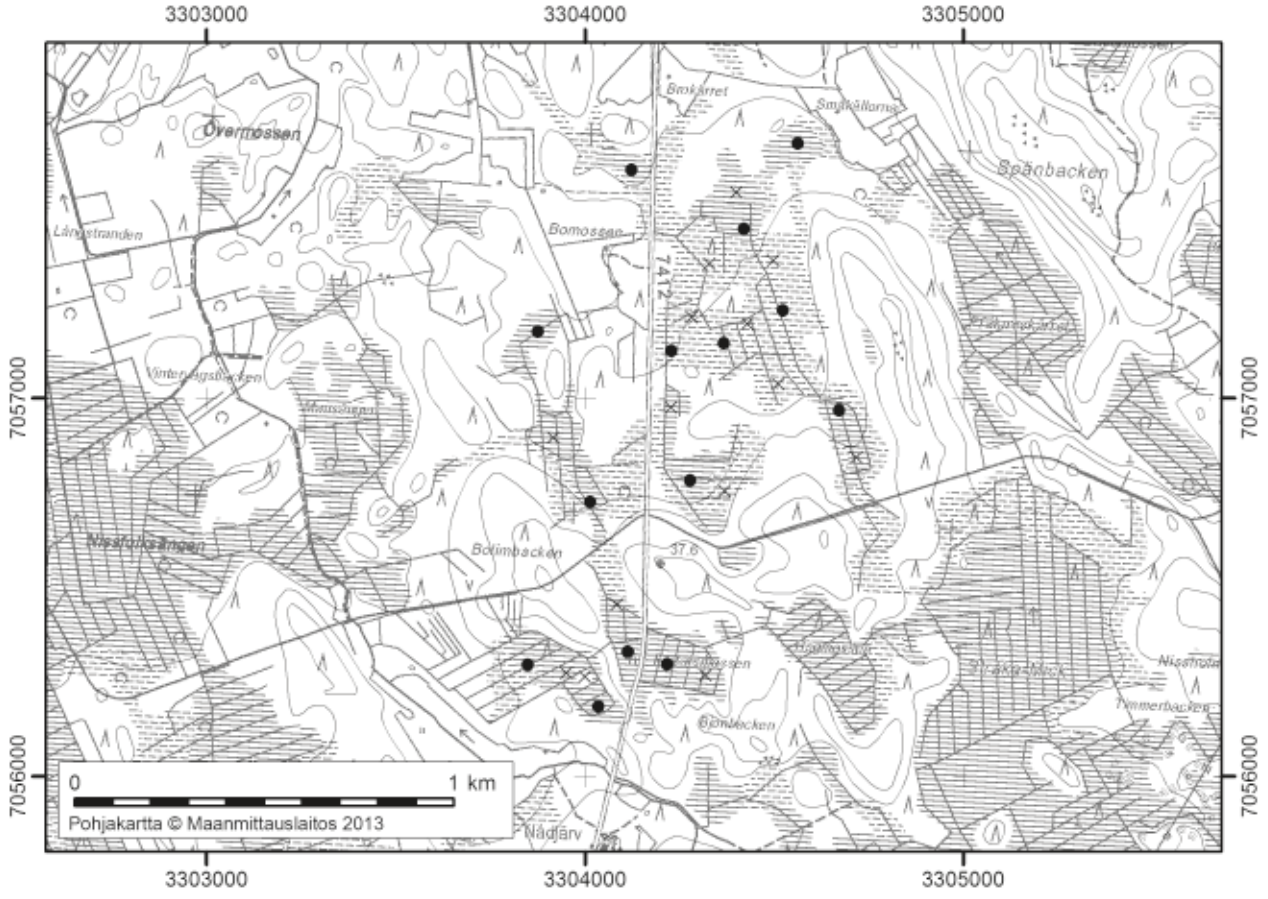

Kuva 102. Bomossenin tutkimus- ja syvyyspisteet.

Kuva 103. Puolukkaturvekangasta Bomossenilla. Kuva: Tuija Vähäkuopus, GTK.

TULOSTEN TARKASTELU

Suot ja turvekerrostumat

Pedersören maapinta-ala on 790 km^2. Peruskartoilta tehdyn soiden pinta-alamittausten (Virtanen ym. 2003) mukaan Pedersöressä geologisten, 20 ha ja sitä suurempien soiden kokonaispinta-ala on 12 022 ha, mikä on 15 % maa-alasta. Kaikkien soiden ja soistumien pinta-ala on 18 360 ha (metsätieteellinen suoala), mikä on 23 % maa-alasta (Tomppo ym. 1998). Pedersöressä on paljon ojitettuja suoalueita, jotka on merkitty peruskartoilla mineraalimaaksi sekä ohutturpeisia soistumiksi merkittyjä alueita, joilla voi olla turvetta yli metrin. Toisaalta peruskartoilla suoksi merkityillä alueilla turvekerros voi paikoin jäädä hyvin ohueksi.

Pedersören suot kuuluvat suoyhdistymätyypiltään vietto- ja rahkakeitaiden alueeseen, jossa tyypilliset keidassuot ovat pinnan- ja pohjanmuodoltaan johonkin suuntaan viettäviä. Monilla soilla on kuitenkin selviä aapasoiden piirteitä. Suot sijaitsevat melko tasaisesti eri puolilla kuntaa. Vain rannikon läheisyydessä valtatie 8:n länsipuolella on vähemmän soita. Joitakin soita on myös lähellä merenrantaa. Suurin osa soista sijoittuu 20–50 m:n korkeuteen merenpinnasta. Tällä korkeudella useimmat suot ovat syntyneet 2000–4000 vuotta sitten. Kunnan kaakkoisosassa on muutama suo yli 60 m:n korkeudessa. Rannikon lähellä olevat soistumat ovat alle 10 m merenpinnan yläpuolella.

Pedersöressä tutkittujen 215 suon tiedot julkaistaan kolmena osaraporttina. Tässä viimeisessä osaraportissa on tiedot 75 suosta, jotka sijoittuvat kunnan keski- ja koillisosaan. Kaikki jäljempänä esitettävät tiedot koskevat näitä soita. Suurin tässä raportissa esitetty suoalue on 257 ha:n laajuinen Kärret (numero 153). Tutkittujen soiden keskikoko on 76 ha, mutta soiden koko vaihtelee paljon.

Tutkituilla soilla tehtiin kaikkiaan 4 309 suotyyppihavaintoa. Yleisimpiä varsinaisia suotyyppejä ovat erilaiset rämeet, joita on 43 % tutkitusta suopinta-alasta (suokohtaisesti pinta-aloihin painotettu keskiarvo). Rämetyypeistä yleisimpiä ovat rahkaräme, isovarpuräme ja tupasvilläräme. Rämeet ovat valtaosin muuttuma-asteella. Turvekankaita on 50 %. Turvekankaista yleisimpiä ovat puolukka- ja mustikkaturvekangas. Turvekankaiden runsaus merkitsee sitä, että monet suot ovat olleet jo pitkään ojitettuina, metsäkasvillisuus on vallannut tilaa alkuperäiseltä suokasvillisuudelta ja puuston kasvu on ollut voimakasta. Avosoita eli nevoja on 3 % ja korpia 2 % tutkitusta pinta-alasta. Lyhytkorsineva ja rahkaneva ovat useimmin esiintyviä nevatyyppejä. Turvepelloilla on 2 % tutkimus- ja syvyyspisteistä.

Ojikkoja on 4 % ja muuttumavaiheessa olevia 37 % tutkitusta suopinta-alasta. Ojittamattoman suon osuus on 7 %. Ojituksen vaikutuksen alaista suota on kaikkiaan 93 % tutkitusta suopinta-alasta. Kaikki tutkitut suot ovatkin joko kokonaan tai ainakin osittain ojitettuja. Useimmat suot ovat kasvillisuudeltaan melko karuja.

Useimmat tutkitut suot kuuluvat luonnontilaisuusluokkaan 0 tai 1, eli suot ovat kokonaan tai lähes kokonaan ojitettuja ja vesitalous on kokonaan muuttunut (liite 4). Luokkaan 2 kuuluvia soita on 2 kpl. Luokkaan 3 kuuluvia soita on vain 1 kpl (Passmossen nro 193).

Tutkitut suot kuuluvat lännessä Purmonjoen (nro 46), idempänä Ähtävänjoen (nro 47) ja kunnan itäreunassa Kruunupyynjoen (nro 48) vesistöalueisiin. Rannikolla muutama suo kuuluu Perämeren rannikkoalueen vesistöalueeseen (nro 84) (Ekholm 1993). Useimpien soiden kuivatusmahdollisuudet turvetuotannon tai metsänkasvatuksen kannalta ovat melko hyvät, mutta on myös soita, jotka rajoittuvat järveen tai jokeen.

Taulukossa 1 esitetään tutkittujen soiden turvemäärät pääturvelajin ja maatuneisuuden mukaan. Heikosti (H1–4) maatuneen rahkavaltaisen (S) pintaturpeen osuus on 31 % koko turvemäärästä. Yli 1,5 m syvällä alueella sen osuus on 36 %. Koko turvemäärästä 36 % on yli 1,5 m syvällä alueella.

Monille tutkituille soille on ominaista ohut turvekerros. Teoreettisesti yli 20 m merenpinnan yläpuolella sijaitseville soille olisi voinut kerrostua jopa yli 3 m paksuja turvekerrostumia. Monilla soilla turvekerros on suuressa osassa suoaluetta vain 0,1– 0,3 m paksu, ja se koostuu kohtalaisen hyvin maatuneesta sarapitoisesta tai valtaisesta turpeesta. Vanhasta ojituksesta johtuen turvekerros on huomattavasti tiivistynyt. Ennen ojitusta turvekerroksen paksuus on voinut olla näillä alueilla kaksinkertainen nykyiseen verrattuna. Ohut turvekerros johtuu tasaisesta topografiasta ja vettä läpäisevästä pohjamaalajista, joka on usein hieta, hiekka tai hiekkainen moreeni.

Tässä raportissa esitettyjen soiden keskisyvyys on vain 0,7 m, josta heikosti (H1–4) maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen osuus on 0,2 m. Keskisyvyyttä laskevat useat laaja-alaiset ja ohutturpeiset suot. Yli 1,5 m syvän alueen osuus tutkitusta suoalasta on 13 %. Tutkittujen soiden yli metrin syvyisten alueiden turvekerrostuman keskipaksuus on 1,6 m, yli 1,5 m syvien 2,0 m ja yli 2 m syvien alueiden 2,4 m. Suurin havaittu pistekohtainen turvepaksuus, 3,3 m, on Rötamossenilla (suo nro 208).

Taulukko 1. Pedersöressä (osaraportti 3) tutkittujen soiden turvemäärät eri syvyysalueilla.

Syvyysalue	Pinta-ala ha	Pintarahka (S) milj. suo-m^3 H1–3	H4	Muu turve S H5-10 C H1-10 milj. suo-m^3	Yhteensä milj. suo-m^3
Kokonaissuoala	6564	7,37	4,92	35,97	48,26
Yli 1 m syvä alue	1723	4,76	3,65	19,16	27,57
Yli 1,5 m syvä alue	882	3,44	2,85	11,16	17,45
Yli 2 m syvä alue	380	2,14	1,95	4,92	9,01

Tutkituissa soissa rahkavaltaisen turpeen osuus on 57 %, kun se Pohjanmaan tutkituissa soissa on keskimäärin 77 % (Virtanen ym. 2003). Saravaltaisten turpeiden osuus on 43 %. Tutkituille soille on tyypillistä ohuehko heikosti (H1–4) maatunut rahkavaltainen pintaturvekerros. Paksuturpeisilla soilla tämä kerros voi olla selvästi yli metrin paksuinen, kun taas ohutturpeisilla soilla se voi puuttua lähes kokonaan. Joillakin, usein ohutturpeisilla soilla tai alueilla turvekerros voi olla pinnasta asti saravaltaista. Turpeen lisätekijöistä puun jäännökset ovat yleisimpiä. Puun jäännöksiä sisältäviä turpeita on 36 % kokonaisturvemäärästä. Puun jäännökset sijoittuvat yleensä turvekerroksen pohjaosiin ja ohutturpeisille alueille, joita tutkituilla soilla on paljon. Tupasvillan jäännöksiä sisältäviä turpeita on 27 % ja varpujen jäännöksiä sisältäviä 7 % kokonaisturvemäärästä.

Suokohtaisesti turvemääriin painotettu turpeen keskimaatuneisuus on 5,3 (von Postin kymmenasteikko). Heikosti (H1–4) maatuneen rahkavaltaisen pintaturvekerroksen keskimaatuneisuus on 3,1 ja maatuneemman pohjaosan 6,1.

Turvekerroksessa olevan lahoamattoman puuaineksen eli liekojen määrä on suurimmilla tutkituilla soilla yleensä alhainen, mutta joillakin pienillä ja usein metsäisillä soilla liekoisuus on paikoin korkea. Korkea liekoisuus (yli 3 %) aiheuttaa lisäkustannuksia turvetuotannossa, varsinkin jos kyseessä on pientuotanto tai tilakohtainen palaturvetuotanto. Nykyisillä tuotantomenetelmillä liekoisuus ei kuitenkaan ole este tuotannon aloittamiselle.

Tutkittujen soiden yleisin pohjamaalaji on moreeni, jota esiintyy 55 %:ssa suoalasta (suokohtaisesti pinta-aloihin painotettu keskiarvo). Hiesu on pohjamaalajina 25 %:ssa suoalasta, hieta 11 %:ssa, hiekka 7 %:ssa ja savi 2 %:ssa. Sulfidipitoiset hiesut ovat paikoin yleisiä.

Liejua on havaittu 52 suon pohjalla. Liejukerrokset ovat yleensä alle metrin paksuisia, joskin paikoin laaja-alaisia. Tutkittujen soiden tutkimuspisteistä laskettu ja pinta-aloihin painotettu liejun esiintymisprosentti on 14,6. Liejuja on soiden pohjalla kaikkiaan noin 920 ha:n alueella. Lieju osoittaa suon syntyneen vesistön, yleensä lammen tai merenlahden umpeenkasvun seurauksena.

Laboratoriomääritysten tulokset

Laboratoriomäärityksiä varten otettiin 23 suosta 30 näytepisteeltä yhteensä 307 turvenäytettä. Turpeiden keskimääräinen tuhkapitoisuus on 2,7 % kuivapainosta. Turpeen vesipitoisuus riippuu mm. turvelajista, maatuneisuudesta sekä suon ojituksesta. Keskimääräinen vesipitoisuus on 91,3 % märkäpainosta.

Turpeen tiheydellä eli kuiva-aineen määrällä tarkoitetaan sitä, minkä verran luonnontilassa olevassa tilavuusyksikössä on kuiva-ainetta. Suhde ilmaistaan tavallisesti kilogrammoina suokuutiometriä kohti. Tutkituissa soissa on kuiva-ainetta keskimäärin 81,8 kg/suo-m^3. Suossa olevan turpeen kuiva-ainepitoisuuteen vaikuttaa ennen kaikkea vesipitoisuus sekä maatuneisuus ja turvelaji. Turpeen kuiva-ainemäärä on tärkein vaikuttaja suokuution energiasisältöä laskettaessa. Ojitetun suon pintaosan turpeen energiasisältö tilavuusyksikköä kohden on usein selvästi korkeampi ojittamattomaan suohon verrattuna.

Energiaturpeen yksi tärkeä soveltuvuuden mitta on sen tehollinen lämpöarvo, joka riippuu turvelajista, maatuneisuudesta, tuhkapitoisuudesta ja vesipitoisuudesta. Tutkittujen soiden turvemääriin painotettu keskimääräinen tehollinen lämpöarvo kuivalla turpeella on 19,7 MJ/kg. Vastaava arvo 50 %:n kosteudessa on 8,6 MJ/kg.

Turpeen keskimääräinen rikkipitoisuus on 0,22 % kuivapainosta. Energiaturpeen laatuohjeen (liite 3) mukaan turpeen eräänä velvoittavana luokitteluarvona on rikkipitoisuus, jonka todellinen arvo tulee ilmoittaa, mikäli se ylittää 0,50 %:n pitoisuuden. Turpeen rikkipitoisuus nousee yleensä jonkin verran suon pohjaturpeessa, ja varsinkin järviruoko turpeen lisätekijänä kohottaa arvoja. Muutamalla suolla rikkipitoisuudet ovat korkeita (196 Kalikärret, ja 203 Finnsjökärret).

Soiden soveltuvuus turvetuotantoon

Tutkituista soista 26 soveltuu turvelajin, maatuneisuuden ja turvemäärän perusteella turvetuotantoon (kuva 104, taulukko 2). Kahdeksan pintakerroksesta on ensin nostettavissa vaaleaa rahkaturvetta kasvutai ympäristöturpeeksi, minkä jälkeen loppuosa turpeesta soveltuu energiaturvetuotantoon. Neljän suon turve soveltuu kokonaisuudessaan parhaiten kasvutai ympäristöturpeeksi. Monet tuotantokelpoiset alueet ovat pienialaisia, alle 10 ha:n laajuisia. Taulukossa 2 lueteltujen soiden lisäksi on joillakin soilla pieniä, lähinnä tilakohtaiseen turvetuotantoon soveltuvia alueita, joista ei ole erikseen laskettu tuotantokelpoista turvemäärää. Turvetuotantoon (sekä kasvu- että energiaturve) soveltuvien alueiden yhteispinta-ala on 511 ha.

Kasvu- ja ympäristöturvetuotantoon soveltuu 12 suota, joiden tuotantokelpoinen pinta-ala on yhteensä 149 ha. Tuotantokelpoista, heikosti maatunutta rahkavaltaista pintaturvetta on 2,30 milj. suo-m^3. Turve soveltuu lähinnä vaalean kasvuturpeen tai kuivike- ja imeytysturpeen (ympäristöturve) raaka-aineeksi. Hyvälaatuista viljelyturvetuotantoon soveltuvaa aluetta ja turvetta on vähän.

Energiaturvetuotantoon soveltuvaa aluetta on 22 suolla, ja tuotantokelpoinen pinta-ala on 433 ha. 14 suolla on yhteensä 255 ha pelkästään energiaturvetuotantoon soveltuvaa aluetta. Muilla alueilla on hyödynnettävä ensin heikosti maatunut rahkavaltainen pintakerros kasvu- tai ympäristöturpeena tai tarvittaessa energiaturpeena. Tuotantokelpoisen energiaturpeen kokonaismäärä on 6,02 milj. suo-m^3, ja kuivan turpeen energiasisältö on 3,26 milj. MWh. Jyrsinturpeelle lasketussa tuotantokosteudessa (50 %) energiasisältö on 2,82 milj. MWh, jolloin yhden suokuution keskimääräinen energiasisältö on 0,47 MWh. Palaturpeen tuotantokosteuteen (35 %) laskettuna suokuution energiasisältö on noin 5,5 % korkeampi.

Koska energiaturpeen laatuvaatimukset ovat melko väljät, on kasvu- tai ympäristöturvetuotantoon suositeltuja pintaturvekerroksia mahdollista käyttää myös energiaturpeen raaka-aineeksi. Tällöin energiasisältö tilavuusyksikköä kohden jää kuitenkin melko alhaiseksi ja tuotantomuoto on jyrsinturvemenetelmä.

Soista, joista on otettu turvenäytteitä laboratoriomäärityksiä varten, ja jotka soveltuvat energiaturvetuotantoon, on määritetty Energiaturpeen laatuohjeen (2006) mukaisesti laatuluokat tuhkapitoisuudelle (A), teholliselle lämpöarvolle (Q) ja rikkipitoisuudelle (S) (liite 3). Oletuksena on ollut, että turpeen kosteus on 50 % (M50). Useimmat suot sijoittuvat tuhkapitoisuuden perusteella luokkiin A2.0 ja A4.0, tehollisen lämpöarvon perusteella luokkaan Q8 ja rikkipitoisuuden perusteella luokkiin S0.15 ja S0.20, joskin joillakin soilla on havaittu korkeita rikkipitoisuuksia.

Mikäli heikosti maatunutta rahkavaltaista pintaturvetta käytetään energiaturpeena, sen lämpöarvoluokka on usein Q6. Ilmoitetut laatuluokat ovat lähinnä suuntaa-antavia, ja ne ovat riippuvaisia mm. toimitetun turpeen kosteudesta ja mineraalimaan sekoittumisesta turpeeseen tuotantoprosessissa.

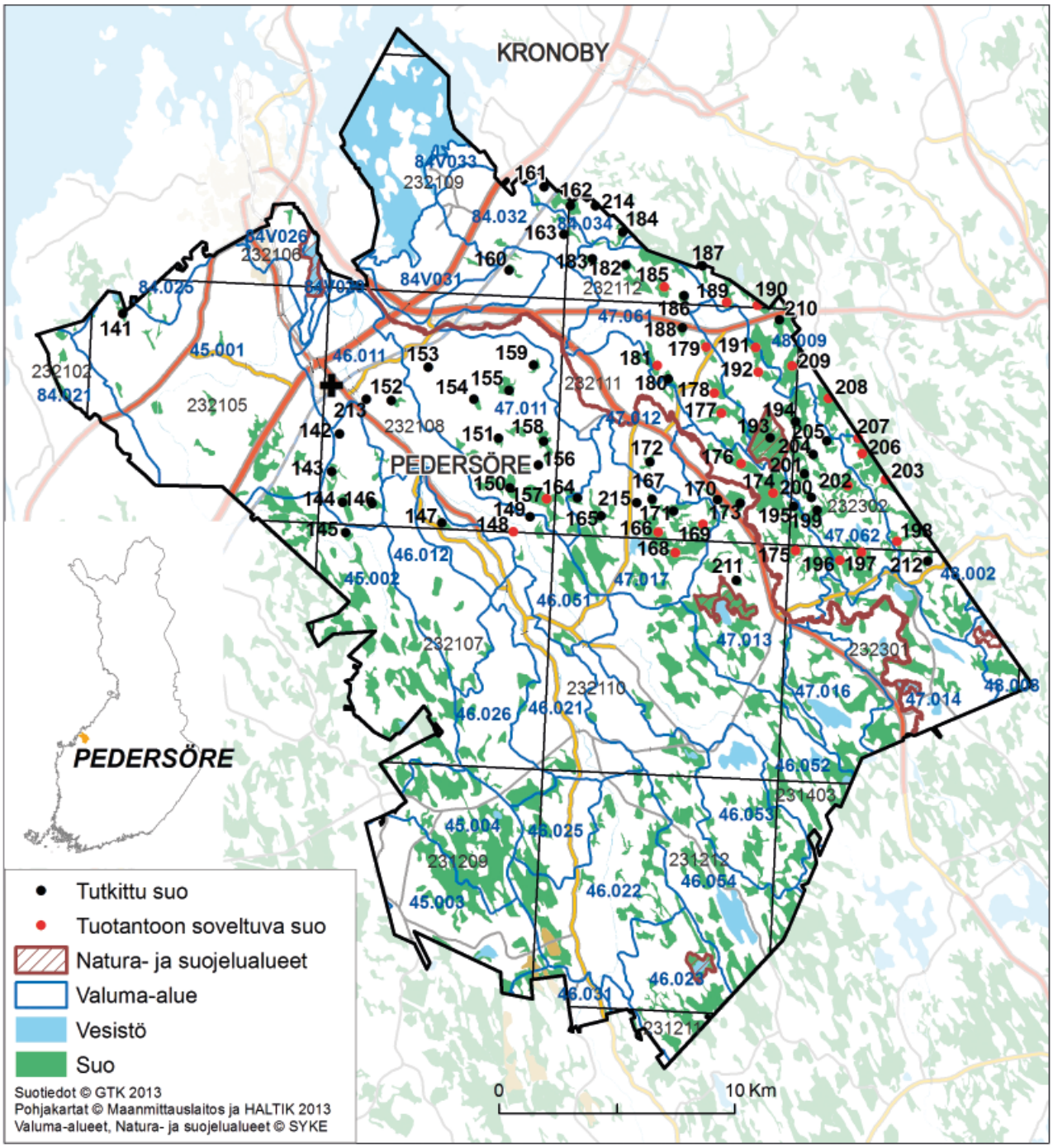

Kuva 104. Pedersören turvetutkimusraportin osan 3 turvetuotantoon soveltuvat suot on merkitty punaisilla pisteillä.

Taulukko 2. Pedersören turvetutkimusraportin osan 3 turvetuotantoon soveltuvat suot.

Nro	Suon nimi	Energiaturve			Kasvu- ja ympäristöturve	
		Tuotantokelp. pinta-ala ha	Tuotantokelp. turvemäärä milj. suo-m³	Energiasis. 50 %:n kosteudessa milj. MWh	Tuotantokelp. pinta-ala ha	Tuotantokelp. turvemäärä milj. suo-m³
148	Krokmossen-Storskrotten	5	0,03	0,02	5	0,05
157	Gåsmossen	10	0,12	0,05		
166	Stråka-Mick	7	0,11	0,05		
168	Alikärret	5	0,09	0,05		
169	Uttervatnet-Bergmossen	5	0,08	0,03		
174	Lövholmmossen	64	0,84	0,31	15	0,18
175	Brännbacken-Björkkärret	16	0,29	0,14		
176	Hemmossen	68	1,02	0,46		
177	Stormossen	10	0,13	0,07		
178	Kåtaryggmossen	5	0,04	0,01	5	0,04
179	Kyrkmossen	16	0,22	0,08		
181	Storbromossen				6	0,09
185	Bomossen	9	0,12	0,06		
189	Fjölkomossen	9	0,10	0,05	5	0,04
190	Polsträskmossen				19	0,32
191	Sävträskmossen				45	0,90
192	Träskmossen				8	0,12
196	Kallkärret	32	0,48	0,33		
197	Knipmossen	11	0,14	0,05	4	0,04
198	Rävaträskmossen	9	0,13	0,07		
202	Övre bastun	18	0,34	0,14		
203	Finnsjökärret	16	0,27	0,15		
206	Holmmossen	29	0,39	0,19	10	0,10
207	Trätosmossen	6	0,04	0,02	6	0,06
208	Rötamossen	29	0,55	0,24		
209	Storkärrmossen	54	0,50	0,26	21	0,36
	Yhteensä	**433**	**6,02**	**2,82**	**149**	**2,30**

Taulukko 3. Tutkittujen soiden atk-numero, luonnontilaisuusluokka, pinta-ala, heikosti maatuneen pintakerroksen paksuus, keskisyvyys, keskimaatuneisuus, kokonaisturvemäärä ja vesistöalueen numero.

Nro	Suon nimi	Atk-numero	Luonnontilaisuusluokka	Pinta-ala ha	Pintakerros H1-4S m	Keskisyvyys m	Keskimaatuneisuus	Turvemäärä milj. suo-m^3	Vesistöalueen numero
141	Kvarnmossen	32317	1	131	0,2	0,5	3,6	0,64	45.001
142	Långmossen	32318	0	105	0,9	0,3	2,8	0,27	46.013
143	Stormyran	32319	1	84	0,2	0,5	5,0	0,40	46.013,45.001
144	Stormossen	32320	1	56	0,1	0,7	4,5	0,41	46.013
145	Lövmyran	32321	0	28	0,2	0,6	4,9	0,16	45.002
146	Hästholmen	32322	0	31	0,4	0,7	4,5	0,23	45.002
147	Slätbacken	32323	0	37	0,0	0,3	5,9	0,12	46.011
148	Krokmossen-Storskrotten	32324	0	33	0,2	0,7	5,4	0,22	46.051
149	Stormyran	32325	0	118	0,1	0,3	6,1	0,41	46.051
150	Fämossen	32326	0	105	0,0	0,6	5,3	0,60	47.011
151	Kisksjön	32327	0	49	0,1	0,4	6,0	0,21	47.011
152	Stormossen	32328	0	64	0,2	0,4	3,8	0,23	46.011
153	Kärret	32329	0	257	0,0	0,2	5,0	0,45	47.011
154	Stormossen	32330	0	64	0,1	0,3	5,3	0,21	47.011
155	Tallmossen	32331	0	78	0,1	0,5	5,4	0,38	47.011
156	Orsmossen	32332	0	95	0,0	0,5	6,9	0,46	47.011
157	Gåsmossen	32333	0	151	0,1	0,6	5,1	0,90	47.011
158	Stormossen	3598	1	79	0,2	0,6	5,0	0,45	47.011
159	Hökmossen	32334	0	37	0,2	0,7	6,1	0,25	47.011
160	Rysslan	32335	0	122	0,0	0,3	7,0	0,40	47.011
161	Finnskogmossen	32336	0	204	0,0	0,3	6,3	0,52	84.034
162	Skrottmossen	32337	0	106	0,2	0,6	5,4	0,62	84.034
163	Källmossen	32338	0	169	0,0	0,4	6,8	0,67	84.032
164	Silandsmossen	32339	0	144	0,1	0,4	5,5	0,53	47.011, 47.017
165	Nissfolksänget	32340	0	87	0,0	0,6	5,9	0,49	47.017
166	Stråka-Mick	32341	1	93	0,2	0,8	5,2	0,73	47.017
167	Fräkneskärret	32342	0	17	0,0	0,5	8,0	0,08	47.017
168	Alikärret	32343	0	106	0,1	0,9	6,8	0,91	47.017, 47.013
169	Uttervattnet-Bergmossen	32344	2 (1)	61	0,4	1,0	5,1	0,58	47.013
170	Nystmossen	32345	0	28	0,0	0,4	7,3	0,12	47.013
171	Nissholmen	32346	1 (4)	93	0,1	0,8	4,9	0,77	47.017
172	Linjärv	32347	0	33	0,0	0,5	6,9	0,16	47.012
173	Gåsmossen	32348	0	69	0,1	0,6	5,2	0,41	47.013
174	Lövholmsmossen	32349	1 (0)	175	0,4	1,2	4,9	2,07	47.013
175	Brännbackmossen-Björnkarret	32350	1	142	0,2	1,0	5,3	1,46	47.013, 47.062
176	Hemmossen	32351	0	136	0,1	1,4	4,7	1,89	47.013
177	Stormossen	32352	0	107	0,2	1,2	4,8	1,26	47.061
178	Kåtaryggmossen	32353	0	67	0,2	0,9	4,5	0,57	47.061, 47.062
179	Kyrkmossen	32354	0	36	0,2	1,2	5,1	0,43	47.061
180	Fukullmossen	32355	0	39	0,3	0,7	4,6	0,28	47.061
181	Storbromossen	32356	0	91	0,2	0,8	5,3	0,75	47.061
182	Midsommarbetet	32357	0	134	0,1	0,4	6,1	0,58	47.061
183	Kytolandet	32358	0	95	0,1	0,6	6,1	0,54	47.061

184	Stora Rämelandet-Simmossen	32359	0	57	0,2	0,6	5,0	0,32	84.034
185	Bomossen	32360	0	97	0,0	0,7	5,6	0,65	47.061
186	Tallstruntmossen	32361	0	97	0,0	0,5	6,2	0,52	47.061
187	Höutjärv	32362	0	55	0,0	0,5	7,5	0,27	47.061
188	Bobackmossen	32363	0	24	0,3	0,9	4,6	0,21	47.061
189	Fjölkomossen	32364	1	56	0,3	1,1	4,7	0,61	47.061
190	Pölsträskmossen	32365	1	108	0,4	1,0	4,7	1,11	48.009
191	Sävträskmossen	3596	2	121	0,9	1,5	4,1	1,79	48.009
192	Träskmossen	32366	0	66	0,3	0,7	4,3	0,45	47.062
193	Passmossen	3597	3	245	0,7	1,6	4,0	3,97	47.062
194	Frödholmen	32367	0	88	0,0	0,6	5,4	0,54	47.062
195	Dövlisbacken	32368	1	32	0,2	0,6	5,3	0,20	47.013
196	Kallkärret	32369	1	99	0,2	1,2	5,4	1,22	47.013, 47.062
197	Knipmossen	32370	1	87	0,2	1,0	5,5	0,85	47.062
198	Rävaträskmossen	32371	0	78	0,1	1,1	6,7	0,87	47.062, 48.002
199	Kallkärret	32373	1	73	0,1	0,6	5,9	0,45	47.062
200	Svegamossen	32374	0	38	0,1	0,4	6,0	0,14	47.062
201	Skrattlas	32375	0	53	0,0	0,4	6,8	0,19	47.062
202	Övre Bastun-Rodningarna	32376	0	118	0,2	1,0	6,0	1,18	47.062
203	Finnsjökärret	32377	0 (1)	51	0,0	1,4	6,7	0,69	48.002
204	Tallbacken	32378	0	54	0,1	0,4	6,5	0,23	47.062
205	Bastukärret	32379	0	39	0,1	0,9	6,3	0,34	47.062
206	Holmmossen	32380	1 (0)	204	0,2	1,0	5,8	2,07	48.002
207	Trätosmossen	32381	0	47	0,2	1,2	6,3	0,54	48.009
208	Rötamossen	32382	0	92	0,2	1,2	4,7	1,06	48.009
209	Storkärrmossen	32383	1	163	0,4	1,2	4,8	1,93	48.009, 47.062
210	Dödmansträsket	32384	1	106	0,1	0,6	6,1	0,68	48.009
211	Vokilmossen	32385	0	34	0,2	0,9	6,0	0,30	47.013
212	Alidavan	32273	0	41	0,1	0,9	6,2	0,39	48.002
213	Rakholmen	32686	0	30	0,1	0,2	5,3	0,05	46.011
214	Källmossen-Alifällan	32423	0	100	0,0	0,4	6,5	0,38	84.034
215	Bomossen	32429	0	57	0,1	0,4	6,0	0,24	47.017
	Yhteensä/keskimäärin			**6564**	**0,2**	**0,7**	**5,3**	**48,26**	

Soidensuojelu

Tutkituista soista kuuluu luonnontilaisuusluokkaan 3 Passmossen (193), joka on suurimmaksi osaksi suojeltu. Luonnontilaisuusluokkaan 2 kuuluu 2 suota.

Useat suot rajoittuvat Ähtävänjokeen, joka on suureksi osaksi suojelun piirissä. Jotkut suot rajoittuvat jokeen tai niiden alueella on lampi tai pieni järvi. Tämä rajoittaa tai estää näiden soiden käytön turvetuotantoon.

YHTEENVETO KAIKISTA PEDERSÖREN ALUEELLA TUTKITUISTA SOISTA

Pedersören alueella on tutkittu kaikkiaan 215 erillistä suoaluetta yhteispinta-alaltaan 18 679 ha (kuva 105). Kaikki kunnan alueella sijaitsevat yhtenäiset yli 20 ha:n laajuiset geologiset suoalueet on tutkittu. Listaus tutkituista soista on liitteessä 1. Tutkittujen soiden eri syvyysalueiden pinta-ala ja turvemäärä ovat taulukossa 4. Suot ovat varsinkin rannikon läheisyydessä yleensä ohutturpeisia. Soiden keskisyvyys on vain 0,9 m, josta heikosti maatuneen (H1-4) rahkavaltaisen pintaturvekerroksen osuus on 0,2 m. Suurin havaittu turvepaksuus, 5,1 m, on Saarinevalla (suo nro 41).

Taulukko 4. Kaikkien Pedersören alueella tutkittujen soiden turvemäärät eri syvyysalueilla.

Syvyysalue	Pinta-ala ha	Pintarahka (S) milj. suo-m^3 H1–3	H4	Muu turve S H5-10 C H1-10 milj. suo-m^3	Yhteensä milj. suo-m^3
Kokonaissuoala	18679	25,23	18,95	115,90	160,08
Yli 1 m syvä alue	5914	17,80	13,98	70,09	101,87
Yli 1,5 m syvä alue	3459	13,85	11,41	47,32	72,58
Yli 2 m syvä alue	1742	9,43	8,39	25,60	43,42

Valtaosa soista on kokonaan ojitettuja. Täysin reunoja myöten ojittamattomia soita ei ole. Tutkittujen soiden ojitusprosentti on 89 (havaintopisteiden suokohtaisesti pinta-alaan painotettu keskiarvo). Yleisimmät suotyypit ovat rämeet, joita on 51 %, avosoita on 4 % ja korpia vain 2 %. Muita suotyyppejä, lähinnä turvekankaita, on 43 %.

Turvekerrostumien keskimaatuneisuus von Postin kymmenasteikolla on 5,2. Heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen keskimaatuneisuus on 3,1 ja hyvin maatuneen pohjakerroksen 6,0. Tutkittujen soiden turpeista on rahkavaltaisia 65 % ja saravaltaisia 35 %. Ruskosammalvaltaisia turpeita on hyvin vähän. Turpeen lisätekijöistä ovat tupasvillan jäännökset yleisimpiä. Tupasvillapitoisia turpeita on 30 %, puun jäännöksiä lisätekijänä sisältäviä turpeita on 30 % ja varpujen jäännöksiä sisältäviä 8 % kokonaisturvemäärästä.

Pedersören soiden keskimääräinen turpeen tuhkapitoisuus on 2,9 %, kuiva-ainemäärä 84 kg/suo-m^3 ja kuivan turpeen tehollinen lämpöarvo 20,0 MJ/kg. Rikkipitoisuus on keskimäärin 0,22 % turpeen kuivapainosta.

Pedersöressä on hyvin vähän turvetuotannossa olevia soita. Tutkituista soista 99 soveltuu turvetuotantoon. Tuotantokelpoisen alueen kokonaispinta-ala on 2175 ha. Tuotantokelpoista energiaturvetta on 30,47 milj. suo-m^3 ja kasvu- ja ympäristöturvetta 8,11 milj. suo-m^3. Kasvu- ja ympäristöturvetta voidaan tarvittaessa käyttää myös energiaturpeena.

Pedersören alueella on 5 osittain tai kokonaan suojeltua suota, Pallbäckholmen (86), Storangmossen (113), Angjärvmossen (116), Smedjemossen (120) ja Passmossen (193). Luonnontilaisuusluokkaan 2 kuuluvia soita on 16 kpl, luokkaan 3 kuuluvia 4 kpl ja luokkaan 4 kuuluvia 2 kpl. Luonnontilaisuusluokkaan 5 kuuluvia soita ei ole yhtään kappaletta. Luonnontilaisuusluokkaan 0 ja 1 kuuluvia soita on yhteensä 193 kpl.

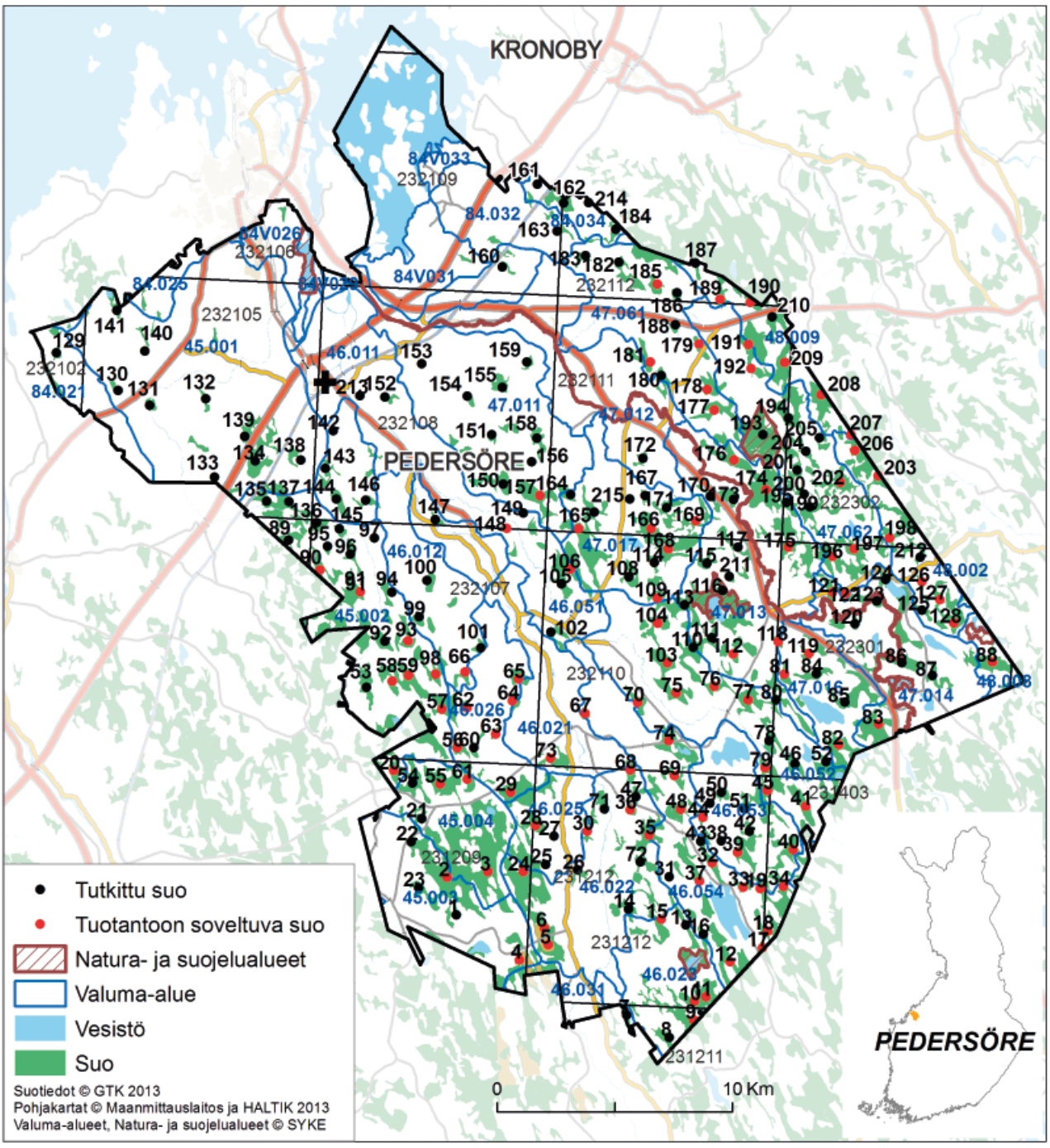

Kuva 105. Pedersören alueella tutkitut suot. Turvetuotantoon soveltuvat suot on merkitty punaisella.

SAMMANDRAG OM UNDERSÖKTA MYRAR I PEDERSÖRE

Geologiska forskningscentralen har i Pedersöre utfört torvundersökningar på 215 myrar med en sammanlagd areal på 18 679 ha (fig. 105). I praktiken har alla sådana geologiska myrar undersökts, som till sin storlek är över 20 ha. De undersökta myrarna är listade i bilaga 1. Myrarnas totalareal, arealer på olika djup och deras torvmängd ges i tabell 5.

Myrarna har i synnerhet nära kusten tunna torvlager. Myrarnas medeldjup är bara 0,9 m, varav det svagt humifierade vitmossadominerade ytlagrets andel är 0,2 m. Största uppmättad torvtjocklek, 5,1 m, finns på Saarineva (41).

Tabell 5. De undersökta myrarnas torvmängd på olika djupareales.

Djupareal	Areal ha	Svagt humifierad vitmossa (S) milj. myr-m^3		Annan torv S H5-10 C H1–10 milj. myr-m^3	Summa milj. myr-m^3
		H1–3	H4		
Totalareal	18679	25,23	18,95	115,90	160,08
Över 1 m djup	5914	17,80	13,98	70,09	101,87
Över 1,5 m djup	3459	13,85	11,41	47,32	72,58
Över 2 m djup	1742	9,43	8,39	25,60	43,42

Största delen av myrarealen, 89 %, är utdikad. Myrar i helt naturligt tillstånd finns inte. Av myrarna är 85 % i utdikat stadium. De vanligaste myrtyperna är olika tallmyrar, som utgör 51 % av alla myrtyper. Öppna myrar utgör 8 % och grankärr bara 4 %. Andra myrtyper, närmast torvmoar, utgör 43 %.

Torvavlagringarnas medelhumifiering är 5,2 på von Posts 10-gradiga skala, den svagt humifierade vitmossens 3,1 och den höghumifierade (H5–10) torvens 6,0.

Av den undersökta torven är 65 % vitmossadominerad och resten, 35 %, starrdominerad. Brunmossatorv finns ytterst lite. Torv som innehåller rester av tuvdun påträffas i 30 % av torvmängden. Torv som innehåller trädrester uppgår till 30 % och risrester 8 % av torvmängden.

Myrarnas askhalt är i medeltal 2,9 % av torrvikten, torrdensiteten 84 kg/myr-m^3, den torra torvens effektiva värmevärde är i medeltal 20,03 MJ/kg och svavelhalten i medeltal 0,22 % av torrvikten.

Ytterst få myrar i Pedersöre är i torvproduktion. Av de undersökta myrarna lämpar sig 99 för torvproduktion. Den sammanlagda ytan av de användbara områdena är 2175 ha. Där finns 30,47 milj. myr-m^3 energitorv och 8,11 milj. myr-m^3 växt- och miljötorv, som kan används också som energitorv.

Av de undersökta myrarna hör Pallbäckholmen (86), Storangmossen (113), Angjärvmossen (116), Smedjemossen (120) ja Passmossen (193). till det riksomfattande myrskyddsprogrammet.

KIITOKSET

Pedersören turvetutkimusten maastotöihin osallistuivat vuosina 2006–2008 geologi Samu Valpola ja kausiapulaiset Asta Harju, Tuukka Mäki-Torkko (2006), Janne Kivilompolo (2007) ja Maaret Kukkonen (2008) sekä tutkimustyöntekijät Jouko Pöytälaakso (2006-2008), Joni Palola (2007), Matias Leppisaari (2007), Dan Saarenpää (2007), Panu Breilin (2007), Sven Larsson (2007), Harri Karjalainen (2006), Jakub Bazia (2006) ja Niklas Sundström (2006). Laboratorionäytteet analysoitiin Labtium Oy:n Kuopion laboratoriossa. Suokarttojen digitoinnista on vastannut tutkimusavustaja Heikki Kujala, pistekartat on laatinut tutkija Onerva Valo ja indeksikartat on laatinut geologi Tuija Vähäkuopus. Raportin on tarkastanut geologi Heikki Meriluoto ja taittanut Anne Räisänen/Kopijyvä Oy. Tekijä esittää parhaat kiitoksensa kaikille raportin eri vaiheisiin osallistuneille.

KIRJALLISUUTTA

Ekholm, M. 1993. Suomen vesistöalueet. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja. Sarja A 126. 163 s.

Energiaturpeen laatuohje 2006. Polttoaineluokitus ja laadunmääritys, näytteenotto ja ominaisuuksien määritys. Nordic Innovation Centre 2006. Nordtest, NT ENVIR 009. Method. 23 s.

Hänninen, P., Toivonen, T. & Grundström, A. 1983. Turvetutkimustietojen laskentamenetelmät. Geologinen tutkimuslaitos, maaperäosasto, raportti P 13.4/83/131. 30 s.

Kansallinen suo- ja turvemaastrategiatyöryhmä 2012. Valtioneuvoston soiden ja turvemaiden kestävää ja vastuullista käyttöä ja suojelua koskevan periaatepäätöksen (30.8.2012) taustaraportti: Ehdotus soiden ja turvemaiden kestävän ja vastuullisen käytön ja suojelun kansalliseksi strategiaksi. Työryhmämuistio, MMM 2011:1. 157 s. [Viitattu 10.5.2013] Saatavissa: http://www.mmm.fi/attachments/ymparisto/suojaturvemaat/6B0jteT7Q/suoperiaatepaatos,_taustaraportti__syyskuu_2012_.pdf, 18 liitettä. [Viitattu 10.5.2013] Saatavissa: http://www.mmm.fi/attachments/ymparisto/suojaturvemaat/6B0jyBDi0/suoperiaatepaatoksen_taustaraportti_liitteet_syyskuu_2012.pdf

Kauppapuutarhaliitto ry, Turveteollisuusliitto ry & Viherympäristöliitto ry 2009. Kasvuturpeen ja turvepohjaisten kasvualustojen laatuohje. 12 s.

Lappalainen, E., Stén, C-G. & Häikiö, J. 1984. Turvetutkimusten maasto-opas. Geologian tutkimuskeskus, Opas N:o 12. 62 s.

Maa- ja metsätalousministeriö 1981. Valtakunnallinen soidensuojelun perusohjelma. 164 s. ja 1 liite.

Mäkilä, M. 1994. Suon energiasisällön laskeminen turpeen ominaisuuksien avulla. Geologian tutkimuskeskus, Tutkimusraportti 121. 84 s.

Suomen säädöskokoelma N:o 45-47. 1994. Maa- ja metsätalousministeriön päätös eräistä lannoitevalmisteista N:o 46. 164–174.

Toivonen, T. 1997. Heikosti maatuneen rahkaturpeen laatuluokitus. Geologian tutkimuskeskus, Turvetutkimusraportti 308. 38 s.

Toivonen, T. & Valo, O. 2011. Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat, Osa 1. Geologian tutkimuskeskus. Turvetutkimusraportti 420. 137 s.

Toivonen, T. & Valo, O. 2012. Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat, Osa 2. Geologian tutkimuskeskus. Turvetutkimusraportti 428. 123 s.

Tomppo, E., Katila, M., Moilanen, J., Mäkelä, H. & Peräsaari, J. 1998. Kunnittaiset metsävaratiedot 1990-94. Folia Forestalia 4B/1998, 619–839.

Turveteollisuusliitto 2002. Turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointi. – Ohjeita turvetuotannon luonto- ja naapuruussuhdevaikutusten arvioimiseksi. 66 s.

Valtioneuvosto 2012. Valtioneuvoston periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta. 19 s. [Viitattu 10.5.2013] Saatavissa: http://www.mmm.fi/attachments/ymparisto/suojaturvemaat/6AK6or04E/MMM-119690-v5-suostrategia_valtioneuvoston_periaatepaatos_v4_2.pdf

Virtanen, K., Hänninen, P., Kallinen R.-L., Vartiainen, S., Herranen, T. & Jokisaari, R. 2003. Suomen turvevarat 2000. Geologian tutkimuskeskus, Tutkimusraportti 156. 101 s.

Väyrynen, T., Aaltonen, R., Haavikko, H., Juntunen, M., Kalliokoski, K., Niskala, A-L. & Tukiainen, O. 2008. Turvetuotannon ympäristönsuojeluopas. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus. 87 s.

PEDERSÖRESSÄ TUTKITUT SUOT									LIITE 1 (1/2)
Nro	Suon nimi	Atk-numero	Pinta-ala ha	Raportti nro	Nro	Suon nimi	Atk-numero	Pinta-ala ha	Raportti nro
1	Kasackmossen	32200	60	1	54	Storträsket	32241	139	1
2	Gammelholmsmossen	32201	506	1	55	Lampmossen	32242	169	1
3	Larvomossen	32202	446	1	56	Fingervantmossen	32243	68	1
4	Kauhajärvmossen	3801	187	1	57	Stormossen	32244	100	1
5	Storbackmossen	3810	109	1	58	Vibergsmyran	32245	85	1
6	Långnabbmossen	3885	79	1	59	Kalimossen	32246	96	1
7	Hirvijarvi	32203	25	1	60	Hömossen	32247	20	1
8	Hundbackmossen	32204	54	1	61	Tagelstarrmossen	32248	111	1
9	Halmespakanneva	32205	122	1	62	Fagerbackmossen	32249	49	1
10	Granbacken	32206	54	1	63	Källmossen	32250	28	1
11	Sarimossen	3793	80	1	64	Karrsvedmossen	32251	41	1
12	Rutmossen	32207	268	1	65	Storängsmossen	32252	44	1
13	Kalimossen	32208	123	1	66	Karikmossen	32253	64	1
14	Timmermyran	32209	53	1	67	Hemmossen	32254	27	1
15	Kärrändmossen	32210	137	1	68	Pungmossen	32255	54	1
16	Mårtensmyran	32211	70	1	69	Stormyran	32256	77	1
17	Kokkoneva	32212	28	1	70	Norramossen	32257	51	1
18	Stormossen	32213	43	1	71	Amossen	32258	64	2
19	Långbackkärret	32214	67	1	72	Eldmyran	32259	86	2
20	Stormyran	32215	58	1	73	Vargkarrsmossen	32260	95	2
21	Långkärret	32216	98	1	74	Mossavattenmossen	32261	124	2
22	Råholmsmyran	32217	33	1	75	Finnmossen	32262	95	2
23	Hansasholmsmossen	32218	43	1	76	Lillbastun	32263	51	2
24	Stormossen-Stormyran	3858	339	1	77	Kåtamossen	3833	76	2
25	Trångtågskyttan	32219	42	1	78	Rensholmen	32264	67	2
26	Sandnabbsjön	32220	39	1	79	Skjorsmossen	32265	66	2
27	Kornisjön	32221	20	1	80	Gasholmen	32266	106	2
28	Backgärdsmossen	32222	90	1	81	Lillmossen	32267	45	2
29	Västermossen	3813	198	1	82	Antmossen	32268	84	2
30	Storsilandsmyran	32223	29	1	83	Bjornmossen	32269	142	2
31	Brännan	32224	69	1	84	Backsangen	32270	63	2
32	Narsbackmossen	3796	44	1	85	Storfähusmossen	3836	107	2
33	Granqvist	32225	37	1	86	Pallbacksholmen	32271	57	2
34	Tranumyran	32226	73	1	87	Svartlampi	32272	57	2
35	Kåtamossen	3795	111	1	88	Fulismossen	3849	68	2
36	Lillkvistmyran	32227	68	1	89	Trollbergen	32274	160	2
37	Vistbackmossen	3790	122	1	90	Skammossen	32275	68	2
38	Höykjärv	32228	56	1	91	Ablanssjon	32276	107	2
39	Suddasmossen	3797	59	1	92	Angsmossen	32277	46	2
40	Pikkujärvenneva	32229	63	1	93	Kyrkotmossen	32278	93	2
41	Saarineva	3724	109	1	94	Stormyran	32279	127	2
42	Hemmsjön	32230	44	1	95	Sjunabbkarret	32280	32	2
43	Narsbackyttan	32231	43	1	96	Brandbackmyran	32281	76	2
44	Norrmossen	32232	29	1	97	Lammossen	32282	46	2
45	Skjorsmossen	32233	107	1	98	Pattmyran	32283	139	2
46	Puukkopohja	32234	49	1	99	Vitamossen	32284	68	2
47	Källbackkärret	32235	107	1	100	Nåpjärv	32285	37	2
48	Hembackmossen	32236	81	1	101	Kallgjutan	32286	25	2
49	Gransjön	32237	13	1	102	Brosnarsmyran	32287	55	2
50	Lillsjön	32238	16	1	103	Storstensmossen	32288	130	2
51	Kingelmossen	32239	28	1	104	Klockarsmossen	32289	125	2
52	Gäddsjömossen	3838	54	1	105	Nittmossen	32290	65	2
53	Stormyran	32240	88	1	106	Lassbackmyran	3854	170	2

LIITE 1 (2/2)

Nro	Suon nimi	Atk-numero	Pinta-ala ha	Raportti nro	Nro	Suon nimi	Atk-numero	Pinta-ala ha	Raportti nro
107	Stormyran	3834	294	2	161	Finnskogmossen	32336	204	3
108	Övre Nådjärv	32291	67	2	162	Skrottmossen	32337	106	3
109	Avelmossen	32292	115	2	163	Källmossen	32338	169	3
110	Torrmossen	32293	130	2	164	Silandsmossen	32339	144	3
111	Bergbacken	32294	78	2	165	Nissfolksänget	32340	87	3
112	Svartlampmossen	32295	106	2	166	Stråka-Mick	32341	93	3
113	Storangmossen	3832	159	2	167	Fräkneskärret	32342	17	3
114	Rämelandet	32296	18	2	168	Alikärret	32343	106	3
115	Rajkilmossen	32297	54	2	169	Uttervattnet-Bergmossen	32344	61	3
116	Angjärvmossen	3831	168	2	170	Nystmossen	32345	28	3
117	Mårtenskärret	32298	70	2	171	Nissholmen	32346	93	3
118	Stormossen	32299	20	2	172	Linjärv	32347	33	3
119	Lillmossen	32300	52	2	173	Gåsmossen	32348	69	3
120	Smedjemossen	32301	53	2	174	Lövholmsmossen	32349	175	3
121	Jöuskoskmossen	32302	39	2	175	Brännbackmossen	32350	142	3
122	Kiskmossen	32303	40	2	176	Hemmossen	32351	136	3
123	Lamakiskmossen	32304	23	2	177	Stormossen	32352	107	3
124	Kisksjön	32305	65	2	178	Kåtaryggmossen	32353	67	3
125	Mattilmossen	32306	38	2	179	Kyrkmossen	32354	36	3
126	Näverkärret	32307	32	2	180	Fukullmossen	32355	39	3
127	Pikjärvmossen	32308	61	2	181	Storbromossen	32356	91	3
128	Stormossen	3837	56	2	182	Midsommarbetet	32357	134	3
129	Skutträskmossen	32309	20	2	183	Kytolandet	32358	95	3
130	Skrammelmossen	32310	34	2	184	Stora Rämelandet-Simmossen	32359	57	3
131	Vannäsfjärden	32311	28	2	185	Bomossen	32360	97	3
132	Kassnäs	32312	27	2	186	Tallstruntmossen	32361	97	3
133	Stormossen	3602	222	2	187	Höutjärv	32362	55	3
134	Törvesmossen	32313	151	2	188	Bobackmossen	32363	24	3
135	Hermelinsmossen	3603	186	2	189	Fjölkomossen	32364	56	3
136	Mallängsmyran	32314	68	2	190	Pölsträskmossen	32365	108	3
137	Råmossen	3604	172	2	191	Sävträskmossen	3596	121	3
138	Stormossen	32315	96	2	192	Träskmossen	32366	66	3
139	Sandnäsmossen	3601	119	2	193	Passmossen	3597	245	3
140	Västermossen	32316	39	2	194	Frödholmen	32367	88	3
141	Kvarnmossen	32317	131	3	195	Dövlisbacken	32368	32	3
142	Långmossen	32318	105	3	196	Kallkärret	32369	99	3
143	Stormyran	32319	84	3	197	Knipmossen	32370	87	3
144	Stormossen	32320	56	3	198	Rävaträskmossen	32371	78	3
145	Lövmyran	32321	28	3	199	Kallkärret	32373	73	3
146	Hästholmen	32322	31	3	200	Svegamossen	32374	38	3
147	Slätbacken	32323	37	3	201	Skrattlas	32375	53	3
148	Krokmossen-Storskrotten	32324	33	3	202	Övre Bastun	32376	118	3
149	Stormyran	32325	118	3	203	Finnsjökärret	32377	51	3
150	Fämossen	32326	105	3	204	Tallbacken	32378	54	3
151	Kisksjön	32327	49	3	205	Bastukärret	32379	39	3
152	Stormossen	32328	64	3	206	Holmmossen	32380	204	3
153	Kärret	32329	257	3	207	Trätosmossen	32381	47	3
154	Stormossen	32330	64	3	208	Rötamossen	32382	92	3
155	Tallmossen	32331	78	3	209	Storkärrmossen	32383	163	3
156	Orsmossen	32332	95	3	210	Dödmansträsket	32384	106	3
157	Gåsmossen	32333	151	3	211	Vokilmossen	32385	34	3
158	Stormossen	3598	79	3	212	Alidavan	32273	41	3
159	Hökmossen	32334	37	3	213	Rakholmen	32686	30	3
160	Rysslan	32335	122	3	214	Källmossen-Alifällan	32423	100	3
					215	Bomossen	32429	57	3

LIITE 2(1)

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS

Turveprofiileissa ja listauksissa käytettävät suotyyppilyhenteet ovat seuraavat:

Letot

WAL	Warnstorfii-letto
CAL	Campylium-letto
SRIL	Scorpidium-rimpiletto
DRIL	Revolvens-rimpiletto
CRIL	Calliergon richardsonii-rimpiletto
KOL	Koivuletto
LUL	Luhtaletto
LASU	Lähdesuo

Nevat

LUN	Luhtaneva
RHSN	Ruohoinen saraneva
VSN	Varsinainen saraneva
ORIN	Oligotrofinen rimpineva
MRIN	Mesotrofinen rimpineva
OLKN	Oligotrofinen lyhytkortinen neva
MLKN	Minerotrofinen lyhytkortinen neva
OKN	Oligotrofinen kalvakkaneva
MKN	Mesotrofinen kalvakkaneva
SIN	Silmäkeneva
RN	Rahkaneva (vanh.)
KARN	Kanervarahkaneva
VARN	Variksenmarjarahkaneva
TURN	Tupasvillarahkaneva
MURN	Muurainrahkaneva
TIHP	Tihkupinnat
KUN	Kuljuneva

Muuttumat

SOTK	Soistuva turvekangaas
KSMU	Karhunsammalmuuttuma
RHTK	Ruohoturvekangas
MTK	Mustikkaturvekangas
PTK	Puolukkaturvekangas
VATK	Varputurvekangas
JATK	Jäkäläturvekangas
KH	Kytöheitto
PE	Pelto (turvepohjainen)
TA	Tuotantoalue
YHJA	Yhdyskuntajätealue

Rämeet

RHSR	Ruohoinen sararäme
VSR	Varsinainen sararäme
LKNR	Lyhytkorsinevaräme
TR	Tupasvillaräme
PSR	Pallosararäme
KR	Korpiräme
KGR	Kangasräme
IR	Isovarpuinen räme
VKR	Vaivaiskoivuräme
RR	Rahkaräme (vanh.)
KARR	Kanervarahkaräme
VARR	Variksenmarjarahkaräme
TURR	Tupasvillarahkaräme
MURR	Muurainrahkaräme
KER	Keidasräme
KANR	Kalvakkanevaräme
RINR	Rimpinevaräme
LR	Lettoräme

Korvet

VK	Varsinainen korpi (vanh.)
VLK	Varsinainen lettokorpi
KOLK	Koivulettokorpi
LHK	Lehtokorpi
RHK	Ruoho- ja heinäkorpi
KGK	Kangaskorpi
VTEK	Varsinainen tervaleppäkorpi
RTEK	Ruohoinen tervaleppäkorpi
MSK	Mustikkakorpi
MRK	Muurainkorpi
MKK	Metsäkortekorpi
KUK	Kurjenpolvikorpi
SAK	Saniaiskorpi
NK	Nevakorpi
PAVI	Pajuviita
RAK	Rääseikkö

Ojitusaste

LU	Luonnontilainen
OJ	Ojikko
MU	Muuttuma
TK	Turvekangas
UK	Uusiokäyttö

LIITE 2(2)

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS

Turveprofiileissa ja listauksissa käytettävät turvelaji-, lisätekijä-, välikerros-, saostuma- ja pohjamaalajilyhenteet ovat seuraavat:

Turvelajit

		Väri turveprofiilissa
A	*Acutifolia*-ryhmän rahkasammal	Tumman harmaa
P	*Palustria*-ryhmän rahkasammal	Tumman harmaa
Q	*Cuspidata*-ryhmän rahkasammal	Tumman harmaa
S	rahkaturve (*Sphagnum*)	Vihreä
CS	sararahka- (*Carex-Sphagnum*)	Vihreä
BS	ruskosammalrahka- (*Bryales-Sphagnum*)	Vihreä
C	saraturve (*Carex*)	Oranssi
SC	rahkasara- (*Sphagnum-Carex*)	Oranssi
BC	ruskosammalsara- (*Bryales-Carex*)	Oranssi
B	ruskosammalturve (*Bryales*)	Violetti
SB	rahkaruskosammal- (*Sphagnum-Bryales*)	Violetti
CB	sararuskosammal- (*Carex-Bryales*)	Violetti

Turpeen lisätekijät

ER	tupasvilla (*Eriophorum*)
L	puuaines (*Lignidi*)
N	varpuaines (*Nanolignidi*)
EQ	korte (*Equisetum*)
PR	järviruoko (*Phragmites*)
SH	leväkkö (*Scheuchzeria*)
TR	tupasluikka (*Trichophorum*)
MN	raate (*Menyanthes*)
ML	siniheinä (*Molinia*)
SP	järvikaisla (*Scirpus*)

Pohjamaalajit

SA	savi
HS	hiesu
HT	hieta
HK	hiekka
SR	sora
MR	moreeni
KI	kivikko
LO	lohkareikko

Liejut

JAMU	järvimuta
HDLJ	hieno detrituslieju
KDLJ	karkea detrituslieju
SALJ	savilieju
HSLJ	hiesulieju
SFLJ	sulfidilieju

Kemialliset saostumat

SISS	rautakarbonaatti (sideriitti)
LISS	suomalmi (limoniitti)
RASS	keltamulta (rautaokra)
VISS	sinimaa (ferrofosfaatti, vivianiitti)
ALSS	aluna
DOSS	doppleriitti

Turpeen maatuneisuus kuvataan profiileissa seuraavasti:

Maatuneisuus

		Väri turveprofiilissa
H_{1-3}	Heikosti maatuneet pintaturpeet	Tumman vihreä
H_4	Väliturpeet	Keltainen
H_{5-6}	Kohtalaisen hyvin maatuneet turpeet	Punainen
H_{7-}	Hyvin maatuneet turpeet	Vaalean ruskea

LIITE 3

HEIKOSTI MAATUNEEN RAHKATURPEEN LAATULUOKITUS. GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS
Tapio Toivonen

Peruslähtökohta käyttökelpoiselle suolle:
Vähintään 5 ha:n laajuinen yhtenäinen alue. jossa on yli 0.6 m paksu pintakerros heikosti maatunutta rahkaturvetta. jonka keskimaatuneisuus on korkeintaan 3.0.

1-laatuluokka eli viljelyturve

Heikosti maatunutta (H1-3) turvetta. jossa on vähintään 90 % rahkasammalien jäännöksiä. Näistä yli 80 % täytyy kuulua *Acutifolia*-ryhmään. *Acutifolia*-turvetekijää on oltava koko turvemäärästä yli 72 %. Turveinventoinnissa heikosti maatunut rahkaturve jaetaan kolmeen ryhmään (A. Q. P). Lisätekijöinä saa paikallisesti olla tupasvillan. tupasluikan ja varpujen jäännöksiä. Tupasvillaturvetekijän määrä ei saisi ylittää 6 % eikä varputurvetekijän määrä 3 %. Muutamia ohuita maatuneempia rahkavaltaisia linssejä saa olla.

Laatuluokkaan 1 kuuluvaa turvetta on pääasiassa keidassuoalueen soissa. joiden vallitsevia suotyyppejä ovat rahkaneva. rahkaräme. keidasräme sekä näiden ojikko- ja muuttumamuodot. Mättäisyys on runsasta. Mikäli suolla on sarapitoisia alueita. on ne rajattava käyttökelpoisen alueen ulkopuolelle. Vaihtokapasiteettimäärityksissä näytteiden keskiarvon tulee olla yli 100 mek/100 g.

Mikäli turve koostuu lähes puhtaasta H1-3 maatuneesta *Acutifolia*-turvetekijästä. eikä siinä ole juuri lainkaan havaittavissa varpujen jäännöksiä. ja turvekerros on vähintään 1 m paksu. voidaan puhua EKSTRA-laatuluokan viljelyturpeesta. Tällaiset turvealueet ovat harvinaisia.

1-laatuluokkaan sijoittuva suo ja turve soveltuu viljelyturpeen. vaalean kasvuturpeen sekä kuivike- ja imeytysturpeen raaka-aineeksi.

2-laatuluokka

Heikosti maatunutta (H1–4) turvetta. jossa on vähintään 80 % rahkasammalien jäännöksiä. Keskimaatuneisuus on korkeintaan H4. Maatuneempia 10-50 cm paksuja rahkavaltaisia linssejä saa olla. Turvetekijöiden kokonaismäärästä tulee yli 50 % kuulua *Acutifolia*- tai *Palustria*-ryhmään. Lisätekijöiden kokonaismäärä ei saa ylittää 20 %. Tyypillisiä suotyyppejä. joiden alueella on 2-laatuluokan turvetta. ovat 1-laatuluokan kohdalla mainittujen suotyyppien lisäksi isovarpuräme. lyhytkorsinevaräme ja silmäkeneva sekä näiden ojikko- ja muuttumamuodot. Mättäisyys on yleensä runsasta. Tämä laatuluokka voidaan jakaa maatumisasteen perusteella kahteen alaluokkaan:

2a-laatuluokka
Maatumisaste on H1-3.

2b-laatuluokka
Maatumisaste on keskimäärin H4.

2-laatuluokkaan sijoittuva suo ja turve soveltuu osin vaalean kasvuturpeen (2a). osin tumman kasvuturpeen (2b) sekä kuivike- ja imeytysturpeen raaka-aineeksi.

3-laatuluokka

Tähän ryhmään kuuluu kaikki muu heikosti maatunut (H1–4) rahkavaltainen pintaturve. jossa on vähintään 80 % rahkasammalien jäännöksiä. Eli ryhmään kuuluu mm. lähes kaikki heikosti maatunut (H1–4). selvästi Cuspidata-valtainen rahkaturve. Tyypillisiä suotyyppejä. joiden alueella on 3-laatuluokan turvetta. ovat lyhytkorsineva. kalvakkaneva. lyhytkorsinevaräme ja tupasvillaräme sekä näiden ojikko- ja muuttumamuodot. Mättäisyys on ojittamattomalla alueella vähäistä. Tämä laatuluokka voidaan jakaa maatumisasteen perusteella kahteen alaluokkaan:

3a-laatuluokka
Maatumisaste on H1-3.

3b-laatuluokka
Maatumisaste on keskimäärin H4.

Määrittelemätön rahkaturve sijoittuu aina 3-luokkaan. Raja 1- ja 2-luokan välillä on helppo. Se on suoraan luettavissa lannoitelaissa. 2- ja 3-luokan välistä rajaa ei ole missään määritelty. mutta käytännössä paksun heikosti maatuneen. selvästi Cuspidata-valtaisen pintaturpeen omaavat suot ovat jääneet yleensä hyödyntämättä. Edellä kuvatun luokituksen lisäksi voidaan suot esimerkiksi kunta- tai kuntainliittokohtaisessa tarkastelussa asettaa heikosti maatuneen rahkavaltaisen pintakerroksen sisältämien turvetekijöiden osuuksien perusteella paremmuusjärjestykseen. jolloin on entistä helpompi valita kiinnostavimmat suot lähemmän tarkastelun kohteeksi.

LIITE 4(1)

Taulukko 5. Laatuluokat palaturpeelle.

	Päätaulukko		
	Alkuperä	Turve	
	Kauppanimike	Palaturve	
Velvoittavat	**Mitat** (mm)[a]		
	Muoto	Halkaisija (D) / pituus (L)	
	sylinteri 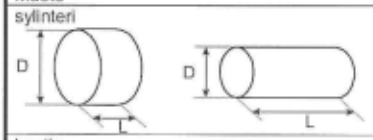	P40	≤ 40 mm ja L ≤ 5 x halkaisija
		P60	≤ 60 mm ja L ≤ 5 x halkaisija
		P80	≤ 80 mm ja L ≤ 5 x halkaisija
	kuutio	P30	$L_1 \leq 30$ mm, $L_2 \leq 40$ mm $L_3 \leq 200$ mm
	kaari (lainepalaturve) 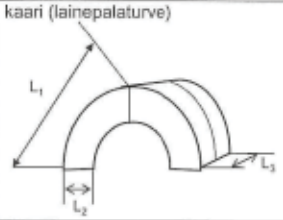	P70	$L_1 \leq 250$ mm, $L_2 \leq 70$ mm $L_3 \leq 250$ mm
	Ylisuuret kappaleet (% painosta), ylisuurien kappaleiden enimmäispaino yksittäisessä kuormassa		
	OP0.5	≤ 0,5 %	
	OP1.0	≤ 1,0 %	
	Ylisuuret kappaleet, yksittäisen kappaleen suurin mitta ja ulottuvuuksien summa (mm)		
	MD300	300 mm ja ulottuvuuksien summa 450 mm	
	MD500	500 mm ja ulottuvuuksien summa 700 mm	
	MD700	700 mm ja ulottuvuuksien summa 900 mm	
	Kosteus (p-% saapumistilassa)		
	M30	20 ≤ M ≤ 30 %	
	M38	25 ≤ M ≤ 38 %	
	M47	30 ≤ M ≤ 47 %	
	M55	40 ≤ M ≤ 55 %	
	Tuhka (p-% kuiva-aineesta)		
	A2.0	≤ 2,0 %	
	A4.0	≤ 4,0 %	
	A6.0	≤ 6,0 %	
	A8.0	≤ 8,0 %	
	A10.0	≤ 10 %	
	A10.0+	> 10,0 %, todellinen arvo ilmoitettava	
	Tehollinen lämpöarvo saapumistilassa (MJ/kg (= MWh/t))[b, c]		
	Q14.0	≥ 14,0 (≥ 3,9 MWh/t)	vastaa M30-kosteusarvoa
	Q12.0	≥ 12,0 (≥ 3,3 MWh/t)	vastaa M38-kosteusarvoa
	Q10.0	≥ 10,0 (≥ 2,8 MWh/t)	vastaa M47-kosteusarvoa
	Q8.0	≥ 8,0 (≥ 2,2 MWh/t)	vastaa M55-kosteusarvoa
	tai energiatiheys saapumistilassa (E) (MWh/irto-m^3)		
	E1.30	≥ 1,30 MWh/irto-m^3	vastaa M30-kosteusarvoa
	E1.15	≥ 1,15 MWh/irto-m^3	vastaa M38-kosteusarvoa
	E1.00	≥ 1,00 MWh/irto-m^3	vastaa M47-kosteusarvoa
	E0.80	≥ 0,80 MWh/irto-m^3	vastaa M55-kosteusarvoa
	Hienoaineksen määrä (p-%, < 20 mm P40–P80-luokissa ja < 5 mm P30-luokassa) tuotannon jälkeen		
	F5.0	≤ 5,0 %	
	F10.0	≤ 10,0 %	
	F15.0	≤ 15,0 %	
	F15.0+	> 15,0 %, todellinen arvo ilmoitettava	
	Rikki (p-% kuiva-aineesta)		
	S0.15	≤ 0,15 %	
	S0.20	≤ 0,20 %	
	S0.25	≤ 0,25 %	
	S0.30	≤ 0,30 %	
	S0.35	≤ 0,35 %	
	S0.40	≤ 0,40 %	
	S0.45	≤ 0,45 %	
	S0.50	≤ 0,50 %	
	S0.50+	> 0,50 %, todellinen arvo ilmoitettava	
Opastavat	**Typpi** (p-% kuiva-aineesta)		
	N1.0	≤ 1,0 %	
	N1.5	≤ 1,5 %	
	N2.0	≤ 2,0 %	
	N2.5	≤ 2,5 %	
	N3.0	≤ 3,0 %	
	N3.0+	> 3,0 %, todellinen arvo ilmoitettava	
	Irtotiheys saapumistilassa (kg/irto-m^3)		Suositeltavaa ilmoittaa, jos palaturvetta myydään tilavuuden mukaan jossain seuraavista laatuluokista: (BD280, BD300), enintään BD550.
	Kloori, Cl (p-% kuiva-aineesta)		Klooripitoisuus on suositeltavaa ilmoittaa jonain seuraavista laatuluokista: Cl 0.03, Cl 0.05 tai Cl 0.07, Cl 0.10 tai Cl 0.10+ (jos Cl > 0,10 %, todellinen arvo ilmoitettava).
	Tuhkan sulamiskäyttäytyminen (hapettava ilmakehä), muodonmuutoslämpötila (DT) °C		DT on suositeltavaa ilmoittaa, mikäli lämpötila on <1100 °C. HUOM: Kaikki mitatut lämpötilat ja käytetyt testausmenetelmät (ISO tai CEN) on suositeltavaa ilmoittaa.

[a] Lainepalaturpeen piirros esittää tuotantovaihetta. Toimituksessa turvepala katkeaa 2–4 osaan.

[b] Valitaan joko tehollinen lämpöarvo saapumistilassa tai energiatiheys.
[c] Tehollisen lämpöarvon (kuiva-aineesta) vähimmäisvaatimus ≥ 18 MJ/kg.

LIITE 4(2)

Taulukko 6. Laatuluokat jyrsinturpeelle.

	Päätaulukko		
	Alkuperä		Turve
	Kauppanimike		Jyrsinturve
Velvoittavat	**Ylisuuret kappaleet** [a]		
	Ylisuuret kappaleet (OP), paino (p-%), ylisuurien kappaleiden enimmäispaino yksittäisessä kuormassa		
	OP0.5	≤ 0,5 %	
	OP1.0	≤ 1,0 %	
	Ylisuuret kappaleet, yksittäisen kappaleen suurin mitta ja ulottuvuuksien summa (mm)		
	MD400	400 mm ja ulottuvuuksien summa 600 mm	
	MD750	750 mm ja ulottuvuuksien summa 1000 mm	
	MD1000	1000 mm ja ulottuvuuksien summa 1500 mm	
	Kosteus (p-% saapumistilassa) (liite E)		
	M45	40 ≤ M ≤ 45 %	yksittäisessä kuormassa enintään 50 %, vähintään 38 %
	M50	40 ≤ M ≤ 50 %	yksittäisessä kuormassa enintään 55 %, vähintään 38 %
	M55	45 ≤ M ≤ 55 %	yksittäisessä kuormassa enintään 60 %, vähintään 38 %
	M60	50 ≤ M ≤ 60 %	yksittäisessä kuormassa enintään 65 %, vähintään 38 %
	Tuhka (p-% kuiva-aineesta)		
	A2.0	≤ 2,0 %	
	A4.0	≤ 4,0 %	
	A6.0	≤ 6,0 %	
	A8.0	≤ 8,0 %	
	A10.0	≤ 10,0%	
	A10.0+	> 10,0 %, todellinen arvo ilmoitettava	
	Tehollinen lämpöarvo saapumistilassa (MJ/kg[b] = MWh/t)		
	Q10.0	≥ 10 MJ/kg (≥ 2,8 MWh/t)	vastaa M45-kosteusarvoa
	Q8.0	≥ 8 MJ/kg (≥ 2,2 MWh/t)	vastaa M50-kosteusarvoa
	Q6.0	≥ 6 MJ/kg (≥ 1,7 MWh/t)	vastaa M55-kosteusarvoa
	Q5.0	≥ 5 MJ/kg (≥ 1,4 MWh/t)	vastaa M60-kosteusarvoa
	Q5.0-	< 5,0 MJ/kg (< 1,4 MWh/t)	kosteuspitoisuus ≥ 60 p-%
	tai energiatiheys (E) (MWh/irto-m^3)[c]		
	E0.8	≥ 0,8 MWh/irto-m^3	vastaa M45-kosteusarvoa
	E0.7	≥ 0,7 MWh/irto-m^3	vastaa M50-kosteusarvoa
	E0.5	≥ 0,5 MWh/irto-m^3	vastaa M55-kosteusarvoa
	E0.4	≥ 0,4 MWh/irto-m^3	vastaa M60-kosteusarvoa
	Rikki (p-% kuiva-aineesta)		
	S0.15	≤ 0,15 %	
	S0.20	≤ 0,20 %	
	S0.25	≤ 0,25 %	
	S0.30	≤ 0,30 %	
	S0.35	≤ 0,35 %	
	S0.40	≤ 0,40 %	
	S0.45	≤ 0,45 %	
	S0.50	≤ 0,50 %	
	S0.50+	> 0,50 %, todellinen arvo ilmoitettava	
	Tuhkan sulamiskäyttäytyminen (hapettava ilmakehä), muodonmuutoslämpötila (DT) °C		
	DT on suositeltavaa ilmoittaa, jos lämpötila on <1100 °C. HUOM: Kaikki mitatut lämpötilat ja käytetyt testausmenetelmät (ISO tai CEN) on suositeltavaa ilmoittaa.		
Opastavat	**Typpi** (p-% kuiva-aineesta)		
	N1.0	≤ 1,0 %	
	N1.5	≤ 1,5 %	
	N2.0	≤ 2,0 %	
	N2.5	≤ 2,5 %	
	N3.0	≤ 3,0 %	
	N3.0+	> 3,0 %, todellinen arvo ilmoitettava	
	Kloori, Cl (p-% kuiva-aineesta)		Klooripitoisuus on suositeltavaa ilmoittaa jonain seuraavista laatuluokista: Cl 0.03, Cl 0.05 tai Cl 0.07, Cl 0.10 tai Cl 0.10+ (jos Cl > 0,10 %, todellinen arvo ilmoitettava).
	Irtotiheys saapumistilassa (kg/irto-m^3)		Suositeltavaa ilmoittaa, mikäli jyrsinturvetta myydään tilavuuden mukaan seuraavissa laatuluokissa: vähintään BD200, BD220, BD240, BD 350, enintään BD470.

[a] Mittojen numeeriset arvot viittaavat kappaleisiin, jotka läpäisevät mainitun kokoisen pyöreäreikäisen seulan (ISO-mitat). Todellisten kappaleiden mitat voivat poiketa näistä arvoista, erityisesti pituuden osalta.

[b] Katso myös liite D, jyrsinturpeen laadunvalintakaavio.

[c] Tehollista lämpöarvoa suositellaan käytettäväksi mieluummin kuin energiatiheyttä.

[d] Tehollisen lämpöarvon (kuiva-aineesta) vähimmäisvaatimus ≥ 18 MJ/kg.

Liite 5. Valtioneuvoston soiden ja turvemaiden kestävää ja vastuullista käyttöä ja suojelua koskevan periaatepäätöksen(30.8.2012) taustaraportissa (Ehdotus soiden ja turvemaiden kestävän ja vastuullisen käytön ja suojelun kansalliseksi strategiaksi. Työryhmämuistio, MMM 2011:1) esitetty soiden luonnontilaisuusasteikko.

Luonnontilaisuusasteikko

SUOYHDISTYMIEN TAI SUOKOKONAISUUKSIEN LUONNONTILAISUUSASTEIKKO
Luonnontilaisuuteen perustuva yleisen luontoarvon luokittelu

	Kuivatus	Kasvillisuus	Vedenpinta
LUONNONTILAISET			
5	Suolla ja sen välittömässä läheisyydessä ei häiriötekijöitä.	Suokasvillisuus vallitsee aluskasvillisuudessa (pl. luontaisesti ruoppaiset tai pohjakerroksetaan sulkeutumattomat suotyypit). Osassa keidassoiden laiteita voi olla vähäisiä kasvillisuuden muutoksia.	Vedenpinta kullekin suopinnan tasolle tyypillisissä rajoissa.
4	Suon välittömässä läheisyydessä tai reunassa häiriö(itä), esim. ojia, tie tms., jotka eivät aiheuta näkyvää muutosta suolla. Osassa keidassoiden laiteita voi kuitenkin olla vesitalouden muutoksia.		
3	Valtaosa suosta ojittamatonta. Aapasuon reunaojitus ei kauttaaltaan estä luonnollista vaihettumista kangasmetsään (tms.); merkittävää kuivahtamista ei suon muissa osissa. Keidassoiden laideosissa voi olla laajalti vesitalouden muutoksia.	Suokasvillisuudessa ei muutoksia suon reunavyöhykettä lukuun ottamatta. Keidassoilla laiteella puuvartisten kasvien osuus voi olla merkittävästi lisääntynyt.	Suoveden pinta alentunut ojien tuntumassa, joskus myös suon pinta.
2	Suolla ojitettuja ja ojittamattomia osia. Ojitus estää hydrologisen yhteyden suon ja ympäristön välillä. Osalla ojittamatonta alaa kuivahtamista. Keidassoilla ojitus on muuttanut myös reunaluisun ja keskustan vesitaloutta.	Suolle tyypillinen kasvistoaines kärsinyt; varpuisuus voi olla lisääntynyt välipinnoilla; merkkejä puuston kasvun lisääntymisestä tai taimettumisesta. Osalla suon ojittamatonta alaa kasvillisuusmuutoksia. Keidassoiden keskiosien muutokset voivat laidetta lukuun ottamatta olla vähäisiä.	Suoveden pinta voi olla hivenen alentunut kauempanakin ojista, jos ne ovat "puhkaisseet" laajoja rimpiä tai keidassoiden kuljuja taikka allikoita. Suon ennallistamisen tai suolle tulevien pisto-ojien aiheuttamat taikka esim. penkkateiden patoamat vettymät kuuluvat tähän luokkaan.
1	Vesitalous muuttunut kauttaaltaan, kasvillisuusmuutokset selviä.	Puuston kasvu selvästi lisääntynyt ja/ tai alue taimettunut/ metsittynyt. Kasvillisuusmuutokset voivat kauttaaltaan ojitetuillakin alueilla olla hitaita. Alue voi olla myös jäkälöitynyt tai karhunsammaloitunut vailla merkittävää puustokerrosta.	Suoveden pinta kauttaaltaan alentunut.
0	Muuttunut peruuttamattomasti: vesitalous muuttunut, kasvillisuuden muutos edennyt pitkälle.	Kasvillisuus muuttunut kauttaaltaan ja sen kehitys osissa tapauksista edennyt turvekangasvaiheeseen.	
LUONNONTILANSA MENETTÄNEET			

VUOSIEN 1980–2012 AIKANA ILMESTYNEET TURVETUTKIMUSRAPORTIT

1. Erkki Raikamo (1980). Sysmän turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 55 s.
3. Erkki Raikamo (1980). Hollolan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 71 s.
5. Markku Mäkilä (1980). Tutkimus Toholammin soiden käyttökelpoisuudesta ja turpeen eri ominaisuuksien riippuvuuksista. 149 s.
6. Erkki Raikamo (1980). Kärkölän turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 65 s.
7. Erkki Raikamo (1980). Koski HL:n turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 40 s.
8. Erkki Raikamo (1980). Hartolan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 128 s.
10. Jukka Leino (1980). Rantasalmen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 81 s.
13. Erkki Raikamo (1980). Asikkalan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 63 s.
14. Erkki Raikamo (1980). Orimattilan ja Artjärven turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 70 s.
15. Erkki Raikamo (1980). Nastolan ja Lahden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 57 s.
16. Erkki Raikamo (1980). Heinolan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 64 s.
17. Erkki Raikamo (1980). Padasjoen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 76 s.
20. Eino Lappalainen ja Hannu Pajunen (1980). Lapin turvevarat, yhteenveto vuosina 1962–1975 Lapissa tehdyistä turvetutkimuksista. 229 s.
23. Erkki Raikamo (1980). Päijät-Hämeen suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 110 s.
55. Carl-Göran Stén ja Timo Varila (1981). Raportti Punkalaitumen turvevaroista ja niiden käyttömahdollisuuksista. 67 s.
60. Helmer Tuittila (1981). Laitilan turvevarat. 150 s.
61. Jukka Leino (1981). Karttulassa tutkittujen soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 59 s.
62. Jukka Leino (1981). Pielavedellä tutkittujen soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 61 s.
63. Markku Mäkilä ja Tapio Toivonen (1981). Pyhäjärven (01.) turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 215 s.
64. Jukka Häikiö ja Hannu Pajunen (1981). Ylikiimingin inventoidut turvevarat ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. 58 s.
91. Helmer Tuittila (1982). Mynämäen turvevarat. Osaraportti Varsinais-Suomen turvevaroista. 175 s.
98. Tapio Toivonen (1982). Pihtiputaan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osaraportti Pihtiputaan soiden turvevarojen kokonaisinventoinnista. 73 s.
99. Jukka Häikiö, Jouko Saarelainen ja Pirjo Löytynoja (1982). Sotkamon kunnassa inventoidut turvevarat ja niiden soveltu vuuspolttoturvetuotantoon. 84 s.
100. Ari Luukkanen (1982). Väliraportti Pielavedellä 1981 tutkittujen soiden turvevaroista ja niiden käyttökelpoisuudesta. 137 s.
105. Jukka Häikiö (1982). Tutkimus Kiimingin soista ja turvevaroista. 73 s.
106. Jukka Leino (1982). Joroisten turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 145 s.
109. Jukka Leino ja Juha Saarinen (1982). Tuupovaaran turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 283 s.
110. Carl-Göran Stén, Riitta Korhonen ja Lasse Svahnbäck. Petäjäveden karttalehden (2234) itäosan suot. Väliraportti Petäjävedellä, Korpilahdella , Jyväskylän mlk:ssa ja Jämsänkoskella tehdyistä turvetutkimuksista. 119 s.
113. Jukka Häikiö, Jouko Saarelainen ja Pirjo Löytynoja (1982). Kuhmon kunnassa tutkitut turvevarat ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. 141 s.
114. Erkki Raikamo ja Jouko Kokko (1982). Isojoen suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 287 s.
115. Erkki Raikamo ja Pertti Silén (1982). Kauhajoen suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. Loppuraportti Kauhajoen turvevarojen kokonaisinventoinnista. 311 s.
116. Timo Varila (1982). Ylikiimingin inventoidut turvevarat ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa ll. 116 s.
118. Pauli Hänninen (1983). Pudasjärven inventoidut turvevarat ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa I. 229 s.
119. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1983). Luumäen ja lähikuntien eräiden soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 83 s.
120. Helmer Tuittila (1983). Pöytyän turvevarat. Osaraportti Varsinais-Suomen turvevaroista. 97 s.
121. Tapio Toivonen (1983). Jaalan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 88 s.
122. Kimmo Virtanen (1983). Tyrnävällä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 45 s.
123. Kimmo Virtanen ja Olli Ristaniemi (1983). Kuivaniemellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 169 s.
124. Jukka Leino (1983). Virtasalmen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 119 s.
125. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1990). Miehikkälän turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Uusittu ja täydennetty painos. 109 s.
126. Juha Saarinen (1983). Jäppilän turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 65 s.
127. Ari Luukkanen (1983). Pielavedellä 1981 tutkittujen soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 196 s.
128. Erkki Raikamo ja Pertti Silén (1983). Karijoen suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 84 s.
129. Erkki Raikamo, Jouko Kokko ja Riitta Lappalainen (1983). Teuvan suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 179 s.
132. Jukka Leino (1983). Kerimäellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 85 s.
133. Kimmo Virtanen (1983). Pihtiputaan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osa II. Osaraportti Pihtiputaan soiden turvevarojen kokonaisselvityksestä. 94 s.

134. Jouko Kokko (1983). Karttalehdillä 2222 (Seinäjoki) ja 2311 (Lapua) v. 1982 tutkitut suot ja niiden turvevarat. 111 s.
135. Jouko Kokko (1983). Ylihärmän suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 35 s.
136. Pauli Hänninen (1983). Pudasjärven inventoidut turvevarat ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa II. 138 s.
137. Jukka Häikiö, Hannu Pajunen ja Kimmo Virtanen (1983). Muhoksella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 100 s.
138. Carl-Göran Stén ja Lasse Svahnbäck (1983). Jämijärven suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. 68 s.
139. Helmer Tuittila (1983). Yläneen turvevarat. Osaraportti Varsinais-Suomen turvevaroista. 144 s.
140. Ari Luukkanen (1983). Juankosken turvevarat ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. 114 s.
141. Eino Lappalainen ja Tapio Toivonen (1984). Laskelmat Suomen turvevaroista. 104 s.
142. Matti Maunu (1983). Tervolassa vuonna 1982 tutkitut suot ja niiden turvevarat. 26 s.
143. Jouko Saarelainen (1984). Sonkajärven suot ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa I. 254 s.
144. Matti Maunu (1984). Simossa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 34 s.
145. Jukka Leino (1984). Pieksämäen mlk:ssa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 107 s.
146. Olli Ristaniemi (1984). Petäjäveden kunnan länsiosan turvevarat. 108 s.
147. Olli Ristaniemi ja Carl-Göran Sten (1984). Petäjäveden kunnassa suoritetut turvetutkimukset. 12 s.
149. Jukka Häikiö ja Heimo Porkka (1984). Ristijärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 51 s.
150. Hannu Pajunen (1984). Yli-Iissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 100 s.
152. Jukka Leino ja Juha Saarinen (1984). Haukivuorella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 62 s.
154. Tapio Muurinen ja Anne Nokela (1984). Kittilässä vuosina 1981 – 1983 tutkittujen soiden turvevarat ja niiden tuotantokelpoisuus. 441 s.
156. Pauli Hänninen (1984). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa III. 95 s.
157. Eino Lappalainen, Pauli Hänninen, Pekka Hänninen, Leevi Koponen, Jukka Leino, Heikki Rainio ja Raimo Sutinen (1984). Geofysikaalisten mittausmenetelmien soveltuvuus maaperätutkimuksiin. 36 s.
158. Tapio Toivonen (1984). Valkealan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 331 s.
159. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1984). Anjalankosken turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 280 s.
160. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1984). Elimäen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 53 s.
161. Markku Mäkilä, Kari Lehmuskoski ja Ale Grundström (1984). Savitaipaleen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 114 s.
162. Ari Luukkanen (1984). Pielavedellä 1982 tutkittujen soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 85 s.
163. Juha Saarinen ja Riitta Lappalainen (1984). Jurvan suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 171 s.
164. Hannu Pajunen ja Timo Varila (1984). Ylikiimingin inventoidut turvevarat ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa III. 167 s.
165. Jukka Häikiö ja Heimo Porkka (1984). Kajaanissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 110 s.
166. Martti Korpijaakko ja Markku Koivisto (1984). Sievissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 288 s.
167. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1984). Vihannissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 169 s.
168. Ari Luukkanen (1985). Kaavilla 1982 tutkittujen soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 66 s.
169. Jukka Leino (1985). Kuopiossa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 95 s.
170. Eino Lappalainen ja Pauli Hänninen (1985). Maatutkaluotaimen ja suosondin soveltuvuus turvetutkimuksiin. 24 s.
171. Jouko Saarelainen (1985). Sonkajärven suot ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa 2. 235 s.
172. Jukka Häikiö, Pirjo Löytynoja ja Heimo Porkka (1985). Kajaanissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa II. 178 s.
173. Carl-Göran Stén ja Lasse Svahnbäck (1985). Kankaanpään itäosan suot ja niiden turvevarojen käyttökelpoisuus. 115s.
174. Pauli Hänninen (1985). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa IV. 113 s.
175. Jukka Häikiö, Pirjo Löytynoja ja Heimo Porkka (1985). Kajaanissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa III. 142 s.
176. Kimmo Virtanen (1985). Pattijoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 163 s.
177. Matti Maunu (1985). Ranualla tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 234 s.
178. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1985). Virolahden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 90 s.
179. Erkki Raikamo ja Pertti Silén (1985). Kristiinan kaupungin suot ja turvevarojen käyttömahdollisuudet. 203 s.
180. Ari Luukkanen (1986). Pielavedellä 1983 tutkittujen soiden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 174 s.
181. Riitta Korhonen (1986). Jämsässä ja Jämsänkoskella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 160 s.
182. Hannu Pajunen (1986). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 135 s.
183. Jouko Saarelainen (1986). Vieremän suot ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa I. 208 s.
184. Jukka Leino ja Jouko Kokko (1986). Lieksan suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. Osa I. 212 s.
185. Martti Korpijaakko ja Markku Koivisto (1986). Haapajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 179 s.
186. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1986). Vehkalahden turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 195 s.
187. Tapio Muurinen (1986). Rovaniemen alueen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osa I. 185 s.
188. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1986). Vihannissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa II. 207 s.
189. Hannu Pajunen (1986). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa II. 98 s.

190. Jukka Häikiö (1986). Pulkkilassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 98 s.
191. Tapio Toivonen (1986). Virtain turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 225 s.
192. Pauli Hänninen (1986). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa V. 121 s.
193. Jukka Leino (1987). Kerimäellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa II. 191 s.
194. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1987). Haapavedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 131 s.
195. Jouko Saarelainen (1987). Vieremän suot ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa II. 221 s.
196. Martti Korpijaakko ja Markku Koivisto (1987). Ylivieskassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 77 s.
197. Ari Luukkanen (1987). Siilinjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat sekä turpeiden soveltuvuus jätevesilietteen käsittelyyn ja polttoturvetuotantoon. 57 s.
198. Tapio Muurinen (1987). Turvevarojen inventointi Kittilässä vuonna 1984. 71 s.
199. Tapio Toivonen (1987). Mäntyharjun turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 217 s.
200. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1987). Kotkan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 99 s.
201. Tapio Muurinen (1987). Rovaniemen alueen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osa II. 73 s.
202. Pauli Hänninen ja Eino Lappalainen (1987). Maatutkan ja suosondin soveltuvuus turvevarojen määrän ja laadun selvittämiseen. 31 s.
203. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1987). Ruukissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 163 s.
204. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1987). Pyhtään turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 88 s.
205. Sirkka Lojander (1987). SPSSX-tilasto-ohjelmiston käyttö turvetutkimuksissa. 51 s.
206. Hannu Pajunen (1987). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa III. 83 s.
207. Jukka Häikiö ja Heimo Porkka (1987). Vuolijoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 192 s.
208. Tapio Toivonen (1988). Närpiön turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 275 s.
209. Jukka Leino (1988). Pieksämäen mlk:ssa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 259 s.
210. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1988). Ruukissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa II. 158 s.
211. Tapio Muurinen (1988). Turvetutkimukset Tervolassa vuonna 1985. 58 s.
212. Pauli Hänninen (1988). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VI. 136 s.
213. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1988). Kuusankoskella ja Kouvolassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 56 s.
214. Martti Korpijaakko ja Markku Koivisto (1988). Haapajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 51 s.
215. Carl-Göran Stén ja Lasse Svahnbäck (1988). Kankaanpään länsiosan suot ja niiden turvevarojen käyttökelpoisuus. 93 s.
216. Jouko Saarelainen (1988). Juuan kunnassa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa I. 242 s.
217. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1988). Iitin turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 102 s.
218. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1988). Oulaisissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 239 s.
219. Jukka Leino ja Pertti Silén (1988). Suonenjoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 270 s.
220. Pekka Hänninen (1988). Atk:n hyväksikäyttö turveinventoinnin ja tutkimuksen apuna. 37 s.
221. Riitta Korhonen (1988). Keuruulla tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 184 s.
222. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1988). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 168 s.
223. Martti Korpijaakko ja Markku Koivisto (1989). Lestijärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 51 s.
224. Jukka Leino (1989). Jäppilässä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2 ja yhteenveto. 116 s.
225. Tapio Toivonen (1989). Ähtärin turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osa 1. 219 s.
226. Jouko Saarelainen (1989). Ilomantsin kunnassa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus polttoturvetuotantoon. Osa 1. 177 s.
227. Pauli Hänninen ja Arto Hyvönen (1989). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VII. 324 s.
228. Timo Suomi (1989). Isokyrössä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa I. 69 s.
229. Hannu Pajunen (1989). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa IV. 137 s.
230. Tapio Muurinen (1989). Simossa vuosina 1985 – 1986 tutkitut suot ja niiden turvevarat. 213 s.
231. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1989). Ylämaan turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 142 s.
232. Jukka Leino (1989). Hankasalmella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 112 s.
233. Martti Korpijaakko ja Markku Koivisto (1989). Reisjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 96 s.
234. Carl-Göran Stén ja Lasse Svahnbäck (1989). Parkanon suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. Osa 1. 174 s.
235. Ari Luukkanen (1989). Nilsiässä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 109 s.
236. Carl-Göran Stén ja Tapio Toivonen (1990). Kihniössä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 151 s.
237. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1990). Limingassa, Lumijoella ja Temmeksellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 148 s.
238. Jukka Leino ja Jouko Saarelainen (1990). Outokummussa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 161 s.
239. Tapio Muurinen (1990). Simon suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. Osa II. 238 s.
240. Pauli Hänninen ja Arto Hyvönen (1990). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VIII. 403 s.
241. Hannu Pajunen (1990). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa V. 141 s.
242. Tapio Toivonen (1990). Kuortaneen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 212 s.

243. Timo Suomi (1991). Ilomantsissa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. Osa II. 150 s.
244. Martti Korpijaakko (1991). Kannonkoskella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 58 s.
245. Tapio Toivonen (1991). Töysässä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 107 s.
246. Pauli Hänninen ja Arto Hyvönen (1991). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa IX. 129 s.
247. Tapio Toivonen (1991). Ähtärin turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osa 2. 196 s.
248. Jukka Leino (1992). Pieksämäen mlk:ssa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 4. 38 s.
249. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1992). Mäntsälän turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 50 s.
250. Hannu Pajunen (1992). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa IV. 22 s.
251. Jukka Leino (1992). Pieksämäellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 19 s.
252. Pauli Hänninen ja Satu Jokinen (1992). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa X. 20 s.
253. Tapio Toivonen (1992). Alavudella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 48 s.
254. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1992). Tuuloksen turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 36 s.
255. Carl-Göran Stén (1992). Valkeakosken suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. 38 s.
256. Riitta Korhonen (1992). Leivonmäellä tutkitut suot ja niiden käyttökelpoisuus. 34 s.
257. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1992). Haapavedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 72 s.
258. Tapio Toivonen (1993). Nurmossa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 50 s.
259. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1993). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 23 s.
260. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1993). Lammin turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. 58 s.
261. Timo Suomi (1993). Ilomantsissa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. Osa III. 24 s.
262. Jukka Häikiö, Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1993). Paltamossa tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. 39 s.
263. Timo Suomi (1993). Ilomantsissa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. Osa IV. 25 s.
264. Tapio Muurinen (1993). Kuivaniemen soiden ja turvevarojen käyttökelpoisuus. Osa II. 95 s.
265. Riitta Korhonen (1993). Peräseinäjoella tutkitut suot ja niiden käyttökelpoisuus. 40 s.
266. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1993). Ristijärvellä tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeen käyttökelpoisuus. Osa 2. 33 s.
267. Tapio Toivonen ja Pertti Silén (1993). Kurikassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 51 s.
268. Tapio Toivonen (1993). Seinäjoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 26 s
269. Hannu Pajunen (1993). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VI. 27 s.
270. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (1993). Karkkilan suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. 44 s.
271. Jukka Häikiö (1993). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XI. 27 s.
272. Riitta Korhonen (1993). Multialla tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 25 s.
273. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1994). Hyrynsalmella tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeen käyttökelpoisuus. 55 s.
274. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (1994). Humppilan ja Jokioisten suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. 41 s.
275. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1994). Pyhäsalmella tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeen käyttökelpoisuus. Osa II.18 s.
276. Jukka Häikiö ja Heikki Sutinen (1994). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XII. 37 s.
277. Jukka Leino ja Heimo Porkka (1994). Uuraisten kunnassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 22 s.
278. Tapio Toivonen (1994). Lapualla tutkitut suot ja niiden turvevarat. 49 s.
279. Pauli Hänninen ja Heikki Sutinen (1994). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XIII, 43 s.
280. Hannu Pajunen (1994). Muhoksella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 35 s.
281. Timo Suomi (1994). Ilomantsissa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. Osa V. 41 s.
282. Hannu Pajunen ja Heikki Sutinen (1994). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VII. 30 s.
283. Tapio Toivonen (1994). Eurassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 33 s.
284. Carl-Göran Stén & Markku Moisanen (1994). Tammisaaren suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. Osa 1. 32 s.
285. Hannu Pajunen ja Heikki Sutinen (1995). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VIII. 44 s.
286. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1995). Kärsämäellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 88 s.
287. Carl-Göran Stén & Markku Moisanen (1995). Karvian suot ja turvevarojen käyttökelpoisuus. Osa 1. 40 s.
288. Riitta Korhonen (1995). Lehtimäellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 34 s.
289. Tapio Toivonen (1995). Ilmajoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 41 s.
290. Hannu Pajunen (1995). Utajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa IX. 28 s.
291. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1995). Rautavaaralla tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. 83 s.
292. Pauli Hänninen ja Heikki Sutinen (1995). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XIV. 33 s.
293. Tapio Toivonen (1995). Ylistarossa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 36 s.
294. Martti Korpijaakko (1995). Perhossa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 32 s.
295. Hannu Pajunen (1996). Muhoksella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 28 s.
296. Markku Mäkilä ja Ale Grundström (1996). Kurussa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 23 s.

297. Tapio Toivonen (1996). Isossakyrössä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 22 s.
298. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (1996). Lappi Tl:n suot ja niiden turvevarat. 26 s.
299. Timo Suomi (1996). Ilomantsissa tutkitut suot ja niiden soveltuvuus turvetuotantoon. Osa VI. 40 s.
300. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1996). Nurmeksessa tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. Osa 1. 35 s.
301. Pauli Hänninen ja Heikki Sutinen (1996). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XV. 29 s.
302. Riitta Korhonen (1996). Jalasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 34 s.
303. Hannu Pajunen (1997). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa V. 33 s.
304. Tapio Toivonen (1997). Laihialla tutkitut suot ja niiden turvevarat. 37 s.
305. Tapio Muurinen (1997). Yli-Iin soiden ja turvevarojen käyttökelpoisuus. Osa 2. 58 s.
306. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (1997). Inkoon, Siuntion ja Kirkkonummen tutkitut suot sekä turpeen käyttökelpoisuus. 61 s.
307. Martti Korpijaakko (1997). Karstulassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 19 s.
308. Tapio Toivonen (1997). Heikosti maatuneen rahkaturpeen laatuluokitus. 38 s.
309. Carl-Göran Stén (1997). Huittisten tutkitut suot ja turpeen käyttökelpoisuus. 41 s.
310. Jukka Häikiö, Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1997). Sotkamossa tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. Osa II. 48 s.
311. Hannu Pajunen (1998). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa VI. 43 s.
312. Martti Korpijaakko (1998). Kyyjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 23 s.
313. Markku Mäkilä ja Tapio Toivonen (1998). Turvetutkimusten ja johtavuusluotausten käyttömahdollisuudet suoalueen ympäristötutkimuksissa: esimerkkinä Lapuan Löyhinkinevan jätevesialue. 25 s.
314. Carl-Göran Stén (1998). Tammelan suot ja turpeen käyttökelpoisuus. Osa 1. 46 s.
315. Jukka Leino ja Heimo Porkka (1998). Kangasniemellä tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. 62 s.
316. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1998). Sonkajärvellä tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. Osa 3. 85 s.
317. Heikki Sutinen (1999). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XVI. 30 s.
318. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (1999). Piippolassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 66 s
319. Tapio Toivonen (1999). Maalahdessa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 42 s.
320. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (1999). Forssan suot ja turpeen käyttökelpoisuus. 40 s.
321. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (1999). Rautavaaralla tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. Osa 2. 73 s.
322. Martti Korpijaakko (2000). Vetelissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 57 s.
323. Tapio Muurinen (2000). Iin soiden ja turvevarojen käyttökelpoisuus. 44 s.
324. Martti Korpijaakko (2000). Evijärven kunnan alueella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 28 s.
325. Martti Korpijaakko (2000). Kaustisen kunnan alueella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 34 s.
326. Ari Luukkanen ja Heimo Porkka (2000). Rautavaaralla tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. Osa 3. 62 s
327. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (2000). Espoon ja Kauniaisten suot. 59 s.
328. Hannu Pajunen (2001). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 7. 29 s.
329. Martti Korpijaakko (2001). Evijärven kunnan alueella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 35 s.
330. Martti Korpijaakko (2001). Kortesjärven kunnan alueella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 49 s.
331. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2001). Sallassa tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 1. 47 s.
332. Heikki Sutinen (2001). Pudasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa XVII. 31 s
333. Ari Luukkanen (2001). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 51 s.
334. Tapio Toivonen (2001). Porvoossa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 29 s.
335. Martti Korpijaakko ja Pertti Silén (2002). Halsualla tutkitut suot ja niiden turvevarat. 51 s.
336. Jukka Leino (2002). Mikkelin kunnassa tutkitut suot, niiden turvevarat ja turpeiden käyttökelpoisuus. 106 s.
337. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (2002). Hämeenlinnan suot. 34 s.
338. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (2002). Rengon suot ja niiden turvevarat. 53 s.
339. Tapio Toivonen (2002). Alajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 39 s.
340. Hannu Pajunen (2002). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 8. 46 s.
341. Ari Luukkanen (2002). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 4. 68 s.
342. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2002). Tutkimus Haukiputaan soista ja turvevarojen käyttökelpoisuudesta. 58 s.
343. Riitta Korhonen ja Timo Suomi (2003). Jalasjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 36 s.
344. Kimmo Virtanen ja Teuvo Herranen (2003). Piippolassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 78 s.

345. Kimmo Virtanen, Riitta-Liisa Kallinen ja Teuvo Herranen (2003). Alavieskassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 47 s.
346. Ari Luukkanen (2003). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 5. 69 s.
347. Tapio Toivonen (2003). Honkajoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. 40 s.
348. Ari Luukkanen (2003). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 6. 62 s.
349. Jukka Häikiö ja Teuvo Herranen (2004). Merijärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 45 s.
350. Riitta-Liisa Kallinen (2004). Kaavilla tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 28 s.
351. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2004). Kiimingin suot, turvevarat ja niiden käyttökelpoisuus. Osa 2. 39 s.
352. Tapio Toivonen (2004). Multialla tutkitut suot ja niiden käyttökelpoisuus. Osa 2. 65 s.
353. Tapio Toivonen (2004). Pernajassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 26 s.
354. Ari Luukkanen (2004). Lapinlahdella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 50 s
355. Jukka Leino (2004). Tohmajärven kunnassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 58 s.
356. Hannu Pajunen (2004). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 9. 51 s.
357. Timo Suomi ja Riitta Korhonen (2004). Karviassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 42 s.
358. Carl-Göran Stén ja Markku Moisanen (2004). Tammelan suot ja turpeen käyttökelpoisuus. Osa 2. 108 s.
359. Carl-Göran Stén ja Tapio Toivonen (2005). Kokemäen suot ja niiden turvevarat. 44 s.
360. Jukka Turunen ja Teuvo Herranen (2005). Ylivieskassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 67 s.
361. Jukka Häikiö ja Teuvo Herranen (2005). Merijärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 31 s.
362. Ari Luukkanen (2005). Kiuruvedellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 7. 44 s.
363. Tapio Toivonen (2005). Siikaisissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 64 s.
364. Tapio Toivonen ja Timo Suomi (2006). Merikarvialla tutkitut suot ja niiden turvevarat. 48 s.
365. Riitta Liisa Kallinen (2006). Lestijärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 34 s.
366. Hannu Pajunen (2006). Ylikiimingissä tutkitut suot ja niden turvevarat. Osa 10. 39 s.
367. Jukka Turunen (2006). Kalajoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 67 s.
368. Ari Luukkanen (2006). Iisalmessa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 46 s.
369. Tapio Toivonen (2006). Noormarkussa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 50 s.
370. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2006). Hämeenkyrössä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 52 s.
371. Carl-Göran Stén (2006). Ahvenanmaan tutkitut suot. 65 s.
372. Timo Suomi ja Kari Lehmuskoski (2006). Kalvolassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 59 s.
373. Hannu Pajunen (2007). Oulun turvevarat. Osa 1. 42 s.
374. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2007). Kolarissa tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 1. 100 s.
375. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2007). Kauhavalla tutkitut suot ja niiden turvevarat. 98 s.
376. Ari Luukkanen (2007). Lapinlahdella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 54 s.
377. Jukka Turunen ja Matti Laatikainen (2007). Pyhäjoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 78 s.
378. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2007). Alahärmässä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 80 s.
379. Kimmo Virtanen ja Timo Hirvasniemi (2007). Turvetuotantoalueiden hankintaopas PK-turvetuottajille. 44 s.
380. Tapio Toivonen ja Samu Valpola (2007). Pomarkussa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 82 s.
381. Tapio Toivonen ja Teuvo Herranen (2008). Pyhännällä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 102 s.
382. Riitta-Liisa Kallinen (2008). Karstulassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 58 s.
383. Jukka Häikiö (2008). Vaalassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 108 s.
384. Ari Luukkanen (2008). Iisalmessa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 63 s.
385. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2008). Ikaalisissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 106 s.
386. Matti Maunu, Jukka Räisänen ja Timo Hirvasniemi (2008). Kemijärvellä tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. 47 s.
387. Jukka Turunen (2008). Pyhäjoella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 108 s.
388. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2008). Kankaanpäässä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 80 s.
389. Timo Suomi, Kari Lehmuskoski, Markku Moisanen ja Riitta Korhonen (2008). Keuruun tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 132 s.
390. Hannu Pajunen (2008). Limingassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 48 s.
391. Teuvo Herranen (2009). Pyhännällä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 115 s.
392. Hannu Pajunen (2009). Tyrnävällä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 64 s.
393. Hannu Pajunen ja Heikki Meriluoto (2009). Siikalatvan turvevarat. Osa 1. 78 s.
394. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2009). Oravaisissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. 60 s.
395. Ari Luukkanen (2009). Lapinlahdella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 82 s.
396. Teuvo Herranen (2009). Pyhännällä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 87 s.
397. Hannu Pajunen (2009). Muhoksella tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 4. 70 s.

398. Teuvo Herranen (2009). Turpeen rikkipitoisuus Suomessa. 61 s.
399. Timo Suomi, Kari Lehmuskoski ja Markku Moisanen (2009). Keuruun tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 125 s.
400. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2009). Kolarissa tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 2. 74 s.
401. Jukka Turunen ja Matti Laatikainen (2009). Reisjärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 73 s.
402. Jukka Räisänen (2009). Ranualla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 2. 85 s.
403. Hannu Pajunen (2010). Limingassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 64 s.
404. Heikki Meriluoto ja Ilkka Aro (2010). Kuusamossa tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. 79 s.
405. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2010). Uudessakaarlepyyssä tutkitut suot ja niiden turvevarat Osa 1. 127 s.
406. Ari Luukkanen (2010). Maaningalla tutkitut suot ja niiden turvevarat. 56 s.
407. Teuvo Herranen (2010). Kruunupyyssä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 139 s.
408. Jukka Turunen ja Heikki Meriluoto (2010). Haapajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 80 s.
409. Tapio Toivonen ja Asta Harju (2010). Soinissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 141 s.
410. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2010). Ylitorniolla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 1. 81 s.
411. Jukka Leino (2010). Juuassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 74 s.
412. Timo Suomi, Kari Lehmuskoski ja Markku Moisanen (2010). Hattulan tutkitut suot ja niiden turvevarat. 124 s.
413. Jukka Räisänen (2010). Ranualla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 3. 100 s.
414. Matti Laatikainen, Jukka Leino, Jouni Lerssi, Johanna Torppa ja Jukka Turunen (2011). Turvetutkimusten menetelmäkehitystarkastelu. 198 s.

www.gtk.fi
info@gtk.fi

415. Riitta-Liisa Kallinen (2010). Karstulassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 69 s.
416. Hannu Pajunen (2011). Siikalatvan turvevarat. Osa 2. 57 s.
417. Teuvo Herranen (2011). Kruunupyyssä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 144 s.
418. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2011). Uudessakaarlepyyssä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 106 s.
419. Jukka Turunen ja Heikki Meriluoto (2011). Pihtiputaalla tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 87 s.
420. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2011). Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 137 s.
421. Jukka Räisänen ja Janne Kivilompolo (2011). Ranualla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 4. 111 s.
422. Tapio Toivonen ja Asta Harju (2011). Soinissa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 106 s.
423. Timo Suomi ja Ale Grundström (2011). Hyvinkään tutkitut suot ja niiden turvevarat. 83 s.
424. Ari Luukkanen (2011). Lapinlahdella (Varpaisjärvellä) tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 4. 66 s.
425. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2012). Ylitorniolla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 2. 89 s.
426. Jukka Leino (2012). Juuassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 105 s.
427. Hannu Pajunen (2012). Vaalassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 51 s.
428. Tapio Toivonen ja Onerva Valo (2012). Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 2. 136 s.
429. Teuvo Herranan (2012). Kruunupyyssä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 150 s.
430. Heikki Meriluoto ja Jukka Turunen (2012). Pihtiputaalla tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 4. 75 s.
431. Tapio Muurinen ja Ilkka Aro (2012). Ylitorniolla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 3. 90 s.
432. Ari Luukkanen (2012). Lapinlahdella (Varpaisjärvellä) tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 5. 77 s.
433. Janne Kivilompolo (2012). Ranualla tutkitut suot, niiden turvevarat ja käyttökelpoisuus. Osa 5. 107 s.
434. Timo Suomi (2012). Ruokolahden tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 86 s.
435. Onerva Valo, Asta Harju ja Tuija Vähäkuopus (2012). Lappajärvellä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 1. 132 s.
436. Tapio Toivonen (2013). Korsnäsissä tutkitut suot ja niiden turvevarat. 66 s.
437. Riitta-Liisa Kallinen (2013). Karstulassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 4. 73 s.
438. Tapio Toivonen (2013). Pedersöressä tutkitut suot ja niiden turvevarat. Osa 3. 160 s.

KOPIJYVÄ OY
Kuopio 2013
ISBN 978-952-217-244-0 (nid.)
ISBN 978-952-217-245-7 (PDF)
ISSN 1235-9440